

ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΔΕΥΤΕΡΑ

ΟΙΜΟΓΕΝΕΙΑ

ΕΤΟΣ Α'

ΤΟΜΟΣ 15

ΑΝΔΥ ΜΠΟΡΝΤΩ

"Αν' όμειθα βέ δυό αχάπες"

Έξεδόθησαν μέχρι σήμερα:

- 1] «Λεϊλά» του ΜΑΡΣΕΛ ΠΡΕΒΩ
- 2] «Τρελλή από αγάπη» του Α. ΝΤΕΛΚΑΝ
- 3] «Το ημερολόγιο μιάς παντρεμένης»
του ΜΑΡΣΕΛ ΠΡΕΒΩ
- 4] «Γιατί να σ' αγαπήσω;» του Μ. ΡΕΝΟΥΑΡ
- 5] Το «μυστήριο μιάς γυναίκας» της ΝΤΕΛΛΥ
- 6] «Η Φιλάρεσκη» του ΠΩΛ ΕΡΒΙΕ
- 7] Το ειδύλλιο της ωραίας ντι Καρπένα
του ΖΩΡΖ ΟΝΕ
- 8] «Μιά έξωτική αγάπη» του ΜΑΡΣΕΛ ΠΡΕΒΩ
- 9] «Ειδύλλιο στο Βόσπορο» του ΚΛΩΝΤ ΦΑΡΡΕΡ
- 10] «Η τέχνη του φλέρτ» του ΚΑΤΟΥΛ ΜΑΝΤΕΣ
- 11] «Ο έρως μιάς κατασκόπου» της ΝΤΕΛΛΥ
- 12] «Γαμήλιο ταξίδι» του Γ. ΟΝΕ
- 13] «Ο Γάμος της Μαριάννας» του ΠΩΛ ΖΕΡΑΛΝΤΥ
- 14] «Ραγισμένες καρδιές» του ΕΝΤΜΟΝΤ ΓΚΟΝΚΟΥΡ

ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΑ ΡΟΜΑΝΤΖΑ

ΤΟΥ ΑΝΡΥ ΜΠΟΡΝΤΩ

ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΕ ΔΥΟ ΑΓΑΠΕΣ

Η ΕΛΕΝΗ ΠΑΖ

ΔΙΑΣΧΙΖΟΝΤΑΣ τη λεωφόρο Ός, ο Φρανσουά Ντορσύ, και πριν προχωρήσει προς τη λεωφόρο Φρεϊδλανδ, κύτταξε το ρολόγι του:

— Έφτά η ώρα, ακόμα! μουρμούρισε. Είναι νωρίς, διάβολε! Άρχισε τώρα να περπατάει πιο σιγά. Στις έφτά και τέταρτο η ώρα, ακριβώς, θα τον περίμεναν στο ξενοδοχείο «Ροσαμπώ» η μίς Μαίρι Κάρρετ, η θελκτική μνηστή του, ο πατέρας της, κι ο αγαπητός φίλος του Τζών Χώκινς, διευθυντής των χρυσωρυχείων του Κον-μόουρ.

Τα χρυσωρυχεία του Κονμόουρ θρискόντουσαν στους πρόποδας των Βραχωδών Όρεων της Αμερικής. Ο Φρανσουά Ντορσύ, έδω και δυο χρόνια τώρα, ήταν αρχιμηχανικός των χρυσωρυχείων αυτών, κι είχε ακολουθήσει στην Εύρώπη τον διευθυντή του και φίλο του Χώκινς, για να αναζητήσουν μαζί κεφάλαια συμπληρωματικά, χάρις στα οποία θα μπορούσαν να εκμεταλλευθούν επικερδέστερα τις καινούργιες φλέβες χρυσού, που ανακάλυψαν πρό αλίγου.

Μαζύ με τον Φρανσουά είχε ρθή κι η μνηστή του μίς Μαίρι Κάρρετ, καθώς κι ο πατέρας της, ένας διακεκριμένος και θαύπλουτος δικηγόρος της Αμερικής.

— Θα πάμε πρώτα στο Λονδίνο, συνοδεύοντας εκεί τον μνηστήρα σου! είχε πη ο κ. Κάρρετ στην κόρη του, όταν της πρότεινε αυτό το ταξίδι. — Ύστερα, θα τον συνοδεύσουμε ως το Παρίσι, όπου θα μείνι όλον τον χειμώνα!... — Έτσι, και τον αγαπημένο σου δεν θα στερηθής, όσο θα ταξιδεύη για τα συμφέροντα του χρυσωρυχείου, και την Εύρώπη θα γνωρίσης, σύμφωνα με την παλιά σου επιθυμία!

Η Μαίρι, φυσικά, δέχτηκε με ακράτητο ένθουσιασμό την πρόταση του πατέρα της. Στο Λονδίνο έμειναν λίγες εβδομάδες, κατά το διάστημα των οποίων ο Χώκινς κι ο Ντορσύ πέτυχαν να θρούν μεγάλες ποσότητες κεφαλαίων, χάρις στη διεθνή φήμη του χρυσωρυχείου των. Από το Λονδίνο, μόλις χθες το θράδυ ήρθαν στο Παρίσι κι οι τέσσερες κι έγκατεστάθηκαν στο μεγαλοπρεπέστατο ξενοδοχείο «Ροσαμπώ».

Σ' αυτό το ξενοδοχείο, σκόπευαν να μείνουν δυό-τρεις μήνες, όσο να τελειώση όλη η υπόθεσις των καινούργιων κεφαλαίων. Καθ

κατά τις αρχές της ανοίξεως πειά, θά επέστρεφαν όλοι μαζί στην Αμερική πάλι: 'Ο Χώκινς κι' ο Φρανσουά γιά τὰ χρυσωρυχεία, κι' ο Κάρρετ με την κόρη του στην κοντινή με τὸ Κονμόουρ πόλι Μον-τρεάλ, όπου ήταν ἐγκατεστημένος...

Τὴν ἐπομένη ἡμέρα, κατὰ τὸ μεσημέρι, ὁ Φρανσουά ἔφυγε ἀπ' τὸ ξενοδοχείο, δίνοντας ραντεβού στὴ μνηστή του γιά τὶς ἐφτά καὶ τέταρτο ἢ ὥρα τὸ βράδυ. Ἀφοῦ τελείωσε κατ' ὅλο τὸ ἀπόγευμα μερικές ὑποθέσεις του, ἐπέστρεψε τώρα στὸ ξενοδοσεῖο.

Ἡ κατάφωτη πλατεῖα τοῦ Ἐτουάλ, καὶ τὰ γύρω της κοσμοπλημμυρισμένα βουλεβάρτα, τράδηξαν τὴν προσοχή τοῦ Φρανσουά, καὶ τὸν μάγεψαν. Ξενητεμένος ἐπὶ τόσα χρόνια στὴν Ἀμερική, ξανάβλεπε μὲ λαχτάρια τώρα τὸ ἀγαπητὸ του Παρίσι, καὶ δὲν χόρταινε νὰ τὸ καμαρώνῃ.

Κι' ἐπειδὴ ἡ ὥρα ήταν ἐφτά ἀκόμα, ἐπειδὴ τὸ ξενοδοχείο του ὄρισκόταν πολὺ κοντὰ — στὸ ἄλλο τετράγωνο τῆς λεωφόρου Φρεϊδ-λανδ — κι' ἐπειδὴ εἶχε ἕνα τέταρτο τῆς ὥρας καιρὸ ἀκόμα, ὡς τὴν ὥρα τοῦ ραντεβού με τὴ μνηστή του, ἄρχισε νὰ περπατᾷ σιγαλά, καὶ νὰ περιεργάζεται γύρω του τὸ πλῆθος καὶ τὰ μεγαλοπρεπῆ κτίρια μὲ γλυκεῖα νοσταλγία.

Ξαφνικά, καθὼς σιγοπερπατοῦσε ἔτσι ὁ Φρανσουά Ντορσύ, ἀντελήφθη ὅτι μιὰ νεαρὴ γυναίκα — ὀρθὴ κοντὰ σὲ μιὰ φωτισμένη δι-τρίνα τὸν κύτταζε μὲ ἰδιαίτερη ἐπιμονή. Δὲν ἦταν συνηθισμένος σὲ τρυφερὲς περιπέτειες ὁ νεαρὸς μηχανικός, ὁ ὁποῖος — βυθισμένος ἀπὸ χρόνια τώρα στὴν τραχιὰ βιοπάλη — εἶχε ξενητευτῇ στὴν Ἀμερική, κι' εἶχε κατορθώσει νὰ γίνῃ ἀρχιμηχανικός τῶν ἑακουσμένων χρυσωρυχείων τοῦ Κονμόουρ, δίχως ὑποστηρίξεις, δίχως νὰ ξέρῃ κανέναν, καὶ θασισμένους μονάχα στὴν ἀτομικὴ του ἀξία!

Ἀλλωστε, ἀρραβωνιασμένος ἔδω κι' ἕναν χρόνον μὲ τὴ θελκτικὴ Μαίρι Κάρρετ, μὲ τὴν ὁποία τὸν συνέδεε ἕνα αἶσθημα τρυφερό, γαλήνιο καὶ χωρὶς παραφορὲς πάθους, ἀπόφυγε πάντα τὶς εὐκο-σίωσὶ του στὰ πολλὰ καὶ λεπτὰ καθήκοντά του, καθὼς κι' ἡ ἡρεμὴ τρυφερότης του πρὸς τὴ μνηστή του, ἔφταναν γιά νὰ ἀπορροφήσουν ἐντελῶς τὴ σκέψι του καὶ τὸν καιρὸ του!

Τί ζητοῦσε λοιπὸν ἀπὸ αὐτὸν ἡ νεαρὴ κι' ὠραία ἐκείνη γυναί-κα, ἡ ὁποία τὸν κυτοῦσε τόσο ἐπίμονα μὲ τὰ μεγάλα, ὁλόμαυρα μάτια της;

Δίχως νὰ ἐπιζητήσῃ τὴ λύσι τοῦ προβλήματος αὐτοῦ, ὁ κάπως δειλὸς καὶ ντροπαλὸς ἀρχιμηχανικός, προσπάθησε νὰ ταχύνῃ τὸ βῆμα τοῦ περισσότερο, καὶ νὰ τὴν προσπεράσῃ. Ξαφνικά, ὅμως, τὴν ἀναγνώρισε ἐπιτέλους. Στάθηκε ἀπότομα, ἀντικρὺ της.

Καὶ μὲ φωνὴ ἐκπλήξεως, τῆς εἶπε:

— Ἐλένη!... Εἶστε λοιπὸν ἀληθινά, ἡ Ἐλένη Πάζ;

Ναί, ἦταν ἡ Ἐλένη Πάζ. Τὸν εἶχε κι' αὐτὴ ἀναγνώρισε, ἡδὴ. Καὶ ἀπλώνοντας τὸ λεπτὸ της καὶ κομψὸ χέρι, ἀπάντησε χαμογε-λαστά:

— Ἐγὼ εἶμαι, ἀγαπητέ μου Φρανσουά!... Καλημέρα σου!

Αὐτὸ τὸ «καλημέρα σου», εἰπώθηκε ἀπ' τὰ κόκκινα χεῖλη της μὲ τόση ἀπλότητα καὶ φυσικότητα, ὥστε θά νόμιζε κανένας ὅτι ὁ νεα-ρὸς αὐτὸς ἄνδρας κι' ἡ νεαρὴ ἐκείνη γυναίκα θά εἶχαν νὰ ἰδωθοῦν μόλις ἀπὸ χθὲς τὸ βράδυ!

Γι' αὐτὸ, σατισμένος ἀρκετὰ ὁ Φρανσουά Ντορσύ ἀπ' τὴ στά-σι τῆς γυναίκας ἐκείνης — τὴν ὁποία τώρα μόλις ποωτοσυναντοῦσε, ὕστερα ἀπὸ τόσων χρόνων χωρισμοῦ — τραύλισε ἀδέξια:

— Πῶς... Πῶς εἶστε, δεσποινὶς Ἐλένη;

Ἐκείνη χαμογέλασε. Καὶ μουρμούρισε πονηρά:

— Δὲν εἶμαι πειὰ ἡ «δεσποινὶς Ἐλένη»!

Ἀλληλοκυττάχτηκαν σιωπηλοί, ἐπὶ ἀρκετὲς στιγμὲς. Ναί, ἔ-τσι ἦταν!... Ἡ νεαρὴ ἐκείνη γυναίκα, παρ' ὅλη τὴ δροσερότητά της καὶ παρ' ὅλη τὴν μελαχροινὴ καλλονὴ της, εἶχε ἀφήσει πειὰ τὸ ἄλλο-νὸ ὕφος τῆς πρόσχαρης κι' ἐπιπολαίας δεσποινίδος, κι' εἶχε ριμὴς στὸ μυαλό — ὠραιοτάτης κυρίας!

Τὴν κυτοῦσε διαρκῶς ὁ Φρανσουά, καὶ δὲν χόρταινε νὰ τὴν καμαρώνῃ. Κι' ἦταν τόσο ταραγμένος, ἀπ' τὸ γοητευτικὸ εὖπνημα τῶσαν καὶ τῶσαν παλῶν ἀναμνήσεων, ὥστε δὲν πρόσεξε καθόλου, ὅτι κι' ἡ νεαρὴ γυναίκα ἦταν ἐπίσης σαν κι' αὐτὸν ταραγμένη...

— Πού λείπατε, τῶσον καιρὸ; Ξαναρώτησε ἐπιτέλους ἐκείνη, ὁλέ-κά στὸ Παρίσι, ἡ πρόκειται νὰ ξαναφύγετε πάλι;

Ἀποφάσισε νὰ μιλήσῃ, ὁ Φρανσουά. Καὶ χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ κἀν στὶς ἐρωτήσεις της, τὶς ὁποῖες δὲν πρόσεξε ἀπ' τὴ συγκίνησιν-τρου, ψιθύρισε:

— Πόσο ἀλλάξατε, ἀπὸ τότε!... Κι' ὅμως εἶστε ἐπίσης θελκτι-κὴ, ἐπίσης δροσερὴ κι' αἰθερία, ὅπως καὶ τότε!... Ἡ ψυχὴ μου νιώθει, στὸ τωρινὸ ἀντίκρουσμά σας, τὰ ἴδια αἰσθήματα πού ἔνοιω-θε καὶ τότε!

Σταμάτησε, κατακόκκινος καὶ πιὸ ταραγμένος τώρα, γὰν νὰ κατόλθε πειὰ πόσο τολμηρὰ ἦσαν τὰ λόγια του. Τὸ ρόδινο αὐτὸ χρῶμα τῆς ντροπῆς, πρόσθεσε μιὰ ἀπροσδόκητὴ γοητεία στὴν ὄψι τοῦ νεορού αὐτοῦ ἀνδρός, τοῦ ἀθλητικοῦ, τοῦ ψηλόκορμου κι' ἀπο-φασιστικοῦ, καὶ τὸν ἔκανε τώρα νὰ μοιάζῃ σὰν ἕνα συνεσταλμέ-νος ἔφηβος τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων τῆς Ἑλλάδος.

Δὲν ἔμεινε ἀδιάφορη σ' αὐτὴ τὴ γοητεία του, ἡ ὠραία γυναί-κα. Καὶ θαθεῖα συγκινημένη, κυττάζοντάς τον μὲ συγκρατημένη λαχτάρια, μουρμούρισε καὶ πάλι στὴν ἴδια ἐκείνη πρώτη φράσι της, ἀλλὰ μὲ ὕφος μελαγχολικὸ καὶ νοσταλγικὸ τώρα:

— Ὦ, δὲν εἶμαι πειὰ ἡ «δεσποινὶς Ἐλένη»!

— Συγχωρήστε με! ψιθύρισε ὁ Φρανσουά, σατισμένος περισσό-τερο. Ναί, θυμῶμαι τώρα καλὰ, ὅτι παντρευτήκατε ἐν τῷ μεταξύ, καὶ...

— Καὶ λέγομαι τώρα «κυρία Ἐλένη Μεγιερέ»! διέκοψε ἐκείνη. Παντρεύτηκα τὸν Ζάκ Μεγιερέ!... Τὸν θυμάστε;

Ὁ Φρανσουά ἀναζήτησε γιά λίγο τὶς παλιὰς ἀναμνήσεις του, κι' ὕστερα ἀπάντησε μὲ βεβαιότητα:

— Ἀ, ναί!... Θυμῶμαι τὸν κύριο Ζὰν Μεγιερέ!... Ἦταν τότε

γιατρός στὸ Αἰξ-λὲ-Μπαίν, μοῦ φαίνεται!

— Ἀκριβῶς! βεβαίως ἀπλὰ ἡ κυρία Μεγιερέ.

Μὰ μὲ ἀφέλεια κι' ἀγνή εὐλικρίνεια ὁ Φρανσουά, ξανάπε εὐ-θὺς ἀμέσως:

— Πόσο πιὸ ἡλικιωμένος ἀπὸ σὰς εἶνε ὁ σύζυγός σας, ὅμως!

Ἡ Ἐλένη δὲν κρατήθηκε. Ἐξέσπασε σ' ἕνα γέλιο, δροσερὸ κι' ὀ-ρέσκατο. Καὶ κατόπιν εἶπε, μὲ κάποια φυσικωτάτη ἀλλωστε φιλα-ρέσκια:

— Δυστυχῶς ἢ εὐτυχῶς, δὲν τοῦ φαίνεται καθόλου ἡ ἡλικία, τοῦ συζύγου μου, ὅταν εἶμαι κι' ἐγὼ στὸ πλάι του!... Γέρασα πειὰ κι' ἐγὼ, βλέπετε!... Κι' ἔτσι, ἀποτελοῦμε τώρα ἕνα ἀρμονικώτατο ζευγάρι!

— Οὐτὲ σας ἀνγίξαν κἀν τὰ χρόνια, τὰ ὁποῖα πέρασαν ἀπὸ τότε! διαμαρτυρήθηκε ζωηρὰ, ὁ Ντορσύ. Εἶστε καὶ τώρα, ὅπως καὶ τότε, σὰν ἕνα ζηλευτὸ καὶ δροσερὸ ἀνοιξιότικο τριαντάφυλλο!... Μοῦ φαίνεται, σὰν νὰ ἔχω ἕναν μῆνα μονάχα νὰ σας δῶ!

— Τὸ ἴδιο μοῦ φαίνεται κι' ἐμένα! τόλμησε νὰ μουρμουρίσῃ ἡ

νεαρή γυναίκα, ταραγμένη πάλι απ' τις παληές τρυφερές αναμνήσεις της.

Σιώπησαν πάλι, για λίγο. Κι' αλληλοκυτταζόντουσαν με λαχταριστό ενδιαφέρον. Γά μάλιστα των φλυαρούσαν με τόση θερμότητα τα χαμηλωσαν κι' οι δυο τους αθέλα τους, από συστολή...

— Έχω άργήσει πολύ έξω, και τα παιδιά μου θά με άναξη-τούν! μουρμούρισε επιτέλους πρώτη, η κυρία Μεγιερέ.

— Γά παιδιά σας; έκανε έκθαμβός, ο Φρανσουά.

— Ναι, έχω δυο παιδάκια! άπάντησε χαμηλοβλέποντας η Ελένη. Είνε τόσο χαριτωμένα!... Σωστά άγγελοúδια, πού...

Σταμάτησε να μιλά, άπότομα. Και δείχνοντας ένα τράμ, το όποιο είχε προσπεράσει τρεχάτο — τη στιγμή εκείνη — ξανάπε στενοχωρημένα:

— Θεέ μου, τόχασα κι' αυτό το τράμ!

— Βιάζεστε λοιπόν τόσο πολύ, ρώτησε ο Φρανσουά.

— Χμ... και ναι, και όχι! άπάντησε δισταχτικά, εκείνη.

Συμβουλευτήκε το ρολόγι του χεριού της, και ξανάπε πιο ήσυχια τώρα:

— Εύτυχώς έχω καιρό ακόμα, καθώς βλέπω!... Η ώρα είναι μόλις έφτά και πέντε, και στο σπίτι δειπνούμε στις έφτάμισι!... Έτσι, θά προτιμήσω να πάω με τα πόδια ως εκεί, παρά να περιμένω πάλι τόση ώρα το τράμ!

— Κάθεστε μακριά από δω; ρώτησε δειλά ο ο Ντορσύ, μίν τολμώντας να την πη ούτε «Ελένη» ούτε «κυρία Μεγιερέ».

— Στην όδο Βίκτωρος Ουγκώ! άπάντησε, η νεαρή γυναίκα. Δηλαδή, δυο ήματα μακριά απ' το Σαιντ-Ονορέ!

— Ας σας συνοδεύω για λίγο, λοιπόν, όσο να προσπεράσετε την Ιλιγγιώδη κίνησι των αυτοκινήτων! πρότεινε άβρά ο Ντορσύ. Είναι τόσο πολλά αυτά τα τροχοφόρα, ώστε καταντάει πρόβλημα το να πέραση κανένας ακίνδυνα στο αντίκρυνό πεζοδρόμιο!

Εκείνη στηρίχτηκε στο μπράτσο του, δίχως να βγάλει μιλά. Πέρασαν στο αντίκρυνό πεζοδρόμιο, κι' άρχισαν να κατηφορίζουν σιωπηλοί τη λεωφόρο των Ηλυσίων Πεδίων.

Και σε μία στιγμή, επιτέλους, η νεαρή γυναίκα είπε τσαχτί-νικα:

— Όταν δυο πρόσωπα συναντώνται ύστερα από τόσα χρόνια, δυσκολεύονται — όπως — βλέπω — να βρουν θέμα συνομιλίας!... Έτσι δέν είναι;

— Κάτι υπολογισμούς έκανα στο μυαλό μου, και γι' αυτό σιωπούσα! άπάντησε σοβάρά, ο Ντορσύ.

— Υπολογισμούς; έκανε γελαστά, εκείνη. Πάλι υπολογισμούς;... Δέν τους βαρεθήκατε!... Από τότε σας θυμούμαι με τους άτελειώτους υπολογισμούς σας, όταν σπουδάζατε για μηχανικός!... Και τί άφορουν, παρακαλώ, αυτοί οι τωρινοί υπολογισμοί σας;

— Αφορούν τα χρόνια που έχομε να ιδωθούμε! άπάντησε με την ίδια σοβαρότητα, ο Ντορσύ. Βρήκα, ότι έχομε όχτώ χρόνια άκριβώς, να ιδωθούμε από τότε!

— Όχτώ χρόνια, ίσον όχτώ αιώνες! μουρμούρισε μελαγχολικά, η Ελένη. Άλλά δώστε μου πάλι το μπράτσο σας, σας παρακαλώ... Αυτά τα εύλογημένα αυτοκίνητα τρέχουν όλοταχώς, σαν να βρίσκονται σ' έρημα χωράφια, κι' όχι σε πολυσυνάστους δρόμους!

Στηρίχτηκε μ' έγκατάλειψη συγκρατημένη στο μπράτσο του, και διέσχισαν γοργά τη λεωφόρο Ίένας. Και καθώς έμπαιναν τώρα στην άρχή της όδου Βίκτωρος Ουγκώ, του ξανάπε:

— Πέστε μου, ποιά υπήρξε η ζωή σας, σ' αυτά τα όχτώ χρόνια που έχομε να ιδωθούμε;

Με λαχτάρα, ξαναμμένος, μά και συγκινημένος, της διηγήθηκε

με λίγα λόγια την τραχεία και περιπετειώδη βιοπάλη του. Της είπε πώς έφυγε απ' τη Γαλλία τότε, μόλις πήρε το δίπλωμά του ως μηχανικός, πώς πήγε στην Άμερική νεαρός, φτωχός μά πλούσιος από έλπίδες και δραστηριότητα, πώς δούλεψε τραχεία στον Καναδά, στην Κονεβέκη, στα πανύψηλα και χιονισμένα Βραχώδη Όρη, στην άπεραντη λίμνη Ούινιπεγκ, και πώς κατέληξε επιτέλους να γίνη άρχιμηχανικός των φημισμένων χρυσωρυχείων του Κονμόουρ.

Ήταν η διήγησι ενός ανθρώπου τολμηρού, δραστηρίου, ανεξαρτήτου. Και στη διήγησί του αυτή, τα μάτια της Ελένης σκοτείνιασαν λίγο...

— Δηλαδή, πέρασατε μία περιπετειώδη μέν, αλλά εύτυχισμένη όμως ζωή! του είπε τελευταία, με μελαγχολία.

— Ναι! παραδέχτηκε άπλα, ο Ντορσύ. Δέν έχω καθόλου παράπονο, απ' την τύχη μου κι' απ' τον έαυτό μου!

Και της διηγήθηκε κατόπιν τους άρραβώνες του με τη μίς Μαίρυ Κάρρετ, σαν πέρυσι τέτοιοι καιρό. Την είχε γνωρίσει στην κοντινή με τα χρυσωρυχεία πόλι Μοντρέάλ, όπου ο πατέρας της ήταν δικηγόρος και θάθυπλος κτηματίας. Τη συμπάθησε τρυφερά, τον συμπάθησε κι' εκείνη με την ίδια τρυφερότητα, κι' άρραβωνιάστηκαν στα τελευταία...

Τα μάτια της Ελένης, σκοτείνιασαν τώρα πιο πολύ. Η συγκίνησι της κι' η μελαγχολία της, δυνάμωσαν περισσότερο. Μά δέν έβγαλε ούτε λέξι, απ' το δροσερό και σφιγμένο με πείσμα στόμα της...

— Κι' έσεις; της είπε κατόπιν, όταν τελείωσε τη διήγησί του. Είστε εύτυχης κι' έσεις, Ελένη;

Πρόφερε τώρα το όνομά της άφοδω, και χωρίς δισταγμό, γιατί η ανάμνησις του τρυφερού συνδέσμου του με τη μηστή του τον θωράκιζε σίγουρα έναντίον της συγκινήσεως εκείνης που είχε πριν δοκιμάσει, όταν πρωτοαντίκρουσε την κυρία Μεγιερέ.

— Εγώ; διάστηκε ν' άπαντήσει με κρυφό κι' εξακολουθητικό πείσμα, η κυρία Μεγιερέ. Ναι, είμαι πολύ εύτυχισμένη κι' εγώ, και πολύ εύχαριστημένη απ' την τύχη μου κι' απ' το γάμο μου!

— Μένετε στο Παρίσι, διαρκώς; ξαναρώτησε γαλήνια ο Ντορσύ.

— Τώρα τον χειμώνα, ναι!... Κάθε καλοκαίρι, όμως, παραθαρίζομε επί άρκετους μήνες στο Αϊξ-λε-Μπαίν!... Είναι σωστή μαγεία, εκεί... Και ξεκουράζομαι κιόλας λίγο, απ' την πυρετώδη κοσμική ζωή του Παρισιού κάθε χειμώνα!

— Τα συγχαρητήριά μου! είπε με ελικοκρίνεια, ο Φρανσουά. Σας θεβαίω, Ελένη, ότι χάρηκα όλοψυχα για την εύτυχία σας αυτή... Κι' είμαι επίσης ένθουσιασμένος και καταγοητευμένος, πού σας είδα τόσο καλά και τόσο ευτυχή!

Δέν βοήκε, τί άλλο να της πη. Δέν βοήκε κι' εκείνη, τί άλλο να του πη. Καίπερπάτησαν πλάι-πλάι έτσι σιωπηλοί, επί άσκετό διάστημα ακόμα, ενώ κάποια άμοιβαία άμχανία άρχιζε τώρα να άπλώνεται ανάμεσά τους...

— Κάνει πολύ κρύο, άπόψε! μουρμούρισε επιτέλους, η κυρία Μεγιερέ.

Συνηθισμένος στα τριμερά ξεροβόρια του Καναδά ο Ντορσύ, εύοικε ίσα-ίσα πολύ μαλακό το άποπινό κοτό του Γενναϊάτικου Πακισιού. Δέν θέλησε όμως να φέρη αντίρρησι, και παραδέχτηκε πρόθυπα:

— Ναι, ναι!... Βρίσκω κι' ενώ, ότι προσηματικώς είναι παγωνιά άπόψε!... Τη νύχτα, άσφαλώς θά πανώπη η λίμνη του Λάσους της Βουλώνης... Κι' άδριο, πολλοί θά πατιάρουν πρόσχαρα στην παγωμένη επιφάνειά της!

Η τελευταία ατή φράσι του, άμέσως του θύμισε παληές άνα-

μνήσεις. Καί με νοσταλγικό ύφος πρόσθεσε:

—'Αλήθεια, θυμάστε 'Ελένη, πόσες φορές πατινάρουμε μαζί στην παγωμένη λιμνούλα του Μπουρζέ;

—Ναι... ναι! μουρμούρισε έκστατική αθελά της, ή νεαρή γυναίκα. Κι' όταν βασίλευε ο ήλιος, και θάπρεπε πειά να φύγουμε, εμείς ωστόσο άργοπορήσαμε επίτηδες...

—Γιατί ο ήλιος έθαφε ρόδινες τις χιονισμένες θουνοκορυφές, και κοκκινευαν τα πλούσια μαλλιά σου! διέκοψε ψιθυριστά, και με θίαη συγκίνησι, ο Ντορσού. "Ε;... Το θυμάσαι αυτό, 'Ελένη;... Σήμερα πατινάρω πιό τέλεια από τότε!... Καί...

—'Α, εγώ έπαψα από χρόνια πειά, να πατινάρω! διέκοψε με ξαφνική σοβαρότητα, η κυρία Μεγιερέ.

—Και θυμάστε ακόμα, με τι ιδιαίτερη προτίμησι έπιζητούσα να χορεύω μαζί σας; έξακολούθησε συγκινημένος περισσότερο, ο Φρανσουά. Θυμάστε εκεί στις δεξιότητες του ζεύγους Μερβάλ, που ξενοχτούσαμε γοητευμένοι γιατί χορεύαμε διαρκώς μαζί;...

—Δεν χορεύω πειά, από καιρό! ξαναδιέκοψε ή νεαρή γυναίκα, πιό άπότομα και πιό σοβαρά τώρα.

Ο Φρανσουά κόμπιασε. "Ενοιωσε, ότι ή άναμνήσεις του αυτές δυσαρέστησαν την παιδική και νεανική φίλη του. Καί σιώπησε έντελώς, κυττάζοντάς την τώρα με μάτια μελαγχολικά και θλιμμένα.

Είχαν φτάσει στην πλατεία Βίκτωρος Ουγκώ...

—'Εδώ πρέπει να σας αφήσω, πειά! μουρμούρισε εκείνη. Καληνύχτα σας, κύριε!

Η λέξι «κύριε» τόν χτύπησε κατακαρδα. Με ύφος πονεμένο έκτευσε:

—Δεν θα σας ξαναδω πειά, 'Ελένη;

—Δέχομαι κάθε Δευτέρα! άπάντησε άπλά ή κυρία Μεγιερέ.

—Τότε, θα ρθώ μιá άλλη ήμέρα, να σας δω! Ικέτευσε ξανά ο Φρανσουά. Τη Δευτέρα που δέχεστε, θα είναι κι' άλλος πολύς κόσμος, που με φοβίζει έμένα!... "Εγίνα μισοάγριος, ξέρετε!

—'Αν έρθετε όμως μιá άλλη ήμέρα, έκτος από Δευτέρα, άσφαλώς δεν θα με βρήτε στο σπίτι! άπάντησε ή κυρία Μεγιερέ, με τό ίδιο κάπως ξερό ύφος.

Ο Ντορσού κόμπιασε και πάλι. Στενάζοντας ύστερα πονεμένα, ψιθύρισε:

—Με μεταχειρίζεστε σαν έναν ξένο, βλέπω!

—Μά γίνετε ξένος, πειά! μουρμούρισε κρυφοταραγμένη, εκείνη.

—Κι' όμως μου φάνηκε πρό όλίγου, ότι ξαναβρέθηκα μαζί σας στην παλιά εκείνη κι' εύτυχισμένη νεανική ηλικία μας, 'Ελένη!

—Κι' έμένα μου φάνηκε έτσι, για μιá στιγμή!... Μά τώρα συνήλθα πειά μπρός στην πραγματικότητα, κύριε Ντορσού!

—Θέλω να σας ξαναδω, 'Ελένη! Ικέτευσε με είλικρινή λαχτάρα, ο νέος. Γιατί με άποκρούετε έτσι;... Γιατί έξακολουθείτε να με λέτε «κύριε»;

—Δεν σας άποκρούω, αλλά και δεν βλέπω τόν λόγο να ξαναϊδωθούμε! ξαναπε άπλά ή κυρία Μεγιερέ. Για ποιό λόγο να άνασυνδέσουμε πάλι άσκοπα ένα παρελθόν, τό όποιο διακόπηκε άπότομα και τό όποιο πρόκειται — και πρέπει — να διακοπή και πάλι;

Του πήρε τό χέρι, τό όποιο δεν άπλωνε ωστόσο εκείνος, και του τσούφισε διαστκά. "Υστερα, άπομακρύνθηκε γοργά με τη λυγερή και κυματιστή κορμοστασιά της...

Η κυρία Μεγιερέ είχε έξαφανιστή πειά, κι' όμως ο Ντορσού έξακολουθούσε να στέκεται γοητευμένος κι' όνειροπωλώντας.

Ξαφνικά, τινάχτηκε άπ' τούς ρεμβασμούς του:

—Διάβολε! μουρμούρισε. Ούτε τη διεύθυνσι του σπιτιού της πρόλαβα να της ζητήσω!

Ωρμησε παρευθός τρεχάτος, να την ξανασυναντήση. Στη διασύνη του, σκουντουφλούσε άπάνω στους άλλους διαβάτες του πεζοδρομίου, άδιαφορώντας για τά δυσαρεστημένα μουρμουρητά τους.

—Θά την προσπέρασα ίσως, δίχως να την αντίληφθώ άπάνω στη δια μου, σκέφτηκε σε λίγο, σταματώντας. 'Ας ξαναγυρίσω! Ξαναγύρισε σιγά-σιγά, κυττάζοντας με άδιάκριτη προσοχή όλες τις γυναίκες σιλουέτες του κοσμοπλημμυρισμένου πεζοδρομίου. Κι' όσο προχωρούσε δίχως να την βλέπη, τόσο δυνάμωνε ή θλίψη της ψυχής του...

Στά τελευταία, άναγκάστηκε να παραδεχτή, ότι κάθε άναζητησί της ήταν άνώφελη πειά. Η ώρα είχε περάσει έν τω μεταξύ. Κι' ο Ντορσού, πηδώντας σ' ένα άμάξι, έδωσε στον άμαξηλάτη διαστικά τη διεύθυνσι του ξενοδοχείου «Ροσαμπώ».

Η ώρα ήταν έφτάμισυ πειά. Είχε καθυστερήσει ένα όλόκληρο τέταρτο της ώρας, άπ' τό ραντεβού του με τη μνηστή του, αυτός ο τόσο άκριτής άλλοτε μηχανικός!... Τι θάλεγε ή Μαίρι του κι' ο πατέρας της;

Μά γρήγορα έδωσε τις ένοχλητικές αυτές σκέψεις. Τό μυαλό του είχε άπορροφηθή ξανά στη θύμισι της 'Ελένης, και στην τρυφερή κι' άμοιβάα συμπαθείά τους καθ' όλη τη διάρκεια της νεανικής των ηλικίας προ όχτώ όλοκλήρων χρόνων...

Στό σαλόνι του μεγαλοπρεπούς ξενοδοχείου, βρήκε ύστερα άπό δέκα λεπτά της ώρας τόν πενθερό του κ. Κάρρετ, και τόν διευθυντή των χρυσωρυχείων κ. Χώκινς. Με άπάθεια άγγλο-άμερικανική, έκείνοι, διαπίστωσαν ότι ο νεαρός άνδρας είχε άργοπορήσει στο ραντεβού του σχεδόν μισή ώρα. Καί με την ίδια άπάθεια, πάλι, του ζήτησαν σχετικές έξηγήσεις...

Ενώ ο Ντορσού τούς ζητούσε συγγνώμη, συγχισμένος λίγο, και με δικαιολογίες πρόχειρες, μπήκε στο σαλόνι κι' ή μνηστή του. Τόν πλησίασε πρόσχαρη, τούσφιξε τό χέρι και ρώτησε:

—Μήπως σου συνέβη κανένα δυσαρεστο άπροσπο;... Γιατί άργησες έτσι;

—'Ησυχασε, άγαπητή μου Μαίρι! άπάντησε γαλήνια ο Ντορσού. Τό φταίξιμο άνήκει στα διάφορα τράμ... 'Υπολογίζοντας κανέναν στα δρομολόγια τους και στην ταχύτητα τους, πέφτει συχνά έξω στα ραντεβού του, όπως κι' εγώ τη στιγμή αυτή!

Η νεαρή κοπέλλα, όμως θετική πάντα της κι' έννοώντας να μην αφήνη ποτέ σκοτεινά σημεία στις σκέψεις της, φάνηκε να παρξενεύεται. Καί θέλοντας να ξεκαθαρίξη καλά τά πράγματα, ξαναπέ:

—Μά εγώ σε είδα, να κατεβαίνης από άμάξι!... Δεν ήρθες με τράμ, γιατί όλα τά τράμ του «'Ετουάλ» απέξω άπ' τό ξενοδοχείο μας περνούν, κι' έτσι θα σ' έβλεπα!

Ο Φρανσουά κοκκίνισε, γιατί δεν ήταν συνηθισμένος ως τώρα να λήψέματα. Κι' άγαναχτισμένος, τόσο έναντίον του έαυτού του όσο κι' έναντίον της λεπτολογής κι' άκριβολογής μνηστής του, άπάντησε ξερά κι' άπότομα:

—Λάθεψα και κατέβηκα άπ' τό τράμ, δυό-τρεις στάσεις πιό πάνω... Και για να μην άργήσω, περπατώντας ως έδώ με τά πόδια ή περιμένοντας τό έόμενο τράμ πάλι, πήρα ένα άμάξι κι' ήρθα!

Η δικαιολογία, ήταν κάπως τραβηγμένη. Μά ή είλικρινής κι' άπότηρητη κοπέλλα την πίστεψε έντελώς, και ζήτησε συγγνώμη για τήν προηγούμενη άμφιβολία της.

Κύτταξε κατόπιν με τρυφερή στοργή τόν μνηστήρα της. Κι' άνησυχώντας για τήν άλλαγμένη φυσιογνωμία του, και για τήν ά-

συνήθιστη μελαγχολία του, ρώτησε ξανά:

— Τι έχεις; ... Γιατί είσαι έτσι; ... Πήγαινε μου κρύβεις κάτι;

— Σε θεωαίω ότι δεν σου κρυώ τίποτα, Μαίρι! απάντησε με προσποιητή αδιαφορία ο Φρανσουά.

Εννοώ την κατάσταση στενόχωρη, γύρω του. Κι' άσφαλώς, ασυνήθιστος όπως ήταν σε ύποκριτες, θά ξεσπούσε βίαια σε λίγο...

Ευτυχώς όμως, πήκε στο σαλόνι ο καμαριέρης του ξενοδοχείου, κι' ειδοποίησε ότι το δείπνο ήταν έτοιμο...

Ο πατερας της Μαίρι κι' ο κ. Χωκινς, προπορεύτηκαν. Κι' ο Φρανσουά, προσφέροντας το μπράτσο του στη μνηστή του, και δυσαρεστημένος από όλους κι' από όλα, σκεπτόταν μοχθηρά:

— Τι άκομψα πού ντύνεται η Μαίρι! ... Πόσο χαριτωμένη και σίς ήταν ντυμένη, η Έλένη! ... Ω, άσφαλώς ύστερα από την Αμερικανίδες στο ντύσιμο, μπρός στις κομψές μας Παριζιάνες!

Ήταν η πρώτη φορά που προσεχε την τουαλεττα της μνηστής του ως τώρα, ο Φρανσουά Ντορσύ...

11

ΞΑΝΑΖΩΝΤΑΝΕΜΑ ΠΑΛΗΑΣ ΑΓΑΠΗΣ

Τ Ο Παρίσι, η παρισινή ζωή, δεν κολάκευαν καθόλου τη δεσποινίδα Μαίρι Κάρρετ. Για να νοιώσει κανένας όλη τη γοητεία της άθλητικής και δροσερωτάτης κι' αλύγιστης στον ελκρινή χαρακτήρα, κοπέλλας αυτής, θάπρεπε να την καμαρώνει εκεί στην Καναδική πόλη του Μοντρεάλ, τη διαρκώς σχεδόν χιονισμένη κατά τους περισσότερους μήνες του έτους.

Έκεί, η Μαίρι ήταν πάντα ένα χαρμα ψυχής και ματιών με το σπόρ κοστούμι της, ή με τις μπότες άμαζόνος, ή με τα σκι χιονοδρόμου όρειβάτου, ή με το φανελλένιο κοστούμι του τένις. Επίσης, ο κάθε φρόνιμος και νοικοκυρεμένος άνδρας τη ζήλευε με λαχτάρα, βλέποντάς την να διευθύνει μόνη της το πολυπληθές προσωπικό του άρχοντικού πατρικού μεγάρου της, και να φροντίζει μόνη της για όλες του τις ανάγκες...

Έτσι την είχε γνωρίσει ο Φρανσουά, εκεί στο Μοντρεάλ. Κι' έτσι τη συμπάθησε βαθιά, την αγάπησε σχεδόν, γοητευμένος απ' τη δροσερή κι' υγιή εμφάνισή της κι' απ' τη νοικοκυρυσή της, η οποία τόσο ταίριαζε άλλωστε με τον δικό του νοικοκυρεμένο και φιλόπονο χαρακτήρα...

Έδω στο Παρίσι, όμως;

— Ω, πόσο μειονεκτούσε έδω στο Παρίσι η Μαίρι Κάρρετ, μπρός στις τόσο φημισμένες — για τη χάρι τους και για την κομψότητά τους — Παριζιάνες! ... Ύστερούσε πολύ η Μαίρι, τόσο στην έκλογη των χρωμάτων και του σχήματος της τουαλέτας της, όσο και στη χάρι της εμφάνισής της: Η άθλητική κομμοσποσία της, και το γεροδεμένο και γεμάτο από υγεία κορμί της, δεν ήταν καθόλου κατάλληλο να προσελκύει τις λαχταρισμένες ματιές των ανδρών, όπως τις προσελκύει η κουκλίστικη και χαριτόβρυτη κομψότης των Παρισινών γυναικών...

Αυτές τις σκέψεις έκανε τώρα — για πρώτη του φορά — ο Ντορσύ, καθώς ετρώγαν κι' οι τέσσερες σ' ένα τραπέζι του ρεστωράν. Κι' η σκέψεις του αυτές ήσαν πιο δικαιολογημένες, γιατί μόλις προόλιγες ώρες ακόμα παινίδιζε μπρός στα μάτια του η λυγερή κι' αίθερία σιλουέττα της Έλένης Μεγιερέ, της άλλοτε αγαπημένης του νεανικής φίλης Έλένης Πάζ...

— Καθόλου δεν μου άρέσει το Παρίσι σας! είπε σε μία στιγμή η Μαίρι στον Φρανσουά, καθώς ετρώγαν στο ρεστωράν του ξενο-

δοχείου. Είκοσι καταστήματα προσπέρασα, όσο να θρώ ένα που να πουλάει κορδόνια για τα μποττίνια μου... "Όλο ζαχαροπλαστεία και κοσμηματοπωλεία, εύρισκα μπροστά μου!

— Κι' αυτό κάτι είναι! απάντησε ο Φρανσουά, γελώντας.

— Απολύτως τίποτα δεν είναι! επέμεινε η Μαίρι, η οποία άρχιζε να θεωρή — με τη γυναικεία διαίσθησή της — σαν έναν επικινδυνό εχθρό της, αυτή τη μεγαλούπολη. Θά προτιμούσα πιο θετικούς και πιο πρακτικούς, τους Παριζιάνους και τις Παριζιάνες... Δεν ζη κανένας με κορδελλίτσες, με κοσμήματα, με γλυκίσματα και με έπιπολαία πολυτέλεια!... Κι' ύστερα, ο κόσμος έδω περπατάει τόσο τεμπέλικα στα πεζοδρόμια και στους δρόμους, ώστε δεν μπορεί κανένας να πάη στη δουλειά του γρήγορα, αν τύχη να είναι θιαστικός!

Χάρης στα άστεία του κ. Χωκινς και στις ρωμαντικές διηγήσεις του κ. Κάρρετ — για φαντάσματα έρωτευμένων, και για στοιχειωμένα πλοία των Καναδικών άκτών — το δείπνο τελείωσε ευχάριστα για όλους. Ο Φρανσουά είχε ξεχάσει πάλι τη γοητευτική σιλουέττα της κυρίας Μεγιερέ, και χαϊρόταν την πρόσχαρη εὐθυμία της ροδομάγουλης και γαλαζιομάτας μνηστής του.

Κι' εκείνη, με τις διαρκείς περιποιήσεις της, κατάρθωσε να του άπομακρύνει κάθε μελαγχολία, και να τον κάνει πάλι τρυφερό σαν πρώτα, απέναντί της...

Δυό ώρες άργότερα, ο Φρανσουά βγήκε απ' το ξενοδοχείο «Ροσαμπώ» καληνυχτίζοντάς τους. Δεν θέλησε να θίξη την άγγλοσαξωνική σεμνοτυφία της μνηστής του και του πενθερού του, μένοντας μαζί τους στο ίδιο ξενοδοχείο, έστω και σ' άλλο δωμάτιο ή άπαρτεμέν, για δεύτερη βραδυά.

Έτσι, απ' το πρωί άκόμη είχε νοικιάσει στην οδό Βαλουά μια μικρή και άνετη γκαρσονιέρα, στην οποία μετέφερε άμέσως τις άποσκευές του, και στην οποία θά κατοικούσε σ' όλο το διάστημα αυτό της παραμονής του στο Παρίσι.

Βγαίνοντας λοιπόν άργά κατά τη νύχτα απ' το ξενοδοχείο, ο Φρανσουά, άρχισε να άργοκατεβαίνει τη λεωφόρο Ήλυσίων Πεδίων, πηγαίνοντας για το σπίτι του να κοιμηθώ. Στο δρόμο, ξαναθυμήθηκε πάλι την αγαπημένη του των περασμένων. Το ώραίο φάντασμα της Έλένης Πάζ, της τωρινής κυρίας Μεγιερέ, παρουσιάστηκε πάλι μ' επιμονή μπροστά του.

Και τον συνώδευε τώρα εξακολουθητικά, άχνό και γοητευτικό, στους ρεμβασμούς του και στο άργοπερπάτημά του...

Η Γενναριάτικη αυτή νύχτα ήταν μὲν παγερό, αλλά συννεφιασμένη και γαλήνια. Η άστροφεννία, κι' η άραισότητα που νύχτισ τις φαρδύες λεωφόρους του Παρισιού, βοηθούσαν τον Φρανσουά στους ήδονικούς του ρεμβασμούς, και τον έκαναν να νοιώθει ξεχωριστή ευχαρίστηση στο άργό νυχτοπερπάτημά του...

— Πόσο διαφορετικό είναι το Παρίσι, απ' τις πόλεις του Καναδά! σκεπτόταν. Έδω η νύχτας είναι σκοτεινιά. Ένω εκεί το διαρκές σχεδόν χιόνι τις φωτίζει μ' έντονη άνταύγεια... Νά, έτσι σε μία χιονοφοτισμένη νύχτα εκεί στο Κουβέκ του Καναδά. Ένοιωσα κάποτε τον πόνο τον βαθύ έξ αίτίας του γάμου της Έλένης μου, τον οποίο μου άνήγγειλε μία έπιστολή φίλου απ' τη Γαλλία!... Η Έλένη!... Ποτέ μου δεν την ξένασα... Πάντα η νεανική και θελκτική μορφή της ήταν μέσα στην καρδιά μου, σ' όλα αυτά τα χρόνια...

Και πού όλίγων όρών, που την άνταύγασα τόσο άστροφένια και ξαφνικά, την καθάρωσα λαχταρισμένα, άπαράλλακτη όπως την είνα αφήσει τότε!... Άν, τί επιπόλαιος που ήσασα τότε!... Γιατί να μην κρατήσω κοντά μου και για πάντα αυτόν τον θησαυρό;

Ἐξασκοιλοῦσε νὰ σιγοπερπατᾷ, κατηφορίζοντας τὴ λεωφόρο Ἡλυσίων Πεδίων, καὶ κρατώντας τὸ μυαλό του προσηλωμένο στὴ νοσταλγικὴ ἀνάμνησι τῆς Ἑλένης...

Μὰ σιγά-σιγά, καὶ δίχως νὰ τὸ πολυκαταλάβῃ, τὰ χεῖλη του ἀρχισαν νὰ μουρμουρίζουν μὲ τύψι καὶ μὲ ἡδονὴ μαζύ:

—Κι' ἡ Μαίρι μου;... Γιά ποῖο λόγο ἡ καρδιά μου, ἀπόψε, δὲν χτυπάει χαρούμενα καὶ λαχταριστὰ στὴν ἀνάμνησι τῆς γλυκειᾶς μνηστῆς μου;... Τόσο κατῶρθωσε, λοιπόν, νὰ με κυριεύσῃ ἡ γοητευτικὴ ὀπτασίᾳ τῆς Ἑλένης;... Καὶ τί ἀξίζουν πραγματικά αὐτὲς ἡ δυὸ γυναῖκες, ἡ μόνες ποὺ ἐπηρέασαν ἔτσι ἀποφασιστικά τὴ φιλόπονη καὶ περιπετειώδη ζωὴ μου;... Ἡ Ἑλένη!... Ἦταν, κι' εἶνε ἀκόμα σὰν ἓνα δροσόλουστο λουλοῦδι χάριτος κι' ὠμορφιάς... Ἔχει ἀπάνω της ὅλο τὸ μεθυστικὸ σέξ-ἀππηλ τῆς τελείας «γυναίκας», τῆς λαχταριστῆς μαζύ καὶ ρωμαντικῆς, τῆς φλογερῆς μαζύ καὶ ντροπαλῆς!... Κι' ἀκόμα, τὸ κομψοτεχνίημα αὐτὸ ποὺ λεγεται «Ἑλένη», ἐξασκοιλοῦε νὰ με ἐπηρεάζῃ ὥς τὰ βάθη τῆς ψυχῆς μου, χάρις στὴν ἀχτινοβολοῦσα γοητεία τῆς πρώτης καὶ παλῆς μου ἀγάπης γι' αὐτή!

Κι' ἡ Μαίρι μου;... Ὡ, τί διαφορετικὸς τύπος γυναίκας, ποὺ εἶνε ἡ μνηστὴ μου!... Ζωηρὴ, ἀθλητικὴ, τετράγωνη στὸ μυαλό καὶ στὰ αἰσθήματα, εὐλκρινὴς κι' ἀνυστερόβουλη στὸν χαρακτήρα, μὲ μάγεψε ἀμέσως ὅταν τὴ γνώρισα... Ἡ νοικοκυρὸς σὺν τῇ στοίτῃ, τὰ δροσερά καὶ κόκκινα μάγουλά της, τὸ ρωμαλέο καὶ σφριγηλὸ καὶ γεμάτο ἀπὸ ὕγεια κορμὶ της, ἡ τόλμη, ἡ ψυχρὴ λογικὴ, κι' ἡ θαρραλέα εὐλκρινεία, μὲ τίς ὁποῖες ἀντιμετωπίζει τὴ ζωὴ πάντα της, ταίριασαν καὶ ταίριαζουν θαυμάσια μὲ τὸν δικό μου θαρραλέο κι, ἀνεξάρτητον χαρακτήρα!... Ὡ, ποτέ μου δὲν θ' ἀκούσω — οὔτε κι' ἀκούσα ὥς τώρα — τὸ ἀνάνδρο ψέμα ἀπ' τὰ χεῖλη τῆς ἀδαμάντινης στὴν ψυχὴ μνηστῆς μου!... Κι' ἡ ταπεινὴ, ἡ συνηθισμένη στὶς περισσότερες γυναῖκες ὑποκρισία, εἶνε ἀγνωστὴ ἐντελῶς στὴν ὠραία μου Μαίρι!

Σιγοπερπατοῦσε ἔτσι, καὶ σκεπτόταν ἔτσι διαρκῶς... Ἀγωνιούσε... Ἡ καρδιά του, ἀθελὰ του κι' ἀνεξήγητα, εἶχε μοιρασθῇ μὲ τὴν ἴδια λαχτάρᾳ, ἡ μισὴ στὴν παλῆ ἀγαπημένη του, κι' ἄλλῃ μισὴ στὴν τωρινὴ μνηστὴ του... Ἐνοιωθε ὁ φτωχὸς Φρανσουᾶ, τυραννισμένος ἔτσι καθὼς ἦταν ἀπ' τὸ ἀπροσδόκητο αὐτὸ καὶ βασανιστικὸ διλημμα, ὅτι ἀγαποῦσε τώρα τρελλὰ καὶ ρωμαντικά τὴν ξαναζωντανεμένη ἀξάφνα παλῆ ἀγάπῃ, μὰ κι' ἐκτιμοῦσε βαθύτατα καὶ μὲ τρυφερώτατῃ στοργῇ τὴν πραγματικὰ ἀνεκτίμητῃ μνηστὴ του.

Θεὲ μου, τί διλημμα μαρτυρικό;... Πῶς θὰ ξέμπλεκε στὰ τελευταῖα;... Ποιὸ ἀπ' τὰ δυὸ αὐτά, τὰ ἐπίσης ἔντονα καὶ δυνατὰ αἰσθήματά του, θὰ ἐπικρατοῦσε ὀριστικὰ μέσα στὴν τυραννισμένη καρδιά του;... Ποιὰ θάβγαине νικητριά, στὴν πεισματάρικῃ κι' ἀπροσδόκητῃ καὶ βουδῇ αὐτῇ πάλῃ;... Ἡ παλῆ ἀγάπῃ, ἡ τωρινή;

Ἡ Ἑλένη, ἡ Μαίρι;

Ὁ Φρανσουᾶ Ντορσὺ ἦταν ὁ δευτερότοκος υἱὸς ἑνὸς ἀρχοντικοῦ γαιοκτήμονος τοῦ Σαμπερύ, ὁ ὁποῖος ἦταν ἐγκατεστημένος στὴν πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας αὐτῆς, δηλαδὴ στὴν ὠραία λουτρό-πολι Αἰξ-λε-Μπαίν.

Ὁ μεγαλύτερος ἀδελφός του, ὁ Πιέρ, ἦταν μιὰ φύσις νωχελὴς ὅπως κι' ὁ πατέρας τους. Ὁ Φρανσουᾶ ὅμως, δραστηριώτατος καὶ φιλόπονος, κι' ἀδιαφορῶντας γιὰ τίς διασκεδάσεις καὶ τίς ἡδονές, ἔκανε λαμπρές σπουδὲς στὸ Πολυτεχνεῖο τῶν Παρισίων. Καὶ πῆρε τὸ δίπλωμά του σὲ ἡλικία 24 χρόνων, γεγονὸς ἀπ' τὰ σπάνια γιὰ

τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, κατὰ τὴν ὁποία συνήθως οἱ ἀπόφοιτοι ἀνωτάτων ἐκπαιδευτικῶν σχολῶν καταντούσαν νὰ πάρουν τὸ δίπλωμά των σὲ ἡλικία 30 ἢ καὶ 35 χρόνων!

Τὶς γυναῖκες καὶ τὸν ἔρωτα, δὲν τὰ εἶχε καθόλου γνωρίσει ὁ Φρανσουᾶ, κατὰ τὴ φιλόπονη καὶ μελετηρὴ ἐποχὴ τῶν σπουδῶν του. Δὲν ἔμοιαζε μὲ τοὺς ἄλλους συσπουδαστάς του, οἱ ὁποῖοι ἀφιέρωναν ὅλον τὸν καιρὸ τους σὲ γλέντια τρελλὰ, κι' οἱ ὁποῖοι ξενοχτοῦσαν κάθε βράδυ σχεδὸν στὰ καμπαρέ.

Ἔτσι, ἡ παρθένος καρδιά τοῦ Φρανσουᾶ, εἶχε διατηρήσει ἕναν σεβασμὸ ἀνάμικτο μὲ συστολὴ ἀπέναντι τῶν γυναικῶν. Τὶς ποθοῦσε θέβαια, ἡ φλογερὴ νεότης του. Ἀλλὰ ἡ ψυχὴ του, συγχρόνως, τίς ἐκτιμοῦσε καὶ τίς σεύόταν σὰν κατὶ ἀνώτερο στὴ φύσι δημιουργήμα τοῦ Πλάστου μας.

Ὅταν πῆρε τὸ δίπλωμά του, ὡς μηχανικὸς ὁ Φρανσουᾶ, καὶ πρὶν ἀκόμη φύγῃ γιὰ τὴν Ἀμερικὴ — ὅπου τὸν ἐσπερῶχε ἡ φιλοτάραχη καὶ τυχοδιωκτικὴ ἰδιосυγκρασία του — πέρασε ἕναν ὁλόκληρο χειμῶνα στὴ γραφικὴ Σαβοῖα, γιὰ νὰ ξεκουρασθῇ. Χόρευε πολὺ, καὶ πατινάρισε περισσότερο, στὴν καταχιονισμένη καὶ παγερὴ ἐκείνη ἐπαρχία, ἡ ὁποία ἦταν σωστὸ κέντρο χειμερινῶν σπορ γιὰ ὅλη τὴ Γαλλία.

Ἐκεῖ, τότε, συνήντησε ξανά — ὕστερα ἀπὸ πολλῶν χρόνων χωρισμοῦ — τὴν παιδικὴν του φίλῃ Ἑλένη Πάζ, ὠραιότατῃ καὶ λυγερὴ δεσποινίδα πειᾶ. Οἱ δυὸ νεοὶ ἐνοίωσαν παρευθὺς, τὴν παιδικὴν γνωριμία τους νὰ μετατρέπεται σὲ ἀμοιβαίᾳ καὶ τρυφερώτατῃ συμπάθειᾳ. Δὲν χώριζαν καθόλου. Χόρευαν μαζύ στὶς δεξιώσεις, πατινάριζαν μαζύ στὰ παγομένα «τερραίν», ἔκαναν μαζύ μακρινὲς ἐκδρομὲς στὰ γύρω γραφικὰ καὶ χιονισμένα τοπία.

Ἡ Ἑλένη ἦταν χάρις καὶ ματιῶν, μὲ τὴ δροσερότητα τῆς ὁμορφιάς της καὶ μὲ τὴ λυγρόκορμη χάρις της. Παρ' ὅλο ποὺ δὲν κωμωζόταν ποτέ της, εἶχε ὥστόσο διαρκῶς ἀπάνω της κατὶ τὸ νωχελές, τὸ κουρασμένο, τὸ γοητευτικὰ μελαγχολικό. Τὰ μαῦρα μάτια καὶ μαλλιά της, τὰ λαμπρὰ καὶ κανονικώτατα δόντια της, τὰ εἰκοσι ἀνθισμένα χρόνια της, κι' ἡ ἀκτινοβόλος καλλονὴ ὁλόκληρῃ τῆς ὑπάρξεώς της μάγευαν ὅλους τοὺς γνωρίμους της, καὶ προπάντων τὸν παιδικὸ της φίλο Φρανσουᾶ.

Κι' ὅμως ἦταν τόσο ἐπιφυλακτικὴ ἀπέναντί του!... Ναι, ποτέ της δὲν τὸν εἶχε ἐνθαρρύνει μὲ μιὰ γλυκεῖα ματιά της — ἡ μὲ ἕναν τρυφερό λόγο της — παρ' ὅλη τὴ διαρκὴ προτίμησιν της σ' αὐτόν. Τὸν συμπαθοῦσε ἀφάνταστα, στὰ βάθη τῆς ψυχῆς της. Μὰ τὸν νόμιζε, σὰν ἕνα ἀπ' τοὺς κακομαθημένους φοιτητὰς τοῦ Παρισίου κι' αὐτόν, οἱ ὁποῖοι συναναστρέφονται τίς γυναῖκες μονάχα γιὰ νὰ παίξουν ἀκαρδὰ μαζύ τους. Καὶ γι' αὐτὸ, ἡ γλυκύτατῃ κι' αἰθερία αὐτῇ ἐπαρχιωτοπούλᾳ, κρύδοντας σίγουρα τὸ τυραννικὸ αἰσθημὰ της γιὰ τὸν Φρανσουᾶ, τοῦδειχνε μονάχα μιὰ ἀπλὴ φιλία καὶ προτίμησιν, δίχως τίποτε περισσότερο!

Μὰ κι' ὁ Φρανσουᾶ, εἶχε πάθει δυστυχὲς τὰ ἴδια. Δειλὸς καὶ ντροπαλὸς κι' αὐτὸς στὶς γυναῖκες, καὶ ἐλέποντας μὲ τρόπο πόσο ὅλο θαυμάζαν καὶ λαχταροῦσαν τὴν ἰδανικὴ ὁμορφίαν τῆς ἀγαπημένης του Ἑλένης, ἀπόφευγε διαρκῶς νὰ τῆς ἐκμυστηρεῖ τὴν ἀγάπῃ του. Φοβῶταν, μήπως ἀποκρουσθῇ καὶ μήπως γελοιοποιηθῇ ἀπέναντί της!

Ἔτσι, ἡ δυὸ ἐκλεκτὲς αὐτὲς ὑπάρξεις κατήντησε νὰ ἀγαπιούνται τρυφερὰ μέσα τους, κι' ὅμως νὰ μὴν τολμᾷ ὁ ἕνας νὰ ἐξομολογηθῇ στὸν ἄλλον τὸ κρυφὸ του αἰσθημα, παρ' ὅλη τὴν οἰκειότητά τους καὶ παρ' ὅλο ποὺ δὲν χώριζαν ποτέ τους.

Τὴν ἀνοιξί, ἐπιτέλους, ὁ Φρανσουᾶ ἔφυγε ἀπότομα γιὰ τὴν Ἀμερικὴ, δίχως καν ν' ἀποχαιρετήσῃ τὴν Ἑλένη του!... Γιά ποῖο

λόγο, άλλωστε;... Μήπως είχε ελπίσει ποτέ του, ότι θα κατώρθωνε να συγκινήσει την ιδανική εκείνη καλλονή, εμπνέοντάς της αίσθημα κι' αγάπη;

Κι' εκεί στον Καναδά, πειά, έμαθε ύστερα από έναν χρόνο, κι' από κάποιον επιστολή φίλου του, ότι η 'Ελένη του παντρευόταν με τον κ. Μεγιερέ, έναν διακεκριμένο — μάλιστα κι' ηλικιωμένο — γιατρό του Αϊξ-λέ-Μπαιν...

Πόνεσε άγρια ο Φρανσουά, μόλις έμαθε την είδησι αυτή. Μά απορροφημένος όπως ήταν ήδη, με τὰ χρυσωρυχεία του Κονμόουρ, με τη βιοπάλη και με τὸν πόθο τῶν φιλοδοξιών του, γρήγορα ξεχάσε την πρώτη αυτή αγάπη της ζωής του...

Και τώρα, ύστερα από οχτώ ολόκληρα χρόνια ξεντειας και χωρισμού, ξανασυνάντησε την 'Ελένη ως έκ θαύματος, ο Φρανσουά, καταμεσής στο άπέραντο Παρίσι. Και τώρα, ύστερα από οχτώ ολόκληρα χρόνια, ένοιωσε καθαρά ο Φρανσουά — στη συνάντησί τους αυτή — ότι η 'Ελένη ταράχτηκε συγκλονιστικά στο άντικρουσμά του, ότι ασφαλώς τὸν αγαπούσε ΤΟΤΕ, κι' ότι εξακολουθούσε ακόμα νὰ τὸν αγαπάει, παρά την ξεντειά του και παρά τὰ χρόνια που πέρσαν από τότε...

— 'Ελένη!... 'Ελένη Πάζ!

'Αργοπερπατούσε τώρα, κατηφορίζοντας τη λεωφόρο 'Ηλυσίων Πεδίων. Και ψιθύριζε μέσα του τὸ όνομα της αγαπημένης του μ' έκστασι, σὰν νὰ ψιθύριζε τις νότες μιᾶς ούράνιας μουσικής...

— Θὰ την ξαναδῶ, άράγε;... 'Αχ, γιατί νὰ της πῶ, ότι ἤμουν ἤδη άρραβωνιασμένος;... Θὰ πόνεσε ἴσως, θὰ θύμωσε, και γι' αὐτὸ εξαφανίστηκε πάλι απότομα, δίχως νὰ μοῦ πῇ τη διεύθυνσι τοῦ σπιτιοῦ της!... Μὰ κι' ἐγώ, ταραγμένος κι' επιπόλαιος ὅπως πάντα άπέναντί της, οὔτε σκέφτηκα καν νὰ τη ρωτήσω σχετικῶς, ποῦ κάθεται!

Κοκκίνισε τώρα απ' τη ντροπή του. 'Ο τίμιος χαρακτήρας του έπαναστατοῦσε. Δὲν ἦταν σωστό, νὰ σκέπτεται ἔτσι με συγκινήσι την πρώτη του αγαπημένη, μιὰ ποῦ ἦταν πειὰ ὁ ἴδιος άρραβωνιασμένος με ἄλλη, κι' ἡ 'Ελένη του παντρεμένη πειὰ με ἄλλον!

Ναί, ἦταν άρραβωνιασμένος ἤδη, κι' εἶχε δώσει ἤδη τὸν λόγο του στη Μαίρυ Κάρρετ. 'Η θαρραλέα αὐτή, κι' άσπιλη και θετική και νοικοκυρεμένη μνηστή του, ἦταν μιὰ ιδανική σύζυγος γιὰ τὸν δραστήριο και φιλόπονο ἑαυτὸ του. Παντρεμένος με την ὑγιεινότητα και ροδοιμάγουλη και ρωμαλέα αὐτή ὑπαρξι, θάβγαζε παιδιὰ ὑπέροχα, θὰ δημιουργούσε μιὰ οίκογένεια ζηλευτή, και θ' άφωσιωνόταν στην ευεογεντική γιὰ τόσες χιλιάδες έργων κι' ὑπαλλήλων εργασία του άπερίσπαστος απ' τις φροντίδες της οίκογενείας και τοῦ νοικοκυριοῦ του. 'Η άνταξία σύζυγός του, ἡ τετραγώνος και θετική Μαίρυ του, θὰ μπορούσε νὰ τὸν άναπληρώσει θαυμασία στη διοίκησι τῶν φροντίδων τοῦ σπιτιοῦ!

Μὰ...

Μὰ ἦταν 32 μόλις χρόνων ακόμη, ὁ νεαρός άρχιμηχανικός. 'Η ψυχὴ του, ἡ διψασμένη ὡς τώρα γιὰ ρωμαντικές — κι' άνικανοποίητες — άνάγκες, δὲν εὔρισκε μενάλο ενδιαφέρον στη θετική και γαλήνια στονή της 'Αμερικανίδος μνηστής του. Τὸ ξαφνικό του αντίκρουσμα με την πρώτη και παληὰ αγάπη της νεανικῆς του ηλικίας, εἴσπασε ἄλλως τοὺς ἰδανικοὺς πόθους της ψυχῆς του, τοὺς μουνδιασμένους ἐπὶ τόσα χρόνια απ' την περιπετειώδη, τη δραστηρία και φιλόδοξη ζωή του...

— 'Ως ἔσπινγε ἔστω και γιὰ λίγο στην άνκαλιά του, την παληὰ του λατρευτή — την τόσο κραιπνή και λαχταριστή — κι' ὡς ζωντάνευε, ἔστω και γιὰ λίγο τὸ παληὸ ἐκείνο και σβυσμένο όνειρό

του!... Κι' ὕστερα, ὡς εξαφανιζόταν πάλι ἔστω και γιὰ πάντα ἡ χλιοζήλεμένη σιλουέττα της 'Ελενης του, κι' ὡς αφιερωνόταν πειὰ ὁλοφύχα ὁ ἴδιος στις ιερές — μάλιστα ανιαρές — ὑποχρεώσεις του προς τὴ μνηστή του!

— 'Ενοιώθε ἱλιγγο, στίς σκέψεις του αὐτές και στη λαχτάρα του αὐτή, ὁ Φρανσουά. Συγχρόνως ένοιώθε και τύψεις. Μὰ ὁ ἱλιγγος των ρωμαντικῶν αὐτῶν ρεμβασμῶν του ἦταν τόσο ἡδονικός, ὡστε ἡ τύψεις του ἔσθυναν άμέσως, και θάμπωναν άμέσως, μπρος στην άκτινοβολία ὀπτασία της 'Ελενης του...

Μπικη τώρα στον κήπο τοῦ μεγαλοπρεποῦς «Παλαί-Ρουαγιαλ». Ἰὸ ψιθύρισμα κάποιου μικροῦ συντριβανιοῦ, τάραζε άπαρα τη σιωπή της παγερῆς ἐκείνης κι' άστροφώτιστης νύχτας...

— Την αγαπῶ, την 'Ελένη μου! μουρμούρισε μονολογώντας. — 'Ω, πόσο θα εἶμαι εὐτυχῆς νὰ της πῶ με λαχτάρα, μόλις ἡ τύχη μ' εἰσπῇ νὰ την ξανασυναντήσω!... 'Εκείνη, ὁμως, θὰ δεχτῇ την τρυφερὴ μου ἔκμυστήρευσί;... Δυστυχῶς, φοβόμαι ότι θ' άρνηθῇ!... — 'Ω, εἶνε παντρεμένη ἤδη, ἐκείνη!... 'Εχει σύζυγο, παιδάκια... Δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα, νὰ ταράξω τη γαλήνια ἤδη ζωή της!

— Μὰ τώρα, ἡ άπελπισία του φαινόταν θάσανιστική. Κιὰ ξεχνώντας τις τίμιες και λογικές αὐτές σκέψεις του, μούγκριζε άνυπόμονα:

— Κι' ἂν μ' αγαπάει κι' ἐκείνη;... Ταιριάζει νὰ θάσανιζόμαστε από τέτοιου είδους ἑμποδία;... — 'Ας φύγῃ απ' τὸν άνδρα της, κι' ὡς ἔρθῃ νὰ ζήσουμε τίμια μαζί!

Τὸ αἷμα του φλογιζόταν από πόθο, κι' ἡ καρδιά του από ἔρωτα, ὅσο θυμῶταν τὸ πλούσιο ἀλλὰ και λυγρὸ κορμί της 'Ελενης. ν' άκουμπάει πριν άπάνω του, με ἑγκατάλειψι και με κρυφὴ λαχτάρα. Ναί, δὲν τοῦ εἶπε πριν ξάστερα τίποτε ὁ σχετικὸς, Μὰ ἡ στάσι της, τὰ βλέμματά της, κι' ἡ κακοκρυμμένη ταραχή της μαρτυροῦσαν, ότι ποτέ της δὲν τὸν εἶχε ξεχάσει, ότι πάντα της τὸν αγαπούσε, κι, ότι ἡ προηγούμενη άπροσδόκητη συνάντησί των, την εἶχε ἐπίσης κι' ἐκείνη συνταράξει.

Μισὴ ὥρα άργότερα, ἑσπλωμένος πειὰ στο κρεβάτι του και κάπως πὸ ψυχραίμος από πριν, μουρμούρισε:

— 'Η νύχτες τοῦ Παρισιοῦ, φαίνεται ότι εἶνε ἐπικίνδυνες, κι' ὅτι σέρνουν τοὺς ανθρώπους σὲ πειρασμό!... — 'Ας ἑλπίσω, ότι ὁ τρελὸς και ξαφνικός πόθος μου γιὰ την 'Ελένη, δὲν θὰ πρόκειται νὰ ἔχη συνέχεια άμαρτωλή... — 'Εκείνη εἶνε πειὰ παντρεμένη, ἐγὼ εἶμαι άρραβωνιασμένος, και πρέπει ἐξάπαντος νὰ ἀλληλοξεχαστοῦμε!

Μὲ την εἰκόνα της άγνῆς του Μαίρους στο μυαλό του κατόπιν, γύρισε απ' τὸ ἄλλο του πλευρὸ, κι' άποκοιμήθηκε ἡσυχασμένος....

III

ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΤΟΥ ΝΤΟΡΣΥ ΣΤΗΝ ΕΛΕΝΗ

ΔΕΚΑΠΕΝΤΕ ἡμέρες άργότερα, ὁ Φρανσουά άσυγκράτητος πειά, κι' άφοῦ πάλαιψε με τὸν πειρασμό και με τὸν παληὸ του ἔρωτα, παρουσιάστηκε κατὰ τὸ πρῶτὸ στο σπίτι της κυρίας Μεγιερέ. Εἶχε κατορθώσει από ἡμέρες τώρα νὰ μάθῃ τη διεύθυνσι τοῦ σπιτιοῦ της, έρευνώντας σ' ἕναν «'Οδηγὸ ἑγκατεστημένων στο Παρίσι ἱατρῶν», ὅπου φυσικὰ ὑπῆρχε και τὸ όνομα τοῦ συζύγου της δόκτορος Ζὰκ Μεγιερέ.

— Μπορεῖ νὰ με δεχτῇ ἡ κυρία σας; ρώτησε την καμαριέρα ὁ Φρανσουά, ὀρθιος στο γῶλλ άκόμια.

— Δυστυχῶς, ἡ κυρία μου δέχεται μονάχα κάθε Δευτέρα! άπάντησε ἡ άνήξερη καμαριέρα.

‘Ο Ντορού χλώμιασε απ’ την ταραχή του. Και με λαχτάρα ξανάπε:

—Σας παρακαλώ, ειδοποιήστε την... Λέγομαι Φρανσουά Ντορού, κι’ είμαι περαστικός απ’ τὸ Παρίσι... Μπορεῖ ἡ ὑποθέσεις μου νὰ ἀπαιτήσουν τὴν ἀμεση ἀναχώρησί μου αὐριο, κι’ ἔτσι δὲν εἶμαι βεβαίως ἀν θὰ μείνω ἐδῶ ὡς τὴν προσεχῇ Δευτέρα!

Ἡ καμαριέρα, δισταχτική, τὸν ὠδήγησε σ’ ἕνα σαλονάκι, κι’ ἐφυγε. Σὲ λίγο ὁμωςξανάρθε βιαστική καὶ πρόθυμη, καὶ τὸν ὠδήγησε τὴ φορά αὐτὴ στὸ ἰδιαίτερο καὶ κομψότατο καὶ μυρωμένο σαλονάκι τῆς κυρίας της, ζητώντας του συγγνώμην γιὰ τὴν προηγούμενη ἀρνησί της.

Μισοξαπλωμένη σὲ μιὰ ἀναπαυτική πολυθρόνα ἡ Ἑλένη Μεγιερέ, μελαγχολική, νωχελής, καὶ μὲ θλιμμένο χαμόγελο, ἀπλώσε τὸ χέρι της στὸν νεαρό ἄνδρα, λέγοντάς του:

—Καλημέρα σου, Φρανσουά!... Νόμιζα, ὅτι ἐφυγες πειὰ, ἐπιστρέφοντας πάλι στὴ μακρινὴ Ἀμερικὴ σου... Βλέπεις, ἔχουν περάσει ἤδη δεκαπέντε ἡμέρες, ἀπὸ τότε ποὺ πρωτοσυναντηθήκαμε στὴ λεωφόρο Φρεϊδλαντ, δίχως πειὰ νὰ σὲ ξαναδῶ!

—Συγχαρήστε μου αὐτὴ τὴν ἀργοπορία τῆς ἐπισκέψεώς μου! ψιθύρισε ταραγμένος, ὁ Φρανσουά Ντορού, απ’ τὰ λόγια κι’ απ’ τὸ ἐπιπληκτικό σχεδὸν ὕφος της.

Νόμιζε ὅτι θάπρεπε νὰ ζητήσῃ συγγνώμην, ἐπειδὴ ἦρθε. Καὶ νὰ, τώρα, ποὺ τὰ λόγια τὰ ἀπροσδόκητα τῆς Ἑλένης, τὸν ὑποχρέωναν νὰ ζητήσῃ συγγνώμην ἐπειδὴ δὲν ἦρθε!...

Καὶ καθὼς τὴν κῦτταζε σιωπηλά, μυριοπόθητη καὶ ζηλεμένη μὲ τὴ γλυκεῖα κι’ αἰθερία καλλονή της, σκεπτόταν πῶς ἀφήσε τόσο ἀνόητα νὰ περάσουν ὁλόκληρες δεκαπέντε ἡμέρες, γιὰ νὰ ρθῇ νὰ τὴν ἐπισκεφθῇ...

—Σὰς περιμένα, ξέρετε, ἡμέρα μὲ τὴν ἡμέρα! ξανάπε ἀπαλόφωνα ἡ Ἑλένη, δείχνοντάς του ἕνα κάθισμα κοντὰ στὴ λαμπερὴ φωτιά τοῦ τζακιού. Καὶ φοβισμένη, μήπως ἔρθετε καὶ δὲν μὲ ὄρῃτε, ἀπόφυγα νὰ ἔγῳ ἔξω σ’ ὅλο τὸ διάστημα αὐτό!

—Φοβώμουν μήπως φανῶ ἀδιάκριτος μὲ τὴν ἐνοχλητικὴ ἐπικρασί μου! τραυλίσσε ταραγμένος περισσότερο, ὁ νεαρός ἄνδρας.

—Ἀδιάκριτος;... Τί εἶνε αὐτὰ ποὺ λέτε, ἀγαπητέ μου Φρανσουά;... Ξεχνάτε, ὅτι ἡμαστέ φίλοι παλλοὶ καὶ παιδικοί;... Καὶ ξεχνάτε πόσο χαρήκαμε κι’ οἱ δύο μας, ποὺ συναντηθήκαμε τόσο ἀπρόοπτα πρὸ δεκαπέντε ἡμερῶν;

—Ναί, χάρηκα σὰν νὰ μοῦ χάριζαν μιὰ ἀπροσδόκητη εὐτυχία! ἀπάντησε ὁ Φρανσουά, μὲ περισσότερη ἀνεσι τώρα.

Ἡ προηγούμενη ἀμηχανία του ἐξαφανίζονταν σιγά-σιγά...

—Καὶ σ’ εὐχαριστῶ ἀκόμα, ποὺ διάλεξες μιὰ ἄλλη ἡμέρα νὰ ρθῇς νὰ μὲ ἐπισκεφθῇς! ξανάπε μὲ γλυκὸ καὶ θλιμμένο χαμόγελο ἡ Ἑλένη. Ξέρεις, τὴ Δευτέρα ποὺ δέχομαι, γεμίζουν τὰ σαλόνια μου ἀπὸ πρόσωπα ἀδιάφορα κι’ ἀπὸ γνωριμίες συνηθισμένες... Δὲν θὰ μπορούσαμε ἀσφαλῶς νὰ χαροῦμε καθόλου, αὐτὸ τὸ τωρινό μας φιλικὸ τέτ-ά-τέτ!

—Γιατί δέχεστε, λοιπόν, ὅλον αὐτὸν τὸν ἀδιάφορο κόσμο, κάθε Δευτέρα; ρώτησε ἀπλοϊκὰ ὁ Ντορού.

Ἡ Ἑλένη Μεγιερέ χαμογέλασε γιὰ τὴν ἀφέλεια τοῦ νεαροῦ ἀσχιμηχανικοῦ, τοῦ συνηθισμένου στὴν ἀμερικανικὴ ἐιλικρίνεια τῶν κοινωνικῶν σχέσεων, καὶ στὴν ἀπροσποίητη κι’ ἐργατικὴ καὶ φιλόπονη ζωὴ τῶν ὀρεινῶν μεταλλείων του. Καὶ τοῦ εἶπε πρόσχαρα:

—Μήπως θὰ θέλατε νὰ κλείσω τελείως τὰ σαλόνια μου στὸν κόσμο, ἐπειδὴ τὸν βρίσκω ἀνιάρων κι’ ἀδιάφορον;... Δυστυχῶς, ἡ κοινωνία μὰς ὑποχρεώνει νὰ διατηροῦμε σχέσεις, ἔστω κι’ ἂν τίς βρίσκουμε πληκτικές!

—Ὡστε πλήττετε, ἐδῶ στὸ Παρίσι;

—Δυστυχῶς, ναί! ψιθύρισε συλλογισμένα, ἐκείνη. Μὴν ξεχνάτε ἅλλωτε, ὅτι ἡ ἀπέραντη καὶ πολυθόρυβη αὐτὴ πρωτεύουσά μας, μοῦ εἶνε ἐξήν!... Ἄν καὶ ζῶ τόσα χρόνια τώρα, ἐδῶ στὸ Παρίσι, ποτέ μου δὲν ἔπαφα νὰ εἶμαι μιὰ δειλὴ ἐπαρχιωτοπούλα!

Ὁ Φρανσουά ἔρριξε ἕνα κρυφὸ βλέμμα ἀπεριγράπτου θαυμασμοῦ, στὴν κομψότητα καὶ στὴν Παρισινὴ χάρι τῆς παλλῆς του ἀγαπημένης, καὶ διαμαρτυρήθηκε κατόπιν ζωηρά:

—Ἐσεῖς ἐπαρχιωτοπούλα;... Ἀμφιβάλλω, ἂν πολλές Παρισινὲς ἔχουν τὸ σίκ καὶ τὴν κομψότητα τῆ δικῆς σας!... Βέβαια, δὲν χάσατε τὸ παλλὸ καὶ σαγηνευτικὸ ἐκεῖνο ὕφος σας — ὕφος χαριτοῦρου κι’ ἀτιθάσσου πλάσματος — τὸ ὁποῖο εἶχατε ἄλλοτε, κι’ απ’ τὸ ὁποῖο προπάντων σας ἀναγνώρισα ἀμέσως πρὸ ἡμερῶν!

—Μπα;... Ἀπὸ αὐτὸ τὸ ὕφος τοῦ ἀγριμοῦ ποῦ ἔχω, μὲ ἀναγνώρισατε; ξεφώνισε ἡ κυρία Μεγιερέ, γελώντας. Τὸ ἀπόχτησα στὰ χιονισμένα ἀγριοβουνὰ τῆς Σαβοΐας, ἀπὸ τότε!... Θυμᾶστε;... Ἀχ, ἕνα κομμάτι τῆς καρδιάς μου, μοῦ φαίνεται πῶς τὸ ἔχω ἀφήσει ἐκεῖ κάτω!... Θέλετε νὰ μιλήσουμε λίγο, γιὰ τὴν ὠραία αὐτὴ πατρίδα μας;

Εἶχε σκύψει πρὸς τὸ μέρος του, λαχταρισμένη. Φορούσε ἕνα ἄσπρο μάλλινο φορεμα τοῦ σπιτιοῦ, τὸ ὁποῖο ἐφόρμοζε περίφημα στὸ πλούσιο καὶ προκλητικὸ καὶ λυγρὸ κορμί της.

—Ἐπισκεφθῆκα τὴ Σαβοΐα μας, πρὸ ἐνὸς μηνός! ἀπάντησε ὁ Φρανσουά ἀμέσως, καὶ μὲ τὴν ἴδια λαχτάρα. Βρισκόμουν ἀκόμα στὸ Λονδίνο, γιὰ τὴ χρηματοδότησι τῶν μεταλλείων τοῦ Κονμδουρ... Καὶ ὄρῃκα καιρὸ νὰ ξεφύγω ἀπὸ κεῖ, καὶ νὰ πεταχτῶ γιὰ λίγες ἡμέρες στὴν πατρίδα μας!... Ξέρετε, ὄρῃκα παγωμένη τὴν ὠραία λιμνούλα τοῦ Μπουρζέ, ὅπου πατινάραμε μαζί κατὰ τὴ νεανικὴ μας ἡλικία τότε!

—Ἀ, τὴν ἀξέχαστα λιμνούλα μας! ψιθύρισε μ’ ἔκστασι νοσταλγική, ἐκείνη.

—Δὲν ἄλλαξε καθόλου ἀπὸ τότε! ξανάπε μὲ γλυκεῖα νοσταλγία κι’ ὁ Φρανσουά. Ἡ ὄχθες τῆς ἐξακολουθοῦν νὰ εἶνε κατάφυτες ἀπὸ δένδρα, γυμνόφυλλα τώρα ἐξ αἰτίας τοῦ χειμῶνα... Ἡ ψυχὴ μου σκίρτησε ἀπὸ εὐτυχισμένη μελαγχολία, καθὼς ἀντίκρουσε πάλι τὴ λιμνούλα μας ὕστερα ἀπ’ τὸ πέρασμα τῶν χρόνων ἀπὸ τότε!

—Ἀλήθεια, θυμᾶστε; ξαναψιθύρισε ἡ κυρία Μεγιερέ. Φτάναμε πρῶτοι ἐμεῖς οἱ δύο γιὰ τὸ «πατινάζ», καὶ φεύγαμε πάντα τελευταῖοι!

Ἀκολούθησε λιγόστιγμη σιωπὴ, ἀνάμεσά τους. Ἡ σκέψις τους ἦταν προσηλωμένη μυστικὰ, στὸ κοινὸ αὐτὸ καὶ ρωμαντικὸ παρελθόν τους. Καὶ τὴ σιγαλιά, γύρω τους, τὴ διεκόπταν μονάχα τὰ τριξίματα τῶν εὐλῶν στὸ τζάκι, κι’ ἡ σπίθες τῆς πρόσχαρης φωτιάς...

—Κατὰ τὴν ἀλησμόνητη ἐκείνη ἐποχὴ, θά... Σταμάτησε ἀπότομα τὴ φράσι του αὐτὴ ὁ Φρανσουά, καὶ δὲν θέλησε νὰ τὴν ἀποτελειώσῃ...

—Λοιπόν; ρώτησε μὲ λαχτάρα ξαφνική, ἡ Ἑλένη. Τί θέλατε νὰ πῆτε;

—Ἦθελα νὰ πῶ, ὅτι κατὰ τὴν ἀλησμόνητη ἐκείνη ἐποχὴ, ἐξάπαντος θὰ μὲ βρίσκατε πολὺ ἀπλοϊκόν, πολὺ δειλόν κι’ ἀδέξιον, Ἑλένη! ξανάπε ὁ Φρανσουά, μὲ ἀποφασιστικὸ ὕφος.

Τοῦ χαμογέλασε, δείχνοντας ἔτσι τὰ ὠραία καὶ λαμπερά καὶ κατάλευκα δόντια της. Καὶ περιωρίστηκε νὰ τοῦ πῇ:

—Λίγο δειλὸν σὰς εὑρίσκα, κι’ ὄχι «πολύ» ὅπως λέτε!

—Πολύ, πάρα πολὺ γελοῖον, ὁμως!... Ἐ;

—Ἀ, ὄχι αὐτό! διαμαρτυρήθηκε ἀμέσως ζωηρότατα, ἐκείνη. Γελοῖον δὲν σὰς εὑρίσκα καθόλου!... Μὰ ἀπολύτως καθόλου!...

Πώς τολμήσατε να το σκεφθήτε αυτό φρανσουά;... Θυμάστε άλλωστε πολύ καλά, ότι έγω μοναχά με σας χορεύα, και μοναχά με σας πατινάζα!

— Παιρνοντας θάρρος ο Ντορσού απ' τις τρυφερές αυτές διαμαρτυρίες της 'Ελένης, τολμήσε να της ψιθυρίσει δισταχτικά:

— Σας αγαπούσα τόσο πολύ, ώστε μπροστά σας ήμουν σωστό άγριμι!... Δειλός, άδεξιός στην αγάπη όμως, φροντίζα πάντα να κρύβω το άισθημά μου από σας!

— Ταραγμένος απ' τα ίδια του τα λόγια, τὰ τόσο απροσδόκητα και τολμηρά, δέν πρόσεξε την ταραχή της αγαπημένης του...

— Έσείς; του ψιθύρισε κι' εκείνη, δισταχτικά επίσης. Μ' αγαπούσατε, έσείς;

— Μ' όλη μου την ψυχή, 'Ελένη! απάντησε ο Ντορσού, παράφορα. Μά αλήθεια, λοιπόν, δέν τὸ μαντέψατε ποτέ σας;

— Ιά νεαρά κορίτσια, δέν μπορούν ποτέ να μαντεύουν! Ξαναπτε εκείνη, προσπαθώντας να κρύψει την ταραχή της κάτω από ύφος παιχνιδιάρικο κι' ειρωνικό...

Και συγχρόνως κύτταζε τὸν τάπητα τοῦ σαλονιοῦ ἐπίμονα... να κρατάη τὰ μάτια της χαμηλωμένα. Ὡστόσο, τὰ μάτια αὐτά, τὰ θε-κό, έλαμπαν ἀπὸ ἐξαψι, και τὰ ρουθούνια της φρύαζαν ἀπὸ συγκίνηση θαθειά...

Σηκώθηκε ὀρθός, και τὴν πλησίασε σιγαλά. Τὴν κύτταζε με σιωπηλὴ λατρεία...

Κι' ἐκείνη, τοῦ ξαναπτε σιγά-σιγά και παραπονετικά:

— Αφοῦ μ' αγαπούσατε, λοιπόν, γιατί δέν μου τὸ λέγατε;... Σας περίμενα πάντα, να μου τὸ πῆτε... Καί θά ήμουν εὐτυχισμένη, ἂν γινόμουν σύζυγός σας!... Γιατί να μὴν τολμήσετε ἀπὸ τότε;

Εἶχε σηκώσει τώρα τὰ μάτια της, και τὸν κύτταζε με θλίψη. Ὁ φρανσουά της πῆρε τὸ χέρι, τῶσφιξε τρυφερά στὰ δικά του, και ρώτησε:

— Αλήθεια, 'Ελένη;... Θά με θέλατε γιὰ σύζυγό σας;

— Σας ήθελα, μ' όλη μου τὴν καρδιά! απάντησε ἐκείνη, λαχταρισμένη δέν τολμοῦσα ὅμως κι' ἐγώ, να σας δείξω τὴν αγάπη μου!... Ἦμουν μιὰ φτωχὴ κοπέλλα, δίχως προίκα, δίχως ἐλπίδες μέλλοντος λαμπροῦ!

— Ποτέ μου δέν σκέφτηκα αὐτὰ ποὺ λέτε! διαμαρτυρήθηκε ζωηρά, ὁ νέος. Ἰσα-ἴσα, σας εὔρισκα τόσο χιλιολάτρευτη, τόσο ζηλεμένη απ' ὅλους γιὰ τὴν καλλονή σας και γιὰ τὰ χαρίσματά σας, ὥστε δέν τολμήσα ποτέ μου να δείξω τὴν αγάπη μου... Φοβώμουν, μήπως ἀποκρουσθῶ!

— Ἐμειναν λίγο ἔτσι, σιωπηλοὶ τώρα κι' ἀντικρυστοί. Ἡ ἀμοιβαία συγκίνηση, τοὺς ἐσφιγγε τὰ λαρυγγία...

Κι' ἐνῶ ἡ κυρία Μεγιερὲ ἄρχισε να δακρῶζή θλιμμένα κι' ἀποκαρδιωμένα, ὁ φρανσουά ψιθύρισε με μελαγχολικὴ φωνή:

— Σας αγαπούσα τρελλά, 'Ελένη... Κι' ήμουν ἀνήξερὸς ἀπὸ αγάπη... Ποθοῦσα να σας προσφέρω ὅλη μου τὴ ζωὴ και τὴν ὑπαρξί, μὰ δέν τολμοῦσα... Νόμιζα, ὅτι δέν ἀξίζαν καθόλου τὸν κόπο, αὐτὰ ποὺ ήθελα να σας προσφέρω!... Ἔτσι, με νομίζατε γιὰ ὑπερήφανον τότε, παρεξηγώντας τὴ δειλία μου ἀπέναντί σας...

Κι' ὁμως, 'Ελένη: Ταπεινωόμουν μέσα μου, νομίζοντας ἀνάξιο σας τὸν ἐαυτό μου, ἀντὶ να σας κλείσω σφιχτά και κυριαρχικά σὴν ἀγκαλιά μου, και να σας ἐκμυστηρεῦτὼ ἐλεύθερα τὸ αἶσθημά μου!

Κόμπιασε λίγο, κατακοκκίνισε, και πρόσθεσε ἐπιτέλους με ὁφους ἀποφασιστικό:

— Μὰ τώρα, θά τολμήσω να σας πῶ, ὅσα δέν τολμήσα να ἐκμυσ-

στηρεῦτὼ τότε: Σας λάτρευα και σας λατρεύω ἀκόμα, 'Ελένη!... Ὑπῆρξατε πάντα γιὰ μένα, ἡ πρώτη και μοναδικὴ αγάπη τῆς ζωῆς μου!

Στέναξε μέσα στὸ μεταξωτὸ μαντήλι της, τὸ βρεγμένο απ' τὰ δάκρυά της, και μουρμούρισε:

— Πολὺ ἄργα, Θεέ μου!... Τί δυστυχία!

Μὲ χλωμὸ πρόσωπο ἀπὸ ὑπερτάτη συγκίνηση ὁ νέος, ἔσκυψε και τῆς πῆρε τὰ δυὸ χέρια στὰ δικά του. Τὰ φίλησε τρυφερά κατόπιν, κι' εἶπε μ' ἐγκαρτέρηση:

— Κλαίτε!... Θάκλαιγα κι' ἐγὼ γιὰ τὴν ἀδικοχαμένη εὐτυχία τῆς ζωῆς μας, ἂν μπορούσαν τὰ μάτια μου να δακρῶσουν!

Ἀπαλά πῆρε τὰ χέρια της ἀπὸ μέσα απ' τὰ δικά του, και ψιθύρισε με δακρυσμένα ἀκόμα μάτια:

— Ἀφήστε με... Εἶνε πολὺ ἄργα, πειά!... Ἀχ, γιατί ξαναφάνηκατε πάλι σὴ ζωὴ μου;... Γιατί ήρθατε να μ' ἐπισκεφθήτε, σήμερα;... Ναι, ποθοῦσα να σας ξαναδῶ, κι' ὅλο σας περίμενα!...

Ὡστόσο, σας εἶχα παρακαλέσει πρὸ ἡμερῶν, να... Δέν ἀποτελεῖωσι τὴ φράσι της, γιατί ἕνας θαθὺς λυγμὸς τὴν ἐπνιξε. Ὁ φρανσουά χάιδεψε τὰ μαλλιά της με εὐλαβικὴ λεπτότητα, κι' εἶπε:

— 'Ελένη, ἂς πάψουμε να ήμαστε πειὰ δυστυχισμένοι!... Φανήκαμε τότε ἐπιπόλαιοι, κι' ἀφήσαμε τὴν εὐτυχία να μὰς φύγη!... Θέλεις να τὴν ξαναερωῶμε πάλι, τώρα;

— Δέν σ' αγαπῶ πειά, και... ..

— Διαβάζω αὐτὸ τὸ ψέμα μέσα στὰ μάτια σου, 'Ελένη! διὰσπῃκε να διακόψῃ με λαχτάρα, ὁ νέος. Ἐγὼ ἐξακολουθῶ να σοῦ λέω τὴν ἀλήθεια, βεβαιώνοντάς σε, ὅτι σε λατρεύω περισσότερο τώρα παρὰ τότε!

Ἀπλώσε τὸ χέρι της με θάναυση σχεδὸν διαιότητα, και με φωνὴ σκληρὴ τοῦ εἶπε:

— Μὴν ἐξακολουθῆς, φίλε μου!... Ξεχνάς, ὅτι εἶσαι ἀρραβωνιασμένος;

— Αὔριο κιόλας, παῦω να εἶμαι!

Μὲ τὰ χεῖλι στεγνά, και λαχανιασμένος, ἐνοιωθε μέσα του ἀγριεσ τῶσις γιὰ τὰ λόγια τοῦ ξεστόμισε. Ὡστε ἄρχισε κιόλας τὸ καταστρεπτικὸ ἔργο της, ἡ ἐνοχὴ αὐτὴ αγάπη του;

— Μὴν τὸ λέτε αὐτό, πρὸς Θεοῦ! ξεφώνισε ἡ 'Ελένη με τρῶμο, και με τύψεις ἐπίσης, σὰν συνένοχη σὴν ἱεροσυλία αὐτὴ. Σκεφτήκατε... σκέφτηκες, φρανσουά, πόσο θά σπαράξης τὴν καρδιά τῆς μνηστῆς σου;... Σ' αγαπάει, ἀσφαλῶς θά σ' αγαπῇ πολὺ, και!...

— Δέν ξέρω, ἂν μ' αγαπῇ! διέκοψε βίαια, ὁ νέος. Αὐτὸ ποὺ ξέρω, εἶνε ὅτι σε λατρεύω!

Ἡ συγκίνησης τὴν ἐπνιγε πάλι. Τὸ στήθος της, λαχανιασμένο, ἀνεβοκατέβαινε γοργά. Ὁ φρανσουά, ἀδιαφορώντας γιὰ τὴν ἀνωγία της, γονάτισε μπροστά της και τὴν κύτταξε θαθειά κι' ἐπίμονα στὰ μάτια.

Κι' ἐνῶ τὰ μάγουλά τους τὰ χλωμὰ ἀγγίζαν σχεδόν, τῆς μουρμούρισε γλυκά και με πάθος:

— 'Ελένη μου... Οὔτε μοῦ φαίνεται κἂν, ὅτι πέρασαν ὄντως δολόκληρα χρόνια ἀπὸ τότε... Σὲ λάτρευα τότε, κι' ἐξακ-λ-ν-θ-ῶ ἀκόμα να σε λατοεῶ σὰν τρελλός... Καθόλου δέν ἀφῃσε ἴγνη, αὐτὸ τὸ χρονικὸ διάστημα ποὺ πέρασε ἀπὸ τότε!

Χαιρογέλασε νευρικά, ἀλλὰ και θλιμμένα ἐκείνη, κι' εἶπε:

— Εἶσαι βέβαιος, ὅτι πέρασαν αὐτὰ τὰ χρόνια, δίχως ν' ἀφῃ-σ-ουν ἴγνη σὴ ζωὴ μας;

— Ξέχασέ τα τότε, αὐτὰ τὰ ἴγνη, ὅπως τὰ ξεχνῶ κι' ἐγὼ!

— Δέν μπορῶ να τὰ ξεχάσω, φρανσουά!... Δέν μοῦ ἐπιτρέπε-

ται!... Ξεχνάς λοιπόν, ότι είμαι παντρεμένη, κι' ότι είμαι μητέρα;... Άς σου τὸ ξαναθυμῶ αὐτό, φίλε μου!

—Άπλωσε τὸ χέρι της, καὶ χτύπησε βίαια τὸ κουδούνι. Κι' ἐνῶ ὁ Φρανσουᾶ σηκώνετο ἀπὸ τὸν ὄρθιο καὶ τὴν κυττάδε με ἀπορία, ἡ Ἑλένη εἶπε στὴν καμαριέρα, ἡ ὁποία παρουσιάστηκε:

—Φέρε μου ἐδῶ μιὰ στιγμή, τὰ παιδιά μου!

Ἡ καμαριέρα ὑπακούηκε, κι' ἔφυγε γιὰ νὰ ἐκτελέσῃ τὴ διαταγὴ αὐτῆς κυρίας της. Ὁ Φρανσουᾶ ἐξακολουθοῦσε νὰ κυττάζῃ τὴν Ἑλένη, σιωπηλὸς καὶ θλιμμένος. Πραγματικά, δὲν εἶχε θυμῆθῃ καθόλου ὡς τότε τὸ ἐμπόδιο αὐτὸ τὸ λερό, τὸ ὁποῖο προστάτευε τὴν ἀγαπημένη του ἀπ' τὸ πάθος τοῦ ἐνόχου ἐρωτός του...

Τὰ δυὸ παιδιάκια φάνηκαν σὲ λίγο στὸ κατώφλι τῆς πόρτας διασταχτικά καὶ ντροπαλά ἀπ' τὴν παρουσία αὐτοῦ τοῦ ξένου. Ἡ μητέρα τους ἔτρεξε παρעוּתς κοντὰ τους, καὶ τᾶσφιεε στὴν ἀγκαλιά της με φιλήματα τρυφερά.

Υστερὰ, στρέφοντας στὸν Φρανσουᾶ, τὰ παρουσίασε με ὕφος μητρικῆς υπερηφανείας:

—Ἴδου τὰ παιδιά μου, κύριε Ντορσύ!... Τὸ μεγαλύτερο, τὸ ἀγορί, λέγεται Φρανσουᾶ, ὅπως κι' ἐσεῖς... Κι' ἡ μικρότερη, ἡ κορούλα μου, λέγεται Σιμόνη!... Πέντε ἐτῶν τὸ ἀγορί μου, καὶ τριῶν ἡ κορούλα μου!... Δὲν εἶνε χαριτωμένα πραγματικῶς, κύριε Ντορσύ;

Ὁ Φρανσουᾶ τὰ κύτταξε, καὶ τὰ καμάρωνε ἀθελά του. Καὶ γοητευμένος ἀπ' τὴν παιδικὴ τους καὶ δροσερὴ καλλονή, ψιθύρισε:

—Σὰς μοιάζει ἰδιαίτερος, τὸ ἀγοράκι!... Ἐχει τὰ ὁλόμαυρα μάτια σας, καὶ τὴν κάπως ἀτίθασση σὰν ἀγριμοῦ χάρι σας!

—Κι' ἔχει τὸ ἴδιο ὄνομα με' σὰς, κύριε Ντορσύ!... Λέγεται Φρανσουᾶ!

—Τυχαιᾶ, βέβαια, τὸ ὀνομάσατε ἔτσι! Ξαναψιθύρισε με κρυφὴ λαχτάρα, ὁ νεαρὸς ἀρχιμηχανικός.

—Αὐτό... αὐτὸ δὲν μπορεῖτε νὰ τὸ ξέρετε, ἐσεῖς! ἀπάντησε χαμηλώνοντας τὰ μάτια της με συστολή, ἡ κυρία Μεγιερέ.

Ὡ, φυλαγόμενος βέβαια ἀπ' τὸν ἐνοχὸ ἐρωτὰ ἡ φτωχὴ γυναῖκα, μὰ δὲν ἤθελε καὶ ν' ἀποδιώξῃ ἐντελῶς μακριὰ της, τὸν ἀγαπημένο της!... Τὸν ἀπομακρύνει τὴ μιὰ φορὰ, μὰ παρעוּתς φρόντιζε νὰ τὸν ξαναδέσῃ καὶ πάλι κοντὰ της...

Ταραγμένος ἐξακολουθητικὰ ἐκεῖνος, ἀπ' τὸν τρυφερὸ ὑπαινιγμὸ τῆς κυρίας Μεγιερέ, κύτταζε τὰ δυὸ παιδιάκια μ' ἐπιμονή...

Δὲν τὰ κύτταξε με τὴν τυπικὴ ἐκείνῃ ἀβρότητα, με τὴν ὁποία οὐνῆτως ἑνὸς ξένου κυττάζει τὰ παιδιάκια μπρὸς στοὺς γονεῖς των...

Ὅχι. Συνηθισμένος νὰ παρατηρῇ πάντα τὴ ζωὴ μὲ μᾶτι μεσορὸ καὶ θετικό, ἔβλεπε στὰ δυὸ αὐτὰ παιδιάκια δυὸ ἀθῶες καὶ τρυφερὲς ἀνθρώπινες ὑπαρξεις, τῶν ὁποίων τὴ ζωὴ καὶ τὸ μέλλον δὲν εἶχε κανένα δικαίωμα νὰ θλασῇ...

—Πηγαίνετε τώρα νὰ παίξετε, μικρούλα μου! εἶπε ἐν τῷ μεταξὺ ἡ κυρία Μεγιερέ, φιλώντας τὰ παιδιά της. Φροντίστε μοναχὰ νὰ παίξετε φρόνιμα, καὶ νὰ μὴν θορυβῆτε!

Μένοντας πάλι μόνῃ με τὸν Ντορσύ, τὸν ρώτησε μελαγχολικά καὶ σιγαλά:

—Λοιπόν... Πιστεύετε ἀκόμα, ὅτι αὐτὰ τὰ ὀχτῶ χρόνια ποὺ πέρασαν ἀπὸ τότε, δὲν ἀφῆσαν καθόλου ἴχνη;

Κι' ἐπειδὴ ὁ Φρανσουᾶ σιωποῦσε, χαμηλοβέλειοντας ταραγμένος, ἡ κυρία Μεγιερέ πρόσθεσε:

—Μὲς χώρισαν αὐτὰ τὰ ὀχτῶ χρόνια, καὶ θὰ μᾶς χωρίζουν πειὰ καὶ στὸ μέλλον!... Ἀχ, φίλε μου!... Πόσο θὰ ἦταν προτιμότερο νὰ μὴν ἀνταμώνώμαστε καθόλου πρὸ δεκαπέντε ἡμερῶν!... Καὶ θὰ ἦταν ἀκόμη καλύτερα, νὰ μὴν ἐρχόσαστε καθόλου σήμερᾶ

ἐδῶ!... Πηγαίνετε λοιπὸν στὴν εὐτυχία, καὶ μὴν ζητήσετε ποτέ πειὰ νὰ με ξαναδῆτε!

—Δὲν μπορῶ νὰ μὴ σὰς ξαναδῶ, Ἑλένη! μουρμούρισε ἐπιτέλους ὁ Φρανσουᾶ, με πόνο καὶ με θλίψη.

—Νὰ μπορέσετε!... Πρέπει!

Στέναξε ὁ νέος βσθεία. Τὴν κύτταξε. Καὶ τὴν εἶδε ἀποφασιστική, παρ' ὅλο τὸ θούρκωμα πάλι τῶν ματιῶν της...

—Ἔστω! ψιθύρισε μ' ἐγκαρτέρησι Ἀντίο γιὰ πάντα, Ἑλένη!

—Ἀντίο, κύριε Ντορσύ! τραύλισε με λυγμούς, ἐκείνη.

Βάδισε ὡς τὴν κλειστὴ πόρτα σιγαλά ὁ Ντορσύ, κι' ἀπλωσε τὸ τρεμάμενο χέρι του νὰ τὴν ἀνοίξῃ.

Παρעוּתς ὅμως γύρισε, ἔτρεξε ξανά κοντὰ στὴν ὄρθια καὶ δακρυσμένη πειὰ γυναικα καὶ τὴν ἰκέτευσε με παραφορὰ πάθους, πόνου καὶ λατρείας:

—Ἑλένη, δὲν μοῦ κραταεῖ ἡ καρδιά νὰ φύγω ἔτσι γιὰ πάντα, μακριὰ σου!... Σ' ἀγαπῶ σὰν κατὶ τὸ οὐράνιο, τὸ θεϊκό... Μὴ με διώχνεις τόσο ἀπτόμα... Ἀς χαροῦμε λίγες στιγμὲς μαζὺ, τώρα ποὺ τὰ χεῖλη μας ξεστόμισαν ἐπιτέλους τὴν ἀμοιβαία μας λατρεία, ὕστερα ἀπὸ τόσα χρόνια σιωπῆς καὶ παρεξηγήσεων!... Φεύγω, ναί, φεύγω, τώρα... Μὰ, ἂς ξαναἰδωθοῦμε πάλι... Κάθε μέρα, στίς τρεῖς ἡ ὥρα τὸ ἀπόγευμα, θὰ πηγαίνω στὸ Δάσος τῆς Βουλῶνης νὰ σε περιμένω... Ἐλα... Θὰ βρίσκωμαι πάντα, μπρὸς στὸ κιόσκι τῆς Ἀρμενονθῆλ...

—Δὲν θὰ ρθῶ ποτέ μου! διέκοψε σταθερὰ, ἡ νεαρὴ γυναῖκα.

—Ἐγὼ θὰ πηγαίνω, ὅμως! Ξανάπε ἔντονα, ὁ Ντορσύ. Καὶ θὰ πηγαίνω πάντα, ἐπὶ ἡμέρες συνέχεια, ἐπὶ μῆνες, ἐπὶ χρόνια, ὡσότου ἀποφασίσῃς νὰ ρθῇς, Ἑλένη!

Στριφογύρισε τὰ χεῖρά της, με ἀνυπομονησία ἀγωνιώδη. Καὶ στὰ τελευταῖα, ρώτησε:

—Μήπως εἶνε πρὸς τὸ μέρος τῆς πύλης Μαγιᾶ, αὐτὸ τὸ κιόσκι;

—Ναί! ἀπάντησε ὁ Φρανσουᾶ, με γλυκεῖα ἐλπίδα τώρα στὴν ψυχὴ του.

—Ἐχει κόσμον πολὺν, ἀπ' τὸ μέρος αὐτό!... Θὰ μᾶς δῇ κανένα ἀδιάκριτο μάτι, φίλε μου... Νὰ πάμε σὲ ἄλλο μέρος, πιὸ ἀπομερο;—οὔτε συζητήσις νὰ γίνεται!... Ἀπεχθάνομαι τὰ κρυφὰ κι' ἐνοχὰ ραντεβού...

—Κι' ἐγὼ τὰ ἀπεχθάνομαι, Ἑλένη! ἰκέτευσε ὁ νέος, με θέρμη. Ὡστε δέξου, σὲ παρακαλῶ, νὰ ρθῇς ἐκεῖ ποὺ πρότεινα πρὸ ὀλίγου... Ἀς εἶνε πολυκοσμία... Ἰσα-ἴσα, τόσο τὸ καλύτερο γιὰ μᾶς... Θὰ ὑποτεθῇ, ὅτι συναντηθήκαμε ἐκεῖ στὸν περίπατο τυχαῖα!

—Ὅχι, δὲν θὰ ρθῶ!... Ὡ, λιπήσου με, Φρανσουᾶ!... Φύγε!... Μὴ με περιμένῃς ποτέ... Δὲν θὰ ρθῶ ποτέ!... Φύγε... Φύγε...

Ὅταν ὁ Φρανσουᾶ, με σκυφτὸ κεφάλι καὶ με πόνο στὴν καρδιά, εἶχε ὀγὴ πειὰ στὸ πεζοδρόμιο κι' ἀπομακρυνόταν σιγά-σιγά ἀπ' τὸ σπιτί της κυρίας Μεγιερέ, ἐκείνη φώναξε πάλι τὰ παιδιά της καὶ τὰ ἀγκάλιασε με βοῦθῃ ἀπόγνωσι. Προσπαθοῦσε νὰ βρῇ σ' αὐτὰ τὴν ἀνακούφισι στὴν ἀγωνία της, καὶ τὸ ἀγνὸ στήριγμα στὸν ἀμαρτωλὸ δρόμο, στὸν ὁποῖο τὴν ἔσερνε ὁ ἔρως της γιὰ τὸν Φρανσουᾶ...

Τὸ μεσημέρι πειὰ, ἐπιστρέφοντας ὁ σύζυγός της στὸ σπιτί, τὴ βρῆκε νὰ παίξῃ ἀκόμα με παραφορὲς στοργῆς μαζὺ με τὰ παιδιά της. Καθισμένη ἡ νεαρὴ γυναῖκα καταμεσῆς στὸ δωμάτιο, καὶ χάμα στὸν τάπητα τοῦ πατώματος, γελοῦσε σὰν παιδούλα, κι' ἀντιστοκόταν δῆθεν με ὅλη τὴ δύναμί της στίς προσπάθειες τοῦ μικροῦ

κάποιο απόγευμα, τὸ ἐξομο πειὰ ἀπόγευμα ἀπ' τὴν ἡμέρα πού εἶχαν πρωτο-όρισε τὸ ραντεβού. Ἡ Ἑλένη εἶνε... Ἀποφάσισε πειὰ νὰ ρθῇ, ἡ ἀγαπημένη μου!

Τὴν ἀνακούφισέ του αὐτὴ, τὴν διαδέχτηκε μιὰ ἀγωνία. Τρομαγμένος, παρ' ὅλη τὴν εὐτυχία πού ἐνοιώθε, εἶχε καρφωθῇ στὴ θέσι του, δίχως νὰ μπορῇ νὰ προχωρήσῃ οὔτε βῆμα. Ἐτοί, ἡ Ἑλένη τὸν πλησίασε σὲ λίγο — μὲ τὸ ἐλαφρὸ ἀλλά καὶ δισταχτικὸ περπάτημά της — σὰν νὰ πλησίαζε ἕνα ἀκίνητο ἀγαλμα, κι' ὄχι ἀν-ερωπο ζωντανὸν καὶ μὲ ψυχὴ.

Ἀπλώσε τὸ χέρι της πρώτη αὐτὴ, σὲ χειραψία, ἐνῶ τὰ μάγουλά της ἦσαν φλογόκοκκινα ἴσως ἀπ' τὴν παγωνιά, μὰ ἴσως κι' ἀπ' τὴν κρυφὴ συγκίνησί της...

—Καλοσπέρα σου, Φρανσουᾶ! ψιθύρισε συγχρόνως.

—Ἐσὺ;... Ἐσὺ ἐδῶ; ψιθύρισε κι' ὁ Ντορσὺ, ἐκθαμβὸς ἀκόμα καὶ συγκλονισμένος ἀπὸ ταραχὴ. Δὲν ἤλπιζε πειὰ καθόλου, ὅτι μποροῦσε νὰ ρθῇς!... Εἶχα ἀπελπιστῇ!

—Θέλησα νὰ ἐπισκεφθῶ μιὰ παλιὰ μου φίλη, ἡ ὁποία κάθεται ἐδῶ κοντά! ἀπάντησε ἡ κυρία Μεγιερ. Δὲν τὴν ὄρηκα ἐκεῖ, κ' εἶται ἐπιστρέφω τώρα στὸ σπίτι μου κάνοντας ἕναν μικρὸ περίπατο ἀνάμεσα ἀπ' τὸ δάσος... Βέβαια, κάνω κύκλο ἔτσι, κι' ὁ δρόμος μοῦ ἐρχεται μακρύτερος... Ἀλλά εἶνε τόσο ὡμορφα καὶ γραφικὰ τὰ χιονισμένα πάρκα τοῦ δάσους!

Παρ' ὅλο πού ἡ προφάσις της αὐτὴς ἦσαν παιδαριῶδεις, ὁ Φρανσουᾶ προσποιήθηκε ὅτι τὴς πίστεψε. Ἐνῶ τοῦ μιλοῦσε ἔτσι, μὲ προσποιητὴ φυσικότητα, ἐκεῖνος τὴν τύλιγε μὲ τὴς φλογερὲς του ματιὰς ἐπίμονα, σὰν νὰ ἤθελε νὰ βεβαιωθῇ χειροπιαστὰ ὅτι ἡ Ἑλένη τοῦ εἶχε ρθῇ ἐπιτέλους στὸ ραντεβού τους, κι' ὅτι ἡ εὐτυχία του αὐτὴ ἦταν κάτι τὸ ἀληθινό, κάτι τὸ πραγματικὸ, κι' ὄχι μιὰ ἀπατηλὴ ὄπτασις...

Κι' ἐκείνη ἐξακολουθοῦσε νὰ τοῦ μιλάει διαρκῶς, δίνοντάς του διάφορες ἐξηγήσεις, σὰν νὰθελε νὰ βρῇ ἀνακούφισι στὴ φλυαρία της αὐτῇ. Καὶ στὰ τελευταῖα, τοῦ εἶπε:

—Θεέ μου, τί κάθομαι τώρα καὶ σοῦ μιλῶ γιὰ τὴν παλιὰ μου φίλη, καὶ γιὰ πράγματα πού δὲν σ' ἐνδιαφέρουν!... Ἐσὺ ὅμως φταῖς σ' αὐτό, ἀγαπητέ μου... Μ' ἀφήνεις τόση ὥρα νὰ μιλῶ, δίχως νὰ λὲς κι' ἐσὺ κάτι!

—Ἐγὼ περιορίζομαι νὰ σὲ ἀκούω καὶ νὰ σὲ καμαρώνω, Ἑλένη!... Κι' εἰμαι εὐτυχής... Ἀφάνταστα εὐτυχής, κοντά σου!

Στὸ πρόσωπό της ἐβλεπε καθαρά τὸν κρυφὸ της τρόμο. Ταραγμένη, γεμάτη ἀπὸ τύψεις, μὰ κι' ἀπὸ εὐτυχία, τοῦ ξανάπε:

—Μὲ περιμένεις, λοιπόν;

—Κάθε ἡμέρα, ὅλες αὐτὲς τὴς ἡμέρες! ἀπάντησε ἐκστατικὸς ἐκεῖνος.

—Μὲ αὐτὸν τὸν χιονόκαιρο;... Μὲ αὐτὸ τὸ ξεροβόρι;

—Ναί, ἀγαπημένη μου!

Ἐκείνη προσπάθησε νὰ χαμογελάσῃ. Κι' εἶπε δῆθεν παιχνιδιάρικα:

—Φτωχέ μου Φρανσουᾶ!.. Φαντάζομαι πόσο θὰ κρῶνες!

—Δὲν θυμοῦμαι νὰ κρῶνα, Ἑλένη... Αὐτὸ πού θυμοῦμαι, αὐτὸ πού ξέρω, εἶνε ὅτι σὲ περιμένα διαρκῶς, καὶ κάθε ἀπόγευμα ὡς τώρα, μὲ λαχτάρα καὶ μὲ ἀγωνία ἀπερίγραπτη!... Ἀλλά...

—Κι' ὅμως, σοῦ εἶπα ὅτι δὲν θὰ ρχόμουν! διέκοψε ἐκείνη, γλωμιάζοντας. Κι' ἦρθα, ὡστόσο... ὦ, εἶνε πολὺ κακό, αὐτὸ πού ἔκανα... Ἠλπιζα ὅμως, ὅτι δὲν θὰ σ' εὑρίσκα πειὰ ἐδῶ!... Ἐλεγα μέσα μου: Θὰ κουράστηκε, θὰ ἀπελπίστηκε πειὰ νὰ μὲ περιμένῃ στὸ ραντεβού, ἐξ ἡμέρες τώρα... Καὶ θάφυγε!... Δυστυχῶς, δὲν

κουράστηκε καὶ δὲν ἐφυγες... ἦρθα, καὶ σὲ ὄρηκα ἐδῶ!

—Θύμωσες γι' αὐτό, Ἑλένη;

—Ἀπλῶς, φρεοῦμαι... Τρέμω... Ἡ ἀμαρτία μὲ κάνει νὰ τρέμω, καὶ μὲ πλημμυρίζει ἀπὸ τύψεις... ὦ, Φρανσουᾶ!

—Ἑλένη, σ' ἀγαπῶ...

—Μὴν προχωρῇς, Φρανσουᾶ... Σὲ ἱκετεύω!

Χαμηλόφωνα τώρα, καὶ πὺ μαλακὰ πρόσθεσε:

—Νά, κύτταξε!... Ὑπάρχει πολὺς κόσμος γύρω μας!

Τῆς πρόσφερε τὸ μπράτσο του. Δισταχτικὰ ἐκείνη στηρίχτηκε σ' αὐτό, καὶ προχώρησαν σὲ μιὰ πλατίνη κι' ἐρημικὴ δενδροστοιχία. Βάδισαν πλατίνη-πλατίνη. Σὲ λίγο, ἀκολουθώντας ἕνα δρομάκι τοῦ δάσους, ὄρεθηκαν ὁλομόναχοι τοὺς ἀνάμεσα στὰ χιονισμένα δένδρα. Δὲν μιλοῦσαν. Μὰ ἡ καρδιὰς καὶ τῶν δυὸ τοὺς χτυποῦσαν δυνατά, ἀπὸ ἀσυγκράτητη συγκίνησι.

Ὁ Φρανσουᾶ, θέλησε νὰ σφίξῃ τὸ χέρι της στὸ χέρι του.

—Ὅχι, μὴ μ' ἀγγίζεις! ψιθύρισε ἐκείνη ἱκετευτικὰ, ἀποσύροντας τὸ χέρι της. Σεβάσου, τὴν ἐπιθυμία μου αὐτὴ... Σὲ θερμοπα-ρακαλῶ!

—Ἑλένη, ξέρεις ὅτι σὲ λατρεύω ἐδῶ κι' ὀχτῶ χρόνια, τώρα;

—Εἶνε πολὺ ἀργὰ πειὰ... Πᾶψε νὰ μὲ σκέπτεσαι, Φρανσουᾶ!

—Πῶς φτίνευσι, ὅτι δὲν μ' ἀγαπᾷς καθόλου! τῆς ψιθύρισε μὲ πικρὸ παρὰπνο.

—Ναί, δὲν σ' ἀγαπῶ, φίλε μου!... Νὰ ἤξερες ὅμως πόσο σὲ ἀγαποῦσα τότε!...

Πρὸ ὀχτῶ χρόνων, τὸ μέλλον σοῦ χαμογελοῦσε ἐσέ-να... Εἶχες οἰκονέμια, ἦσουν πλουσιώτατος κι' ἀπὸ πατρικὴ περιουσία κι' ἀπὸ μητρικὴ, κι' ἀκόμα ἦσουν ἕνας νέος ἀπ' τοὺς πὺ ἐλκυστικὸς στὰ μάτια τῶν γυναικῶν!... Ἐγὼ τί ἤμουν;... Ἐγὼ ἤμουν μιὰ μικροῦλα ὀρφανή, χωρὶς προίκα, καὶ μὲ κακολογοῦσαν μάλιστα ὅλοι γιὰτὶ ἤμουν ὠραία, καὶ γιὰτὶ δὲν ἔδινα σημασία σὲ κανένα!... Κανένας δὲν ἐριοκόταν νὰ ὑπερασπιστῇ, ἐμένα... Ἐ-τοι κατατρεγμένη λοιπόν, κι' ἀσήμονη, κι' ἀνυπερασπιστῇ, δὲν τολμοῦσα ποτὲ μου νὰ σκεφθῶ, ὅτι ἦταν δυνατόν νὰ γίνω μιὰ ἡμέ-ρα γυναικα σου!... Ὡστόσο, σ' ἀγαποῦσα μέσα μου τρελλά!... Κι' ἂν ἐσὺ ἤθελες, τότε...

—Ἄν ἐγὼ ἤθελα, τότε: διέκοψε μὲ λαχτάρα κι' ἐκθαμβός, ὁ Φρανσουᾶ.

—... Ἄν ἐσὺ ἤθελες, τότε, ἐγὼ θὰ γινόμουν παρעוθὺς ἐρωμένη σου, χωρὶς νὰ φιλοδοξῶ νὰ γίνω ποτὲ καὶ νόμιμη σύζυγός σου! ἐ-ξακολουθῆσε σταθερὰ ἡ Ἑλένη.

Μπρὸς στὴν ἀπροσδόκητὴ αὐτὴ ἐκμυστήρευσι τῆς νεαρῆς γυ-ναίκας, ὁ Ντορσὺ ἔμεινε ἀναυδός. Τὴν κύτταξε μὲ μάτια γλαρά, καὶ λαχανιασμένος.

Κι' ἐκείνη, μὲ φωνὴ μελαγχολικὴ τώρα, κι' ἀνέκφραστα ἱκετευ-τική, πρόσθεσε χαμηλώνοντας τὰ μάτια:

—Σοῦδωσα πειὰ, ὅτι ἔπρεπε νὰ σοῦ δώσω ἀπ' τὸν ἑαυτὸ μου, ἀγαπημένη μου!... Σοῦδωσα, δηλαδὴ, τὸ πὺ τρυφερὸ μυστικὸ τῆς ζωῆς μου, ἐπὶ τόσα χρόνια τώρα... Σοῦδωσα τὴν ἐκμυστήρευσι τῆς ἀπειρης λατρείας μου ἀπὸ τότε, γιὰ σένα... Καὶ τώρα, Φραν-σουᾶ, γιὰ νὰ μὲ ἀποζημιώσης, πρέπει νὰ μοῦ ὑποσχεθῇς κατηγορη-ματικὰ τὸ ἐξῆς: Νὰ μοῦ ὑποσχεθῇς, ὅτι δὲν θὰ προσπαθῇς ποτὲ πειὰ στὸ μέλλον νὰ μὲ ξαναδῇς!... Ὅ,τι μοῦ ἐπιτρεπόταν νὰ σοῦ πῶ, σοῦ τὸ εἶπα... Ἡ συνέχεια, δὲν μπορεῖ νὰ εἶνε παρὰ ἀμαρτω-λή, καὶ ταπεινὴ κι' ἀναξία καὶ γιὰ τοὺς δυὸ μας!

Ἦταν σοῦρουπο πειὰ. Νυχτάνει τόσο γρήγορα, κατὰ τὴς Γεν-ναριάτικες αὐτὲς ἡμέρες!... Γύρω τους, τὰ δένδρα ἀρχίζουν νὰ μαυρίζουν, κι' ἡ σκοτεινιά τῆς νύχτας νὰ τοὺς τυλίγῃ προστατευτι-

κά, μὰ κι' ἔνοχα συγχρόνως...

Ὁ Φρανσουᾶ, εἶχε κατορθώσει ἐν τῷ μεταξύ νὰ τῆς κρατάει σφιγμένο τὸ χέρι στὸ δικό του. Κι' ἀντικρουτὸς ἀπέναντί της, κύτταζε πονεμένα τὸ μελαγχολικὸ τῆς πρόσωπο, καὶ τὸ εὐκαμπτο καὶ ποθητὸ κορμί της...

Μὲ ξαφνικὴ παραφορὰ πόνου, τῆς εἶπε:

—Μὴ μοῦ ζητᾷς τὰ ἀδύνατα, ἀγαπημένη μου!... Τώρα ποὺ ἔδωθήκαμε σὺν ἀπὸ θάνατο, ὕστερα ἀπὸ πολυχρόνιον χωρισμό, τίποτε πειὰ δὲν εἶνε ἱκανὸ νὰ μᾶς ξαναχωρίσῃ!... Ἀγαπιόμαστε ἀλλωστε τόσο πολὺ, κι, ἀμοιβαίᾳ, ὥστε...

—Εἶνε πολὺ ἀργά! διέκοψε μελαγχολικά, ἐκείνη.

—Ὅχι, δὲν εἶνε καθόλου ἀργά!... Νοιώθω καλύτερα καὶ πῶ ἔντονα τώρα τὴν καλλονὴ σου καὶ τὴ χάρι σου, τὴν ἀγάπη μας καὶ τὴ νεότητά μας!... Κι' ἐπειδὴ κάποτε κόντεψα νὰ σὲ χάσω γιὰ πάντα, ἀγαπημένη μου θησαυρέ, τώρα ξέρω καλὰ πειὰ μὲ τί τρόπο θὰ μπορέσω νὰ σὲ φυλάξω σίγουρα!

Ἄν ἦταν πῶ ἔμπειρος στὶς ἐρωτικὲς ὑποβέσεις καὶ στὴ γυναικεία ψυχολογία, ὁ Φρανσουᾶ, θὰ μπορούσε νὰ δῇ καθαρὰ τώρα τὴ λιγοψυχία καὶ τὴν ἡδονικὴ ἐγκατάλειψι στὰ μάτια τῆς ἀγαπημένης του. Καὶ θὰ μπορούσε ἐτσι, μ' ἕναν ἐπιτήδειο ἐλιγμό, νὰ τὴν κατακτήσῃ τελείως...

Μὰ δὲν ἦταν ἔμπειρος σ' αὐτά, ὁ εὐθὺς ἐκείνος καὶ φιλόπονος κι' ἐργατικώτατος μηχανικός. Ἔτσι, δὲν μπόρεσε νὰ ὠφεληθῇ ἀπ' τὴν ἀδυναμία τῆς κυρίας Μεγιερέ, ἡ ὁποία — γοητευμένη ἀπ' τὰ παθητικὰ του λόγια, καὶ τρέμοντας ἀπ' τὴν ὁλόψυχη συγκίνησίν της — ἐξακολουθοῦσε νὰ τοῦ λήϊ ικετευτικά:

—ὦ, μὴ μὲ τυραννίεις περισσότερο, φίλε μου!... Λυπήσου με...

Ἔχω δυὸ παιδάκια τὰ ὁποῖα λατρεύω, κι' ἕναν σύζυγο ὁτοργικὸ τὸν ὁποῖο ἐκτιμῶ βαθειά. Μὴ μὲ ντροπιάζεις ἔνοχα, ἀπέναντί τους!... Πρίν, μαζί τους, ἤμιον σχεδὸν εὐτυχής!... Γιατὶ μὲ τυραννίεις ἐτσι, τώρα;

—Κι' ἐγὼ ἤμιον σγεδὸν εὐτυχὴς πρίν, Ἐλένη!... Κι' ὅμως, μ' ὅλη μου τὴν ψυχὴ θυσίασα ὅλη αὐτὴ τὴν εὐτυχία μου — μόλις σὲ πρωτοαντίκρισα — γιὰ νὰ σοῦ πῶ πόσο σ' ἀγαποῦσα τότε, καὶ πόσο ἐξακολουθῶ νὰ σ' ἀγαπῶ ἀκόμα!... Ἔτσι, ἂν καὶ πονῶ τόσο πολὺ τώρα μαζί σου, εἶμαι ὥστόσο εὐτυχισμένος γιὰ τὸν πόνο μου αὐτόν... Ναι, μιὰ πονεμένη ἀντιξί, λουλουδισμένη ὅμως κι' εὐτυχισμένη ἀνοιξί, ἄρχισε νὰ μυρῶνῃ τὴν καρδιά μου ἀπ' τὶς προάλλες ποὺ σὲ ἀντίκρισα ξανά!

Τρέμοντας σύγκορη, μουρμούρισε:

—Ὅχι!... Εἶνε χειμῶνας πειὰ, καὶ γύρω μας καὶ στὶς καρδιές μας... Νά, κύτταξε τὰ γιόνια γύρω, ρώτησε καὶ τὴν καρδιά σου μὲ εὐλικρίνεια, καὶ τότε θὰ πεισθῇς ὅτι ἐγὼ δίκην!

Νύχτα, σκοτάδι πειὰ. Τὸ ξεροθόρι εἶχε δυναμώσει, καὶ τοὺς ἔκανε νὰ τρέμουν ἀθελά τους. Ἐφανερὸν τὸ παγωμένο χέρι της στὰ χεῖλη του, καὶ τὸ φίλησε τρυφερά. Ὁ δρόμος τους ξανοιγόταν, τώρα, πρὸς τὴ μενάλην λίμνη τοῦ Δάσους τῆς Βουλώνης.

Ὁ Φρανσουᾶ ὠδήγησε σιγαλὰ τὴν ἀγαπημένην του στὸ «Βασιλικὸ Κιδόκι», τὸ ὁποῖο ἦταν πειὰ ἔρημο τελείως. Κάθησαν σ' ἕνα ἀπόμειρο τραπεζάκι. Κάποιο γκαρσόνι, μισονυσταγμένο, τοὺς πλησίασε μὲ νωγέλεια.

Παρήγγειλαν τσάι ζεστό, μὲ βούτυρο καὶ μαριμελάδα. Ἡ Ἐλένη, πῶ ἤσυχη τώρα — καὶ πῶ νωρῶπῃ, ὅσο ζεσταίνονταν — θέλησε νὰ σεοβίρῃ μόνῃ της τὸν Ντορσύ. Συγχρόνως τοῦλεγε μὲ χαμόγελο:

—Θυμᾶσαι ποῦ σοῦ σερβίριζα ἐτσι τὸ τσάι, τότε στὴ χιονισμένη Σαβοῖα;... Νά, δυὸ κομμάτια ζέχαρι ἤθελες πάντα, ὅπως καὶ

τώρα καθὼς βλέπω!... Δὲν ἄλλαξαν καθόλου τὰ γούστα σου!

Τὴν κύτταξε γελαστὸς κι' εὐτυχισμένος, κι' εἶπε:

—Εἶσαι μιὰ χαριτόβρυτη νεραίδα!

Ἀπ' τὰ θολὰ τζάμια τῆς αἰθούσης, ἔβλεπαν ἔξω στὴν ἀσπρίλα τοῦ χιονιοῦ στὸ σκοταδι τῆς νύχτας. Ἡ ἀπομονωσί τους αὐτὴ — μέρα στη ζεστὴ αἰθούσα — τοὺς ἔκανε νὰ νοιώθουν μιὰ γλυκεῖα μελαγχολία κι' ἡρεμία...

Φλυαροῦσαν ἐτσι ἀμέριμνα, χωρὶς ἔνοχες συζητήσεις πειὰ, σὺν δυὸ ἀγαπημένοι κι' ἀνυστεροβουλοὶ φίλοι. Ὡστόσο, πρώτη ἡ Ἐλένη διέκοψε τὴν εὐχαρίστησι αὐτῆς τῆς συνδιαλέξεως, λέγοντας ξαφνικά καὶ θιαστικά:

—ὦ, μὰ ἀργήσαμε πολὺ!... Νύχτωσε στὰ γερά, καὶ πρέπει νὰ ἐπιστρέψω νωρίς στὸ σπίτι μου... Εἶνε πειὰ ὥρα νὰ πηγαίνουμε, φίλε μου!

—Θὰ σὲ συνοδεύσω! τῆς εἶπε ἀπλᾶ, καὶ κρύβοντας τὴ θλίψι του, ὁ Ντορσύ.

Σηκώθηκαν καὶ βγήκαν ἔξω. Ἡ παγωνιά καὶ τὸ σκοτάδι τοὺς τύλιξε ξανά. Μὲ γοργο περπάτημα, ἔφτασαν ὡς τὴν ἔξοδο τοῦ δάσους.

—Καὶ τώρα, σὲ ἰκετεύω! ψιθύρισε ἀπαλὰ ἡ Ἐλένη. Ἀφῆσέ με ἐδῶ, νὰ γυρίσω χωρὶς ἐσένα στὸ σπίτι!

—Μόνῃ σου; ἔκανε ἀνήσυχτα καὶ θλιμμένα, ὁ Φρανσουᾶ. Δὲν φοβάσαι;

—Ἰερισσότερο φοβάμαι μαζί σου, παρὰ μόνῃ μου!

—ὦ, Ἐλένη! στέναξε ὁ νέος. Πότε θὰ σὲ ξαναδῶ, τοῦλάχιστον;

—Δὲν πρέπει νὰ ξαναἰδωθοῦμε, πειὰ!

—Κι' ἐγὼ, λοιπόν, δὲν σ' ἀφήνω νὰ φύγῃς μόνῃ σου! ἔκανε πειστωμένος, ὁ Φρανσουᾶ. Τότε θὰ σ' ἀφήσω, ὅταν μοῦ ὑποσχεθῇς ὅτι αὐριο θὰ ξαναῖρῃς πάλι, ἐκεῖ στὴν ἰδίᾳ θέσι τοῦ ραντεβού μας!

—Ὅχι!... Μὴν ἐπιμένῃς, Φρανσουᾶ!... Ἀντίο, γιὰ πάντα!

Μὲ κίνημα ἀπότομο τοῦ ξέφυγε, κι' ἀπομακρύνθηκε τρεχάτη. Ἀναυδος, βαθειὰ θλιμμένος ἐκεῖνος, τὴν κύτταζε δίχως νὰ παραμερίξῃ κὰν ἡ νὰ κινήται.

Καὶ ξαφνικά, συγκλονίστηκε ἀπὸ βαθειὰ συγκίνησι, καθὼς τὴν ἄκουσε νὰ τοῦ φωνάζῃ ἀπὸ μακριά, σὲ μιὰ στιγμὴ:

—Ἰσως... ἴσως νάρθω, αὐριο!

Καὶ στρίβοντας πρὸς τὴν ἔξοδο τῆς πόλης Μαγιῶ, ἐξαφανίστηκε παρευθὺς ἀνάμεσα στὸ πυκνὸ ἐκεῖ πλῆθος.

Δὲν θέλησε πειὰ νὰ τὴν ἀκολουθήσῃ. Ἐξακολουθοῦσε νὰ στέκεται ὀρθός, μισοπνιγμένος ἀπ' τὴ γλυκεῖα κι' ἀπροσδόκητη συγκίνησίν του...

Ἐπιτέλους, ἀποφάσισε νὰ κινηθῇ. Κι' ἀντὶ νὰ φύγῃ, προτίμησε νὰ ξαναγυρίσῃ πίσω στὴ λίμνη, ἀκολουθώντας τὸ ἴδιο — ὅπως καὶ πρίν μαζί της — δρομάκι!

Ἡ λίμνη σκεπαζόταν, τώρα, ἀπὸ ἕνα λεπτὸ στρώμα πάγου. Τὸ νερὸ δὲν μπόρεσε ν' ἀνθέξῃ περισσότερο, στὴν ἐπίδρασι τῆς γύρω παγωνιάς. Ὀλομόναχος τοῦ ὁ νεαρὸς ἄνδρας, κύτταξε τὴ λίμνη μὲ τίς κατάφυτες ὄχθες γύρω της, σὺν ἀπορροφημένους ἀπὸ ἔκστασι ἡδονικῇ. Ὁ πυρετὸς τῆς εὐτυχισμένης λαχτάρας τοῦ εὗρισκε τώρα κάποια ἀνακούφισι, στὸν βορρᾶ πού φυσοῦσε...

Θυμῶταν τὴ Σαβοῖα, τώρα. Ἔτσι καὶ τότε, στὰ παγωμένα της νερά, πατινάριζε ἀκούραστα κι' ἡδονικὰ μαζί μὲ τὴν Ἐλένη του...

Κι' οἱ ρεμβασμοὶ του αὐτοῖ, ἀποξενώνοντάς τον ἐντελῶς ἀπ' τὴν παγωνιά τοῦ περιβάλλοντος, κατέληξαν νὰ τὸν βυθίσουν σὲ μιὰ ἔκστασι ὄνειροπόλο, μέσα στὴν ὁποία κυριαρχοῦσε — σὺν νεράιδᾳ τοῦ παραμυθιοῦ, σὺν βασιλίσσᾳ μὲ φωτοστέφανο — ἡ μυριοπόθητη

μορφή της νεαρής γυναίκας!
Της Έλένης του ή μορφή...

V

Η ΜΑΙΡΥ ΚΑΡΡΕΤ

Β ΓΑΙΝΟΝΤΑΣ επιτέλους άργά κατά τη νύχτα, απ' τὸ δάσος, ὁ Φρανσουά Μπορσὺ βιάσισε κατευθειαν γιὰ τὸ ξενοδοχεῖο «Ροσαμπώ».

Ὁ κ. Κάρρετ κι' ἡ κόρη του, δὲν εἶχαν ἐπιστρέψει ἀκόμα ἀπ' τὸν ἀπογευματινὸ περίπατό τους. Ἐνωχλήθηκε ἀρκετὰ ὁ νέος, ἀπ' τὸ ἐμπόδιο αὐτό, γιατί ἦταν ἀποφασισμένος — χάρις στὸν εἰλικρινῆ κι' εὐθὺν χαρακτήρα του — νὰ ἐξηγηθῇ «μιὰ καὶ καλή», κι' ὀριστικά, μὲ τὴ μνηστὴ του: Θάλεγε στὴν εἰλικρινῆ ἐπίσης καὶ θετικὴ δεσποινίδα Κάρρετ, ὅτι θάπρεπε νὰ θεωρήσῃ τὸν ἀρραβῶνα τῆς μαζὺ του ὀριστικὰ διαλυμένον!

Γιὰ ποῖο λόγο, ὅμως;... Πῶς;

Αὐτὸ δὲν τὸ ἤξερε ἀκόμα, ὁ Φρανσουά. Δὲν ἤξερε ἀκόμα, πῶς θὰ δικαιολογοῦσε στὴ μνηστὴ του, αὐτὴν τὴν ἀπροσδόκητὴ κι' ὀδυνηρὴ ἀπόφασί του. Δὲν εἶχε ἀκόμα ἐτοιμάσει μέσα του, τὰ σχετικὰ ἐπιχειρήματά του καὶ τὶς σχετικὲς δικαιολογίες του!

Ἠλπιζε ὅμως, ὅτι ἀπάνω στὴ συζήτησι, θαῤῥισκε ἕναν τρόπο νὰ δικαιολογήσῃ ἐπαρκῶς τὰ ὅσα ἀναπάντεχα καὶ καταπληκτικὰ θὰ πρότεινε!

—Θὰ πονέσῃ, ἡ καλὴ αὐτὴ κοπέλλα! ἔλεγε μέσα του ἀνήσυχος καθὼς καθόταν ξαπλωμένος σὲ μιὰ πολυθρόνα τοῦ σαλονιοῦ καὶ περίμενε. Μὲ ἀγαπάει... Κι' ἡ τιμὴ καρδιά τῆς θὰ ματώσῃ, μόλις θὰ τῆς προτείνω τὴ διάλυσι τοῦ ἀρραβῶνος μας!

Μισὴ ὥρα ἀργότερα, κι' ἐνῶ ὁ νέος ἦταν θυσιζόμενος πότε στίς σκέψεις του γιὰ τὴ Μαίρυ καὶ πότε στίς ἡδονικὲς του ὀνειροπολήσεις γιὰ τὴν Ἑλένη, ἐνα κρυστάλλινο γέλιο ἀντήχησε ξαφνικὰ στὴν εἴσοδο τοῦ σαλονιοῦ.

Ἦταν ἡ μνηστὴ του. Ἀκτινοβολοῦσε ἀπὸ υγεία καὶ νεότητα. Βλέποντας τὸν Φρανσουά, ἀποχαιρέτησε μιὰ φίλῃ τῆς — μὲ τὴν ὁποία εἶχαν βγῇ μαζὺ νὰ ψωνίσουν — κι' ἔτρεξε κοντὰ του.

—Καλησπερα σου, Φρανσουά! τοῦ εἶπε πὶὸ σοβαρὴ τώρα, σφιγ. γοντὰς του τὸ χέρι. Ἀκριβοθώρητος ἔγινες, αὐτὲς τὶς τελευταῖες ἡμέρες!... Τόσο πολὺ σὲ ἀπασχολοῦν, λοιπόν, ἡ ὑποθέσεις σου;

Κάτι μὲρμύρισε γιὰ δικαιολογία, ὁ νέος. Καὶ συγχρόνως σκεπτόταν:

—Μὲ ἀγαπάει σὰν ἕναν καλὸ σύντροφό τῆς, καὶ τίποτα περισσότερο!... Ὅταν θὰ τῆς ἀναγγεῖλω σὲ λίγο τὴν ἀπόφασί μου, θὰ λυπηθῇ βέβαια, μὰ ἡ λύπη τῆς θὰ περάσῃ γρήγορα... Εἶνε τόσο ροδοκόκκινη κι' ἡ ὑγιὲς καὶ χαρούμενη!

Ἐν τῷ μεταξύ, ἡ νέα τοῦλεγε γιὰ τὰ ψῶνια τῆς στὰ καταστήματα:

—Οἱ ἔμποροί σας ἐδῶ στὸ Παρίσι, ἔχουν διαρκῶς τὸ μέλι στὰ χεῖλῃ τους. Δείχνοντάς μου αὐτὰ τὰ ὑφάσματά τους, μοῦ ἐπαινοῦσαν συγχρόνως τὴν κομψότητά μου καὶ τὴν καλαισθησία μου... Κι' ὁμως ἔλεγον ψέματα καὶ μὲ περιγελοῦσαν... Γιατὶ ξέρω καλά, δυστυχῶς, ὅτι δὲν ἔχω καθόλου ἀπάνω μου τὴ χάρι καὶ τὴν κομψότητα τῶν Παρισινῶν γυναικῶν!... Γιατί... ἂν τὴν εἶχα... ἴσως νὰ μὲ ποῦσεχες περισσότερο, ἀγαπητέ μου Φρανσουά!

Μιὰ φανερὴ μελαγχολία ὑπῆρχε στὰ τελευταῖα λόγια τῆς. Μὰ ὁ μνηστήρας τῆς ἔμεινε ἀσυγκίνητος. Ἀσφαλῶς, εἶχε προσέξει ἡ νέα, ὅτι τὴν παραμελοῦσε ἐντελῶς, ἐδῶ καὶ μερικὲς ἡμέρες τώρα.

Καὶ γιὰ νὰ ξεκαθαρίσῃ μιὰ καὶ καλὴ τὰ πράγματα, τῆς εἶπε ἀποφασιστικά:

—Μαίρυ, θέλω νὰ σοῦ μιλήσω ἰδιαίτερως... Χωρὶς νὰ μᾶς διακόψῃ κανένας!

—Μπορεῖς νὰ μοῦ μιλήσῃς τώρα ἀμέσως, φίλε μου! ὅπάντῃς ἐκείνη σοῦ ἀρά. Ὁ πατέρας μου θὰ ρθῇ ἀργὰ κατὰ τὸ θράδυ, γιὰ τὸ δείπνο... Κάποια ἐπείγουσα ὑπόθεσί του τακτοποιεῖ, μαζὺ μὲ τὸν κύριο Χῶκινς!... Ἄ, κι' ὁ κύριος Χῶκινς ἐπίσης παραπονεῖται ἐναντίον σου, γιὰ τὶς συχνὲς καὶ πολὺ ὥρες ἀπουσίες σου... Κάθε ἀπόγευμα τώρα, αὐτὲς τὶς τελευταῖες ἡμέρες, ἐξαφανίζεσαι ἐντελῶς... Λέει, πῶς εἶνε καὶ πειὰ νὰ γυρίσετε στὸ Κονμόουρ, γιὰτὶ μῆκε ὁ Φεβρουάριος ἤδη, καὶ στὰ χρυσωρυχεῖα πρέπει ν' ἀρχίσῃ ἡ δουλειά... Ναι, θέλω νὰ φύγουμε ὅλοι μαζὺ τὸ γρηγορώτερο ἀπὸ δῶ!... Δὲν μοῦ ἀρέσει καθόλου τὸ Παρίσι... Καὶ μόλις φτάσουμε στὸ Μοντρεάλ μὲ τὸ καλὸ, ἂς ὀρίσουμε ἐκεῖ καὶ τὴν ἡμέρα τῶν γάμων μας!

Μιλοῦσε ἡ φτωχὴ κοπέλλα, γιὰ νὰ δώσῃ θάρρος στὴν κρυφὴ ἀνησυχία τῆς. Ἐμοίαζε μὲ τοὺς ἀργοπορημένους ἐκείνους διαβάτες, οἱ ὅποιοι τυχαίνει νὰ περνοῦν μόνοι τους τὴ νύχτα ἀπὸ κανένα σκοτεινὸ δάσος, καὶ τραγουδοῦν τότε γιὰ νὰ δώσουν θάρρος στὸν ἑαυτοὺς τους.

Καθόντουσαν ἀντικρυστοὶ οἱ δύο νέοι, στὸ πολυτελέστατο καὶ καταφωτιστὸ σαλόνι. Χωρὶς νὰ ξέρῃ ἀκόμα ἀκριβῶς, περὶ τίνος ἐπρόκειτο, ἦταν θαθεῖα ἀνήσυχῃ ἡ δεσποινὶς Κάρρετ. Ἐνοιωθε κάποιον κίνδυνον, νὰ ἀπειλῇ τὴν εὐτυχία τῆς. Καὶ φυλαγόταν μυστικά, ἐτοιμὴ νὰ τὸν ἀντιμετωπίσῃ.

Κι' ὁ Φρανσουά, μὲ τὴ σκληρὴ εὐσπλαγγνία χειρουργοῦ ὁ ὁποῖος θιάζεται νὰ τελειώσῃ γοργὰ μιὰ ἐγχείρησι ὀδυνηρῇ, εἶπε ξερά κι' ἀπότομα:

—Μαίρυ, δὲν εἶμαι πειὰ ἀξίος γιὰ σένα!... Ὁ γάμος μας πρέπει νὰ ματαιωθῇ, καὶ νὰ διαλυθῇν ἀμέσως τώρα οἱ ἀρραβῶνες μας!

Ἡ κοπέλλα χλώμιασε, μὰ δὲν ἔβγαλε μιλιὰ, οὔτε κι' ἔκανε κίνημα διαμαρτυρίας ἢ θλίψεως. Φάνηκε νὰ θυθίζεται σὲ σκέψεις, γιὰ ἀρκετὴ ὥρα. Κι' ὕστερα, μὲ φωνὴ γαλήνια, μὲ φωνὴ ἡ ὁποία δὲν πρόδινε καθόλου τὴν κρυφὴ ταραχὴ τῆς, ρώτησε τὸν Φρανσουά:

—Ἐχεις μήπως κάτι νὰ μοῦ κατηγορήσῃς;

—Ὁχι, Μαίρυ! ἀπάντησε ἐκεῖνος, πὶὸ ταραγμένος ἀπ' τὴ μνηστὴ του. Εἶσαι μιὰ ὑπάρχεις, ἀπ' τὶς πὶὸ ἀγνὲς κι' ἀπ' τὶς πὶὸ ἀσπιδες ποὺ γνῶρισα ὡς τώρα!

—Τότε, μήπως ἐσὺ ἀράγε ἔχεις διαπράξει καμμιά ἀτιμωτικὴ κι' ἐγκληματικὴ πράξι;

—Ὡ, Μαίρυ! διαμαρτυρήθηκε ζωηρά, ὁ νέος. Τί εἶνε αὐτὰ ποὺ λες;

Ἀτάραχῃ ἐκείνη, ἀπάντησε ἀμέσως:

—Μὰ μοῦ εἶπες, ὅτι δὲν εἶσαι ἀξίος πειὰ γιὰ μένα!... Κι' ἐπειδὴ διαβεβαίωνεις ὅτι ἐγὼ εἶμαι ἀσπιλὴ, τότε διὸ πράγματα θὰ συμβαίνουν: Ἡ ἐσὺ θὰ διέπραξες κάτι τὸ ἐνοχό, ἢ ἔπαφες πειὰ νὰ μ' ἀγαπᾷς καὶ θρίσκεις προφάσεις νὰ χωρίσουμε!

—Εἶμαι πολὺ δυστυχῆς, Μαίρυ!... Καί...!

—Ὁχι, δὲν εἶσαι δυστυχῆς! διέκοψε ἀπ'τὰ, ἡ κοπέλλα. Ἐπαφες ν' ἀγαπᾷς ἐμένα, κι' ἀσφαλῶς θὰ ἀγαπᾷς τώρα καμμιά ἄλλη γυναῖκα!

—Μαίρυ, σὲ ἱκετεύω! τραύλισε ὁ Φρανσουά, ὀρθὸς τώρα καὶ ταραγμένος. Μὴ ζητᾷς περισσότερες ἐξηγήσεις ἀπ' τὸν δυστυχῆ αὐτόν, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε ὡς σήμερα μνηστὴρ σου... Πρὶν σοῦ πῶ «ἀντίο γιὰ πάντα», λάβε τὴν καλωσύνη νὰ μὲ συγχωρήσῃς... Ὑπάρ-

χουν σοβαρώτατοι λόγοι, για να σου ζητώ έτσι να διαλύσουμε τόσο άποτομα τους αρραβώνες μας... Αν υποκρινόμουν απεναντί σου, ασφαλώς θα γινόσουν πολύ δυστυχισμένη στο μέλλον, έξαιτίας μου... "Ω, δεν είμαι αξιός σου, Μαίριου!... Με έναν άλλον, πιγύρα θα θρής την ευτυχία που αξίζεις... Μαζύ σου, ή ζωή μου θα ήταν φωτεινή και χαρούμενη και τιμία... Δυστυχώς, ακολουθήσα τώρα τελευταία κάποιον δρομο, πολύ ένοχον και πολύ άμαρτωλόν... Έτσι, ξέχασέ με γιατί δεν σου αξίζω... Αντίο για πάντα, Μαίριου!

— "Οχι!... "Οχι!... μωρμούρισε εκείνη με ταραχή, συγκρατώντας τον. Μη φεύγης, ακόμη, Φρανσουά... "Ας εξετάσουμε μαζί λογικά της άφορμες αυτής της απόφασέως σου... "Ίσως να είνε άσημαντες αυτές, κι' υπερβολικά ευαίσθητος έσύ!

Και με συγκίνησι, σκύβοντας κοντά του, ρώτησε:

— Μήπως αγαπάς καμμιά άλλη δεσποινίδα;

— "Οχι, Μαίριου!

Με δυσκολία συγκράτησε ένα ξεφωνητό θριάμβου, ή φτωχή κοπέλλα. Και πιο ζωηρά τώρα, σχεδόν με λαχτάρα, ξανάπε:

— Αφού δεν αγαπάς καμμιά άλλη νεαρή δεσποινίδα, θα αγαπάς ασφαλώς καμμιά γυναίκα, παντρεμένη ήδη και με ύποχρεώσεις... Λοιπόν, άρνούμαι φίλε μου να δώσω τη συγκατάθεσί μου στη διάλυσι των αρραβώνων μας!

"Εκθαμβός ο Φρανσουά, και μη μπορώντας να νοιώση τις θαύτερες σκέψεις της μνηστής του, τραύλισε:

— Σε παρακαλώ, Μαίριου... "Ας αφήσουμε αυτή την όδυνηρή συζήτησι!

— Να την εξακολουθήσουμε ίσα-ίσα, φίλε μου! είπε σταθερά, ή νέα. Ναι, ασφαλώς θα αγαπάς μια παντρεμένη... "Ε, είνε πολύ ή νοχο αυτό!... Καταντάς στο επίπεδο ενός χυδαίου κλέφτη, ο ή νοχο αυτό!... Καταντάς στο επίπεδο ενός χυδαίου κλέφτη, ο οποίος προσπαθεί να αφαιρέση την οικογενειακή ευτυχία ενός άνυπόπτου κι' άθώου συνανθρώπου του... "Ένας εύγενικός άνδρας, ποτέ δεν κλέβει... "Ένας εύγενικός άνδρας, ποτέ, μά ποτέ δεν στρέφει άμαρτωλά έλέμματα σε έγγαμες γυναίκες!

Στενοχωρημένος απ' τὰ άύστηρά της λόγια, σχεδόν έκνευρισμένος, σηκώθηκε και θέλησε ν' άποσυρθη. Μά εκείνη τον πρόλαβε, στάθηκε άντικρύ του, κι' είπε άποφασιστικά:

— Άκουσέ με, Φρανσουά... Μοῦ προξενεις πρώτα τόση θλίψη, κι' ύστερα άποφεύγεις να μ' άκούσης!... Είνε άδικο αυτό, έκ μέρους σου... Και τώρα, άς ξαναγυρίσουμε πάλι στο θέμα μας: Λοιπόν, εὐχαρίστως θα έδινα τη συγκατάθεσί μου για τη διάλυσι των αρραβώνων μας, αν έπρόκειτο περί έρωτος τιμίου κι' ειλικρινούς σε μια άνύπαντρη κοπέλλα!... Τώρα όμως άρνούμαι κατηγορηματικά, γιατί το αίσθημά σου είνε ήνοχο!

— Πρέπει να το καταλάβης καλά, Μαίριου!... Δεν μπορώ να γίνω σύζυγός σου!

— Γιατί;.. Μήπως έπειδή είμαι άσχημη, ενώ ή αγαπημένη σου θα είνε ωμορφη ασφαλώς;... Μά έννοια σου, και γρήγορα θα φύγουμε απ' το καταραμένο αυτό Παρίσι... "Εκεί στην "Αμερική μας, θα σου άρέσω πάλι... "Ενώ έδω, με άδικούν και με σκιάζουν ή τόσο ωμορφες Παρισινές σας!

— Δεν θα ξαναγυρίσω ποτέ πειά στην "Αμερική, Μαίριου!

"Η κοπέλλα χλώμιασε πάλι. Και διαμαρτυρήθηκε ζωηρά:

— "Α, μην τό λές τόσο επιπόλαια, αυτό!... Θα έγκαταλείψης έτσι στη μέση τα χρυσωρυχεία, των οποίων ή ζηλευτή πρόοδος όφείλεται άποκλειστικά στη σκληρή κι' επίμονη έργασία σου τόσων χρόνων;.. "Ένας άνδρας, ένας άληθινός άνδρας, ποτέ δεν λιποψυχεί, και ποτέ δεν αφήνει στη μέση το άποτέλεσμα των τιμίων κόπων του!...

Θα γίνης πολύ δυστυχισμένος, Φρανσουά... Σε υπερασπίζομαι, αυτή τη στιγμή, έναντιον του ίδιου του έαυτού σου, του τόσο άσπόνδου εχθρού σου τη στιγμή αυτή!...

Πιο έντονα κατόπιν, πρόσθεσε:

— "Οχι, ποτέ να μην κάνης αυτό, φίλε μου... Στόν δραστήριο χαρακτήρα σου, χρειάζονται μεγάλες επιχειρήσεις για να διευθύνης, και χιλιάδες έργατάνα για να διοικής... Τά έχεις έτοιμα ήδη αυτά, στην "Αμερική, ενώ έδω στη Γαλλία γρήγορα θα φυτοζώησης και θα μαραθής!... "Οχι, Φρανσουά!... "Άκουσε τις συμβουλές μου... Ξέχνα το άμαρτωλό σου αίσθημα, κι' έλα μαζί μου έκεί κάτω... Θα δημιουργήσουμε μια ευτυχισμένη και γλυκειά οικογενειακή φωλιά, με παιδικά ωμορφα κι' υγιέστατα... Και θα ξεκουράζεσαι ήδονικά κοντά μου, ύστερα απ' την ολόημερη και τραχειά εργασία σου... "Άλλωστε, έσύ είσαι ακόμα κι' ένας ειλικρινέστατος χαρακτήρ!... Πώς θα μporής να ζής έτσι διαρκώς στο ψέμα και στην ύποκρισία, άναγκασμένος καθώς θα είσαι να κρύβης απ' όλους την ήνοχη αγάπη σου για μια έγγαμη γυναίκα;.. Πώς...

Τά τιμία λόγια της διαλεχτής κοπέλλας, τόν πλήγωναν καυτερά. Ντροπιασμένος, μά κι' άνυπόμονος πειά, διέκοψε με ξερό ύφος:

— Μονάχα εγώ έχω το δικαίωμα, να κρίνω και να κανονίζω τη ζωή μου, Μαίριου!... "Επομένως...

— Μά την κρίνεις και την κανονίζεις άμαρτωλά κι' άσχημα, τη στιγμή αυτή! διέκοψε κι' εκείνη, μ' επιμονή. Σκέφτηκες, ποῦ μπορεί να σε οδηγήση μια τέτοια ζωή, τόσο άθλια κι' ήνοχα πού την κανόνισες;... "Α, φίλε μου!... "Ημαστε, ήδη, έναν χρόνο αρραβωνισμένοι... Κατά τους αρραβώνες μας, ύποσέθηκα μπρός στο Θεό και στοὺς μάστοράς μας, να σε ακολουθήσω πιστά και στην ευτυχία και στη δυστυχία... Σήμερα, είσαι δυστυχισμένος... Λοιπόν, θα σε ακολουθήσω φίλε μου!... Δεν θα σε εγκαταλείψω!

Τυφλός στο άντίκρυσμα της λογικής και της τιμιότητος, ο Φρανσουά, και συνεπαρμένος απ' την όρμη του πάθους του, άπάντησε άμετάπειστος:

— Μαίριου, θα ήταν πιο άξιοπρεπές για σένα να διαλύσουμε τοὺς αρραβώνες μας!

— Βεβαίωσω, ότι με το να προσπαθώ να σε σώσω, δεν παθαίνει άπολύτως τίποτε ή άξιοπρέπειά μου!

Ξεροκέφαλος στην έπιμονή του, κι' άδιαφορώντας για τὰ βουρκωμένα τώσα ιάτια της κοπέλλας, ξανάπε στεννά:

— Κι' αν δεν θέλω εγώ ο ίδιος, να σώθω;... Διά τίς δίαις θα με σώσης;... "Αφήσέ με λοιπόν ελεύθερον, σε παρακαλώ!... Πέξ ότι είμαι ένας άνθρωπος παντοτεινά πειά χαμένος, και κύτταξε να καννίσεις έσύ μόνη σου τη ζωή σου... Μη λυπάσαι για μένα, γιατί δεν αξίζω τη λύπη σου!

Και θιαστικά, άποφασιστικά, πρόσθεσε:

— Λοιπόν, άς μὴν άνοποροῦμε, Μαίριου... "Ο πατέρας σου μπορεί να φανή, από στιγμή σε στιγμή... Δικαιολόνησέ με απεναντί του για την άπουσία μου, λέγοντάς του ότι κάποια ύπάσεις "έ κλάτπε έξω... Κι' ενώ, αύριο, θα τοῦ στείλω μια έπιστολή, έξηγώντας του την άπόφασί μου για τη διάλυσι των αρραβώνων μας!

"Εκείνη έκλεισε την πόρτα, με λαχτάρα. Και πονεμένη, παρκακάλεσε:

— Μη μείνεις, Φρανσουά... Μείνε να φάμε μαζί τοῦλάνιστον, άπείμ... Σου ύπόσχομαι, ότι δεν θα πω ούτε λέξι απ' όλη αυτή τη συζήτησί μας!

— Δεν μπορώ, Μαίριου... Δεν είνε τίμιο έκ μέρους μου, να άντι-

κρῦζω και νά μιλάω άμέριμνα μέ τόν άνύποπτο πατέρα σου!... Σταμάτησε νά μιλάη, γιατί κάποιος απέξω έσπρωχνε ν' άνοιξη τήν πόρτα τοῦ σαλονιοῦ, στήν όποία άκουμποῦσε από πρὶν ἡ νέα. Ἦσαν ὁ πατέρας της κι' ὁ κ. Χῶκινς, οἱ όποιοι μπήκαν τώρα μέσα πρόσχαροι, χωρίς νά δώσουν σημασία στοῦ ξάναμμα και στοῦ ταρσγμένο ὕφος τῶν δυό νέων...

—Καλωσώρισε, κύριε Φάντασμα! φώναξε χαρούμενος ὁ κ. Χῶκινς, στόν Φρανσουά. Πῶς τὸ άποφασίσε επιτέλους, νάρθης νά μάς δῆς;... Ποῦ ἦσουν όλα αὐτά τὰ άπογεύματα, τῶν τελευταίων ἡμερῶν;

Μέ χαρούμενη επίσης και δυνατή φωνή ὁ κ. Κάρρετ, διέκοψε τίς συγχισμένες δικαιολογίες τοῦ νέου. Κι' άνοιγοντας τὰ μπράτσα του, σάν νάθελε νά τοῦς σπρώξει ὅλους πρὸς τὸ κοντινὸ ρεστωράν τοῦ ξενοδοχείου, εἶπε:

—Έμπρός!... Έμπρός!... Πάμε νά φῶμε τώρα, και τὰ λόγια τὰ θρίσκουμε και στοῦ τραπέζι... Έχω μιὰ πεινα διαβουλευμένη, κι' ἡ παγωνιά θέλει στομάχια γεμάτα και πλούσιο φαγητό!

Ἀθελά του συνεπαρμένος άπ' τοῦς ὀρμητικούς και διαχυτικούς αὐτοῦς ανθρώπους ὁ Φρανσουά, δέν τόλμησε ν' άρνηθῇ. Μπήκαν κι' οἱ τέσσερες στοῦ κατάφωτο ρεστωράν, και κάθισαν σ' ἓνα τραπέζακι.

Ἡ Μαίρυ έτρωγε γαλήνια και μέ ὀρεξι, ένῶ ὁ καθισμένος πλάι της νέος μόλις και μέ δυσκολία άγγιζε τὸ φαγητό του. Ἀλλά και στη γενική και πρόσχαρη συζήτηση, επίσης, μέ δυσκολία κατώρθωνε νά ψιθυρίσει κι' αὐτὸς μερικές φράσεις...

Σέ μιὰ στιγμή, κατά τήν όποία ὁ κ. Χῶκινς άπασχολοῦσε τόν κ. Κάρρετ μέ κάποιο θέμα ένδιαφέρον, ἡ Μαίρυ θρήκε ευκαιρία και ψιθύρισε στόν Φρανσουά:

—Μὴν τὰ κοκομεταχειρίζεσαι, τὰ καῦμένα τὰ φαγητά!... Τρώγε τὰ μέ ὀρεξι... Μάς δίνουν άντοχη στις λύπες της ψυχῆς!... Εννοια σου, και θά διορθωθοῦν όλα κατ' ευχήν, άγαπητέ μου φίλε!

Ὁ νέος δέν μπόρεσε νά μὴ θαυμάση τήν καρτερία της έκλεκτῆς μνηστῆς του, βλέποντάς τήν έτσι δυνατή στη θλίψι της, και τόσο έπιεικῇ συγχρόνως άπέναντί του. Ἀθελά του, θρήκε μιὰ άνακούφισι γλυκειά στις στοργικῆς φροντίδες της, καθώς και στή στοργική έπίσημη έπιμονή της νά φάη κάτι τὸ πιὸ τωνατικό, κοντὰ στα άλλα ὅχι και τόσο θρεπτικά φαγητά ποῦ διάλεξε ὁ ἴδιος...

—Ω, έννοιωθε άθελά του τώρα, πόσο ἱδανική σύζυγος θά ἦταν γι' αὐτόν ἡ φρόνιμη κι' εἰλικρινῆς σύζυγος θά ἦταν ἡ ὕπαρξις!

Καθώς τελείωσαν τὸ δείπνο τοῦς κι' έβγαίνουν άπ' τὸ ρεστωράν, ὁ κ. Χῶκινς έπιασε τόν Φρανσουά άπ' τὸ μπράτσο, και τοῦ εἶπε σιγαλά:

—Ξέρεις, άγαπητέ μου, ὅτι άρχισαν κιόλας νά σέ άναζητοῦν ἐκεῖ κάτω στα χρυσωρυχεία τοῦ Κονμόουρ;... Τὸν μήνα ποῦ μάς έρχεται, ἡ παρουσία σου ἐκεῖ θά εἶνε πειὰ άπαραίτητος!... Πότε σκοπεύεις νά φύγης;

Ἡ Μαίρυ, ἡ όποία μέ τὸ κρυφὸ και λαχταρισμένο ένδιαφέρον της εἶχε άκούσει τὰ λόγια τοῦ κ. Χῶκινς, πρόλαβε ν' άπαντήση ἡ ἴδια άντι γιὰ τόν ταρσγμένο μνηστήρα της:

—Α, μὴν εἰστε τόσο κακός, κύριε Γενικέ Διευθυντά τῶν χρυσωρυχείων!... Μὴ μοῦ παίρνετε τόσο γρήγορα άπ' τὸ πλάι μου, τόν μνηστήρα μου!... Δέν θά καταστραφοῦν δά τὰ χρυσωρυχεία τοῦς, άν άργήση γιὰ λίγες ἡμέρες ἔκτομη ὁ αρχιμηχανικός τοῦς!... Σέ ὀχτώ-δέκα ἡμέρες, φαντάζομαι νά σάς άναγγεῖλη πειὰ τήν προσεχῇ άναχώρησί του γιὰ κεί κάτω, ὁ άγαπητός μου Φρανσουά!

Ὁ κύριος Χῶκινς άρχισε νά γελάη άνοιχτόκαρδα. Και μέ πονηρὸ ὕφος ὕστερα, άπάντησε στη νέα:

—Θελετε ν' άκούσετε τὴ συμβουλή μου, δεσποινίς Μαίρυ;... Νά παντρευτήτε ὅσο τὸ δυνατόν γρηγορώτερα, τόν κύριο Φρανσουά σας!... Σκεπτεται περισσότερο εἰσας, παρά τὰ μεταλλεία μου... Κι' ένας νεαρός αρχιμηχανικός, ὅπως αὐτός, δέν πρέπει ν' άπασχολῆται έτσι με μιὰ γυναίκα, παραμελῶντας τόσο τὸ μέλλον του και τήν εργασία του!

Μέ τὰ λόγια του αὐτά, τὰ εὔθυμα, άγγιζε ὁ κ. Χῶκινς τὸ ὀδυνηρὸ μυστικὸ τῶν δυό νέων, δίχως νά τὸ ὑποψιάζεται καν καθόλου!

—Αὔριο, θά ρθῶ νά σάς συναντήσω ἰδιαίτέρως κύριε Χῶκινς! εἶπε τότε ὁ Φρανσουά, άνάλαφρα χλωμός. Και τότε, θά κανονίσουμε ὀριστικῶς τὸ ζήτημα αὐτό!

—Ὅχι αὔριο, ἀλλά μεθαὔριο! μπήκε στη μέση κι' εἶπε μέ κρυφὴ λαχταρα, ἡ Μαίρυ. Δέν έπείγει δά και τόσο πολὺ, τὸ πράγμα!

Ὁ Φρανσουά σκέφτηκε τότε τὸ αὔριανό του ραντεβου, μέ τήν ἑλῆνη. Και παραδέχτηκε πρόθυμα τήν άναβολή, τήν όποία πρότεινε ἡ μνηστή του. Ἐκείνη πάλι, προβλέποντας σιγουρα τήν παραίτησι τοῦ νέου, θέλησε — κρύβοντας τήν άγωνία της — νά επιτύχη αὐτὴ τὴ μικρὴ άναβολή. Σκέφτηκε, ὅτι μέσα σέ εικοσιτέσσερες ὥρες, μπορούσαν νά μεσολαβήσουν πολλά εὔνοικά—γιὰ τοῦς τίμιους σκοπούς της — γεγονότα...

Μέσα στοῦ καπνιστήριό τώρα, κι' ένῶ έπρόκειτο νά παραγγείλουν τόν καφέ τοῦς, ὁ Φρανσουά θέλησε νά τοῦς καληνυχτίση και νά φύγῃ...

—Από τώρα;... Τόσο νωρίς; διαμαρτυρήθηκε ἡ κοπέλλα, μέ κρυφὸν πυρετό. Ἔστω, άφού επιμένεις τόσο!... Ἀς σέ συνοδεύσω γιὰ λίγο, ὡς ἔξω στοῦ χώλλ, άγαπητέ μου!

Βγήκαν μαζί στοῦ χώλλ. Ἀλλά στοῦ κεφαλόσκαλο, ἡ Μαίρυ τόν σταμάτησε άπότομα, τόν κύτταξε καταμμένα, και τοῦ εἶπε μέ γλυκύτητα ἀλλά και μέ σταθερότητα συγχρόνως:

—Φρανσουά, εἶμαι και θά εξακολουθῶ νά εἶμαι ἡ μνηστή σου!... Ἔστω και χωρίς εἰς νά τὸ θέλῃς... Κι' άν χρειαστῇ, θά μείνω γιὰ πάντα, σέ ὅλη μου τὴ ζωή, ἡ μνηστή σου!... Σημειώσε τήν καλά, αὐτὴ τήν άκλόνητη άπόφασί μου... Ὅ,τι κι' αν σοῦ συμβῇ, νά θυμάσαι πάντα ὅτι μιὰ κοπέλλα εἰλικρινῆς και σταθερῇ, θά σέ άγαπά, και θά σέ περιμένῃ μέ άνοιχτὴ και στοργικὴ άγκαλιά νά γυρίσης ξανά κοντά της... Βεβαιώσου, ὅτι θέλω τήν εὐτυχία σου περισσότερο άπ' τὴ δική μου!... Ἀλλά νά ξέρης άκόμα, ὅτι δέν θά ὤρῃς τήν εὐτυχία σου ἐκεῖ ποῦ πᾶς νά τήν άναζητήσης... Ναι, εἶμαι βεβαιωτάτη γι' αὐτό!

Τῆς πῆρε τὸ χέρι, συγκινημένος άθελά του. Ἔσκυψε, τῆς τὸ φίλησε τρυφερά, και τῆς εἶπε θλιμμένος:

—Μὴν άδικήσης τόν εἰαυτό σου, Μαίρυ, περιμένοντάς με... Εἶσαι εἰλευθερη... Ξέρω τί πράγμα οὐράνιο χάνω, χάνοντάς σε... Ξέχασέ με... Δέν αξίζω τὴ σκέψι σου... Δέν εἶμαι άξιος γιὰ σένα... Ἀντίο γιὰ πάντα, Μαίρυ!

—Ὅχι, αντίο!... Ὁρεβουάρ μέ τὸ καλό, φίλε μου! τοῦ άπάντησε ἐκείνη μέ βεβαιότητα, μά κι' έτοιμη νά δακρύσῃ.

Σκυφτός ἐκείνος, άργοκατεβῆκε σάν ένοχος τὴ σκάλα. Ἡ Μαίρυ ξαναμπήκε άτάραχη στοῦ καπνιστήριό, καληνύχτισε τόν πατέρα της και τόν κ. Χῶκινς, κι' άνέβηκε στοῦ διαμέρισμά της...

Ὁρθὴ μπρὸς στόν καθρέφτη, κύτταξε τὴ χλωμὴ τώρα μορφὴ της μέ πικρία. Τὰ δάκρυα άρχισαν νά κυλοῦν βουβά, στα μάγουλά της...

Ήταν μόνη, τώρα... Κι' έτσι, επέτρεπε στον έαυτό της το κλάμα και τη λιγοψυχία...

— Άχ, δέν ξέρει πόσο πολύ τόν αγαπώ! στέναξε σέ λίγο, ξαπλωμένη μ' έγκατάλειψι σ' ένα ντιβάνι. Θά παλαίψω άγρια ίσως, θά πονέσω θουβά, μά έλπίζω νά μήν τόν χάσω 'ριστικά!

Σκούπισε τά δακρυσμένα και φλογισμένα μάτια της, και σηκώθηκε όρθή. Εύρισκε, ότι επέτρεψε πολύ στήν άδυναμία νά της γεμίσει τήν ψυχή...

Και μέ καινούργιο κουράγιο, ψιθύρισε αποφασιστικά:

— Θά ξέρω νά παλαίψω και νά περιμένω!... Και μιά ημέρα, 'Εκείνος σίγουρα θά ξαναγυρίση κοντά μου!...

Ο Φρανσουά Ντορσύ, έν τώ μεταξύ, κατηφορίζοντας μόνος του στή νυχτερινή σιγαλιά της λεωφόρου τών 'Ηλυσίων Πεδίων, δέν ένοιωθε καμμιά εύχαρίστησι και καμμιά ίκανοποίησι μέσα του...

Κάποια μυστική διαίσθησις της ψυχής του, τούλεγε ότι διαλύοντας έτσι τούς άρραβώνας του μέ τήν έκλεκτή και σπάνια εκείνη ύπαρξι, είχε καταστρέψει τήν εύτυχία της ζωής του μέ τά ίδια του τά χέρια... Άχ, πόσο πονούσε γιά τή Μαίρι του!

Όστόσο, σκυφτός και άργοπερπατώντας, έβλεπε μπροστά του — κι' άθελά του — τήν αίθερία επίσης, και τόσο ποθητή όπτασία της κυρίας 'Ελένης Μειγιερέ!...

VI

Ο ΣΚΟΤΑΔΙΑΣΜΕΝΟΣ ΔΡΟΜΟΣ

ΤΗΝ επομένη τó άπόγευμα, άνυπόμονος και λαχταρισμένος ο Φρανσουά, θρέθηκε μιá ώρα πιό νωρίς στήν ώρισμένη θέσι του ραντεβού του μέ τήν 'Ελένη εκεί μπρός στο κιόσκι της 'Αρμενονβίλ.

Μάταια όμως, τήν περίμενε. 'Η κυρία Μειγιερέ δέν φαινόταν, παρ' όλο πού είχε περάσει έν τώ μεταξύ ή ώρα κατά πολύ. Και κατά τó σούρουπο πειά, άπελπισμένος ο νέος γιά τόν έρχομό της, έφυγε άπ' τó δάσος της Βουλώνης, κι' άρχισε ν' άνεβαίνει σιγά-σιγά, και μέ τά πόδια, πρós τó «'Ετουά!»

Φτάνοντας εκεί, κατηφόρισε μηχανικά τήν όδό Βίκτωρος Ουγκώ, σκοπεύοντας νά περάσει απέξω άπ' τó σπίτι της αγαπημένης του. Μοιραία θάδιζε έτσι τόν σκοτεινό αυτόν δρόμο της 'Αμαρτίας, άνίσχυρος νά επιβληθή στόν έαυτό του, και συνεπαρμένος άπ' τή σφοδρότητα του ένόχου αίσθηματός του.

Φτάνοντας στήν έξώπορτα τού σπιτιού της 'Ελένης, χτύπησε τó κουδοβι, κι' ή καμαριέρα τόν ώδήγησε — σάν γνώριμο πειά πρόσωπο — στο ιδιαίτερο σαλονάκι της κυρίας της. 'Εκείνη, τόν ύποδέχτηκε μέ θλιμμένο χαμόγελο, τó όποιο έδινε μιá έξωτική γοητεία στο ούράνιο πρόσωπό της, πούμοιαζε μέ εύθραυστο πρόσωπο κομποτεχνήματος από πορσελάνη...

Της φίλησε τρυφερά τó χέρι, και τήν κύτταξε μέ εύλαβικών θαυμασμό. «Ω, ή Μαίρι ποτέ δέν θά ήταν ίκανή νά τού έμπνεύσει τόσο λεπτά κι' ούράνια αίσθήματα, έτσι άθλητική, άνοιχτόκαρδη, ροδομάγουλη και σφριγηλή όπως ήταν!... » Ω, πόση γοητεία άκτινοβολούσε γύρω της, ή 'Ελένη!

Τά παιδάκια της έπαιζαν μπρός στα πόδια της, καθ:μένα χαίμω στόν παχύ τάπητα τού σαλονιού. Κι' εκείνη, ξαπλωμένη μέ νωχέλεια σέ μιá πολυθρόνα, κοντά στή λαμπερή φωτιά τού τζακιού, τυλίχτηκε καλύτερα στο μάλλινο κι' άριστουρνηματικό σάλι της, κι' είπε σιγαλά:

— Κρύο κάνει σήμερα, περισσότερο άπό κάθε άλλη ημέρα!... 'Ετσι, προτίμησα νά μείνω κοντά στή ζεστασιά της φωτιάς, παρ'ά νά τρέχω στούς παγωμένους δρόμους!... 'Εχω ρίγη, διαρκώς! Άνήσυχος ο Φρανσουά, τή ρώτησε μέ στοργικό ένδιαφέρον:

— Μήπως είσαι αδιάθετη;

— Μακάρι νά ήμουν άπλώς «αδιάθετη»! μουρμούρισε εκείνη. Νοιώθω, αντίθετα, ότι είμαι πολύ, πάρα πολύ άρρωστη! Και ξανοχαμογέλασε πάλι, τó ίδιο εκείνο μελαγχολικό κι' άπογοητευμένο χαμόγελό της...

— Τι έχεις, αγαπημένη μου;... Σε κύτταξε ο γιατρός;

— Τίποτα δέν μπορεί νά κάνει ο γιατρός, όταν πονάη και πάσχη ή καρδιά! Ξανάπε εκείνη, άκουμπώντας τó χλωμό και βελουδένιο χέρι της στο μέρος της καρδιάς της.

Ο Φρανσουά τήν κύτταξε μέ τρυφερή λαχτάρα. Τά λόγια της τούδειχναν καθαρά, ότι τόν αγαπούσε, κι' ότι ή αγάπη της αυτή τήν έκανε νά ύποφέρει. Άπορώντας, και μέ περιπάθεια, τή ρώτησε:

— Άφού λοιπόν μ' αγαπάς, γιατί τυραννεις έτσι τόν έαυτό σου;... Γιατί άντιστέκεσαι τόσο θασανιστικά, στήν τρυφερότητα τού αίσθηματός σου;... Γιατί δέν θέλεις νά ρθής στο ραντεβού μας;

— Δέν θέλησα νά ρθώ, έξ αίτίας αútών τών δυό άθώων ύπαρξεων! τού είπε μελαγχολικά, δείχνοντάς του τά παιδιά της.

— Κι' έμένα;... Καθόλου δέν μέ σκέφτηκες, έμένα; — Δέν μούφυγες ούτε μιá στιγμή, άπ' τó μυαλό κι' άπ' τήν ψυχή μου! τού είπε μέ πόνο. Μά σέ ίκετεύω, όμως: 'Ας μη μιλήσου

με πειά, γιά τούς έαυτούς μας! Και ξαναδείχνοντάς του τά παιδιά της, πρόσθεσε: — Νά, κύτταξέ τα, τά καύμένα... Μας περιεργάζονται μέ μιá σωπηλή προσοχή, σάν νά μού λένε ότι είμαι άναξία γιά μητέρα τους!

Πραγματικά, άρχισαν τώρα νά μιλούν γιά ζητήματα αδιάφορα. Μά ύστερα άπό λίγες φράσεις, ή συζήτησίς τους ξεψύχησε ξανά. Πονούσαν κι' οι δυό τους, πού αισθανόντουσαν τόν έαυτό τους τόσο κοντά, κι' όμως χωρισμένον αμείλιχτα άπ' τίς δυό άθώες και μικρούλες εκείνες ύπαρξεις...

Όστόσο, ούτε ή 'Ελένη έννοούσε νά άπομακρύνη τά παιδάκια της σέ άλλο δωμάτιο, ούτε κι' ο Φρανσουά νά της προτείνη τέτοια πράγμα. Κι' εκείνα, ξαναθρίσκοντας πάλι τήν παιδική τους άμεριμνησία άρχισαν τάπαιχνίδια τους ξανά, τά όποια είχαν διακοπή άπ' τήν παρουσία αútου τού ξένου άνάμεσά τους...

Άπαυδισμένος κι' άποκαρδιωμένος ο νέος, συντόμεψε τήν τυραννική αútή επίσκεψί του. Προτίμησε χίλιες φορές τή μοναξιά, παρ'ά τó μαρτύριο νά θρίσκειται έτσι άντικρύ στήν αγαπημένη του, και νά μη μπορή ούτε καν τó χέρι νά της φιλήση ή νά της χαϊδέψη τά μαλλιά...

'Εκείνη τόν κράτησε ώστόσο, γιατί σπλαχνίστηκε τó άπελπισμένο ύφος του. Και τού είπε δειλά:

— Κάθισε ακόμα λίγο!... Γιατί θιάζεσαι νά φύγης τόσο σύντομα;

Ο Φρανσουά ένοιωσε τή σκληρή εύχαρίστησι, νά τήν θασανίση λίγο. Γι' αútó επέμεινε στήν άποφασί του νά φύγη. Κι' έξω στο χώλλ, όπου θρέθηκαν γιά λίγο μονάχοι, της είπε μέ κρυφό πείσμα:

— Δέν θέλω νά σέ ξαναϊδω πειά, 'Ελένη!... Για σένα, σύντριψα πρδ όλίγου τó μέλλον μου, και διέλυσα όριστικά τούς άρραβώνας μου... Σε λατρεύω, κι' όμως έσύ περιφρονείς αútή τή λατρεία μου, άφού πρώτα τήν ένεβαρρυνες μέ τόσο λαχτάρα... 'Ικανοποίη-

σα δηλαδή ένα περαστικό σου καπρίτσιο, κι' όμως αυτό το καπρίτσιο σου μου μαύρισε για πάντα τη ζωή!...

—Θεέ μου, μη λές αυτά τὰ ἄδικα λόγια! Ικέτευσε σιγαλά εκείνη, φρυάσσοντας από ταράχη, και κατάχλωμη.

—Γιὰ τελευταία φορά, Έλενη, σε ρωτάω: Θά ρθῆς αύριο στο ραντεβού μας;

—Εξάπαντος; Ξαναρώτησε έντονα, ο Φρανσουά.

—Η νεαρή γυναίκα σκέφτηκε λίγο, τρέμοντας σύγκορμη. —Υστερα μουρμούρισε και πάλι:

—Όχι, αύριο!... Είναι Κυριακή, και δεν μπορώ!

—Μεθαύριο, τότε;

—Μεθαύριο είναι Δευτέρα, δυστυχώς... Είναι η ώρισμένη ημέρα της εβδομαδιαίας δεξιώσεως στο σπίτι μου!

—Πότε λοιπόν θα ρθῆς, διάβολε; μούγκρισε ανυπόμονα και βαναυσα ο νέος, έτοιμος να ξεσπάσει πὸ τραχεία.

—Εκείνη τρόμαξε απ' τὸ ὕφος του, πόνεσε η καρδιά της, και τὰ μάτια της βούρκωσαν. Μὰ θιάστηκε ν' απαντήσει φοβισμένα:

—Τὴν Τρίτη!... Θά ρθῶ ἐξάπαντος τὴν Τρίτη!... Ἀλλά...

—Αλλά; διέκοψε άγρια, εκείνος.

—Αλλά, είσαι πολύ κακός, Φρανσουά! ψιθύρισε η Έλενη, δακρυσμένη πειά. Και δεν σ' αγαπῶ καθόλου!

Τὴν ἐπομένη, ο κ. Χώκινς παρακάλεσε τὸν Φρανσουά, νὰ τοῦ ὀρίσει ποιᾶ ἀκριβῶς ἡμέρα θὰ ἐπιστρέφει στὴν Ἀμερικὴ, προκειμένου ν' ἀρχίζουν σύντομα ἡ ἐαρινὲς ἐργασίες τοῦ χρυσωρυχείου. Κατάπληκτος ὅμως, ἔλαβε μιὰ ἐπιστολὴ ἀπ' τὸν νέο, διὰ τῆς ὁποίας ἐκείνος τοῦ ὑπέβαλλε τὴν παραίτησί του ἀπὸ ἀρχιμηχανικὸς τῆς εταιρίας!

Παρευθύς, ο κ. Χώκινς ἔτρεξε ταραγμένος στο ξενοδοχεῖο «Ροσαμπώ». Καὶ βρίσκοντας ἐκεῖ τὸν κ. Κάρρετ και τὴν κόρη του, τοὺς εἶπε

—Ἐρχομαι νὰ σὰς ἀναγγεῖλω ἓνα δυσάρεστο, και κατάπληκτικὸ ἐπίσης νέο!... Ὁ κύσιος Ντορσύ ἀρνείται νὰ ἐπιτρέψῃ στὴν Ἀμερικὴ, και μούστειλε μάλιστα και τὴν παραίτησί του!

—Ἀδύνατον! ἔκανε ἐκθαμβος, ο κ. Κάρρετ. Θά μὰς προειδοποιούσε, ἀν σκεπτόταν ἓνα τέτοιο πράγμα!

Μὲ ἐτοιμότητα τότε, και μὲ γαλήνια ἀταραξία ἡ Μαίρι, μῆτε καὶ στὴ μέση και τοὺς καθησύχασε, λέγοντάς τους:

—Μοῦ τὸ εἶπε ἀπὸ χθὲς ἑμένα, αὐτὸ τὸ διάσημά του!... Μὰ δὲν θέλησα νὰ σὰς τὸ πῶ!... Πρόκειται περὶ τοῦ ἐξῆς: Ὁ μνηστήρ μου πειράχτηκε ἀπὸ σὰς, κύριε Χώκινς, ἔπειδὴ τὸν διατάξατε τόσο ἀπότομα και βιαστικά νὰ ἐπιστρέψῃ σὶδ χρυσωρυχεῖο!... Ἡ φιλοτιμία του λοιπόν...

—Ἐγώ; διαμαρτυρήθηκε μὲ εἰλικρίνεια, ὁ ἐξαίρετος αὐτὸς ἄνθρωπος. Ἐγώ;... Ἐγώ τοῦ ἔθιξα τὴ φιλοτιμία, μὲ τίς δῆθεν ἐπείγουσες διαταγές μου;... Μὰ οὔτε καν σκέφτηκα ποτὲ μου, ἓνα τέτοιο πράγμα!

—Ναί, δὲν τὸ σκεφθήκατε ἐσεῖς, ἀλλὰ ὁ Φρανσουά παρεξήγησε ἀπάνω στὴ νεανικὴ ἐπιπολαιότητά του! πασαδέχτηκε ἡ ἐκλεκτὴ κοπέλλα, μὲ ὕφος συμφιλωτικό. Σκόπευε, ξέρετε, νὰ πᾶν γιὰ λίγες ἡμέρες στὴν πατρίδα του τὴ Σαβοῖα, γιὰ νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν γηραιό πατέρα του, ὅπως μοῦ ἐξήγησε, καὶ...

—Πρὸς Θεοῦ, ἐπιτρέψτε μου μιὰ διακοπὴ. δεσποινίς! ἔκανε ἔκθαμβος ο κ. Χώκινς. Ποτὲ ὡς τώρα δὲν μοῦ ἔκανε λόγο νὰ τὸν πατέρα του, ο κ. Ντορσύ!... Οὔτε και μὲ ζήτησε μιὰ ὀλιγοήμερὴ ἀδεια ποτὲ, νὰ νὰ πᾶν νὰ τὸν ἐπισκεφθῇ!

—Ἀπὸ λεπτότητά του δὲν θέλησε, κύριε Χώκινς! τὸν ξαναδι-

—Ἀπὸ λεπτότητά του δὲν θέλησε, κύριε Χώκινς! τὸν ξαναδι-

καιολόγησε μὲ ἐτοιμότητα, ἡ κοπέλλα. Εἶνε, ξέρετε, πολὺ διακριτικός και λεπτὸς ὁ μνηστήρ μου, σὰν ἓνας γνήσιος Γάλλος!

Ἀνακουφισμένος ο κ. Χώκινς, ὁ ὁποῖος εἶχε λυπηθῇ κατάκαρδα πὸ θὰ ἔχανε τὸν διαλεχτὸ ἀρχιμηχανικὸ του, πείσθηκε παρευθύς και μὲ ἀνέκφραστη χαρά, ἀπ' τίς ἐξηγήσεις αὐτὲς τῆς Μαίρι, και δίνοντάς της, τὴν ἐπιστολὴ τοῦ μνηστήρος της, εἶπε:

—Λάβετε τὴν καλωσύνη, δεσποινίς, νὰ τοῦ ἐπιστρέψετε ἐκ μέρους μου αὐτὴ τὴν παραίτησί του!... Ἀφοῦ εἶνε ἔτσι τὰ πράγματα, δὲν τὴν δεχομαι καθόλου... Καὶ διαβεβαιώστε τὸν ἀκόμα, ὅτι τοῦ δίνω ἐκ τῶν προτέρων ὅση ἀδεια ἐπιθυμεῖ, γιὰ νὰ ἐπισκεφθῇ ὅσον καιρὸ θέλει τὸν πατέρα του... Ἐν τῷ μεταξύ, ἐγὼ θὰ διορίσω προσωρινῶς στὴ θέσι του ἓναν ἀπ' τοὺς ἄλλους μηχανικούς, ὅσο νὰ ἐπιστρέψῃ στο Κομβούρ!

Ἐπειτα, στρέφοντας στὸν καθησυχασμένο ἐπίσης τὴν κύριο Κάρρετ, πρόσθεσε μὲ ὕφος θαυμάτης ἐκτίμησης.

—Ὁ μέλλον γαμβρός σας, ξέρετε, εἶνε ἕνας ἀπ' τοὺς πῖο διακεκριμένους μηχανικούς πὸ ἔχω γνωρίσει ὡς τώρα!... Μὲ πολὺ μεγάλη δυσαρέσκεία μου, θὰ τὸν ἔβλεπα νὰ ἀπομακρύνεται ἀπ' τὴν ἑταιρία μου!

Κι' ἐγὼ τὸν ἐκτιμῶ θαυμάτα! παραδέχτηκε ὁ κ. Κάρρετ. Μὲ ἀπειρὴ εὐχαρίστησι ἔδωσα τότε τὴ συγκατάθεσί μου, ὅταν μοῦ ζήτησε τὸ χέρι τῆς κόρης μου!

Γυρίζοντας ὕστερα πρὸς τὴ Μαίρι, ρώτησε:

—Σοῦ εἶπε μήπως ὁ Φρανσουά, ἀν θὰ ρθῇ ἀπόψε;

—Δὲν θὰ ρθῇ! ἀπάντησε μ' ἐτοιμότητα ἡ κοπέλλα, κοκκινίζοντας ἀνάλαφρα γιὰ τὰ ἐξακολουθητικά κι' ἀθῶα φέματά της. Ἐφυγε κυλάς σήμερα, γιὰ τὴ Σαβοῖα!

—Ἐ, δὲν πειράζει! εἶπαν σχεδὸν μαζί οἱ δυο ἄνδρες, ἡσυχοί. Ὅταν ξανᾶρθῃ, θὰ τοῦ δώσουμε και νὰ μὰς δώσῃ ἀμοιβαῖα ἐξηγήσεις. Κι' ἔτσι, θὰ διορθωθοῦν πάλι κατ' εὐχὴν τὰ πράγματα.

Ἡ νέα στέναξε κρυφά, ἀπὸ ἀνακούβισι. Ἐξακολουθοῦσε, εὐτυχῶς, νὰ κερδίζῃ καιρὸ, χωρὶς τὰ πράγματα νὰ ἐπιδεινώνονται...

Δυὸ ἡμέρες ἀργότερα, κατὰ τὴν Τρίτη τὸ ἀπόγευμα, ἡ παγωνιὰ εἶχε ἐν τῷ μεταξύ μαλακώσει. Μιὰ ὁμίχλη ἀρκετὰ πυκνὴ σκέπαζε τὰ δένδρα και τὰ δρομάκια τοῦ δάσους τῆς Βουλῶνης, καθὼς κι' ὁλόκληρο τὸ Παρίσι.

—Ἔτσι, παρ' ὅλο πὸν δὲν ἔκανε κρῖο δριμύ, ἡ ὑγρασία ἐμπόδιζε τοὺς περιπατητὰς νὰ κυκλοφοροῦν στὶς ἀχνὲς ἀπ' τὴν ὁμίχλη δενδρστοιχίς τοῦ δάσους.

Ὅταν ὁ Φρανσουά ἔφτασε μὲ λαχτάρια στο κίосκι τῆς Ἀρμενονβίλ, ἓνα τέταρτο πὸ νωρίς ἀπ' τὴν ὀρισμένη ὥρα τοῦ ραντεβού, εἶδε μ' εὐτυχισμένη ἐκπληξὴ τὴν κυρία Μεγιερὲ νὰ βρίσκεται ἤδη ἐκεῖ πρώτη, και νὰ τὸν περιμένῃ.

—Ἔδωγε σου! τοῦ εἶπε, μὲ προσποιητὴ ἐπίπληξι. Σὲ περιμένω τόση ὥρα τώρα!

—Μὲ συγχώρησες; τὴ ρώτησε ἐκείνος, γλυκά. Μὲ συγχωρεῖς; Ἐννοοῦσε τὰ λόγια του ἐκεῖνα τὰ σκληρὰ κι' ἄδικα, τὰ ὁποῖα τῆς εἶνε πῇ προχθὲς στο χωλλ τοῦ σπιτιοῦ της.

Ἡ Έλενη τὸν κύτταξε τρυφερά μαζί κι' αὐστηρά. Καὶ τοῦ ἐπανέλαβε, μὲ στόμφο, τὴν πῖο ἄδικη ἀπ' ὅλες ἐκεῖνες τίς ἄδικες φράσεις του:

—Ἰκανοποίησα δηλαδὴ ἓνα περαστικὸ καπρίτσιο σου, κι' ὅμως αὐτὸ τὸ καπρίτσιο σοῦ μοῦ μαύρισε γιὰ πάντα τὴ ζωή!... Ἐδωγε σοῦ ἄλλη μιὰ φορά, κύριε!... Μὰ μπορεῖ ποτὲ μιὰ γυναίκα, ἡ ὁποία σε λατοεύει τόσο, νὰ συγχωρήσῃ αὐτὰ τὰ σκληρὰ σου λόγια;

Και πάλι τὴν ικέτευσε τρυφερά και μὲ μεταμέλεια:

— Συγχώρεσέ με, Έλένη!
 “Απλώσε μεγαλόψυχα το χέρι της σέ μια θερμή χειραψία, κι η συγχώρησι του δόθηκε με όλη την καρδιά της.
 Στηρίχτηκε κατόπιν μ’ έγκαταλείψι, στο μπράτσο του. “Αρχισαν νά σιγοπερπατούν, ακολουθώντας το ίδιο λοξό κι’ έρημικό εκείνο δρομάκι, το οποίο τούς είχε οδηγήσει τις προάλλες ως τη λίμνη. “Η πυκνή ομίχλη που χυνόταν μετέωρη στον άερα ανάμεσα στα δένδρα, τούς τύλιγε σφιχτά στους ύγρους πέπλους της, και τούς έκρυβε απ’ τὰ τυχόν αδιάκριτα μάτια...
 Σιωπούσαν. “Ήσαν ήδονικά παραδομένοι στην άμοιβαία τους αγάπη. Και περπατούσαν πάντα πλάι-πλάι, μισοαγκαλιασμένοι σχεδόν κι’ έπιτακτικοί...

Πρώτος διέκοψε τη σιωπή, ο Φρανσουά:
 — Έλένη! μουρμούρισε. “Ακόμα δέν μουΐχεις πη, ότι μ’ αγαπάς!
 Με χαμηλωμένα μάτια εκείνη, και με φωνή μελαγχολική, απάντησε:

— Ποιό τὸ ὄφελος;... Σέ λίγες ἡμέρες, θά φύγης πάλι μακριά μου!

— Κάνεις λάθος, αγαπημένη μου!... Αυτή τη φορά δέν θά ξαναφύγω πειά, μακριά σου... Δέν θά σέ χωριστώ πειά!

Και πιό σιγαλά, δισταχτικά τώρα, πρόσθεσε:
 — Έκτός... έκτός αν θελήσης νά ρθής μαζί μου!... Ναί, θά φύγω τότε μονάχα απ’ τὸ Παρίσι, όταν θελήσης νά ρθής κι’ εσύ μαζί μου!

— “Ωστε θά μείνης ἐδῶ λοιπόν, στο ἐξής; ρώτησε ἡ νεαρή γυναίκα, ἀποφεύγοντας ν’ ἀπαντήσῃ στην τελευταία φράσι του. Δέν θά ἐπιστρέψῃς πειά στην Ἀμερική;

— “Οχι!... “Εστείλα και τὴν ὀριστικὴ παραίτησί μου προχθές, στον διευθυντή μου... Θά μείνω στο Παρίσι, Έλένη μου, και κοντά σου γιὰ πάντα!

Εκείνη σταμάτησε ἀπτόμοα, χλωμή. “Αγγίξε, με τὸ χέρι της, τὸ μέρος τῆς πονεμένης καρδιάς της, και τραύλισε με ἀγωνία:

— “Α, ἐστείλες τὴν παραίτησί σου;... Θά μείνης γιὰ πάντα ἐδῶ;... “Ω, εἰμαι ὀριστικὰ χαμένη, Θεέ μου!... “Ω, Θεέ μου...

Στέναζε. Τὰ μάτια της εἶχαν γεμίσει ἀπὸ δάκρυα. “Ο Φρανσουά, συγκινημένος βαθύτατα, τὴν ἄρπαξε στὰ μπράτσα του και τὴν ἐσφίξε με παραφορὰ στην ἀγκαλιά του. Τῆς φιλοῦσε τρυφερὰ τὰ δακρυσμένα μάτια της...

Εκείνη δέν ἀντιστεκόταν. “Ισα-ἴσα, στριμωχνόταν μ’ ἐγκαταλείψι μέσα στην ἀγκαλιά τοῦ αγαπημένου της. “Εκλαιγε ὁμως σιωπηλά κι’ ἐξακολουθητικά...

Προσπάθησε νά τὴν καθησυχάσῃ, ὁ Φρανσουά. Καί κομπιασμένος απ’ τὴ λαχτάρα του, μουρμούριζε με περιπάθεια:
 — Έλένη μου... “Αγαπημένη μου... Σ’ αγαπῶ!... Μονάχα ἐσένα ἀγάπησα ὡς τώρα, σὴ ζωὴ μου... Τίποτα, πειά, δέν μπορεῖ νά μᾶς χωρίσῃ!... Γιατί κλαίς ἔτσι, λοιπόν;... Τί ἔχεις;

— Δέν ξέρω τί ἔχω, Φρανσουά! ψιθύρισε εκείνη, θλιμμένα. Αὐτὰ ποῦ ξέρω μονάχα, εἶνε ὅτι δυστυχῶς σέ λατρεύω ἄλλο τόσο κι’ ἐγώ!

Πρότεινε μ’ ἐκστασι τὰ χεῖλη της. Μεθυσμένος ὁ νέος, απ’ τὸ γλυκὸ αὐτὸ και μακρὸ φίλημά τους, εἶπε σιγαλά:

— Χρόνια ὀλόκληρα στερηθήκαμε τὴν εὐτυχία, αγαπημένη μου!... “Ας τὴ γευτοῦμε τοῦλάχιστον τώρα, ποῦ τὴν ξαναβρήκαμε ἔτσι σάν ἀπὸ θαῦμα!

— “Ας τὴ γευτοῦμε! ψιθύρισε σάν ἡχώ, ἡ νεαρὴ γυναίκα. Ναί, ἄς τὴ γευτοῦμε τοῦλάχιστον τώρα!

— Γιατί λοιπόν ἐκλαιγες πρὸ ὀλίγου;

— Γιατί νοιώθω πὼς εἰμαι πειὰ χαμένη, ἐξ αἰτίας τῆς λατρείας μου γιὰ σένα! ἀπάντησε μελαγχολικά, εκείνη.

— Κι’ ὁμως μᾶς κάνει τόσο εὐτυχισμένους, ἡ ἀμοιβαία μας λατρεία!

— Ναί, μὰ συγχρόνως με θυθίζει ἐμένα στον σκοτεινὸ γκρεμὸ τῆς Ἀμαρτίας και τῆς Δυστυχίας! ξαναψιθύρισε ἐπίμονα, ἡ κυρία Μεγιερέ.

— Θά σοῦ ἀφιερῶσω ὅλη μου τὴ ζωὴ, Έλένη, ἐπέμεινε ὁ νέος.

Εκείνη κούνησε τὸ κεφάλι της, με ἀπόγνωσι. Καί σιγαλά, ἀχνά, ξανάπε:

— Εἶνε ἀνώφελο αὐτό, ἀλλοίμονο!... “Ηλπίζα ὡς τώρα, ὅτι σέ λίγο θάφευγες μακριά μου, γιὰ τὴν Ἀμερικὴ ξανά... Μάτωνα μέσα μου γιὰ τὴν προσεχὴ ἀναχώρησί σου, μὰ και τὴν εὐχόμεν ὀλόψυχα... “Ηλπίζα, ὅτι ἔτσι θά σταματοῦσα ἐγκαίρως στὰ χεῖλη τοῦ γκρεμοῦ!... Ποιὸς ὁ λόγος νά σοῦ πῶ, ὅτι σέ λατρεύω;... Αὐτό, δυστυχῶς, μπόρεσες νά τὸ μαντεψῇς απ’ τὴν πρώτη-πρῶτη ἀκόμη ἡμέρα τῆς ἀπροσδόκητης συναντήσεώς μας!... Θάκλαιγα πικρά, και θά σπαρτάζομουν γιὰ τὴν ἀναχώρησί σου... Θά σ’ ἐκλαιγα πικρά, σάν χαμένον γιὰ πάντα!... Τώρα ὁμως, εἰμαι ἐγὼ χαμένη γιὰ πάντα, και γιὰ τὸν ἑαυτό μου κλαίω τώρα, ἔτσι πικρά!

“Ενας λυγμὸς τὴ διέκοψε. “Υστερα, ἐξακολούθησε πιὸ θλιμμένα:

— Χάνοντας ἐσένα πάλι, θά πονοῦσα και θά μάτωνα φριχτά... Ἀλλὰ τοῦλάχιστον, θά ἔμενα μιὰ τιμία, μιὰ ἐνάρετη σύζυγος και γυναίκα και μητέρα... Θά εἶχα γιὰ μόνη μου παρηγοριά τὴν εὐτυχισμένη σκέψι, ὅτι χάρις σ’ ἐκείνη τὴν σάν ἀπὸ θαῦμα συνάντησί μας — ὕστερα ἀπὸ τόσα χρόνια — ἔμαθα απ’ τὰ χεῖλη σου ὅτι μ’ ἀγαποῦσες πάντα, καθὼς κι’ ὅτι κι’ ἐσύ ἐπίσης ἔμαβες απ’ τὰ χεῖλη μου, πὼς σ’ ἀγαποῦσα πάντα κι’ ἐγώ!... Ναί, ἡ εὐτυχισμένη αὐτὴ σκέψι, θά ἦταν τοῦλάχιστον μιὰ ἀνακούφισι σὴ δυστυχία μου ποῦ σ’ ἔχανα ξανά... “Ετσι, με τὸν τρόπο αὐτό, δὲ θά δοκιμάζαμε τίς ἐνοχες ἀγωνίες τῆς Ἀμαρτίας ποτέ!... “Ενῶ τώρα, με τὸ νά μείνης γιὰ πάντα ἐδῶ, γρήγορα θά κυλήσουμε — μὰ... κυλήσαμε κιόλας — στον γλυστερό κι’ ἀμαρτωλὸ κατήφορο!

“Αρχισε νά ξανακλαίῃ σιγαλά, και με πνιγμένα ἀναφυλλητά. “Ο Ντορσὺ τὴν πῆρε ξανά στην ἀγκαλιά του, τὴν ἐσφίξε τρυφερὰ στὰ στήθη του πάλι, και μουρμούρισε βαθειὰ συγκινημένος:

— Έλένη μου... Λατρευτὴ μου... Μὴ λές τέτοια θλιβερὰ λόγια!... “Ήσυχασε... Δέν πρόκειται νά γευτοῦμε τὴν πικρία τῆς Ἀμαρτίας, ὅπως λές... “Εννοία σου... “Ολόκληρη ἡ ζωὴ μας θ’ ἀκτινοβολῇ στο μέλλον, απ’ τὴν ὡμορφιά τῆς ἀμοιβαίας μας ἀγάπης!... Μποροῦμε λοιπὸν ν’ ἀντισταθοῦμε, μπρὸς σὴν τόση γλυκειὰ σφοδρότητα τοῦ ἐρωτός μας;

“Ακούμπησε τὸ κεφάλι της μ’ ἐγκατάλειψι στον ὦμο τοῦ αγαπημένου της, και ψιθύρισε ἀχνά:

— Δυστυχῶς, δέν εἶσκα θεραπεία σὴν κρισίμως ἀτὴ θέσι μας!... Ποτέ μου δέν θά ἐγκαταλείψω τὸν ἄνδρα μου και τὰ παιδάκια μου, γιὰ νά σέ ἀκολουθήσω!... Λοιπόν;... Ποιὰ διέξοδο εἶσκεις ἐσύ, αγαπημένε μου;... Τί σχέδια ἔχεις γιὰ μένα;

— Σχεδιάζω νά σέ κάνω τὴν πιὸ εὐτυχισμένη γυναίκα τοῦ κόσμου!

— Δηλαδή... ἐρωμένη σου! ξανάπε με πικρία, ἡ κυρία Μεγιερέ.
 — “Εστω, ἀφοῦ δέν θέλεις νά ἐγκαταλείψῃς πρὸς χάριν μου τὰ παιδάκια σου! ψιθύρισε ἐκεῖνος, με ἐγκατερόρησι θλιμμένη. Θά εἶσαι ὁμως, ἡ πιὸ ἀγαπημένη, ἡ πιὸ μυριολάτρευτη ἐρωμένη τοῦ κόσμου!

—Δέν τόν θέλω, αὐτόν τόν θλιβερό τίτλο!
—Δυστυχῶς, δέν ὑπάρχει ἄλλη διέξοδος ἀγαπημένη μου, μιὰ πού ἀλληλοκαταφεύμαστε τόσο, καί μιὰ πού δέν θέλεις ν' ἀπαρνηθῇς τὴν οἰκογενειακὴ φωνή σου!
—Ἐσκυψε συγχρονῶς, νὰ τῆς ξαναφιλήσῃ γλυκὰ τὰ χεῖλη. Ἐκείνη, ὁμῶς, ἀπόφυγε ζωηρὰ τὸ φίλημά του. Κι' ἀνασηκώνοντας τὸ κεφάλι τῆς, τὸν κύτταξε βαθειὰ στὰ μάτια, καὶ τοῦ εἶπε μὲ σταθερὴ φωνή:

—Ναί, σὲ λατρεύω!... Νοιώθω, δυστυχῶς, νὰ σὲ λατρεύω μὲ ὅλη μου τὴν ψυχὴ, μὲ ὅλη μου τὴν ὑπάρξι, ὅπως καὶ τότε πρὸ χρόνων... Κι' εἰμαι ἐπίσης ἔτοιμη νὰ σοῦ παραδοθῶ τυφλά, νὰ γίνω ἕνα ἀμαρτωλὸ παιγνιδάκι στὰ χέρια σου, ὅπως καὶ τότε πρὸ χρόνων, ἂν τύχαινε νὰ τὸ ἐπιθυμοῦσες!... Ὡστόσο...

—Ὡστόσο, διέκοψε ὁ Ντορσύ, μὲ λαχτάρα.

—Ὡστόσο, εἰμαι παντρεμένη! ἐξακολούθησε ἐκείνη, πικρὰ καὶ μελαγχολικά. Ὁ ἄνδρας μου εἶνε ἀφάνταστα στοργικὸς καὶ καλὸς γιὰ μένα, καὶ τὸν ἐκτιμῶ βαθύτατα... Ὁ φτωχός!... Πρόσεξε ἐμὲ — μὲ τὸ ἀγριπνὰ στοργικὸ τοῦ μάτι — τίς κρυφές μου ἀνωμύνας — μὲ τὸ ἀγριπνὰ στοργικὸ τοῦ μάτι — τίς κρυφές μου ἀνωμύνας — μὲ τὸ ἀγριπνὰ στοργικὸ τοῦ μάτι — τίς κρυφές μου ἀνωμύνας... Δέν θέλησε νὰ μοῦ ζητήσῃ ἐξηγήσεις, νῆες αὐτῶν τῶν ἡμερῶν... Δέν θέλησε νὰ μοῦ ζητήσῃ ἐξηγήσεις, ἐμποδισμένος ἀπ' τὸν ἱπποτισμὸ τοῦ κι' ἀπ' τὴν μεγαλοφυΐα του... Ἐξέλεσε ὁμῶς νὰ μὲ ἀνακουφίσῃ, προτεινόντάς μου μὲ ἀφάνταστη λεπτότητα διάφορες διασκέδασεις... Ὡ, τὸν φτωχό!... Πόσο εἰμαι ἔνοχη καὶ ταπεινὴ, ἀπέναντί του, Θεέ μου!

Τὰ μάτια τῆς δάκρυσαν πάλι, ἀπὸ τὴν ψευδαῖμα. Μὲ τρυφερὰ ἐπιπληκτικὸ ὕφος ὁ Φρανσουᾶ, θέλησε νὰ τὴν γαληνέψῃ λέγοντάς τῆς:

—Ἐλένη μου, γιατί πικραίνεις αὐτὲς τίς εὐτυχισμένες στιγμὲς μας, μιλώντας μου γιὰ τὸν σύζυγό σου;... Μήπως θέλεις, ἄραγε, ν' ἀρχίσω κι' ἐγὼ νὰ σοῦ μιλάω γιὰ τὴν ἄκακη κι' ἀθῶα μνηστῆ μου, καὶ γιὰ τὴν σκληρὴ διάλυσι τῶν ἀρραβόνων μου μαζὺ τῆς;...

Ἀς τὰ ξεχάσουμε αὐτὰ τώρα, ἀγαπημένη μου... Ἀς μιλήσουμε μονάχα γιὰ τὴν ἀμοιβαία κι' ἀπέραντη ἀγάπη μας, τὴν ὁποία νοιώθουμε τόσο γλυκὰ αὐτὴ τῇ στιγμῇ!... Μήπως αὐτὴ ἡ ἀγάπη μας, δέν θὰ εἶνε πειὰ ὁ μόνος σκοπὸς τῆς ζωῆς μας στὸ μέλλον;

Ἀφηρημένα ἀκούγοντάς τον ἡ κυρία Μεγιερὲ, καὶ θυμισμένη ὀλοκληρωτικὰ στὴν πικρία τῶν τύψεων τῆς, ἐξακολούθησε νὰ ψιθυρίζῃ ἀχνά:

—Σοῦ εἰδείξα ὕστερα τὰ δύο μου παιδάκια, ἀγαπημένη μου!... Ἦλπιζα ὅτι θὰ τὰ σπλαχνιζόσουν, κι' αὐτὰ καὶ τὴ φτωχὴ μητερούλα τους... Δυστυχῶς, ἡ ἀγάπη σου οὔτε ἀπὸ αἰσθημάτων συγκινεῖται, οὔτε ἐμπόδια νοιώθει!

—Μὰ δέν πρέπει νὰ στερήσω τὰ παιδάκια σου, ἀπ' τὴν ἀγαπημένη μου μητερούλα τους! διαμαρτυρήθηκε ζωηρὰ, ὁ νέος.

Χαμογέλασε θλιμμένα ἐκείνη, καὶ ξανάπε:

—Μὰ ξεχνᾷς λοιπόν, ὅτι πρὸ ὀλίγου μοῦ πρότεινες πάλι — ὅπως καὶ τόσες φορές, ὡς τώρα — νὰ ἐγκαταλείψω ὅλους κι' ὅλα, καὶ νὰ σὲ ἀκολουθήσω, ἔστω καὶ στὴν Ἀμερική;!... Ὡ, ποτέ μου δέν θὰ ἀποφάσιζα ἕνα τέτοιο τερατῶδες καὶ φρικτὸ διάθεμα, ὅσοδήποτε καὶ νὰ εἶνε παράφορη ἡ ἀγάπη μου γιὰ σένα!... Ὡ, ποτέ!... Ποτέ!

Συγκινημένος ἀπ' τὸν σπαραγμὸ τῆς, ἀλλὰ καὶ ντροπιασμένος, ψιθύρισε:

—Συγγώρεσέ με, Ἐλένη... Ἐπιπόλαια σοῦ εἶνα προτείνει ἕνα τέτοιο πράγμα, συνεπαρμένος ἀπ' τὸ ἐγωϊστικὸ αἰσθημά μου... Ἦθελα νὰ λατρεύης ἀποκλειστικά ἐμένα, ἀπαράλλαχτα ὅπως κι' ἐγὼ ἐσένα... Μὰ στὸ μέλλον, σοῦ ὑπόσχομαι, ὅτι ποτέ δέν θὰ σοῦ προτείνω ξανά νὰ ἐγκαταλείψῃς τὰ ἀθῶα σου παιδάκια!

—Ἀχ, πόσο ὑποφέρω ἀπ' τὸ ἔνοχο αἰσθημά μας, ἀγαπημένη μου... Ἦμιν, δέν ἤξερα καὶ τοῦ ψεμα καὶ τὴν υποκρισία... Ἀπὸ τότε, ὁμῶς, πού συναντηθήκαμε πρὸ ἡμερῶν, ἐχάσα πειὰ τὴ ντροπὴ καὶ τὰ λογικά μου...

—Ὡ, ἂς τὰ ξεχάσουμε αὐτὰ, Ἐλένη! διέκοψε μὲ λαχτάρα, ὁ Ντορσύ. Ἀς ἔρουμε τὴν ἀνακουφιστὴ καὶ τὴ χαρὰ, στὸ θαυμαστὸ αὐτὸ ξεναζώντανεμα τῆς παλιῆς μας ἀγάπης!

—Δυστυχῶς, δέν το μποροῦμε! ἀπάντησε θλιμμένα, ἐκείνη. Δέν ἤμαστε πειὰ τόσο νέοι, ὥστε νὰ ξεχνοῦμε ἀμέριμνα τίς θαρειές μας ὑποχρεώσεις, ἡ ὁποῖες δημιουργήθηκαν ἐν τῷ μεταξύ μὲ τὸ περᾶσμα τῶν χρόνων!

Σκοτάδιαζε πειὰ, ἐξ αἰτίας καὶ τῆς πυκνῆς ὁμίχλης. Ἡ θραδὺ αὐτὴ ἦταν μελαγχολικὴ, καὶ χωρὶς καμμιά ρωμαντικὴ ὁμορφιά. Ἡ ὕγρασία περόνιαζε τὰ κορμιά τους, κι' ἡ ἀναπνοὴ καταποῦσε δύσκολη ἀπ' τὴν ὕγρην καταχνιά. Καὶ τὸ δάσος ὁλόγυρά τους, βαρυσκότεινο καὶ τυλιγμένο σὲ ἀχνούς πέπλους, ἔμοιαζε σὰν ἐξωτικό τοπιὸ φαντασμάτων καὶ νεκρῶν σκιῶν...

—Φοῦμαι! μουρμούρισε κάποια στιγμὴ ἡ νεαρὴ γυναῖκα, ζαρώνοντας στὴν ἀγκαλιά τοῦ Ντορσύ.

Τὴν ἔσφιξε παράφορα στὰ μπράτσα του, καὶ ψιθύρισε:

—Καὶ ξέρω, καὶ μπορῶ ἐπίσης, νὰ σὲ προστατεύω ἀπὸ κάθε κίνδυνον, ἀγαπημένη μου!... Ἐ;... Ἐξακολουθεῖς ἄραγε ἀκόμα νὰ φοβᾶσαι, ἔτσι σφιχτοκλεισμένη στὴν ἀγκαλιά μου;

—Ὅχι! μουρμούρισε ἀπαλά, ἐκείνη.

—Κι' ὁμῶς, νοιώθω νὰ τρέμῃς ἀκόμα!... Ἀχ, γλυκεῖά μου μικρούλα, μὲ τὰ ἐπιπόλαια ψεμάτά σου!

—Τρέμω ὅχι ἀπὸ φόβο, ἀλλὰ ἀπὸ συγκίνησι πού σ' ἀγαπῶ! δι-καίοιοιόθηκε μὲ εἰλικρίνεια, ἡ νεαρὴ γυναῖκα. Καὶ σ' ἀγαπῶ τόσο, ὥστε φοβοῦμαι γιὰ ὅλα κι' ἀπ' ὅλα... Δυστυχῶς, εἰμαι πειὰ δική σου... Σοῦ ἀ-ἤκω γιὰ πάντα... Στὰ χέρια σου, ἀφῆνω τὴ ζωὴ μου καὶ τὴν εὐτυχία μου... Κανόνισέ τα ὅπως θέλεις... Πρίν, ἤμουν σχεδὸν εὐτυχής!... Στὸ ἐξῆς, τί θὰ γίνω ἄραγε;... Δέν τὸ ξέρω... Καὶ τὸ ἀγνωστο αὐτὸ μέλλον, μὲ φοβίζει... Ἐπαφα πειὰ, νὰ διευθύνω τὸν ἑαυτό μου... Ὅταν ἀκούω τὴ γλυκεῖα φωνή σου, ἡ θέλησί μου πετάει μακριὰ, καὶ μένω ἔρμαιο, στὰ χέρια σου!...

—Ὡ, ἀγαπημένη μου... Εἶσαι στὸ μέλλον, ὁ ἀπόλυτος κύριός μου... Κάνε με ὅτι θέλεις... Ἀλλὰ θὰ εἶσαι, φυσικά, κι' ὁ μόνος ὑπεύθυνος τῆς εὐτυχίας μας ἢ τῆς δυστυχίας μας!

Ἡ ἐγκατάλειψι τῆς αὐτῆς, ἡ τόσο μελαγχολικὴ καὶ θλιμμένη, τὸν γοήτευσε. Ἐνοίωσε μέσα του, ἀβελὴ ὑπερηφάνεια. Κι' ἔχοντας πάντα πεποῖθησι στὸν ἑαυτό του, μὰ καὶ διωκτὰς τὸσον καιροῦ τώρα τὸ μυριολάτρευτο, καὶ θερμό, καὶ λυγρὸ ἐκεῖνο σῶμα τῆς, τὴν ἔσφιξε παράφορα στὴν ἀγκαλιά του καὶ ψιθύρισε:

—Ἦσυχασε, ἀγαπημένη μου... Ἀποῦ ἀφῆνεσαι στὰ δυνατὰ μου χέρια καὶ στὴν ἀκαμπτὴ θέλησί μου, θὰ ξέρω πῶς νὰ διευθύνω τὸ μέλλον μας καὶ νὰ ἐξασφαλίσω τὴν ἀμοιβαία εὐτυχία μας!

Σιγαλά, ἀπαλά, ἔσφυγε ἀπ' τὴν ἀγκαλιά του. Βάδισε μόνη τῆς λίγα ἑήματα στὴν ὕγρην γλῶσση τῆς δεινροστομίας, μὲ κεφάλι σκυφτό καὶ συλλογισμένο, ἀνάλαφρη σὰν νεαρά καὶ τοῦ δάσους...

Ὁ Φρανσουᾶ, ἀντὶ νὰ τὴν ἀκολουθήσῃ, ἔβαινε στὴ θέσι του καὶ τὴν καμάρωνε μὲ λαχτάρα. Ἡ κυριαστὴ σιλουέττα τῆς, ἦταν σὰν μιὰ ζωντανὴ προσωποποίησι τῆς γάρις καὶ τῆς γοητείας...

—Ἐλένη! τῆς μουρμούρισε γλυκὰ.

Τρασαγμένη ἐκείνη ἀπ' τὸ ἐμπνησια τῶν ρευθεσιῶν τῆς, σταυά-τησε καὶ τὸν κύτταξε ἐρωτηματικά.

—Γίνε δική μου, Ἐλένη! μουρμούρισε μὲ περηφάνεια ὁ Ντορσύ, πλησιάζοντάς τὴν καὶ σφίγγοντάς τὴν πάλι στὴν ἀγκαλιά του.

—Επιμένεις; Τό θέλεις τόσο πολύ;

—Δεν μπορώ πειά να ζώ, σάν ξένος απέναντί σου! Ξανάπε ικετευτικά, εκείνος. Θέλω να σε νοιώσω επιτέλους αποκλειστικά δική μου, αγαπημένη μου!

Τού περάσε τα μπράτσα της με τρυφερότητα, γύρω απ' το λαιμό του. Πριν του φιλήση τὰ χείλη ἡδονικά, του μурμουρίσε:

—Αγαπημένε μου!... Μια σου είπα ήδη, ότι σου ἀνῆκω παντοτεινά... Αφῆσα ἤδη τὴν εὐτυχία μου καὶ τὸ μέλλον μου, στὰ χέρια σου... Πάρε με, ἀφοῦ τὸ θέλεις!

Ἀγκαλιάστηκαν με ἀμοιβαία παραφορά. Ἡ καταχνιά εἶχε πυκνώσει. Τὸ σκοτάδι γινόταν, γύρω τους, πῶς βαθύ. Ἄρχισε νὰ ψιχαλίζει σιγαλά...

Τάχυναν τὸ βῆμα τους, καὶ βγήκαν ἐξω ἀπ' τὸ δάσος. Στὴν πύλη Μαγιώ, ὁ Φρανσουᾶ κάλεσε ἓνα ἀμάξι. Βοήθησε τὴ νεαρή γυναικα ν' ἀνεβῇ, καὶ θέλησε νὰ καθῆται κι' αὐτὸς στὸ πλάι της...

—Ὦ, οὐκ ἀπόψε! ἰκέτευσε εκείνη. Ἄλλοτε... Μιά ἄλλη ἡμέρα θὰ γίνω δική σου... Ἄς μὴ σκοτεινιάσουμε με τὴν ἀμαρτία, τὸ φωτεινὸ αὐτὸ βράδυ τῆς λατρείας μας!

Ὑπάκουος ὁ Φρανσουᾶ, ἔμεινε ὀρθὸς στὸ πεζοδρόμιο. Τῆς ἔδωσε τὴν κάρτα του, σημειώνοντας ἀπάνω γοργὰ τὴ διεύθυνσι τοῦ σπιτιοῦ του...

Καὶ φιλώντας τῆς ὕστερα τρυφερὰ τὸ χέρι, ψιθύρισε:

—Θὰ σε περιμένω στὸ σπίτι μου κάθε ἀπόγευμα, ἀπὸ αὐριο, Ἐλένη!... Ὅποτε ῥῆς τὴν εὐκαιρία, μπορεῖς νὰ ῥῆς. Νὰ εἶσαι σίγουρη, ὅτι ὅποια ἡμέρα ἔρθῃς, θὰ με ῥῆς ἐκεῖ ἐξάπαντος νὰ σε περιμένω με λαχτάρα... Ὁρεβουάρ, γλυκεῖά μου!

Κι' ἔμεινε σὲ λίγο μόνος, κι' εὐτυχισμένος...

VII

ΠΟΘΟΙ, ΔΙΣΤΑΓΜΟΙ, ΤΥΦΕΙΣ...

Η ΞΕΡΕ τώρα ἡ Ἐλένη, τὴ διεύθυνσι τοῦ σπιτιοῦ τοῦ Φρανσουᾶ. Ντορσύ. Κι' ἤξερε ἀκόμα, ὅτι γιὰ νὰ πάη ὡς ἐκεῖ πῶς σύντομα, θάπρεπε νὰ περάσῃ ἀνάμεσα ἀπ' τὸ πάρκο τοῦ Παλαί-Ρουαγιαλ.

Ὡστόσο, δὲν ἀποφάσιζε ἀκόμα νὰ πάη...

Τρεῖς ἡμέρες τώρα, καὶ κάθε ἀπόγευμα, τὴν περίμενε μάταια ὁ Ντορσύ. Μόλις περνοῦσε τὸ μεσημέρι, ἡ ψυχὴ του γέμιζε ἀπὸ ἀνυπόμονη λαχτάρα. Κι' ὀρθὸς πίσω ἀπ' τὴν κουρτίνα τοῦ παραθύρου του, με τὸ πρόσωπό του κολλημένο στὸ τζάμι, παρακολουθοῦσε τὴν κίνησι τοῦ δρόμου ἐξω, ἐλπίζοντας ν' ἀντικρύσῃ ἀπὸ στιγμή σὲ στιγμή τὴ λυγερὴ καὶ μυριοποθητὴ σιλουέτα τῆς Ἐλένης.

—Θὰ ῥῆ ἀράγε, ἀπόψε;... Ἡ θὰ τὴν περιμένω πάλι, μάταια;

Ἔτσι ἀγωνιωδῶς, περνοῦσαν γιὰ τὸν νέο ἡ ὥρες ὡς τὸ βράδυ. Κι' ὅταν ἀκόμα ἀρχίζε πειά ἡ σκοτεινιά, νὰ ἀπλώνεται στὸ πάρκο τοῦ Παλαί-Ρουαγιαλ τὸ κοντινὸ, ὁ Φρανσουᾶ ἐξακολουθοῦσε ἀκόμα νὰ στέκεται ἀγρυπνᾶ στὴ θέσι του, ἐλπίζοντας λαχταρισμένος ἀκόμα...

Αὐτὴ ἡ ἀκαρπῆ ἀναμονή, ἦταν ἀνυπόφορα βασανιστικὴ γιὰ τὸν δραστήριο καὶ φιλοπονιῶντα χαρακτήρα τοῦ νέου. Συνηθισμένος ἐπὶ τόσα χρόνια στὴν τραχειὰ κι' ἐπιμονὴ κι' ἀγρυπνὴ κι' ἀκούραστη ἐργασία του στὰ μεταλλεῖα τοῦ Κονμόουρ, στίς ὁλονύχτιες συχνὰ μελέτες του καὶ στίς ὁλοήμερες πάντα ἐπιβλέψεις τῶν χιλιάδων ἐργατῶν, τυραννιόταν ἀφάνταστα τώρα με τὴν ὀκνηρὴ καὶ πολυτελὴ ζωὴ πού περνοῦσε, καὶ με τίς πρωτοδοκιμαστές γιὰ τὴν ἀνδρική καρδιά του παραφορὲς τοῦ ξαναζωντανεμένου ἔρωτός του

πρὸς τὴν Ἐλένη.

Κάποιο ἀπογευμα ἐπιτέλους, τὸ τέταρτο πειὰ τῆς ἐκνευριστικῆς αὐτῆς κι' ἀκαρπῆς ἀναμονῆς του, κύτταξε τὸ ἡμερολόγιο καὶ μούγκρισε ἀνυπόμονα:

—Διάβολε!... Σάββατο σήμερα πειά, κι' ἀκόμα δὲν ἦρθε...

Ἄν δὲν ἐρθῇ τὸ βράδυ, τότε οὔτε αὐριο θὰ ῥῆ ἀσφαλῶς, σάν Κυριακὴ πού εἶνε, καὶ μεθαῦριο τὴ Δευτέρα με τὴν καταραμένη δεξιῶσί της!

Οἱ ὑπολογισμοὶ τοῦ αὐτοῦ, κόντεψαν νὰ τὸν τρελλάνουν ἀπὸ ἐκνευρισμό. Κόλλησε με δίψα τὸ πρόσωπό του στὸ τζάμι ξανά, κι' ἀρχισε πάλι νὰ κυττάξῃ πρὸς τὸν κῆπο τοῦ Παλαί-Ρουαγιαλ ἀγωνιωδῶς...

Ἐπιτέλους, ἀνάσανε βαθύτατα με ἀπερίγραπτη ἀνακούφισι. Ἐκεῖ, στὸ βάθος κάποιος δένδροστοιχίας τοῦ κήπου, φάνηκε νὰ ῥχεται — διαστικὴ κι' ἀνάλαφρη — ἡ λυγερὴ σιλουέτα τῆς Ἐλένης...

Κι' ἐνῶ ἦταν ἔτοιμος, τώρα, νὰ μούγκρῃ ἀπὸ ἀνεκκλήτη χαρά, καὶ νὰ τρέξῃ κάτω στὴν ἐξώπορτα — σάν μιὰ θύελλα ἀσυγκράτητη — γιὰ νὰ υποδεχτῇ τὴν ἀγαπημένην του, καὶ νὰ τὴν σφίξῃ παραφορά στὴν ἀγκαλιά του τὴν πολυδιψασμένη, ξαφνικά...

Ὦ, ξαφνικὰ τὴν εἶδε νὰ σταματᾷ... νὰ διστάξῃ... νὰ προχωρῇ σιγά-σιγά δυο-τρία βήματα... κι' ὕστερα, νὰ στρίβῃ ἀπὸτομα σ' ἓνα πλατὺ δρομάκι τοῦ κήπου, καὶ νὰ ἐξαφανίζεται!!

Μαρμαρωμένος ἀπ' τὴν κατάπληξί του, πονεμένος ἀφάνταστα, ἔμεινε ἀκίνητος κι' ἀναυδὸς ἀπ' τὴν ἀπροσδόκητὴ στάσι τῆς ἀγαπημένης του. Ὑστερα, χουφτώνοντας με λύσσα τρελλὴ τὴ λαθὴ τοῦ παραθύρου, καὶ τραβῶντας τὸ θύλακι καὶ συγκλονιστικὰ, ἀνοίξε τὸ τζάμι, ἔσκυψε ἐξαλλος πρὸς τὰ ἔξω, κι' ἀρχισε νὰ φωνάζῃ ῥοντερά, ἀδιαφορῶντας γιὰ ὅλα καὶ γιὰ ὅλους:

—Ἐλένη!... Ἐλένη!

Οὔτε φωνή, οὔτε ἀκρόασις, ἐκ μέρους τῆς Ἐλένης.

Ξετρελλαμένος ὁ νέος, ἔφυγε ἀπ' τὸ παράθυρο. Δίχως καπέλλο, φρυάζοντας, κατρακύλησε στὰ σκαλοπάτια γοργὰ, βγήκε ἐξω στὸ δρόμο, καὶ ρίχτηκε ὀλοταχῶς στὰ μισόθαμπα πειὰ δρομάκια τοῦ κοντινοῦ ἐκείνου κήπου. Ἠλπίζε, νὰ προλάβῃ καὶ νὰ συναντήσῃ τὴν τόσο δισταχτικὴ, καὶ γεμάτη ἀπὸ κακρίτια κι' ἀπὸ τύψεις προκαταβολικῆς, ἐνῆρη λατρευτῆς του, ἡ ὁποία τοῦ ἐξέφυγε πάλι κατὰ τὴν τελευταία στιγμή!

Τρέχοντας ἔτσι, ἔφτασε ἐπιτέλους ὡς τὴν πλατεῖα τοῦ «Γαλλικοῦ Θεάτρου» χωρὶς νὰ πετύχῃ πούθενά τὴν Ἐλένην του. Ἀδιαφορῶντας γιὰ τὸ πλῆθος, τὸ ὁποῖο τὸν κύτταξε κάπως περιέργως στὴν καταφάτιστὴ ἐκείνη πλατεῖα, φώναξε με λαχτάρα κάποιον κενὸ ἀμάξι.

Καὶ μπαίνοντας μέσα, ἔδωσε στὸν ἀμαξηλάτη τὴ διεύθυνσι τοῦ σπιτιοῦ τῆς Ἐλένης: Ἠλπίζε νὰ φτάσῃ ἐκεῖ πρῶτος, καὶ νὰ τὴν προλάβῃ, πρὶν ἐκείνη μῆ μέσα στὸ γαλῆνιο αὐτὸ κι' οἰκογενειακό της ἀσυλό!

Δὲν τὴν πρόλαβε, ὡστόσο. Ἡ κυρία Μεγιερὲ εἶχε πάρει κι' ἐκείνη ἓνα ἀμάξι, κι' εἶχε φτάσει πρῶτὴ στὸ σπίτι της.

Ἔτσι, κρύβοντας τὴν ταραχὴν τοῦ ὁ Φρανσουᾶ, προσποιήθηκε ἀφελὲς ὕψος, δικαιολογήθηκε στὴν παραξενεμένη καμαριέρα πού δὲν φοροῦσε καπέλλο — λέγοντάς της ὅτι ὁ ἀέρας τοῦ τὸ κύλησε μακριὰ — καὶ τὴν παρακάλεσε νὰ τὸν ἀναγγεῖλῃ στὴν κυρία της.

—Ἐχω μιὰ ἐπείγουσα παραγγελία, πού τὴν ἐνδιαφέρει! πρόσθεσε στὰ τελευταῖα. Γι' αὐτὸ δὲν θέλησα νὰ ἀργοπορήσω, ἀγοράζοντας ἄλλο καπέλλο!

Στὸ σαλονάκι τοῦ χώλλ, φάνηκε σὲ λίγο ταραγμένη ἡ κυρία Μεγιερὲ. Πραγματικῶς μόλις εἶχε φτάσει κι' ἐκείνη στὸ σπίτι της,

λοιπόν, θέλεις να με τυραννήσης μάταια, αυτές τις όχτώ ημέρες;

—“Ε, κάνε ακόμα λίγη υπομονή, καλέ μου!... Δεν στο υποσχέθηκα κατηγορηματικά, πρό ολίγου;... ‘Ακόμα όχτώ ημέρες, κι’ ύστερα θά γίνω τελειωτικά δική σου, αν εξακολουθήσης να τὸ θέλεις!... ‘Ας δοκιμάσουμε έτσι την ἀρετή μας, για μιά στερνή φορά!... Μοῦ τὸ υπόσχεσαι;

—“Εστω, ἀγαπημένη μου!... ‘Ας γίνη έτσι, ἀφού τὸ θέλεις!

—Σ’ εὐχαριστῶ... Θέλω νὰ με σκέπτεσαι με τρυφερότητα, ἀλλὰ καὶ με συμπόνια, κατὰ τὸ διάστημα αὐτό... Κι’ ἀπάνω στοῦ τελειώμα τῶν όχτώ ἡμερῶν τῆς προθεσμίας, γράψε μου ἀπλῶς ἕνα «‘Ελα», ἢ ἕνα «‘Αντίο, γιὰ πάντα»!... Σοῦ ὑπόσχομαι τότε, ὅτι θὰ συμμορφωθῶ πιστὰ με τὴν ἐπιθυμία σου καὶ με τὸ σημείωμά σου... Βλέπεις, δὲν εἶμαι καθόλου ἀπαιτητική... Θὰ σὲ λατρεύω πάντα, ὁποιαδήποτε κι’ ἂν θὰ εἶνε πειὰ ἢ ἐπιθυμία σου, κι’ ὁποιοδήποτε κι’ ἂν εἶνε τὸ σημείωμά σου!

—“Εστω, ‘Ελένη...

Δὲν προχώρησε περισσότερο ὁ Ντορσύ, γιατί φάνηκε ἡ καμαριέρα τῆς στιγμῆς ἐκείνης στὴν πόρτα. Μὲ ἀνήσυχο ὕφος εἰδοποίησε τὴν κυρία, ὅτι ἡ μικρούλα Σιμόνη ἀδιαθέτησε πάλι ξαφνικά, κι’ ὅτι ζητοῦσε τὴ μητερούλα τῆς κοντά τῆς...

—Μιά στιγμή, νὰ δῶ τί συμβαίνει, Θεέ μου! ψιθύρισε ταραγμένη ἡ κυρία Μεγιερέ. Θὰ ξαναγυρίσω γρήγορα!

‘Εφυγε βιαστική ἀπ’ τὸ σαλόνι, κι’ ἔτρεξε στὴν κρεββατοκάμαρα τῆς κόρης τῆς. ‘Εν τῷ μεταξύ, εἶχε ἐπιστρέψει κι’ ὁ κ. Μεγιερέ στὸ σπίτι. Κι’ ὅταν ἡ ‘Ελένη ξαναγύρισε πάλι στὸ σαλόνι, συνωδευόταν τὴ φορά αὐτὴ κι’ ἀπ’ τὸν σύζυγό τῆς, στὸν ὅποιο καὶ σύστησε ἀμέσως τὸν Ντορσύ.

‘Ο κ. Μεγιερέ κύτταξε πρῶτα τὸν νέο κι’ ὕστερα τὴ γυναῖκα του, μ’ ἕνα βλέμμα γλυκὺ καὶ γαλήνιο, ἀλλὰ κι’ ἀνέκφραστα διαπεραστικό. Κι’ ὕστερα ἀπὸ λιγόστιγμὴ σιωπῆ, τοῦ εἶπε με ἡρεμὴ ἀβρότητα:

—Χάρηκα πολὺ πού σὰς ξαναβλέπω ἄνδρα πειὰ, κύριε Ντορσύ!... ‘Εκεῖ στὴ Σαβοΐα, σὰς γνώρισα σχεδὸν σὰν παιδί πρὸ τῶσων χρόνων!... Σχετίζομαι ἐπίσης καὶ με τὴν οἰκογένειά σας, με τὴν ὁποία μάλιστα εἶχα τὴν τιμὴ νὰ διατηρῶ φιλικώτατες σχέσεις... ‘Εμαθα ἀκόμα, ἐν τῷ μεταξύ, ὅτι κάνατε κατόπιν λαμπρὲς σπουδὲς ὡς μηχανικός, κι’ ὅτι σταδιοδρομήσατε στὸ ἐπάγγελμά σας με ζηλευτὴ ἐπιτυχία!

Τότε, πρὸ τῶσων χρόνων, ἀμούστακος σχεδὸν ἑφηβος εἴκοσι χρόνων ὁ Φρανσουά, θεωροῦσε σὰν ἕναν γηραλέο κύριο τὸν δόκτορα Μεγιερέ, δυὸ φορές μεγαλύτερό του στὴν ἡλικία. Καὶ τώρα, ὕστερα ἀπὸ δέκα χρόνια περίπου, ἄνδρας αὐτὸς πειὰ σωστός, εὗρισκε μ’ ἐκπληξί τὸν σύζυγο τῆς ἀγαπημένης του πρὸ νέον καὶ πρὸ ἀκμαῖον, ἀπὸ ὅσο τὸν φανταζόταν!

Σιωπηλός, ἀθελά του, καμάρωνε τὸ γλυκὺ καὶ συμπαθητικὸτατο, ἀλλὰ κι’ εὐγενικὸ κι’ αὐστηρό, πρόσωπο τοῦ γιατροῦ, ἀπάνω στὸ ὁποῖο ξεχώριζε ἔντονα ἡ πείρα τῆς ζωῆς καὶ τὸ γαλήνιο κι’ ἐπιεικὲς ἀντίκρουσμα τῶν ἀβλιότητων τῆς καὶ τῶν μικροτήτων τῆς!... Εἶχε ἀράγε μπορέσει ἡ ‘Ελένη, ἀληθινά, νὰ κρύψῃ τὴν ἀγωνία τοῦ ἐρωτικοῦ αἰσθηματός τῆς — τόσες ἡμέρες, τώρα — ἀπ’ τὸ δευδερεκὲς αὐτό, καὶ διαπεραστικό, καὶ πολὺπειρο βλέμμα τοῦ συζύγου τῆς;

‘Ετσι ἀναρωτιῶταν ἀνήσυχα μέσα του ὁ Φρανσουά, μὴ μπορῶντας κι’ αὐτὸς ν’ ἀνθέξῃ στὴν ἡρεμὴ — μὰ σίγουρη κι’ ἀνυπόφορη — ἀκτινοβολία τοῦ ἐρευνητικοῦ βλέμματος τοῦ κυρίου Μεγιερέ. Κάτι μουρμούριζε συγχισμένα, γιὰ ἀπάντησι στὰ προηγούμενα φιλοφρο-

νητικὰ λόγια τοῦ γιατροῦ, καὶ κρατοῦσε ἀθελά του τὰ μάτια του χαμηλωμένα...

Σὲ μιὰ στιγμή, ὁ κ. Μεγιερέ ἔφυγε ἀπ’ τὸ σαλόνι, γιὰ νὰ ἐξετάσῃ προσεχτικώτερα τὴν ἀδιάθετὴ κόρη του. Μόνος του τώρα μετὰ τὴν ‘Ελένη ὁ Ντορσύ, δὲν τόλμησε ὥστόσο νὰ τῆς ξαναμιλήσῃ πειὰ γιὰ τὸ ἔνοχο αἰσθημά τους...

Μονάχα, περιωρίστηκε νὰ τῆς ψιθύρισῃ βιαστικά:

—Σὲ όχτώ ἡμέρες, θὰ σοῦ γράψω τὸ σημείωμά μου!

Καὶ με ἀληθινὴ ἀγωνία, πρόσθεσε πρὸ σιγαλά:

—Ω, φοβοῦμαι πολὺ γιὰ λογαριασμό σου, ἀγαπημένη μου!...

‘Ο σύζυγός σου δὲν εἶνε ἀπ’ τοὺς ἀνθρώπους, ἀπ’ τοὺς ὁποίους μπορεῖ κανένας εὐκολὰ νὰ κρυφτῇ... Μὲ τρομάζει ἡ ψυχολογικὴ του πείρα καὶ τὸ διαπεραστικό του βλέμμα... Πρὸς Θεοῦ, πρόσθεσε πολὺ, ἀγαπημένη μου!

—Δυστυχῶς, δὲν εἶμαι συνηθισμένη στὸ ψέμα καὶ στὴν ὑποκρισία, φίλε μου! ψιθύρισε κι’ ἐκείνη, με τὴν ἴδια ἀγωνιώδη ἀνησυχία στὴν ψυχὴ τῆς.

—‘Εγώ;... Μήπως εἶμαι ἐγὼ συνηθισμένος, σ’ αὐτὲς τὶς ταπεινότητες; ἔκανε κι’ ὁ Φρανσουά πρὸ ἀνήσυχος, καὶ με ἀποκαρδίωνει, δυσχερῆς τῆς ἀληθινῆς ἀπ’ τὸν ἑαυτὸ του.

‘Η ‘Ελένη στέναξε θλιμμένα. Καὶ κουνῶντας τὸ κεφάλι τῆς με τύψι, ψιθύρισε ξανά, σὰν νὰ μονολογοῦσε:

—Βλέπεις λοιπόν, τί σοῦλεγα;... Βλέπεις σὲ τί θὰ καταντήσουμε, με τὸ ἀμαρτωλὸ αἰσθημά μας;... Γιὰ νὰ κρυφτοῦμε, γιὰ νὰ μὴ μὰς νοιώσουν, θὰ ἀναγκαστοῦμε νὰ γίνουμε κι’ ὑποκριταὶ καὶ ψεῦτες!

—‘Ελα μαζί μου, νὰ φύγουμε μακριά! πρότεινε ὁ νέος, με ἀπελπισία. ‘Ετσι, θὰ ζήσουμε εὐτυχισμένοι με τὴν ἀγάπη μας, εἰλικρινεῖς στὸ αἰσθημα μας, δίχως νὰ ντρεπόμαστε πειὰ κανένα, καὶ δίχως νὰ κοκκινίζουμε!

‘Εκείνη ἔσκυψε τὸ κεφάλι, σὰν νὰβλεπε ἀδιέξοδο σκληρὸ μπροστά τῆς. Καὶ ξαφνικά, κυτταζοντας ξανά στὰ μάτια τὸν νέο, καὶ τεντώνοντας με λαχτάρᾳ τὸ αὐτί τῆς, εἶπε:

—Νὰ φύγῃ μακριά μαζί σου, εἶπες;... Καὶ τὰ παιδιά μου;... Νά, ἀκού τὴ φωνίτσα τῆς Σιμόνης μου, πού με καλεῖ κοντά τῆς!

Πραγματικά, ἀπ’ τὴ μισοανοιχτὴ πόρτα τοῦ σαλονιοῦ, ἔφταναν καθαρά ὡς ἐκεῖ ἡ κλαμένης κραυγὲς τοῦ ἄρρωστου παιδιοῦ, τὸ ὁποῖο ἀναζητοῦσε τὴ μητέρα του. ‘Η ‘Ελένη ἔτρεξε κοντά του, με ἀσυγκράτητὴ μητρικὴ λαχτάρᾳ.

Μὰ τὴν ἴδια στιγμὴ σχεδόν, μπήκε πάλι στὸ σαλόνι ὁ κ. Μεγιερέ. Καθησύχασε τὸν Φρανσουά, ὁ ὁποῖος ζήτησε με ἀνήσυχῃ ἀβρότητα πληροφορίες γιὰ τὴν κατάστασι τῆς Σιμόνης. Καὶ πρόσθεσε:

—‘Απλῶς ἀναζητᾷ τὰς τῶρα τὴ μαμά τῆς, ἐκνευρισμένη λιγάκι ἀπ’ τὸν ἀσήμαντο κι’ ἀκίνδυνον μικροπρεπὸ πού ἔχει!... Ω, ἕνα ἑλαφρὸ κρουολογηματάκι ἄρπαξε ἡ κορούλα μου, μὰ ὡς τὸ θράδυ θὰ εἶνε ἐντελὺς ἀπύρετὴ κι’ ὑγιής!... ‘Ερχεστε μεθαύριο τὸ μεσημέρι νὰ σὰς φιλοδενησουμε, κύριε Ντορσύ;... Θὰ μὰς κάνατε τιμὴ κι’ εὐχαρίστησι, με τὴν παρουσία σας!

Ταραγμένος ὁ νέος, δὲν μπόρεσε νὰ ῥρῇ δικαιολογίες γιὰ ν’ ἀρνηθῇ. Δέχτηκε λοιπόν τὴν ἀβρὴ πρόσκλησι τοῦ κυρίου Μεγιερέ, τὸν χαιρέτησε, κι’ ἀναγκάστηκε ἀπὸ λεπτότητα νὰ φύγῃ σὲ λίγο, δίχως νὰ δῇ ἐν τῷ μεταξύ τὴν ἀπασχολημένην ἀκόμα με τὴν κόρη τῆς οἰκοδέσποινα....

VIII

Ο «ΔΡΟΜΟΣ ΤΗΣ ΑΡΕΤΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΑΚΙΑΣ»

ΣΤΕΚΟΝΤΑΣ έτσι μοιραία πρὸς τὴ θρυλικὴ διασταύρωσι τῶν δρόμων τῆς Ἀρετῆς καὶ τῆς Κακίας ὁ Ντορσύ, καὶ τυφλωμένος ἀπ' τὴν παραφορὰ τοῦ πάθους του, δὲν δίσταζε καθόλου υλκετικά μὲ τὸ «ποιὸν θάπρεπε νὰ ἀκολουθήσῃ» στὰ τελευταῖα...

— «Α. δὲν χρειάζονται ἐδῶ δισταγμοί! ψιθύριζε μὲ ἀνυπόμονη λαχτάρα, διαρκῶς. Σὲ ὀχτῶ ἡμέρες, ἡ Ἑλένη θὰ γίνῃ δική μου!... Τὴν ἀγαπῶ τόσο τρελλά, τόσο ἀπόλυτα, ὥστε τὴ θέλω ἀποκλειστικὰ δική μου, ὀλοκληρωτικὰ δική μου!

— Ἔτσι σκεπτόταν διαρκῶς, στὶς μακρές, στὶς ἀτελείωτες ὥρες τῶν ἐρωτικῶν του ὀνειροπολήσεων, ἐνῶ ἡ ἡμέρες κυλοῦσαν μὲ ἐκνευριστικὴ βραδύτητα. Διψοῦσε πότε νὰ φτάσῃ ἐπιτέλους ἡ ὠριμένη ὁγδόη ἡμέρα τῆς προθεσμίας, γιὰ νὰ τυλίξῃ τὰ μπράτσα του ὀριστικὰ γύρω ἀπ' τὸ χιλιόποθητο λυγρὸ κορμὶ τῆς ἀγαπημένης του.

— Ἀχ, πόσο βασανιστικά, πόσο μαρτυρικὰ κύλησαν μιά-μιά, αὐτὲς ἡ ἀτελείωτες ὀχτῶ ἡμέρες!... Καθε μέρα, ἀσυγκράτητος, ἔτρεχε στὸ σπίτι τῆς λατρευτῆς του, ποθώντας μὲ δίψα νὰ τὴν βλέπῃ καὶ ν' ἀκούῃ τὴν ἀρμονικὴ φωνή τῆς. Κι' ἀντὶ αὐτοῦ τὸ ἀντίκρουσμά τῆς νὰ τὸν ἀνακουφίξῃ, καὶ νὰ τοῦ γλυκαίνει κάπως τὸ μαρτύριο τῆς ἀναμονῆς, ἀντίθετα τὸν βύθιζε σὲ πῶς βασανιστικὴ ἀνυπομονή-σιν, καὶ σὲ ἀφάνταστα τυραννικὸ συγκράτημα τῆς διψασμένης του λαχτάρας.

Ναί, τὴν ἐβλεπε κάθε μέρα, τὴν ἀγαπημένην του. Τὴ μιά φορά, τὴν εἶδε στὸ τραπέζι τοῦ φαγητοῦ, ἀντικρὺ του, ἡσυχὴ καὶ περιποιητικὴ κι' εὐγενικὴ μαζὺ του, ἀνάμεσα στὸν ἄνδρα τῆς καὶ στὰ ζωηρά τῆς παιδάκια...

— Ἐνοίωσε τὸ μαρτύριο τοῦ νὰ συγκρατῇ διαρκῶς—μπρὸς στοὺς ἄλλους— τὴν ἐρωτικὴν του λαχτάρα γιὰ Κεῖνη, καὶ νὰ μιλάτῃ ἐξακολουθητικά γιὰ χίλια τόσα ἀσήμαντα θέματα τῆς συνηθισμένης συνδιαλέξεως, μαζὺ τῆς καὶ μαζὺ μὲ τὸν παρόντα σύζυγό τῆς.

— Ἐνοίωσε ἀκόμα τὴ ντροπὴ καὶ τὴν τύψιν τοῦ νὰ παίζῃ γελαστὰ μὲ τὰ δυὸ ἀθάνα παιδάκια τῆς, τὰ ὁποῖα ἤδη τὸν θεωροῦσαν σὰν ἕναν μεγάλον καὶ στοργικὸν «ἀδελφούλη» τους, ἐνῶ στὴν πραγματικότητα ἦταν γι' αὐτὰ ἕνας ἐχθρὸς ταπεινός, ὁ ὁποῖος ἐπιβουλεύε-ταν ὑπουλά τὴν τιμὴ τοῦ πατέρα των καὶ τὴν ψυχικὴ γαλήνη τῆς ἀγαπημένης των μητερούλας.

— Ἐνοίωσε ἀκόμα τὴν ἀνανδρὴ φροντίδα τοῦ νὰ προσποιηταὶ διαρκῶς ἀνυστερόβουλα καὶ φιλικὰ κι' ἀγνὰ δῆθεν αἰσθήματα, ἀπέναντι τοῦ συζυγικοῦ αὐτοῦ ζεύγους, γιὰτὶ ἐνοίωθε ἀπὸ διαίσθησιν τὸ ἐρευνητικὸ βλέμμα τοῦ κυρίου Μεγιερὲ νὰ τὸν ψυχολογῇ ἀκατάπαυστα καὶ μὲ τρόπο κρυφόν, ὅσες φορές τύχαινε νὰ εἶνε κι' αὐτὸς παρὼν κατὰ τίς ἐπισκέψεις του στὸ σπίτι του.

Κι' ἐνοίωσε ἀκόμα, τὰ τρομερά καὶ πεταχτὰ φιλιὰ τῆς ἀγαπημένης του, τὰ ὁποῖα κατ'ὀρθον νὰ τῆς ἀποσπᾷ πότε-πότε κλεφτά, τὴ θλιβερὰ καὶ μυστικὴ καὶ βασανιστικὴ ἀγωνία μίας γυναίκας, ἡ ὁποία σέονεταὶ ἀνάνδρῳ—κι' ἀσυγκράτητῳ, μὰ ἀθελά τῆς—στὰ χεῖλη τῆς ἀμαρτωλῆς ἀβύσσου, παρ' ὅλες τίς προσπάθειές τῆς νὰ κατανικήσῃ τὴν ἐνοχλὴ ἐπιμονὴ τοῦ ἀγαπημένου τῆς καὶ νὰ παραμείνῃ τιμὴ σύζυγος καὶ μητέρα, ὅπως καὶ ποῖν.

— Ὡ, εἶναι χαμένη πειὰ! τοῦ εἶχε μουρμουροῖσι μὲ ἀγωνιώδη ἀπὸνῶσι, κατὰ τὴν ἡμέρα ἐκείνη, κατὰ τὴν ὁποῖα τῆς εἶνε ἀναγγεῖλει τὴν παραίτησί του ἀπ' τὰ χουσωρυεῖα, καὶ τὴν ἀπόφασί του νὰ μείνῃ γιὰ πάντα στὸ Παρίσι καὶ κοντὰ τῆς.

Καὶ κάποιον ἄλλο ἀπόγευμα, ἐκεῖ στὸ δάσος τῆς Βουλῶνης, τοῦ εἶχε πῃ παλὶ, σπαράγμενη ἀπ' τίς ματωμένες τύψεις τῆς, μὰ κι' ἀνυπερασπιστὴ στὴ σφύδρῳτῃτα τοῦ ἐρωτικοῦ τῆς πάθους γι' αὐτον:

— Σὲ ἱκετεύω, λυπητοῦ με... μὴ μὲ υπερωχῆς στὴν ἀμαρτία... Βοήθησε με στὸν ἀγριο ἀγῶνα μου, γιὰ τὴν οἰκογενειακὴν τιμὴν μου κι' εὐτυχία μου, φεγγώντας μακρυὰ μου... Ξέρεις καλά, ὅτι ἐν ἐμμενῆς, τίποτα δὲν θὰ μπόρῃ νὰ σοῦ ἀρνήσω... καὶ τότε, στὴν καταστροφή που θὰ ἐπακολουθήσῃ, ἐσὺ μοναχὰ θὰ εἰσαι ὁ ὑπευθύνος!

Τὰ θυμῶταν ὅλα αὐτά, ὁ Ντορσύ. Θυμῶται καὶ τοὺς δισταγμοὺς τῆς, καὶ τὰ δάκρυά τῆς, καὶ τὴν ἀγωνιώδη πάλη τῆς γιὰ τὴν τιμὴν τῆς καὶ γιὰ τὴν εὐτυχία τῆς οἰκογενείας τῆς, καὶ τὸν ἀγνὸ τρόπο τῆς γιὰ τὴν φευτιά καὶ τὴ διαρκὴ ὑποκρισία, μέσα στὴν ὁποία θὰ ζοῦσαν κι' οἱ δυὸ τους πειὰ, ὕστερα ἀπ' τὸ ἐνοχο ὀλίσθημα...

Κι' ὅσο θυμῶταν αὐτά, ὁ νέος, κι' ὅσο σκεπτόταν καὶ τίς δικές του ντροπιασμένες ἀγωνίες, ἀναγκαζόταν στὰ τελευταῖα νὰ παραδέχεται ἀθελά του:

— Ὡ, ἀσφαλῶς θὰ πετάξῃ μακρυὰ μας ἡ εὐτυχία, ἀν γλυστρή-σουμε στὴν ἀβύσσο τοῦ ἀμαρτωλοῦ μας πάθους!... Ἀντὶ νὰ κάνω εὐτυχισμένη τὴ λατρευτὴ μου, ἀσφαλῶς θὰ τῆς σκοτεινιάσω ὀριστικὰ τὴν ψυχὴ καὶ τὴ ζωὴ!... Δὲν εἶνε ἀνανδρεία μου, νὰ τὴν ταρά-ζω ἔτσι;

Μὰ μήπως κι' ὁ ἴδιος, ἦταν εὐτυχισμένος;... Ἡ ὀκνηρὴ ζωὴ του, τὸν γέμιζε ἀπὸ πληξί. Κι' ἡ διαρκὴς ἀπασχολήσεϊς του—ἡμέρα καὶ νύχτα—μὲ τὴ σκέψιν τῆς ἀγαπημένης του καὶ μὲ τὸν πόθο του γι' αὐτή, τὸν εἶχαν ἐκνευρίσει ἀφάνταστα.

Μάταια προσπαθοῦσε νὰ πνίξῃ τὴν πληξί του. Ἄλλοτε πήγαινε μόνος του στὸ δάσος τῆς Βουλῶνης, καὶ διέτρεχε τίς δεινδροστοι-χίς καὶ τὴν ὄχθη τῆς λίμνης, ὅπου εἶχε ἤδη περιπατήσει μὲ τὴν Ἑλένη. Τοῦ φαινόταν, ὅτι εὗρισκε ἔτσι κάποια εὐχάριστη ἀσχολία, μὲ τὸ νὰ ξαναζῇ μόνος του τίς περασμένες τρυφερές μαζὺ τῆς στιγμές.

Ἄλλοτε πάλι, περνοῦσε ὅλες τίς πρωινές του ὥρες ψάχνοντας γιὰ κανένα κατάλληλο ἀπαρτεμάν—σὲ καμμιά γραφικὴ συνοικία τοῦ Παρισιοῦ—ὅπου σκόπευε νὰ ἐγκαταστήσῃ σ' αὐτὸ τὴ μέλλου-σα ἐρωτικὴ φωλιά του. Κάποτε ἐπιτέλους, τοῦ φάνηκε ὅτι βρῆκε ἕ-να κατάλληλο καὶ μοναχικό, ἐκεῖ στὴ λεωφόρο Τέρν.

Καὶ σκεπτόταν, ἀθελά του φοβισμένος κι' ἀποκαρδιωμένος:

— Θὰ μοῦ ἔρχεται ἐδῶ κρυφὰ, ἡ ἀγαπημένη μου... Θὰ τὴν ὑπο-δέχωμαι μὲ λαχτάρα, τρεμουλιαστὴ καὶ ντροπιασμένη... Θὰ θυβι-ζώμαστε στὴν ἀμαρτία, μὲ τὴν καρδιά μας σφιγμένη ἀπ' τίς τύ-ψεις... Καὶ θὰ ξαναφεύγῃ πάλι γιὰ τὸ σπίτι τῆς, ἐτοιμαζόντας ἀπὸ νωρὶς τὴ μάσκα τῆς ντροπῆς καὶ τῆς ὑποκοιμῆς στὸ πρόσωπά τῆς!... Ὡ, Θεέ μου!... Κι' ἐγὼ ποῦ ὀνειρεύομαι μιά ἀπέραντην εὐ-τυχία στὴν ἀγάπῃ μας, μὲ ἀμειψιμὸν περσιπᾶτον ἐξω, μὲ τὸ γέλιο διαρκῶς στὰ χεῖλη, μὲ τὴ λάμψιν τῆς χαρὰς παντοτεινὰ στὰ μάτια μὲ τὴν ἀνέσι καὶ μὲ τὴ στοργὴ καὶ μὲ τὴν εἰλικρινῆ λατρεία διαρκῶς στὴν ψυχὴ μας!... Ποιὰ θὰ εἶνε ἡ ζωὴ μας, δηλοῦν:... Θὰ εἶνε ἀσφαλῶς ἕνα μαρτύριο ἐξακολουθητικό. Θὰ ἀλληλοκαταπνί-ξαστε κρυφὰ, θὰ ζοῦμε πάντα μέσα στὴν ψευτιά, ἐκεῖνη θὰ ντρέπε-ται καυτερά τὴν οἰκονεῖά τῆς, κι' ἐνῶ θὰ πνέω πάντα ἕνας ἐνοχέ-νης ἐραστὴς, κλέφτης τῆς τιμῆς καὶ τῆς ἡσυχίας ἐνὸς ξενόετον ἄν-θρώπου—ὅπως ὁ Μεγιερὲ—καὶ νωρὶς νὰ πρῶνι καθόλου νὰ φη-μιουργήσω κι' ἐγὼ μιά γαλήνια οἰκογενειακὴ φωλιά!... Ὡ, Θεέ μου!

Τότε, στὶς στιγμές αὐτές, τῆς πικρῆς ἀποκαρδιώσεως του καὶ τῶν τύψεων του, ἡ καρδιά του ποθοῦσε ἀθελά του τὴ φιλίαν καὶ ὀ-φέλιμη ζωὴ τῶν χρυσωρυγείων τοῦ Κομμόουρ, καθὼς καὶ τὴν ἀννὴ

και ξεκουραστική συντροφιά της ειλικρινούς κι' άδαμάντινης στον χαρακτήρα μνηστής του.

— Όχι, δεν θα ήμαστε εύτυχεις στον έρωτά μας τον ένοχα, η 'Ελένη κι' εγώ! σκεπτόταν συχνά, πάλι. Αγαπάει τα παιδικά της και την άσπιλη ως τώρα ζωή της, όπως αγαπούσα εγώ άλλοτε το έ-παγγέλμα μου και την τιμία νοικοκυρσύνη ή διαλεχτής μνηστής μου!... Η ψυχή της 'Ελένης κι' η δική μου ή ψυχή, δεν είνε καμωμένες για τη σφοδρότητα και για την παραφορά των αμαρτωλών παθών... Είνε κι, η δυό τους καμωμένες για την άγνη οικογενειακή γαλήνη, και για τον πόθο μιας ωφέλιμης κι' υγιεινής δράσεως στην κοινωνία!... Νά, γι' αυτό ήμαστε τώρα κι' οι δυό μας τόσο δυστυχείς, αντί να νοιώθουμε την ούράνια ευτυχία μιας τόσο έντονης αμοιβαία αγάπης όπως η δική μας!

...Κι' όμως, πόσο την ποθώ!... Η αγάπη μας αυτή, μάς σέρνει και τους δυό μας σε σκοταδιασμένους και σατανικούς γκρεμούς... Κι' όμως την ποθώ σαν τρελλός, την καταστρεπτική αγάπη μας: Δεν είνε άλλη γυναίκα στον κόσμο πιο ωμορφη για μένα, απ' την 'Ελένη μου!... Τών ματιών της το φώς, είνε και δικό μου φώς... Και στά φιλιά της τα ούράνια, νοιώθω—μαζύ την έκστασι την ήδονική της ψυχής — και το καυτερό μαστίγωμα του παραφόρου πόθου στο φλογισμένο μου κορμί!

Έτσι τυραννικά παράδερνε διαρκώς ο Φρανσουά, ανάμεσα στο πέλαγος των πιο άλληλοσυγκρουόμενων αίσθημάτων του, απαρύλαχτος σαν ένα οικότο ναυάγιο που παραδέρνει κι' αυτό έρμαιο των μανιωδών κυμάτων...

Δεν ήξερε τί απόφασι να πάρη, και δεν ήξερε ποιά τακτική να τηρήση. Ή μιά φορά, η ψυχή του γέμιζε από οίκτο για την 'Ελένη κι' από ντροπή για τον εαυτό του. Και την άλλη φορά πάλι, φλογιζόταν σύγκορμος απ' τις εξάψεις του πιο τρελλού κι' ένόχου έρωτικού πάθους...

Έτσι παραδέρνοντας, σαν κολασμένος, μεταξύ λογικής και παραλογισμού, μεταξύ μεγαλοφύχων κι' ιπποτικών αίσθημάτων και ταπεινής έρωτικής έπιθυμίας, περίμενε με αγωνιώδη λαχτάρα το τέρμα των καταραμένων αυτών κι, ατελειώτων όχτώ ημερών της προθεσμίας. Ήλπιζε, ότι τότε θα τελείωνε επιτέλους το μαρτύριο των αμφιβολιών και της αβεβαιότητας τουλάχιστον, οποιαδήποτε κι' αν ήταν η απόφασις που θα λάβαινε ο ίδιος, καθώς κι' η τακτική την οποία θα τηρούσαν απέναντι αλλήλων οι δυο έρασταί...

Την παραμονή της τελευταίας ημέρας της προθεσμίας αυτής, της όκταήμερης, καθώς ο Ντορσύ πλανιόταν άσκοπος στις κεντρικές λεωφόρους του Παρισιού — προσπαθώντας με τη σωματική κούρασι, και με τον θόρυβο του πλήθους γύρω του, να πνίξη τις πίκρες και την ταραχή της ψυχής του — συναντήθηκε απροσδόκητα με τον κ. Χώκινς. Προσπονήθηκε άμέσως, ότι δεν άντελήφθη δῆθεν τον παληό του διευθυντή. Τού κρατούσε μάλιστα κάποια δυσαρέσκεια, γιατί δεν είχε λάβει άπάντησι του στην έπιστολή εκείνη, στην οποία του είχε υποβάλει την παραιτήσι του.

Φυσικά, δεν έφταιγε βέβαια για την παράλειψι αυτή ο εξάιρετος κύριος Χώκινς, γιατί — όπως ξέρομε ήδη — η παρέμβασις της δεσποινίδος Κάρρετ, είχε τροποποιήσει την πορεία των πραγμάτων, πράγμα, το οποίο άγνοούσε ο Φρανσουά.

Ξέροντας λοιπόν την αξία του ως μηχανικού ο νέος, είχε παραξενευτή βλέποντας ότι η παραίτησις του δεν είχε προξενήσει καμμία έντύπωσι στον διευθυντή του. Κι' είχε θυμώσει ακόμα έναντίον του, όπως είπαμε ήδη, γιατί δεν έλαβε έκ μέρους του — από στοιχειώδη αβρότητα — μιά οποιαδήποτε άπάντησι στην έπιστολή της

παραιτήσεώς του.

Δυσαρεστημένος λοιπόν ο Ντορσύ, για την περιφρόνησι — όπως νόμιζε — του κ. Χώκινς, προσπονήθηκε ότι δεν τον άντελήφθη, κι' έκανε να τον προσπεράση βιαστικά. Ο εξάιρετος όμως εκείνος άνθρωπος, συναντώντας έτσι απροσδόκητα τον αγαπητό του αρχι-μηχανικό, ώρμησε χαρούμενα προς το μέρος του, τον σταμάτησε, του σφίξε το χέρι τρανταχτά κι' εγκάρδια, κι' είπε:

— Πόσο είμαι ευχαριστημένος που σε άνταμώνω, κύριε Ντορσύ!... Πώς πήγε, λοιπόν, το ταξιδάκι σου στη Σαβοΐα;... Ευχαριστήθηκε που σε είδε, ο γηραιός και καλός σου πατέρας;... Υ-γιαίνει;

Παραξενεμένος λίγο ο νέος, αλλά και με στεγνό ύφος, διάστηκε να άπάντηση σουφρώνοντας τα φρύδια του:

— Δεν έκαμα κανένα ταξίδι, κύριε!... Κι' ο πατέρας μου είνε πολύ καλά, στην υγεία του... Ευχαριστώ!

— Μά δεν ταξιδέψατε λοιπόν, στη Σαβοΐα, προ ημερών;

— Δεν άπομακρύνθηκα ούτε ένα βήμα απ' το Παρίσι, στο διάστημα αυτό!

— Δεν καταλαβαίνω τότε τί συμβαίνει, κύριε Ντορσύ! έκανε ο κ. Χώκινς, έκθαμβος. Η δεσποινίς μνηστή σας, μου είχε άναγγείλει την άναχώρησι σας για τη Σαβοΐα!

— Δεν σας πληροφόρησε καλά, η δεσποινίς Κάρρετ!

Πολύπειρος από κόσμο ο κ. Χώκινς, ένοιωσε κάτι το άνώμαλο στην ύποθεσι αυτή. Κι' αλλάζοντας με τρόπο θέμα όμιλίας, ξανάπε εύγενικά και πρόσχαρα:

— Όταν η υποθέσεις σας επιτρέψουν την έπιστροφή σας πάλι, στα χρυσωρυχεία μας, ευαρεστηθήτε σας παρακαλώ να με ειδοποιήσετε για την ημέρα της άναχωρήσεώς σας!... Έννοείται, είντε έλεύθερος να κανονίσετε τις υποθέσεις σας με όλη την άνεσί σας... Σας παρακαλώ σαν ένας φίλος που σας αγαπάει και σας εκτιμάει, κι' όχι ως γενικός διευθυντής σας!

Έκθαμβος με τη σειρά του τώρα κι' ο Ντορσύ, κύτταξε με άπορία τον κ. Χώκινς, και ρώτησε:

— Τώρα κι' εγώ δεν καταλαβαίνω τί συμβαίνει, κύριε!... Λάβατε την έπιστολή της παραιτήσεώς μου, η όχι;

Ο κ. Χώκινς χαμογέλασε με καλόκαρδο, και πονηρό συγχρό-ως ύφος, κι' άπάντησε άργά-άργά:

— Ναι... Την έλαβα, μά την επέστρεψα ξανά!

— Σε ποιόν την έπιστρέψατε, κύριε;

— Στη δεσποινίδα μνηστή σας, η οποία μου την ζήτησε, κι' η οποία θα αναλάμβανε να σας την έπιστρέψη!

Και βλέποντας την άληθινή κατάπληξι του Φρανσουά τώρα, και νοιώθοντας πιο καθαρά τώρα κάποια αίσθηματική μικροδυσαρέσκεια — όπως νόμιζε — μεταξύ των δυο νέων, πήρε ύφος πατρικό κι' ειλικρινά στοργικό, και πρόσθεσε σιγαλά:

— Άκούστε, φίλε μου... Δεν ξέρω, ούτε μου επιτρέπεται να θελήσω να μάθω, τί συμβαίνει σ' όλη αυτή την αίνιγματική υπόθεσι!... Έμένας εκείνο το όποιο με ένδιαφέρει — και για το όποιο χά-ρηκα άφάνταστα — είνε ότι ματαιώθηκε η παραίτησις σας, κι' ότι θα έξακολουθήσετε και στο μέλλον να είντε ο πολύτιμος αρχιμη-χανικός των χρυσωρυχείων μου!... Πιστέψτε με, ότι ποτέ μου δεν θα άποχωριστώ από σας, όσο έξαρτάται από μένα... Σας παραχω-ρώ μιά άδεια, της οποίας το χρονικό διάστημα θδ όρίσετε έσεις ο ίδιος... Ά, έχω να σας πληροφρήσω ακόμα, ότι κατά το χρο-νικό αυτό διάστημα που λείπατε, η δεσποινίς Κάρρετ κι' ο πατέρας της έλαβαν την απόφασι να έπιστρέψουν γρήγορα στο Μοντρεάλ!

φώναξε ένα άμάξι. Κι' ενώ ανέβαζε σ' αυτό, σχεδόν διὰ τῆς θιάς τον εκθαμβό και μουδιασμένον ἀκόμα νεο, τοῦ εἶπε ξανά, με πατρικὴ στοργὴ καὶ μὲ ὕφος πονηρό:

— Πηγαίνετε τώρα στὸ ξενοδοχεῖο, νὰ δῆτε τὴ μνηστὴ σας ποὺ τόσο ἀνυπόμονα σας περιμένει... Καὶ παντρευτῆτε, ὅσο μπορεῖτε γρήγορα... Ἕνας ἀρχιμηχανικός, με τὶς τεραστίες εὐθύνες ποὺ ἔχετε ἐσείς, πρέπει νὰ ἐχῇ χτισμένη μιὰ χαρῶμενη οἰκογενειακὴ φωλιά, ὥστε νὰ μὴν ἀσχολῆται τὸ μυαλό του μὲ τὸν ἔρωτα καὶ με τὶς γυναῖκες... Καί, ἕνας γάμος σας σύντομος, εἶνε ἀπαραίτητος, φίλε μου!... Καὶ τώρα, ὠρεθούαρ!

Κι' ἐνῶ τὸν χαιρετοῦσε ἔτσι μὲ χαμόγελο, φώναξε μόνος του στὸν ἀμαξηλάτη, ποὺ περιμένε ἐν τῷ μεταξύ διαταγές:

— Νὰ οδηγῆσης τὸν κύριο στὸ ξενοδοχεῖο «Ροσαμπῶ», λεωφόρος Φρεϊδλανδ!

Μόνος του πειὰ μέσα στὸ άμάξι, τὸ ὁποῖο ἔτρεχε ὀλοταχῶς, ὁ νεός, ἔστριψε τὰ μάτια του γιὰ νὰ θεσβαιωθῇ ὅτι ἦταν ἔμπνιος, κι' ὅτι δὲν ὠνειρευόταν. Συγχρόνως, μουρμούριζε:

— Μὰ τρελλὸς εἶμαι, λοιπόν;... Πῶς μούδιασα ἔτσι, κι' ἔγινα σὰν παιχνίδι στὰ χέρια τοῦ Χῶκινς;... Θὰ κατεβῶ!... Καμμιά διάθεσι δὲν ἔχω, νὰ τραβήξω ἀθελά μου σὲ ἐπίσκεψι πρὸς τὴν πρώτην μνηστὴ μου!

Ὡστόσο, δὲν ἀποφάσιζε νὰ καλέσῃ τὸν ἀμαξηλάτη, γιὰ νὰ κατεβῇ. Ὁ γρήγορος τροχασμός τῆς ἀμάξης ἀπάνω στὶς λαστιχένιες ρόδες τῆς, τὸν λίκνιζε ἀπαλά, καὶ τοῦ παρέλυε τὴ θέλησι. Μὲ τὴ διαρκὴ σκέψι νὰ σταματήσῃ τὸ άμάξι καὶ νὰ κατεβῇ, δίχως ὥστόσο καὶ νὰ τὴν πραγματοποιήσῃ, ἔφτασε μπρὸς στὸ ξενοδοχεῖο «Ροσαμπῶ», χωρὶς νὰ πολυκαταλάβῃ πότε...

Πλήρωσε τὸν ἀμαξηλάτη, καὶ μπῆκε στὸ ξενοδοχεῖο μηχανικά, σὰν ὕπνοβάτης. Στὸ σαλόνι, ἀντικρύζοντάς τον ἀπροσδόκητα καὶ κατὰ πλῆκτῃ ἡ Μαίρι, ἔτρεξε ταραγμένη νὰ τὸν ὑποδεχτῇ...

Ὡστόσο ἔκρυψε τὴν ταραχὴ τῆς. Βλέποντάς τον ἔτσι ἀναστατωμένον, ἐνοιῶσε ἡ διαλεχτὴ κοπέλλα πόσο ἦταν δυστυχής, καὶ θέλησε νὰ τὸν γαληνέψῃ. Γι' αὐτό, ἀντὶ νὰ ξεσπάσῃ σὲ παράπονα, ἀντὶ νὰ πληρώσῃ τὸν ἐγῴσμό του μὲ πικρὲς φράσεις, πῆρε ὕφος φίλης στοργικῆς, καὶ τοῦ εἶπε:

— Μπα;... Πῶς ἦταν αὐτὸ τὸ καλὸ, νὰ μὰς θυμηθῆς;... Εἶχα ἀπελπιστῇ πειὰ, πῶς δὲν θὰ σὲ ξανάβλεπα ποτέ μου!

Τοῦ μιλοῦσε σὰν φίλη εἰλικρινῆς σὲ φίλο, κι' ὄχι σὰν μνηστὴ περιφρονημένη στὸν ἄστοργο μνηστῆρα τῆς. Συγχρόνως, τοῦ ἀπλωνε τὸ χέρι τῆς σὲ ἐγκάρδια χειραψία...

Ὁ Ντορσὺ τῆς ἔσφιξε τὸ χέρι, μὲ γλυκεῖα διαχυτικότητα. Βασανισμένος τόσο καιρὸ τώρα ἀπ' τὶς τρικυμίες τῆς ψυχῆς του, ἐνοιῶθε μιὰ ἀνακουφιστικὴ γαλήνη κοντὰ στὴν ἐκλεκτὴ αὐτὴ ὑπαρξί. Τὸ ἄδολο κι' ἀνυστερόβουλο κι' ἄκακο βλέμμα τῆς, τοῦ φώτιζε τὸ σκοτεινιασμένο του μυαλό...

Εἶχε στερηθῇ τόσο καιρὸ τὴν εὐεργετικὴ συντροφιά τῆς. Καὶ τὴν γεύονταν τώρα μὲ τὴν ἡδονικὴ λαχτάρα, μὲ τὴν ὁποία ὑποδέχεται ἕνας παγωμένος καὶ πεινασμένος ὁδοιπόρος τὴν καλὴ φωτιά καὶ τὸ δυναμωτικὸ φαγητὸ πανδοχείου...

Ὡστόσο, ἡ γλώσσα του ἐξακολουθοῦσε νὰ εἶνε παραλυμένη. Δὲν ἤξερε τί νὰ πῇ.

— Ἀντάμωσα στὸ δρόμο τὸν κύριο Χῶκινς! ψιθύρισε ἀμήχανα.

— Ἄ, εἶνε ἐξαίρετος ἄνθρωπος καὶ σ' ἐκτιμᾷ πολὺ! τοῦ εἶπε ἀπλὰ ἡ Μαίρι, κάνοντας πῶς δὲν ἀντελήφθη τὴν ταραχὴ του καὶ τὴν ἀμήχανιά του.

— Ναί! ξαναμουρμούρισε, ὁ Ντορσὺ. Μοῦ εἶπε μάλιστα, ὅτι ἐ-

πέστρεψε σὲ σένα τὴν ἐπιστολὴ τῆς παραιτήσεώς μου, τὴν ὁποία τοῦ εἶχα στείλει τὶς προάλλες!... Γιὰ ποῖο λόγο, τὴν ἐπέστρεψε σὲ σενα;... Δὲν το ξέρω, αὐτό!

Ἡ κοπέλλα κοκκίνισε. Κι' εἶπε:

— Θὰ σου ἐξηγήσω!... Τὴν ἐπέστρεψε σὲ μένα, γιὰτὶ δικαιολόγησα μὲ τροπο τὴ στάσι σου καὶ τὴν ἐξαφάνισί σου!... Δὲν σοῦ εἶχα πῇ, ὅτι θὰ ἐξακολουθῶ — ὅσο θὰ ζῶ — νὰ φροντίζω μὲ κάθε τροπο γιὰ τὴν εὐτυχία σου καὶ γιὰ τὰ συμφέροντά σου;

Ὁ Ντορσὺ δὲν μπόρεσε νὰ μὴ χαμογελάσῃ. Κι' εἶπε:

— Ὡστόσο, δὲν σὲ ἐπιφόρτισα ἐγὼ μὲ αὐτὲς τὶς φροντίδες, Μαίρι!

Παίρνοντας θάρρος ἡ κοπέλλα ἀπ' τὸ χαμόγελό του, κι' ἀπ' τὸ ὄνομά τῆς τὸ ὁποῖο πρόφεραν τὰ χεῖλη του μὲ στοργὴ — ὕστερα ἀπὸ τόσο καιρὸ — ξανάπε:

— Σκέφτηκα, ὅτι ἀσφαλῶς θὰ μετανοοῦσες μὲ θλίψι ἀργότερα, γιὰ τὸ διαστικὸ αὐτὸ διάβημα τῆς παραιτήσεώς σου!... Καὶ βεβαίως, νὰ σὲ γλυτώσω ἀπ' τὴ θλίψι σου αὐτὴ, ὅσο ἦταν καιρὸς ἀκόμα!

— Σὲ εὐχαριστῶ, ἀλλά...

Τὴν ἔσχινα λοιπὸν τὴν ἐπιστολὴ τῆς ἀπερίσκεπτης ἐκείνης παραιτήσεώς σου, δικαιολογώντας σε κατὰλληλα στὸν κύριο Χῶκινς... Κι' ἐκεῖνος χάρηκε πολὺ, κι' εἶνε εὐτυχής ποὺ θὰ σὲ ξαναέχῃ στὴν ὠπηρεσία του... Σὲ ἐκτιμᾷ ἀφάνταστα... Εἶσαι ἕνας ἀπ' τοὺς πρὸ διακεκριμένους μηχανικούς... Κι, ἐγὼ ἐπίσης σ' ἐκτιμῶ ἀφάνταστα!

— Μαίρι, θὰ ξαναστεῖλω τὴν παραίτησί μου!

Ἡ κοπέλλα σκίρτησε, καὶ τὸν κύτταξε μὲ θλίψι. Στενάζοντας ὕστερα, ψιθύρισε:

— Πόσο θαθεῖα ἀγαπᾷς ἐκείνη τὴ γυναῖκα!... Ἐχει ἀράγε παιδιά;

— Μαίρι...

— Ἄ, ἔχει λοιπόν! διέκοψε ἡ κοπέλλα. Εἶνε ἐγκληματικὸ αὐτὸ ποὺ κάνεις, ἀγαπητὴ μου Φρανσουά... Ποτὲ δὲν ἐπιτρέπεται σ' ἕναν ἄνδρα, νὰ ξεμυαλίξῃ μιὰ γυναῖκα ποὺ εἶνε σύζυγος καὶ μητέρα!

— Δὲν ἔχω ἀνάγκη συμβουλῶν...

— Σκέψου ἐπίσης, πόσο ἀσχημα θὰ κάνης ὑποβάλλοντας ξανά τὴν παραίτησί σου! διέκοψε γιὰ δευτέρη φορὰ, ἡ νέα.

— Τὸ ἀποφάσισα ἀμετάκλητα!

— Σκέψου ἀκόμα, ὅτι εἶσαι τόσο εὐγενικός χαρακτήρας, ὥστε νὰ μὴ σοῦ ταιριάζουν καθόλου ἡ ἐνοχές κι' ἀμαρτωλὲς ἀγάπες!... Ἐσὺ εἶσαι καμωμένος γιὰ τὴν τιμὴ ἐργασίας, καὶ γιὰ τὴ γλυκεῖα οἰκογενειακὴ ζωὴ... Μὲ τὸν ἄνδρα αὐτὸν ἔρωτα, στὸν ὁποῖον ἐμπλεξες, γρήγορα θὰ πλῆξης καὶ γρήγορα θὰ γίνης δυστυχής... Κι' ὄχι ἐσὺ μονάχα, ἀλλὰ κι' ἡ γυναῖκα ποὺ ἀγαπᾷς!... Ἄν πραγματικῶς ἔχῃ εὐγενικὴ κι' ἐνάρετὴ ψυχὴ, γρήγορα θὰ μετανοήσῃ πικρά γιὰ τὸ ἀμαρτωλὸ γλύστρημά τῆς, καὶ θὰ μαρτυρήσῃ τὴν ντροπὴν ἀντικρύζοντας τὰ ἀνύποπτα παιδιά τῆς καὶ τὸν ἄθωο σύζυγό τῆς!... Θὰ τὴν σκοτώσῃς μὲ τὸ ἐνοχο πάθος σου, φίλε μου... Καὶ θὰ εἶσαι ἐσὺ, ὁ ὑπεύθυνος τῆς φρικτῆς αὐτῆς καταστροφῆς!

Ἐκεῖνος, ἀπὸ ὥρα ἥδη, εἶχε ἀρχίσει ἕνα νευρικό κι' ἀνυπόμονο περπάτημα κατὰ μῆκος τοῦ σαλονιοῦ. Κι' ἐκείνη, παρακολουθώντας τον ἀκατάπαυστα καὶ πλάι-πλάι, τοῦ πετοῦσε κατὰμουτρα τὶς ἐπιτιμητικὲς συμβουλές τῆς μὲ ὕφος ἥρεμο μὲν καὶ σοβαρό, ἀλλὰ τσουχτερές στὸ νόημα σὰν καμτσικιές...

— Οὔτε κι' ὁ ἴδιος ἤξερε καλὰ-καλὰ, τί αἰσθανόταν ἐκείνη τὴ στιγμή. Τοῦ ἦρθε ξαφνικὰ ὁ πόθος, νὰ ξεφύγῃ ἀπ' τὴν ἀμείλιχτη καὶ γαλήνια κοπέλλα, ἡ ὁποία, μὲ τὴν ὕγιεστάτη ψυχὴ τῆς καὶ μὲ

τά τετράγωνης λογικής και ἀρετῆς λόγια της, τὸν μαστίγωνε ἀκατάπαυστα σὰν μιὰ προσωποποίησις τῆς Τιμίας Συνειδήσεώς...

Σταθηκε μπρὸς στὴν κλειστὴ πόρτα τοῦ σαλονιοῦ, ἑτοιμὸς νὰ τὴν ἀνοίξῃ καὶ νὰ δραπετεύσῃ μακριὰ ἀπ' τὸ βασανιστικὸ αὐτὸ γιὰ τὴν ψυχὴ του μέρος. Μὰ ἡ κοπέλλα, μαντεύοντας τὶς προθέσεις του, τὸν ἀρπάξε στερεὰ ἀπ' τὸ μπράτσο, τὸν κράτησε ἀκίνητον, κι' ἐξακολούθησε νὰ τοῦ λὴ σθεναρὰ καὶ μὲ ὑψίστου ἐπίμονο τῶν ματιῶν της στὰ μάτια του:

—Φρανσουᾶ, σκέψου τὴ μητερούλα σου... Θὰ σοῦ μιλοῦσε κι' ἐκείνη ὅπως κι' ἐγώ, μὲ τὸ ἴδιο ἐνδιαφέρον... Φύγε, φίλε μου, μακριὰ ἀπ' τὸ ἄνομο Παρίσι, ἀπόψε κιόλας... Γύρισε πάλι στὸν Καναδά, στὰ χρυσωρυχεῖα, αὐτὴ τὴ στιγμή κιόλας... Τηλεγράφησε στὸν κ. Χώκινς, ὅτι φεύγεις ἐπειγόντως γιὰ τὴ θῆσι σου... Κι' ὅταν φτάσῃς ἐκεῖ κάτω στὸ Κονμόουρ, βεβαιώσου: ὅτι, ἀπορροφημένος πάλι ἀπ' τὴν τιμὴ ἐργασίας σου, γρήγορα θὰ ξεχάσῃς — μὲ μιὰ φιλότιμη προσπάθεια — τὶς τωρινὲς ἄνομες τρικυμίες τῆς ψυχῆς σου... Θὰ ρθῇ μιὰ ἡμέρα, τότε, κατὰ τὴν ὁποία θὰ εὐλογῇς ἐκ τῶν ὑστέρων τὶς τωρινὲς μου συμβουλές... Ἡ ἡ γυναίκα ἐπίσης, τὴν ὁποία ἀγάπας, θὰ ὑποφέρῃ βέβαια σκληρὰ στὴν ἀρχή — γιὰ τὸν ξαφνικὸ αὐτὸν κι' ἀπροσδόκητο χωρισμὸ σου — ἀλλὰ γρήγορα κι' ἐκείνη θὰ ξεναθρῇ τὴν ἐνάρετη γαλήνη τῆς ψυχῆς της!... Εὐτυχισμένη δὲν τὴν θέλεις;... Ἐ, βεβαιώσου λοιπόν, ὅτι μονάχα μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο θὰ τῆς χάρισῃς μιὰ σίγουρη κι' ὀριστικὴ εὐτυχία!... Ναί, ἔχεις ὑποχρέωσι φίλε μου, νὰ σεβάσῃς περισσότερο τὴν ἡρεμίαν τῆς ψυχῆς της καὶ τῆς οἰκογενείας της, παρὰ νὰ τὴν βασανίζῃς μὲ τὴν ἱκανοποίησι τοῦ ἐνωϊστικοῦ πάθους σου ἀπέναντί της!... Πίστεψέ με, καὶ λογικέψου!

Ἄκουγε σκυφτὸς καὶ σιωπηλὸς, τὶς μακρὲς συμβουλές της. Μὰ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς του εἶχαν φαίνεται τυφλωθῇ, καὶ δὲν τὸν φώτιζε τὸ φῶς τῆς συνειδήσεως. Μὲ πείσμα γαλήνιο, μὲ ἐπιμονὴ ἀμαρτωλῆ, τῆς εἶπε:

—Μὴ χάνῃς ἄδικα τὰ λόγια σου, Μαίρι... Ἡ ἀπόφασί μου εἶνε ἀμετάκλητη... Ἀντίο γιὰ πάντα... Σοῦ εὐχομαι τὴν εὐτυχία, γιὰτὶ τὴν ἀξίζεις!

—Ὡ, ἐγὼ δὲν περιμένω πειὰ ἀπὸ πουθενὰ τὴν εὐτυχία! μουρμούρισε ἐκείνη μὲ πικρία κι' ἀποκαρδίωσι, τώρα. Πήγαινε στὸ καλὸ, Φρανσουᾶ... Κι' εἶθε νὰ σταματήσῃς ἐγκαίρως τὴν τελευταία ἔστω στιγμή, μπρὸς στὰ χεῖλη τῆς ἀβύσσου, πρὸς τὴν ὁποία τρέχεις τυφλὰ νὰ ριχτῇς!

Σκίρτησε ἄθελά του ἀπ' τὸν ἀφάνταστα πένθιμο τόνο τῆς φωνῆς της, ὁ Ντορσύ. Σήκωσε τὸ κεφάλι του καὶ τὴν κύτταξε. Καὶ τότε μονάχα πρόσθεσε καλὰ ἐπιτέλους, πόσο θειαφοκίτρινο ἦταν τὸ ἄλλοτε ροδαλὸ πρόσωπο τῆς φτωχῆς μνηστῆς του, καὶ πόσο τὰ χαρκτηριστικὰ της ἦσαν παραμορφωμένα ἀπ' τὸν πόνο.

Μιὰ τύψις ἀγρία τὸν μαστίγωνε, ἐπιτέλους. Μιὰ τρυφερότης ἀπειρη μαλάκωσε τὴν ψυχὴ του, γιὰ τὴ διαλεχτὴ κοπέλλα. Καὶ παλεύοντας ἀκόμα σκληρὰ μὲ τὴν διακρίση τοῦ πάθους του, μουρμούρισε σαοσιμένα, ταραγμένα:

—Μαίρι... Μικρούλα μου... Ἐννοια σου... Μοῦ φαίνεται, πὼς θὰ νικήσω τὴν ἀμαρτία!... Μοῦ φαίνεται, πὼς τὰ τιμὴ λόγια σου μοῦκαναν καλὰ... Μοῦ φαίνεται, πὼς αὐριο κιόλας θὰ ἐπιστρέψω στὴν Ἀμερικὴ μας θιαστικά, σὰν κυνηγημένος, τρέχοντας πρὸς τὴ σωτηρία καὶ τῶν δυὸ μας, καὶ σῶνοντας ἐπίσης καὶ τὴ δυστυχισμένη ἐκείνη Γυναίκα!... Ναι, μὰ ἐλπίζω σ' ὅλα αὐτὰ Μαίρι... Μὰ μὴ μοῦ ζητᾷς περισσότερα, αὐτὴ ἀκριβῶς τὴ στιγμή: Ὅλα μοῦ φαίνονται πιθανά, αὐτὴ τὴ στιγμή, μὰ τίποτε σίγουρο κι' ὀριστικό...

Παλεύω σκληρὰ τώρα, Μαίρι... Καληνύχτα σου... Ὁρεβουάρ... —Στὸ καλὸ, φίλε μου! ἔκανε ἡ κοπέλλα στοργικά. Κι' ὁ Θεὸς μαζί σου...

Κατὰ τὸ ὄραδου τῆς ἰδίας αὐτῆς ἡμέρας — τελευταίας τῆς ὀχταήμερης προθεσμίας—ὁ Φρανσουᾶ ἑτοίμασε τὶς βαλίτσες του, γιὰ τὸ ταξίδι τοῦ πρὸς τὸν Καναδά...

Ὡστόσο, δὲν ἀποφάσισε ἀκόμα νὰ φύγῃ... Τὰ μάτια του ἔκαιγαν ἀπὸ λάμψεις ἀγρύπνιας καὶ πυρετοῦ ψυχῆς...

Τὸ πρόσωπό του ἦταν κατάχλωμο... Ἡ ὄπτασις τῆς Μαίρι, κι' ἡ ὄπτασις τῆς Ἑλένης, τὸν κυνηγοῦσαν ἀκατάπαυστα σὰν δυὸ φαντάσματα τυραννικά, ἀμείλιχτα, μὰ ποθητὰ, λαχταριστὰ...

Μὰ νίκησε ἡ Ἀμαρτία, σ' αὐτὴ τὴν ἀγρία πάλιν τῆς ψυχῆς του. Ἡ ὄπτασις τῆς Μαίρις ἔσθυσε ἀχνά, κι' ἔλαμψε μπρὸς στὸν ἀμαρτωλὸ του πόθο ἡ μυριοζήλευτη ὄπτασις τῆς Ἑλένης. Κι' ἀντὶ νὰ φύγῃ παρעוּת για τὸν Καναδά, ὁ τυραννισμένος νεὸς, κάθησε μπρὸς στο γραφεῖο του...

Πῆρε ἓνα χαρτί ἐπιστολῆς... Κι' ἔγραψε στὴν Ἑλένη του, τὴ μοιραία ἐκείνη καὶ μοναδικὴ λέξι:

—«Ἐλα»!
Ἦταν ἡ λέξι ἡ συμφωνημένη, ἡ λέξι τῆς ἀμαρτίας καὶ τῆς ὀριστικῆς καταστροφῆς...

IX

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΤΗΣ ΑΡΕΤΗΣ

Η Ἑλένη, κατὰ τὶς δυὸ τελευταῖες ἡμέρες τῆς κρίσιμης ὀχταήμερης προθεσμίας, τὴν ὁποία εἶχε κατορθώσει νὰ ἐπιβάλλῃ στὸν ἀγαπημένο της, δὲν ζοῦσε σχεδὸν ἀπ' τὴν ἀγωνία της... Ἐπλωμένη στὸ κρεβάτι, κι' ἀρρωστη πειὰ — κατὰ τὸ ὄραδου τῆς παραμονῆς περιμένε μὲ ἀγωνιώδη πυρετὸ τὴ μοιραία ἀπάντησι τοῦ Φρανσουᾶ, ἡ ὁποία θὰ ἀποφάσισε γιὰ τὴν τύχη της καὶ γιὰ τὴ μέλλοντι τῆς εὐτυχίας...

Ποιὰ λέξι θὰ τῆς ἔγραφε, ὁ ἀγαπημένος της;... Τὴ λέξι:

—«Ἐλα»!
Ἡ τὴ σωτηρία, ἔστω κι' ὀδυνηρὴ προσωρινῶς, φράσι:

—«Ἀντίο γιὰ πάντα»!
Κι' ἡ ἀπάντησι τοῦ Φρανσουᾶ ἦρθε, ἐπιτέλους. Ὅταν ἡ καμαριέρα πλησίασε πρὸς τὸ κρεβάτι τῆς κυρίας της, καὶ τῆς ἔδωσε τὴν κρίσιμη ἐπιστολὴ τοῦ νέου, τὰ χεῖρά της δυστυχισμένης Ἑλένης ἔτρεμαν ἀπὸ ἀνεκφραστὴ ἀγωνία...

Μόνη τώρα, κατάχλωμη ἀπ' τὴ βασανιστικὴ προσδοκία, ἀνοίξε τὸν φάκελλο τρέμοντας σύγκορμη. Τὰ μάτια της προσηλώθηκαν μὲ δίψα, γλαρωμένα, στὸ χαρτί τῆς ἐπιστολῆς, καθὼς τὸ ξεδίπλωνε μὲ τὴ φρίκη τοῦ θανατοποινίτου μπρὸς στὴν αἵματολουσμένη λαίμητόμο...

Καὶ διάβασε μονομιάς, μὲ ἀφάνταστη πικρία καὶ λιγοψυχία, τὸ μοιραῖο αὐτὸ κι, ὀλέθριο, κι' ἀμαρτωλό:

—«Ἐλα»!
Λυγμοὶ τῆς ἐπνίξαν τότε τὸ λαρυγγί. Μὲ τὸ χλωμὸ της πρόσωπο χωμένο ἀνάμεσα στὸ προσκεφάλο τοῦ κρεβάτιοῦ της, ἔκλαψε σπαραχτικά καὶ σιωπηλὰ ἐπὶ πολλὴ ὥρα...

Ὡ, πόσο ἀσχημα τελείωνε αὐτὴ ἡ ὠρισμένη ἐβδομάδα τῆς τε-

λειωτικής δοκιμασίας, ή εβδομάδα της αγωνίας και της τυραννικής προσοοκίας!... Ώ, ωε μου...
Χθες ακόμα, ανικανή ν' άνθξει περισσότερο στη μαρτυρική ά-
ναμονή της η φτωχή γυναίκα, είχε σκεφτεί για μία στιγμή, να υιά-
ση μόνη της τα πράγματα προς τον ευχο δρομο, για να οωση μία
διεξοδό επιτελους στην κολασμένη αγωνία της ψυχής της...
Ναί, χθες ακόμα, είχε σκεφτεί η φτωχή Ελένη — για να δοθί
ένα τερμα, επιτελους, στις θανάσιμες αμφιβολίες της — να τρέξη
παρεους στο σπίτι του Ντορού, να ριχτεί οακρυορεχτή στην άγκα-
λιά του, και να του πη με αναφυλλητα πικρίας και τυψεων, μά κι
ανάκουφισμένη άνειπωτα συγχρονως:

— Παιρε με πεια, αγαπημενε μου!... Είμαι έντελως δική σου...
Δέν μπορώ ν' άνθξω περισσότερο... Η όχτώ ήμερες αυτές, της
προθεσμίας μου, μου φαίνονται σαν όχτώ ατελειώτοι αιώνες... Κι
έπειδη μαντεύω και τούς δικούς σου σπαραγμούς, κι' έπειδη είμαι
σίγουρη ότι — δυστυχώς — θα με καλουσες, ή-
τελειώση το φριχτό αυτό όχταήμερο, για να παραδοθώ στην άγκαλιά
σου δυστυχισμένη, μά... ανάκουφισμένη πεια!

Αυτά είχε σκεφτεί, ή φτωχή γυναίκα. Και κεντρισμένη άπ' τη λύ-
σι αυτή, την άμαρτωλή, μά που ήταν επιτελους μία λύσι άπολυτω-
τική για τη θανάσιμη αγωνία της προσδοκίας της και των άμφιβο-
λιών της, ντύθηκε με πυρετώδη άνυπομονησία, κι' έτρεξε τυφλωμένη
προς το έργένικο άπαρτεριμόν του λατρευτού της...

Εύτυχώς...
Εύτυχώς, δέν ήταν στο σπίτι ο Φρανσουά!... Καθώς ξέρομε ή-
δη, τον είχε συναντήσει ο Χώκινς, και τον είχε στείλει στο ξενοδο-
χείο "Ροσαμπώ" προς τη μνηστή του, σχεδόν διά της βίας!

"Έτσι, ή Ελένη μάτια χτύπησε την κλειστή πόρτα του σπιτιού
του αγαπημένου της. Και στά τελευταία, γεμάτη από καυτερή ντρο-
πή, μην ξέροντας άν έπρεπε να εύλογήση τη σωτήρια εκείνη άπου-
σία του Ντορού, ή άν έπρεπε να την καταραστή, γύρισε ξανά στο
σπίτι της με σκυφτό κεφάλι και με ψυχή πικραμένη...

Ο ύπνος της, όλη τη νύχτα, ήταν γεμάτος από βασανιστικούς έ-
φιάλτες. Και το πρωί, που πετάχτηκε άπ' το κρεβάτι άπνη σχεδόν
κι' άφρανισμένη, ή συμπεριφορά της έμοιαζε με συμπεριφορά μισό-
τρελλης...

"Άλλοτε ντυνόταν με έξαιρετική επιμέλεια, και στολιζόταν έπί
πολλή ώρα φιλάρεσκα. Μά άλλοτε πάλι, μετανοιώνοντας άμέσως,
ξεντυνόταν πυρετώδως, φορούσε το καθημερινό φόρεμα του σπιτιού,
και περιποιόταν στοργικά τά παιδικακια της. Σε λίγο, άρχιζε να ξα-
ναντύνεται, άποφασισμένη πάλι να τρέξη πρώτη αυτή στη συνάντησι
του αγαπημένου της...

Μά παρευθός πάλι, σταματούσε το ντύσιμό της στη μέση, κι'
άφιερωνόταν πάλι στα μικρούλια της παιδάκια, διψώντας να βρή σ'
αυτά στήριγμα κι' ανακούφισι της άμαρτωλής ταραχής της...

Και πάντα, κατόπιν, ξαπλώνοντας για λίγο σε μία πολυθρόνα —
πτώμα ζωντανό, άπ' την άγρία αυτή πάλη της ψυχής της — βύθιζε
το σπαραγμένο πρόσωπό της στις παλάμες της, κι' έκλαιγε πονεμένα
και σιωπηλά...

Κατά το μεσημέρι, στο τραπέζι του φαγητού, ο σύζυγός της
πρόσεξε τη χλωμάδα του προσώπου της, την κρυφή ταραχή της, και
τις συχνές άφηρημάδες της. Δέν είπε τίποτα όμως, ο εύγενικός έ-
κείνος άνδρας...

Μονάχα, μετά το φαγητό, και κατά την ώρα που θάφευγε πάλι
για την κλινική του, την πλησίασε, της χάιδεψε με τρυφερή στοργή
το μάγουλο, και της μουρμούρισε με σοβαρή γλυκύτητα:

— Μικρούλα μου Ελένη, ύποφέρεις;... Τί έχεις και σε βασανίζει

έτσι;... Θέλεις να το έμπιστευθής, στην πείρα μου και στην ολόψυ-
χη στοργή μου;

Είχε μαντέψει βέβαια από ήμερες τώρα, το ένοχο και βασανι-
στικό μυστικό της γυναίκας του. Ωστόσο, ποτέ του δέν φανταζόταν
ότι ο κίνδυνος για την άρετή της και για την τιμή του, ήταν τόσο
κοντινός, όσο ήταν τη στιγμή εκείνη. Νόμιζε, ότι ή Ελένη του άπλωε
τυραννιόταν άπ' τις έρωτικές άναμνήσεις της νεανικής ήλικίας της,
τις όποιες της ξύπνησε στην ψυχή ή έμφάνισι ύστερα από τόσα χρό-
νια του παλίου άγαπημένου της...

Κι' ήλπιζε ο δυστυχισμένος, αλλά κι' εύγενικός, κύριος Μεγιερέ,
ότι ή πραγματικά ένάρετη σύζυγός του θα συναισθανόταν στα τε-
λευταία περισσότερο τις ιερές ύποχρεώσεις της στα παιδιά της και
σ' αυτόν, και θα νικούσε όριστικά τον άμαρτωλό πειρασμό...

Κοκκίνισε περισσότερο ή φτωχή γυναίκα, άπ' το χάιδι εκείνο
που συζύγου της κι' άπ' τα τρυφερά του λόγια. Και ταράχτηκε ά-
κόμα πιο πολύ...

— Τίποτα δέν έχω, φίλε μου! μουρμούρισε άχνά, και με χαμηλω-
μένο βλέμμα. Τί να σου έμπιστευτώ;

— Καλά, μικρούλα μου! της ξανάπε εκείνος, με την ίδια γαλήνια
στοργή. Σε πιστεύω, γιατί πάντα μου είχα κι' έχω έμπιστοσύνη σε
σένα!

"Έκανε να φύγη, άφου την ξαναφίλησε τρυφερά στο μέτωπο. Ά-
πότομα όμως στάθηκε, την κύτταξε με βαθύ, έρευνητικό βλέμμα, κι'
ήσυχα της ξανάπε:

— Ωστόσο κάτι έχεις, μικρούλα μου Ελένη!... Βέβαια, μαζί
μου, μαζί με έμένα τον ώριμο και γκριζομάλλη και σοβαρό σύζυ-
γό σου, ή ζωή σου ίσως να μην είνε και πολύ εύθυμη κι' ευχάρι-
στη... "Όμως, άλλοτε φρόντιζες μόνη σου να την κήνης ευχάριστη,
παραινώντας με να πηγαίνουμε — όπως και πηγαίναμε — στα θέα-
τρα, στις μουσικές συναυλίες, στις κοσμικές δεξιώσεις... Κι' εγώ,
καθώς ξέρεις, σ' άκολουθούσα πάντοτε και παντού με ξεχωριστή
ευχάριστη, παρὰ τις πολλές μου και σοβαρές άσχολίες!... Τώρα
τελευταία όμως, κλειστήκες κυριολεκτικώς στο σπίτι... Δέν θέλεις
να πηγαίνουμε πούθενά... Βλέπω να βασανίζεσαι από μία άγνωστη
αίτία... Κι' επιθυμώ, μικρούλα μου Ελένη, να άρχισης πάλι να
διασκεδάζης όπως πρώτα, για να σε βλέπω πάλι πάντα χαρούμενη
και γελαστή, όπως και πριν!

— Σ' εύχαριστώ για τη στοργή σου και για το ένδιαφέρον σου,
αγαπητέ μου φίλε! του ψιθύρισε με συγκίνησι, αλλά και με κρυφή
τύψη, ή νεαρή γυναίκα. Σε βεβαιώ όμως, ότι τίποτα δέν έχω που να
με βασανίζει, όπως λές!

Ο κ. Μεγιερέ στέναξε μυστικά, την άποχαιρέτησε με τρυφερό
κίνημα του χεριού του, κι' έφυγε δίχως να ξαναπή τίποτε...

Μόνη της όρισε τώρα ή Ελένη, έδωσε πεια διεξοδό έλεύθερη
στις πικρές της τύψεις, κι' έκλαψε πάλι βουβά και με σαρκασμό...

Άφανιμένη, γδύθηκε και ξάπλωσε στο κρεβάτι της. Ο πυρε-
τός τη φλόγιζε, και τά κοκκινισμένα άπ' το διαρκές κλάμα βλέφαρά
της την έκαigan οδονηρά...

Στον σπαραγμό της και στην άπελπισία της, ήρθε άργά κατά
το άπομεσήμερο να προστεθί κι' ή άφίεις της μοιραίας και λακωνι-
κής προσκλήσεως του αγαπημένου της. Ναί, σ' όλα αυτά, ήρθε τώ-
ρα να προστεθί κι' εκείνο το άμαρτωλό, το βασανιστικό, το όλέ-
θριο:

— «Έλα»!

Καινούργια σπαραχτικά άναφυλλητά τη συγκλόνισαν, όπως ξέ-
ρομε. Με βυθισμένο το πρόσωπό της στα προσκέφαλα του κρεβα-
τιού της, έκλαψε πάλι για πολλή ώρα πικρά...

«Η άρετη κι, η άμαρτία πάλευαν άγρια, μέσα στην άφανισμένη ύπαρξί της. Μά όχι, δεν θα πήγαινε!... "Ω, πόσο μαρτυρικά άγωνιζόταν η δυστυχισμένη γυναίκα, για να μην πάη στο μοιραίο και καταστρεπτικό κι' άμαρτωλό ραντεβού του άγαπημένου της!

Μά, αν δεν πήγαινε, τί θα έπακολουθούσε;... Τί άπροσδόκητες συμφορές, θα της φύλαγε η φθονερή Μοίρα, άράγε;... "Αν σκοτωνόταν, αν αυτοκτονούσε άπ' την άπελπισία του ο άγαπημένος της;... "Αν... "Αν... Και τόν άγαπούσε, τόν άτρεψε πιο πολύ κι' άπ' την ίδια τη ζωή της!

Τόσες φριχτές άπορίες, για τo, άγνωστο και φοβερό μέλλον, της έξοχιζαν την καρδιά άγρια!... Πόσο τυραννικό άφάνταστα, ήταν τo μαρτύριό της.

Μά... αν πήγαινε, πάλι;

Ποιά θα ήταν η ζωή της ύστερα, στο μέλλον;... Πώς θα μπορούσε να ζήσει στο έξης, θυθισμένη σύγκορμη στον πνιγνό βοϋρκο της 'Αμαρτίας, αυτή η τόσο λευκή κι' άσπιλη κι' ένάρετη ως τώρα;... Πώς θα μπορούσε ν' άντικρύζει στο έξης, με γαλήνια συνείδησι και με λευκό κι' υπερήφανο μέτωπο, τὰ παιδάκια της τὰ άγαπημένα και τόν εύγενικό και πάντα του τρυφερόν και μεγαλόψυχο σύζυγό της;

"Ω, Θεέ μου!... Τί δίλημμα άπαίσιο, τί δίλημμα μαυρίλας κι' άπελπισίας, τί δίλημμα άμαρτίας και κολάσεως ήταν αυτό, ανάμεσα στο όποιο παράδερνε έτσι φριχτά η δύστυχη γυναίκα;...

Ξαφνικά, η πόρτα χτύπησε άπαλά...

"Ήταν η καμαριέρα της, φέρνοντάς της στον δίσκο μιὰ καινούργια έπιστολή έκ μέρους του Φρανσουά!

Με φριχτή λαχτάρα, με άπερίγραπτη άνυπομονησία κι' άγωνία η νεαρή γυναίκα, άρπαξε την έπιστολή, μόλις γνώρισε τόν γραφικό χαρακτήρα του φακέλλου. Και με χέρια τρεμουλιαστά και πυρετώδη άνοίγοντάς την, διάβασε τὰ έξης:

«Άγαπημένη μου,

«Μην έρχεσαι στο ραντεβού μας τo άμαρτωλό !... Σ' άγαπώ τόσο βαθειά, ώστε διστάζω να καταστρέψω την άσπιλη γαλήνη της ψυχής σου !...

"Ήσουν εύτυχισμένη ως τώρα, δίχως έμένα. Και θα εξακολουθήσης να είσαι πάλι, μόλις φύγω μακριά σου. Με τη μοιραία εμφάνισί μου στη ζωή σου, ύστερα από τόσα χρόνια, τίποτα άλλο δεν κέρδισες παρ'κ' μόνον άγωνίες, τύψεις, λαχτάρες, δάκρυα. "Ω, τo διάβασα αυτό καθαρά και πολλές φορές, στα άγνά και τρομαγμένα μάτια σου !

«Μου είχες πεί τις προάλλες, εκεί στον άλησμόνητο εκείνον περπατό μας του δάσους της Βουλώνης:

— 'Εσύ θα άποφασίσης πειά για τη μελλοντική μου ζωή, άγαπημένε μου ! Μά σκέψου, ότι θα είσαι κι' ο μόνος υπεύθυνος, αν την καταστρέψης με την ντροπή και με τις τύψεις της 'Αμαρτίας!

"Ε, άποφάσισα για τη ζωή σου σήμερα, άγαπημένη μου 'Ελένη!... Θα φύγω για πάντα μακριά σου, κι' έτσι θα εξακολουθήσης πάλι να ζής εύτυχισμένη κι' άσπιλη σαν πρίν, όπως ως τώρα έτσι και στο μέλλον !

«Είμαι βέβαιος, ότι θα μάρινα τη ζωή σου με τόν ένοχο έρωτά μου. Τo είδα καθαρά αυτό, κατά την ήμερα εκείνη, κατά την όποια σούλεγα να τὰ έγκαταλείψης όλα και νάρθης μαζί μου. 'Εσύ, τo ποθούσες βέβαια όλοψυχα αυτό. Μά συγχρόνως, με δίψα, με πόνο

και με τύψεις, έσφιγγες τὰ παιδάκια σου στη μητρική σου άγκαλιά, και με ίκτευες δακρύβρεχτη να μην επιμείνω στα φοβερά εκείνα παρακάλια μου !

"Τί θα έπακολουθούσε, τότε ;... Θα έπακολουθούσε ο κρυφός μας έρως, ο ένοχος κι' άμαρτωλός !... Θα έμενες βέβαια κοντά στα παιδάκια σου και κοντά στον σύζυγό σου, μα θάφευγες συχνά άπ' την τιμία και νομιμη άγκαλιά του, για νάρχεσαι στη δική μου την άνομη και σπιλωμένη !...

«Κι' έτσι, θα ζούσαμε πειά κ' οι δύο μας μέσα σε διαρκή ύποκρισία και ψευτιά, για την όποια — εύτυχώς — ούτε εσύ ούτε εγώ ήμαστε πλασμένοι...

"Αντίο για πάντα, 'Ελένη... Φεύγω μακριά σου με σπαραγμένη καρδιά, μα με συνείδησι λευκή κι' εύτυχισμένος που σε κάνω ξανά εύτυχισμένη...

"Αντίο για πάντα, 'Ελένη... Ποτέ μου δεν σ' άγάπησα τόσο πολύ, όσο τη στιγμή αυτή που πνίγω άγρια τόν ένοχο έρωτά μου για σενα και φεύγω μακριά σου !

"Αντίο για πάντα, 'Ελένη...

ΦΡΑΝΣΟΥΑ»

"Εξαλλη, έτοιμη να ξεφωνίση σπαραχτικά — τόσο βαθειά την πλήγωσε στην καρδιά, η άπροσδόκητη και μεγαλόψυχη άπόφασί του άγαπημένου της — τινάχτηκε κάτω άπ' τo κρεβάτι της γοργά.

Σήμανε με πυρετώδη χέρια, για την καμαριέρα της. Τη βίασε, να την βοηθήση γρήγορα στο ντύσιμό της. Φορώντας ύστερα τo καπέλλο της και τυλιγμένη στο έπανωφόρι της, κατέβηκε με λαχτάρα τη σκάλα, και ρίχτηκε στο πεζοδρόμιο ξετρελλαμένη.

"Ενα άμάξι περνούσε στο δρόμο. Τo σταμάτησε, μπήκε μέσα, και ξεφώνισε στον άμαξηλάτη διαστικά τη διεύθυνσι του σπιτιού του άγαπημένου της, άδιαφορώντας για την περιέργεια τών διαβατών, για την άπορία της καμαριέρας της, και για όλα: Μονάχα ο Φρανσουά της ήταν τo π'ν στον κόσμο γι' αυτήν, εκείνη την κρίσιμη στιγμή!

— "Ω, διψάω να τόν ξαναδω ! ψιθύριζε με πυρετό και με άγωνιώδες ύφος, ενώ τo άμάξι έτρεχε όλοταχώς. Θέλω, να τόν έμποδίσω να μου φύγη... Τόν άγαπώ περισσότερο άπ' όλα στον κόσμο... "Αχ, δεν ξέρει πόσο τόν λατρεύω...

Μά βρήκε, ξανά, την πόρτα του σπιτιού του κλειστή! Μάτια χτυπούσε τo κουδούνι, με άγρία λαχτάρα κι' έπιμονή...

"Η άπόγνωσις την κεραύνωσε, τότε. Ξεχνώντας όλα γύρω της, αδιάφορη για όλα κι' έρμαιο θλιβερό του άπεριγράπτου πόνου της, στηρίχτηκε στον τοίχο για να μην πέση, έσκυψε τo κεφάλι της, κι' άρχισε να δακρύζει θουβά, συγκλονισμένη άπ' τὰ άναφυλλήτά της...

— 'Υποφέρετε, κυρία;

Μια γλυκειά φωνή συμπόνιας, άκούστηκε στο πλάι της άξαφνα... 'Αφανισμένη η κυρία Μεγιερέ, σήκωσε τo κεφάλι της. Είδε, άνάμεσα άπ' τὰ δάκρυά της, μιὰ συμπαθητική και κομψή νέα να σκύβη συμπονετικά κοντά της, να τη στηρίξει στο μπράτσο της, και να της ξαναλέη σιγαλά:

— Δεν κάνετε να μείνετε περισσότερο εδώ, κυρία... Ούτε και πρέπει να κλαίτε έτσι, καταμεσίς στο δρόμο... Βέβαια, κάποια μεγάλη θλίψι θα σας βασανίζει, μα τὰ δάκρυα πρέπει να κυλούν στη μοναξιά, κι' όχι μπρός σε αδιάφορους και περιέργους διαβάτες... 'Ε-

λάτε μαζί μου, κυρία... Θα σας βοηθήσω με όλη μου την καρδιά!
Ήταν η Μαίριυ Κάρρετ, η μνηστή του Ντορσύ!

«Αθελά της ή Ελένη, μά και νοιώθοντας λιποθυμία, στηρίχτηκε στο δυνατό μπράτσο της άγνωστης και συμπαθητικής αυτής νέας.

Η Μαίριυ την ανέβασε, βοηθώντας την στοργικά, στο αμάξι που περίμενε ακόμα, κάθισε κι' αυτή πλάι της, και της ζήτησε τη διεύθυνση του σπιτιού της, για να την δώσει στον άμαξηλάτη.

Η Ελένη, μηχανικά και συνεπαρμένη απ' τη θλίψη της, συμμορφώθηκε με όλες τις επιθυμίες της άγνωστης δεσποινίδος, στο ενδιαφέρον της οποίας ωστόσο άρχισε ήδη να βρίσκει μία γλυκειά ανακούφιση του σπαραγμού της.

Κι' ενώ το άμαξι έτρεχε τώρα, η κοπέλλα κουνώντας το κεφάλι της αινιγματικά — μά και στοργικά — έσκυψε στο αυτί της κυρίας Μεγιερέ, και της μωρμούρισε ξανά:

— Έχετε παιδιάκια, κυρία μου!... Ήσυχάστε, λοιπόν... Θα ριχτούν στην άγκαλιά σας με λαχτάρα, και τα άθωα τους φιλιά θα σας παρηγορήσουν!

Λιγότερη σιωπή ακολούθησε. Σάν αγαλμα πόνου η Ελένη, εξακολουθούσε να σωπαίνει, άφησμένη μ' έγκατάλειψη στην άφάνταστη λύπη της.

Με σιγαλή τρεμούλα συγκινήσεως στη φωνή της η δεσποινίς Κάρρετ, έσκυψε πάλι κοντά στη νεαρή γυναίκα, και ξαναμωρμούρισε:

— Κι' εγώ επίσης υποφέρω πολύ, κυρία μου!... Υποφέρω όσο κι' έσείς φριχτά, παρ' όλο που δεν δακρύζω όπως έσείς... Στην πατρίδα μου, δεν συνηθίζουμε και πολύ να κλαίμε, όταν πονάει η ψυχή μας... Και δυστυχώς, έμένα κανέναν δεν με περιμένει για να με παρηγορήσει, όπως θα παρηγορήσουν έσας γλυκά τα παιδιάκια σας, σε λίγο!... Έναν νέο αγαπήσα κι' εγώ, για πρώτη φορά στη ζωή μου, και τον άρραβωνιάστηκα... Μά τώρα μούφυγε κι' αυτός μακριά, άπωνα, στέλνοντάς μου μία σύντομη σημείωσι με τα έξης σκληρά και λίγα λόγια: «Φ ε ύ γ ω γ ι α π ά ν τ α... Δ ε ν ε ι μ α ι ά ξ ι ο ς γ ι α σ έ ν α... Ξ έ χ α σ έ μ ε!»... Κι' όμως τον λάτρευα, κυρία μου!... Σε τίποτα δεν του είχα φταίξει, ως τώρα... Και θα εξακολουθώ δυστυχώς να τον λατρεύω για πάντα, έστω κι' όριστικά χαμένον για μένα!...

Ναί, κι' η Μαίριυ επίσης είχε τρέξει στο σπίτι του μνηστήρος της, μόλις έλαβε τη σύντομη εκείνη σημείωσί του με τα άπροσδόκητα και σκληρά λόγια. Κι' αυτή πόνεσε άφάνταστα, παρ' όλο που δεν έκλαιγε, κι' έτρεξε παρευθές στο σπίτι του άπονου μνηστήρος της, για να του ζητήσει με σπασαγμό εξηγήσεις.

Κι' έτσι, φτάνοντας εκεί, θρήκε έξω απ' την κλειστή πόρτα τη δύστυχη αντίζηλό της, η οποία — δίχως φυσικά να το θέλη, ή φτώχη — τόσο της είχε μαυρίσει τη ζωή, άφου έξ αιτίας της έχασε τον άρραβωνιαστικό της!...

Το άμαξι έτρεχε διαρκώς. Και διαρκώς ή Ελένη έμενε σκυφτή και δακρυσμένη, δίχως να μιλά.

— Πόσο νοιώθω τον πόνο σας, κυρία μου! Ξαναψιθύρισε η Μαίριυ. Σας είδα πρό ολίγου έξω απ' το σπίτι του σκληρού μνηστήρος μου, κι' άμέσως τα κατάλαβα όλα... Σας συμπονά ολόψυχα, παρ' όλο που είσθε ή άθωα αίτία της δικής μου δυστυχίας!

— Εγώ... Έσείς; τραύλισε επιτέλους η νεαρή γυναίκα, συγκλονισμένη ξαφνικά.

— Ναί, έσείς φταίτε για την έγκατάλειψί μου απ' τον Φρανσουά, δυστυχισμένη μου κυρία... Είστε τόσο ωραία έσείς, τόσο πιο

πολύ ωραία από μένα!... Σας αγαπάει τρελλα, έσας... Ένω έμένα με παραμέλησε άμέσως, μόλις ήρθαμε στο Παρίσι κα σας ξαναέβρηκε!... Βλέπετε, λοιπόν;... Ήμαστε κι' ή δυο μας δυστυχισμένες, εξ αιτίας της φυγής του... Μά εγώ είμαι πιο δυστυχισμένη από σας, γιατί έσας τουλάχιστον σας αγαπάει τρελλά άκόμα...

— Δεν καταλαβαίνω, δεσποινίς, τί θέλετε να πείτε! διέκοψε με άθελει λαχτάρα τώρα, η κυρία Μεγιερέ.

— Θα το καταλάβετε άμέσως τώρα, κυρία!... Ο Φρανσουά δεν έφυγε μακριά από σας, έπειδή δεν σας αγαπούσε... Έφυγε μακριά σας, ίσα-ίσα έπειδή σας λάτρευε!... Έφυγε μακριά σας, γιατί δεν ήθελε να ταράξει με τον άνομο έρωτά του την ευτυχισμένη ως τώρα οικογενειακή ζωή σας... Θυσίασε τον έαυτό του και την αγάπη του προς χάριν σας, με το να φύγει έτσι άπτομα μακριά σας!

— Είστε βεβαία, δεσποινίς; ρώτησε μηχανικά, η Ελένη.

— Βεβαίωτάτη, κυρία μου!... Ο μνηστήρ μου είναι ένας τίμιος χαρακτήρας, κι' ένας ευγενικός άνδρας που τα σκέπτεται όλα και τα λεπτολογεί όλα... Γι' αυτό κι' εγώ τον λάτρευα έτσι... Είναι ζητήμα, αν έχετε πολλούς νέους τόσο διαλεχτούς σαν κι' αυτόν, στο Παρίσι σας!... Σας λάτρευε, μά υπολόγιζε και στην ευτυχία σας... Να τον θυμάστε πάντα με υπερφάνεια, κυρία μου... Και θα εύλογητε άσφαλώς άργότερα, την τιμία κι' ευγενική αυτή θυσία του... Δεν ήταν καμωμένος για έρωτας άνόμους κι' άμαρτωλούς... Μά κι' έσείς επίσης, δεν είστε πλασμένη για την ψευτιά, για την ύποκρισι άπέναντι του συζύγου σας και των παιδιών σας, και για την ένοχη άπιστία... Ω, μπορούν να σας καμαρώνουν με όλη τους την ψυχή κι' υπερήφανοι για σας, ο σύζυγός σας και τα παιδιά σας!

Το άμαξι είχε σταματήσει ήδη, μπρός στην έξωπορτα του σπιτιού της Ελένης. Η δυο επιβάτιδες κατέβηκαν στο πεζοδρόμιο.

Πριν χτυπήσει το κουδούνι της έξωπορτας η κυρία Μεγιερέ, κύταξε με δακρυσμένα μάτια και με συγκίνησι θαθεία, την έκλεκτή σύντροφό της. Και με τρεμουλιαστή φωνή, ικέτευσε:

— Δεσποινίς... Μου επιτρέψτε, να σας σφίξω μ' ευγνωμοσύνη στην άγκαλιά μου... Θα το θεωρήσω, υπερήφανη, σαν μία άφάνταστη τιμή και σαν κέρδος ανεκτίμητο, το να με θυμάστε πάντα με εκτίμησι!

— Κυρία μου...

Δεν μπόρεσε να προσθέσει τίποτε περισσότερο, η εξαιρετική εκείνη κοπέλλα. Η συγκίνησι κι' ο πόνος της έπνιγαν, κι' αυτής τώρα, το λαρύγγι...

Με αυθόρμητη διάχυσι, ρίχτηκαν ή μία στην άγκαλιά της άλλης, κι' ένωσαν τα δάκρυά τους και τον κοινό τους πόνο, στο φίλημά τους εκείνο το στοργικό κι' ολόψυχο: Ήταν ή δυο «Αγαπημένες» ενός και του ίδιου διαλεχτού κι' ευγενικού προσώπου, διαλεχτές επίσης κι' ευγενικές κι' αδέλφες!

Τρία χρόνια πέρασαν, από τότε...

Στο Παρίσι ή Ελένη Μεγιερέ, ζη γαλήνια κι' ευτυχισμένα πάλι, πλάι στον μεγαλόκαρδο σύζυγό της κι' ανάμεσα στα δυο άγγελούδια της. Συχνά, σκέπτεται τρυφερά — και με άφθαστη ευγνωμοσύνη — τον αγαπημένο της Φρανσουά, χάρις στην ιδανική θυσία του οποίου μπόρεσε να διατηρήσει το μέτωπό της ύψηλά και την άρετή της λευκή σαν το χιόνι...

Κι' εκεί κάτω, στα χρυσωρυγία του Κονμούρ, ένας νεαρός άρχιμηχανικός ζή επίσης ευτυχισμένος κοντά στη νοικοκυρούλα και στοργική γυναίκα του που τον λατρεύει, και κοντά στο ένος χρόνου μόλις παιδάκι του. Είναι τόσο άπορροφημένος απ' τη λεπτή έργασιά

του, κι' άπ' την πατρική διοίκηση των πολυαρίθμων έργατών του, και με τόση στοργή έχει άφοσιωθή στην έκλεκτή σύζυγό του και στο παιδί του, ώστε σπάνια, άραιά-άραιά, βρίσκει λίγες στιγμές εύκαιρες, για να αφιερώση τρυφερά κι' άθωα στη σκέψη της 'Ελένης Μενιέρé....

Ο άρχιμηχανικός αυτός, είναι ο Φρανσουά Ντορσύ... Κι' η διαλεχτή σύζυγός του είναι η Μαίρυ Ντορσύ. Δηλαδή η πρώην Μαίρυ Κάρρετ, η οποία όλόψυχα πρό δυο χρόνων είχε συγχωρήσει την εγκατάλειψή του, ξαναβρίσκοντάς τον μόνη της στα χρυσωρυχεία του Κονμόουρ, όπου πήγε να τον συναντήσει κρυφά άπ, τον μανιώδη κι' άγαναχτισμένον μαζύ του πατέρα της!

Μά τα περασμένα, είναι πάντα γρήγορα ξεχασμένα. Κι' έτσι ζούν εύτυχεις, στο λαμπρό παρόν τους, όλοι οι συμπαθείς ήρωες της άφηγήσεώς μας, χωρίς να εξαιρηται ούτε ο σκληροτράχηλος κύριος Κάρρετ, ούτε ο κατενθουσιασμένος με τον άρχιμηχανικό του αγαθός κύριος Χωκινς....

Τ Ε Λ Ο Σ

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΠΟΙΗΤΩΝ

ΟΙ ΕΡΩΤΕΣ ΤΟΥ ΓΚΑΙΤΕ

Μιά γλυκιά μάνα και μιά άφωσιωμένη άδελφή συντρόφεψαν τα παιδικά χρόνια του Γκαίτε. Σ' αυτές ο ποιητής έμπιστευθήκε τα πρώτα του όνειρα και τα πρώτα του ποιητικά δάκρυα. Μεγάλωσε μέσα σε μιάν άτμόσφαιρα στοργής.

Η γυναίκα είναι πάντοτε εκείνη (είτε μητέρα, είτε έρωμένη) που φανερώνει τους θησαυρούς της τρυφερότητας στον άντρα και τον μαθαίνει ν' αγαπά. Η διδασκαλία αυτή του έρωτος για τον Γκαίτε κράτησε σ' όλη του τη ζωή και έχουν γραφή τόμοι όλόκληροι για την ιστορία των έρώτων του ποιητού και για τις άμορφες φιλενάδες του, που αναφέρονται ή ύπονούνται μέσα στα έργα του.

Η πρώτη φίλες του Γκαίτε ήταν κορίτσια του λαού. Η ξανθή Γκρέτχεν, εργάτρια τεχνητών άνθέων ή κάποια κελνερίνα (σερβιτόρισσα) ήταν η πρώτη που γράφτηκε στο βιβλίο της αγάπης, το όποιον έστόλισαν άργότερα τόσα άριστοκρατικά οικόσημα. Έρώτας άθώος, άγνό έξόσπασμα έφηβικής καρδιάς, που φανερώθηκε μόνο μ' ένα δειλό φίλημα της Γκρέτχεν στο μέτωπο του νεαρού της φίλου, ύστερ' από νυχτερινό περίπατο. Ο Γκαίτε κράτησε ζωηρή την άνάμνησι του πρώτου αυτού φιλιού. Δεν έγραψε κανένα τραγούδι για την πρώτη του φίλη. Ίσως από αίσθημα σεμνότητος, ίσως γιατί είχε αγαπήσει πολύ τη Γκρέτχεν του—την Μαργαρίτα του, όπως τη μεταφράζουμε. Της προώριζε όμως ένδοξη τύχη. Άργότερα πολύ την έκανε ήρωίδα του Φάουστ. Το εί-

δύλλιο αυτό τελείωσε με τρόπο πολύ λίγο ποιητικό. Οι γονείς, είδοποιηθέντες, έβαλαν τέλος στα ραντεβού. Ο Γκαίτε νόμισε πως θα πεθάνη από τη λύπη του. Έκλαψε τόσο, που έρέθισε το λαϊμό του και έβηχε. Και έπειτα ή φασκομηλιά και τα διάφορα μαλαχτικά γιατρεψαν το βήχα και τον έρωτα του συναχωμένου ποιητού. Ο Γκαίτε ήταν τότε δεκαπέντε έτών.

Και τώρα άς έρθουμε στη δεύτερη. Όσοι έχουν σπουδάσει στη Γερμανία, θα διατηρούν βέβαια την τρυφερή άνάμνησι της κόρης που τους έφερνε κάθε πρωί στο δωμάτιο της κανισίν τους τον πρωινό καφέ. Δεν είναι ούτε υπηρέτρια, ούτε θαλαμηπόλος. Είναι συνήθως ή κόρη ή ή άνεψιά της σπιτονοικοκυράς. Για το νέο που ζή μακριά από την οικογένειά του, αναπληρώνει τη μητέρα, την άδελφή και πολλές φορές γίνεται λατρευτή σύζυγος. Είναι «το κορίτσι του σπιτιού», τόσο αγαπημένο στις αίσθηματικές καρδιές της φοιτητικής νεολαίας της Γερμανίας. Ο Γκαίτε που ήταν φοιτητής στη Λειψία και μάλιστα από τους πιο ζωηρούς, αγαπήσε κι' αυτός «το κορίτσι του σπιτιού». Το όνομά της Άννα-Αικατερίνη Σένκοφφ. Ο πατέρας της έδέχετο μερικούς φοιτητάς οικότροφους. Μέσα στα πρώτα του ποιήματα, τα «Τραγούδια της Λειψίας», υπάρχει και ένα με τον τίτλο «Άπάτη». Είναι γραμμένο για την Άννέτα. Ίδου ή μετάφρασίς του:

Τὸ μπερντεδάκι τῆς γειτόνισσάς μου
 Ἄνασηκώνεται ἀπαλά.
 Μοῦ φαίνεται πὼς πίσω του ἡ μικρούλα
 Κρυμμένη με παραφυλά.

Στοχαζομαι πὼς θέλει γιὰ νὰ μάθῃ
 Ἄν πάντα ἡ ζήλεια ἡ πικρὴ
 Βαθειά μοῦ σιγοτρῶν τὰ σωδικά μου
 Καὶ κρυφοθλέπω ἀπ' ἀντικρῷ.

Ἄλλοιμονο! Τ' ὠραῖο τὸ κοριτσάκι
 Δὲ νοιώθει τίποτε ἀπ' αὐτά.
 Καί τ' ἀεράκι μόνο σιγοπαίζει
 Μὲ τὸ μπερντέ της ἀπαλά.

Γιὰ τὴν κόρη αὐτὴ νὰ τί γράφει
 ὁ ἴδιος ὁ Γκαίτε: «Ἡ Ἀννέτα αὐ-
 τή, ποὺ διεδέχθη στὴν ἀγάπη μου
 τὴ Γκρέτχεν, ἦταν νέα, ὡμορφὴ, εὐ-
 θυμὴ, καλὴ καὶ τόσο θελκτικὴ, ποὺ
 ἀξίζει νὰ τὴ φυλάξῃ κανεὶς μέσα στὸ
 θωμὸ τῆς καρδιάς του σὰ μικρὴ ἀ-
 γία. Τὴν ἔβλεπα κάθε μέρα ἐντε-
 λῶς ἐλεύθερα. Ἀλλὰ, ἂν
 καὶ τὴν ἀγαποῦσα τόσο,
 χαλοῦσα τίς ὠραιότερές
 μου μέρες με σκηνές ζή-
 λειας, γελοῖες καὶ χωρὶς
 καμμιὰ βάσι. Ὅλα τὰ ὑ-
 πέφερε με ἀπίστευτὴ ὑ-
 πομονὴ καὶ τότε ἐγὼ γι-
 νόμουν ὁλοένα καὶ πιὸ
 τυραννικὸς. Ἀλλ' ἐπιτέ-
 λους, με μεγάλη μου
 ντροπὴ καὶ ἀπελπισία κατάλαβα
 πὼς εἶχα βγῆ ἀπὸ τὴν καρδιά της.
 Ἐγίναν τότε φοβερές σκηνές με-
 ταξύ μας, αὐτὸ ὅμως δὲν μ' ὠφέ-
 λησε σὲ τίποτα. Ἦταν ἀργὰ πειὰ
 τὴν εἶχα χάσει ὀριστικῶς».

Γιὰ νὰ λησμονήσῃ τὰ βάσανά του
 ὁ νεαρὸς φοιτητὴς κάθησε νὰ γρά-
 ψῃ δράμα. Τὸ ἔργο εἶνε βγαλμένο
 ἀπὸ τὴν ἔρωτικὴ του αὐτὴ περιπέ-
 τεια κι' ἔχει τὸν τίτλο: «Ἰδιοτρο-
 πία ἑραστοῦ».

Τὸ Σεξεγγαίν εἶνε ἓνα μικρὸ χω-
 ριὸ τῆς Ἀλσατίας. Στὴν ἐρημικὴ
 καὶ ἥρεμὴ αὐτὴ γωνιά τῆς γῆς ζοῦ-
 σε ἡ ξανθὴ Φρειδερίκα, ἡ παπαδο-
 πούλα. Ὁ Γκαίτε λέει: «Ἦταν τό-
 σο ἐλαφρὴ καὶ εὐκίνητη, με τὸ κον-
 τὸ τῆς φουστανάκι, τὸ ἄσπρο που-
 καμισάκι καὶ τὴ μαύρη μεταξωτὴ
 ποδιά! Περπατοῦσε ἀνάλαφρα, σάν
 νὰ ἦταν αὐλὴ καὶ ὁ λεπτὸς τῆς τρά-
 χηλος φαίνονταν σὰ νὰ λόγιζε κά-

τὼ ἀπὸ τὸ βάρος τῶν ξανθῶν πλε-
 ξιδων τοῦ ὠραίου τῆς κεφαλιοῦ. Τὰ
 μαγευτικὰ γαλανὰ τῆς μάτια ἐρ-
 ριχναν ὁλόγυρα ἐξυπνα βλέμματα
 καὶ ἡ ὡμορφὴ ἀνασηκωμένη μυτίσα
 τῆς φαίνονταν σὰ νὰ πιστεύει, ὅτι
 δὲ μπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ καμμιὰ φρον-
 τίδα στὸν κόσμον».

Ἡ Φρειδερίκα ἦταν ἀξιοαγάπητὴ
 καὶ ὁ Γκαίτε τὴν ἀγάπησε τρελλά.
 Γι' αὐτὴν ἔγραψε τὰ ἐξαισια ἐκεῖνα
 «Τραγουδία τῆς Φρειδερίκας», γε-
 μάτα ἀπὸ ἀληθινὴ ἐμπνευσι ποὺ αὐ-
 τὰ καὶ μόνον θὰ ἐφταναν νὰ τον κά-
 νουν ἀθάνατο. Καὶ ὅμως! Μιὰ ἡσυ-
 χη καὶ μελαγχολικὴ ρραδυὰ —Αὐ-
 γουστος τοῦ 1771— ὁ ἄστατος ποι-
 ητὴς ὕστερ' ἀπὸ μιὰ τελευταία θλι-
 θερὴ ἐπίσκεψι, ἐγκατελείπει γιὰ
 πάντα τὴν ξανθὴ παπαδοπούλα. Ἡ
 Φρειδερίκα ἔζησε με τὴν ἀνάμνησι
 τοῦ ἔρωτός της. «Ἐκεῖνη
 ποὺ ἀγαπήθηκε ἀπὸ τὸν
 Γκαίτε, δὲ μπερδεῖ ν' ἀ-
 νήκῃ σὲ κανέναν ἄλλο».
 Καὶ πέθανε ἀπὸ μαράζι
 σφίγγοντας στὰ χέρια
 τῆς τὰ γράμματα τοῦ
 ποιητοῦ.

Θὰ ἦταν ὅμως μεγά-
 λη ἀδικία, ἐὰν ἡ αἰσθη-
 τικὴ ἀστασία τοῦ Γκαίτε ἀπεδί-
 δετο σὲ δονζουανισμό ὑπερήφανο
 καὶ ἐγωϊστικόν. Ὁ συγγραφεὺς τοῦ
 «Βερθέρου» οὔτε σκληροκαρδὸς ἦ-
 ταν, οὔτε ἀπαθὴς. Ἀγαποῦσε κά-
 θε φερά με εὐλικρίνεια, ὑπέφερε,
 μερικὲς φορές μάλιστα σκληρότα-
 τα, γιὰ τὴν εὐκολία με τὴν ὁποία
 ἔδινε κι' ἐπαιρνε πίσω τὴν καρδιά
 του. Στὰ 1774 ὁ Γκαίτε βρίσκεται
 στὴ Φραγκφούρτη. Ἐνα βράδυ ἀ-
 κούει μιὰ ὡμορφὴ ξανθὴ δεκαεξί
 χρονῶν νὰ παίζῃ στὸ πιάνο κάποια
 συνάτα τοῦ Μότσαρτ. Εἶνε ἡ Ἐλισ-
 σάβετ Σέμεμαν, ἡ πολυθρύλλητὴ
 Λιλί, ἡ πλουσία κληρονόμος ἐνός
 πλουτοῦ τραπεζίτου τῆς Φραγ-
 κφούρτης. Ἡ φυσικὴ τῆς χάρις καὶ
 ἡ περιουσία τῆς εἶχαν συγκεντρώ-
 σει ὁλόγυρά της εὐρύτατο κύκλο
 νεαρῶν θαυμαστῶν. Ὁ Γκαίτε με
 ὅλη τὴν ἀπροσποίητὴ ἀντιπάθειά
 του γιὰ κάθε κοσμικὴ συγκέντρωσι
 ἀναγκάζεται νὰ λαθεῖν μέρος.

Στὴν ἀρχὴ προσπάθησε ν' ἀντιστα-
 θῇ, γιὰτὶ ἤξερε τὰ βάσανα τῆς ἀ-
 γάπης, ἀλλ' ὁ ἔρως αὐτὴ τὴ φορά
 τὸν κρατεῖ καλὰ καὶ ὁ Γκαίτε τὸ
 παίρνει ἀπόφασι. Γιὰ τὴν ἀγάπῃ τῆς
 Λιλίς ἔγινε πειὰ ἀπὸ τοὺς τακτι-
 κούς κομψευομένους τῶν σαλονιῶν
 τῆς Φραγκφούρτης, με τὴν πούδρα-
 ρισμένη περρούκα του καὶ τὸ φρά-
 κό του με τὰ γαλόνια. Ἀμα δοκι-
 μάζῃ νὰ ἐπαναστατήσῃ ἐναντίον τῆς
 ἀστείας αὐτῆς ζωῆς, δυὸ ὠραῖα μά-
 τια τὸν ἐπαναφέρουν γρήγορα εἰς
 τὴν τάξιν. Ἐπιτέλους, ὁ Γκαίτε ἀπο-
 φασίζει νὰ διακόψῃ τὴ γοητεία
 καὶ με τὴ συντροφιά ὀλίγων φίλων
 πηγαίνει στὴν Ἑλβετία καὶ ἀπὸ ἐ-
 κεῖ στὴν Ἰταλία. Μιὰ μικρὴ χρυ-
 σὴ καρδιά, δῶρον τῆς κόρης τὴν ὥ-
 ρα τοῦ ἀποχαιρετισμοῦ κρέμεται
 στὸ στήθος του. Τὴ φέρνει στὰ χεῖ-
 λι με εὐλάβεια καὶ τὴ φιλεῖ. Γιὰ τὸ
 ἐνθύμιο αὐτὸ γράφει ἓνα σχετικόν
 ποιήμα του: «Ἐστὶ τὸ πουλὶ ποὺ
 σπάζει τὸ νῆμα καὶ γυρίζει πίσω
 στὸ δάσος σέρνει μαζὺ του τὴν τα-
 πείνωσι τῆς σκληριᾶς». Ὁ Γκαίτε
 ξαναγύρισε στὴ Φραγκφούρτη, ἀρ-
 χισε πάλι νὰ συχναῖε τοὺς χοροὺς
 καὶ στὶς συναυλίες, ἀλλὰ κατάλα-
 βε ὅτι ὁ κοσμικὸς χαρακτήρας τῆς
 Λιλίς ἦταν ἀντίθετος με τὸ δικό
 του. Τὴν εἶχε διαλέξει γιὰ σύντροφο
 τῆς ζωῆς του, ἀλλὰ δὲν ἄργησε νὰ
 ἐκνοήσῃ, ὅτι εἶχε ἀπατηθῇ στὴν ἐκ-
 λογὴ του.

Ἐπειτα ἀκολουθεῖ μιὰ σειρά ἀ-
 πὸ φίλες τοῦ ποιητοῦ. Ἡ Καρλότα
 Στάιν ὑπῆρξε ἀκριβῶς ἡ γυναῖκα
 ποὺ ταίριαζε στὰ νέα ἰδανικά τοῦ
 αἰωνίου ἐρωτευμένου. Οἱ βιογρά-
 φοι τοῦ Γκαίτε ἐπιμένουν ὅτι αὐτὴ
 εἶνε ποὺ τοῦ ἐνέπνευσε τὸ «Βέρθε-
 ρο». Καὶ ὅμως τὴν ἀρνήθηκε γιὰ
 μιὰ Ζουλέικα, τὴν ὁποία γρήγορα
 βαρέθηκε γιὰ τὰ ὠραῖα μάτια μιᾶς
 ἄλλης καὶ οὕτω καθεξῆς.

Ὁ Γκαίτε εἰς ἡλικίαν 74 ἐτῶν ἀ-
 γάπησε μιὰ κόρη νεωτάτη, τὴ δε-
 σποινίδα Οὐλρίκαν Λεβερόβ, τὴν ὁ-
 ποία συναντοῦσε στὰ λουτρά τοῦ
 Μάριεμπαδ, ὅπου πῆγαινε ἐπὶ δυὸ
 ἔτη συνεχῶς χάριν θεραπείας. Ἦτο
 κάτι περισσότερο ἀπὸ ἀπλὴ καὶ πε-
 ραστικὴ συγκίνησις, ἀπὸ στιγμιαῖο

ἀνατρίχιασμα τῆς ψυχῆς. Ὁ αἰσθη-
 ματικὸς γέρος ἀγάπησε ὀρμητικῶς
 καὶ ὁ τελευταῖος αὐτὸς ἔρως του,
 χλωμὸς καὶ θλιβερός, σὰ χειμωνιά-
 τικος ἥλιος τοῦ πλήγωσε ὀδυνηρ-
 τὴν καρδιά. «Ἀκούγοντάς τὴν νὰ
 διαβαίνει ἀπ' τὴ δέντροστοιχία πρὸς
 τὴν πηγὴ —διηγείται ὁ «Εκκερμαν»
 — ὁ Γκαίτε ἄρπαζε τὸ καπέλλο του
 βιαστικὰ καὶ ἔτρεχε κατόπιν τῆς.
 Δὲν ἄφηνε νὰ χαθῇ μιὰ στιγμὴ ποὺ
 μπορούσε νὰ τὴν περάσῃ σιμὰ τῆς.
 Ἐζῆσε μερικὲς μέρες εὐτυχισμένες
 καὶ ὁ χωρισμὸς τοῦ ἦτο πολὺ ὀδυ-
 νηρὸς...»

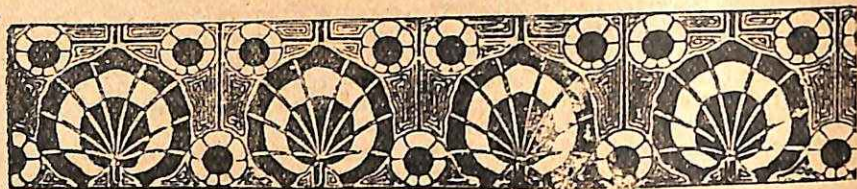
Τὰ φύλλα κιτρίνισαν στὰ δέντρα
 τοῦ Μάριεμπαδ. Ἡ Οὐλρίκα δὲν εἶ-
 νε πειὰ ἐδῶ. Ὁ Γκαίτε ἀποφασίζει
 ν' ἀναχωρήσῃ, ζητώντας παρηγο-
 ριὰ στὴν ποίησι. Μέσα στὴν ἄμαξα
 ποὺ τὸν ἐπήγαγε, στὴ Βαϊμάρη ἔ-
 γραψε τὸ «Ἐλεγείο τοῦ Μάριεμ-
 μπαδ». Με κάποια παιδικὴ ἀβρότητα
 ποὺ συγκινεῖ μέχρι δακρύων ἀντέ-
 γραψε ἰδιοχειρῶς, καλλιγραφικὰ ἐ-
 πάνω σὲ περγαμνὴ τίς παραπονε-
 μένες στροφές, τίς ἔδωσε με κόκκι-
 νο μαροκινὸ δέρμα καὶ τίς ἔκλεισε
 με μεταξωτὴ κορδελλίτσα:

Παράπονο ἀναπάντεχο με δώχτει ἐδῶθε
 —κεῖθε

Καὶ δὲ μοῦ μένει παρὰ νὰ κλαῖω αἰώνιας.
 Ὁ Γκαίτε ὑπέφερε τόσο ἀπὸ τὸ
 χωρισμὸ αὐτό, ὥστε ἀρρώστησε βα-
 ρεῖα καὶ ἤρθε στιγμὴ μάλιστα ποὺ
 οἱ φίλοι τοῦ φοβήθηκαν γιὰ τὴ ζωὴ
 του. Τότε τὸ μουσικὸν τάλαντο τῆς
 Μαρίας Συμαζόφσκα, τῆς ἐξοχῆς
 πιανίστας, κατάρθωσε νὰ κατα-
 πράυνῃ καὶ νὰ διασκεδάσῃ τὸν ποι-
 ητὴ.

ΛΑΪΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

Στοὺς ἄσπρους χρόνους μάζεψε
 νύχης νὰ τρῶς στοὺς μαύρους.
 Σὰ σὲ ρίξῃ τ' ἄλογο ἐξέψ'το καὶ
 (τράβα το.
 Ἐγὼ φοβάμαι τὸ Θεό, ποῦνε ψηλά
 (καὶ βλέπει,
 Φοβάμαι καὶ τὸν ἄνθρωπο ὅπου Θεὸ
 (δὲν ἔχει.
 Νάτανε κασιδὰ ἡ ζήλεια, θὰ κατέ-
 θαν' ὡς τὰ φρύδια.

ΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ Α. ΣΟΛΑΝΟ

ΣΤΕΡΝΑ ΠΑΡΑΠΟΝΑ

Ποτέ για μένα δε θα πονέει ότι αυτοκτόνησα από έρωτα, γιατί ποτέ δεν πίστεψα στον έρωτα. Νόμιζα ότι θ' αγαπούσα τον πρώτον άνθρωπο που θα ένωσε τα χείλη του με τα δικά μου, αλλά ύστερα από λίγο κατάλαβα ότι το αίσθημά μου έκείνο δεν ήταν έρωτας, μά μονάχα μια άπλητη περιέργεια. Η αλήθεια είναι ότι εγώ αγάπησα πραγματικά μονάχα τη γάτα της Αγκύρας του θυρωρού μου, το γεράνι που ανθίζει στη γλάστρα του παραθύρου μου και τον ήλιο.

Ούτε θα πουν πως σκοτώθηκα γιατί είχα χρέη. Έχω γι' αυτό το ζήτημα την συνείδησή μου ήσυχη, δεν οφείλω παρά μόνο ένα μισο φράγκο στην καμαριέρα μου, στην οποία αφήνω όλη μου την κληρονομία: τα ρούχα μου και τα έπιπλα μου. Ούτε από αδυναμία ψυχής, γιατί αυτή τη στιγμή δεν με βασανίζει κανένας πόνος. Ούτε από ανία γιατί ακόμη είμαι τόσο νέα και η ζωή μπορεί νάχη για μένα πολύ ενδιαφέρον ακόμη. Ούτε για λόγους υγείας γιατί η κρίση μου είναι σιδερένια και θα μπορούσα να φάω και άνθρωπο ακόμη. Ίσως από μελαγχολία... από ιδιοτροπία... από μιαν άοριστη επιθυμία... Ίσως κάτι τι από όλα αυτά.

Ποιός είπε πως κάθε πουλί έχει μια φωλιά, κάθε λουλουδί ένα σπόρο, κάθε πεταλούδα ένα πέταγμα, κάθε άτομο ένα κομμάτι από τον ήλιο;

Εγώ δεν είχα ποτέ μια φωλιά.

Η ψυχή μου δεν είχε μέσα της κανένα σπόρο.

Ποτέ δεν ηύρα χώρο για νάφηση να πετάξω ή φαντασία μου.

Κι' από τον ήλιο δεν γνώρισα παρά τη δύση του, το βασίλειό του φωτός μέσα στον ώκεανό που θρίσκει μέσα μου. Ωκεανό γεμάτο μυστήρια και θύελλα, που τόσο εύκολα δαμάστηκε. Είχα άρετες και θα μπορούσα να μείνω τίμια. Η άρετη είναι ένα λουλουδί καμωμένο από μωσαϊκά στα χέρια ενός παιδιού. Αν το παιδί αφήσει να χαθεί κι' ένα μονάχα κομμάτι απ' αυτό το μωσαϊκό, ύστερα ένα -ένα θα πέσουν και τα άλλα μικρά κομμάτια και το λουλουδί θα σκορπιστεί. Όταν το παιδί αντίληφθαι την καταστροφή, αν έχει λεπτή ψυχή, αρχίζει τα κλάμματα, αν είναι άρρωστο χαμογελά, αν έχει δυνατό χαρακτήρα θλαστήματι, αν είναι τρελλό σπαταλά όλη του τη ζωή προσπαθώντας να μαζέψει και πάλι τα σκορπισμένα κομμάτια.

Ήμουν αρκετά δυνατή. Ήξερα πάντοτε ότι το μικρό χλωμό χέρι μου έκρυβε μια επίφοβη ανδρική δύναμη. Πάντα με φόβιζε ή δύναιμι αυτή του χεριού μου. Και μ' αυτή τη δύναμη του γυναικείου χεριού θα συντρίψω τον εαυτό μου. Θα είναι ίσως μια βροχερή μελαγχολική ημέρα, χωρίς άλλο μια μέρα ανίας και όχι ψυχικής αδυναμίας, αλλά αφυπνίσεως της δύναμης του χαρακτήρος μου.

Η αυτοκτονία είναι ένα μεθυστικό κρασί για εκείνα τα πλάσματα που αποκλήρωσε η φύσις.

Μοναχή; Όχι. Η μοναξιά με τρομάζει, και το σπίτι είναι πολύ μεγάλο για μένα. Θα προσκαλέσω όλους μου τους φίλους... κι' εκείνον.

Ήρ' άρα γε θα έχω το θάρρος να γελάσω, όταν θα το πω πως φεύγω για πάντα; Άχ, θα ήθελα να είχα το θάρρος να σκοτώσω κι' εκείνον.

Άλλά τί είναι το θάρρος για να κάνη κανείς το κακό; Εγώ δεν έβλαψα κανένα ποτέ μου.

Είμαι μια εύσυνειδητη γυναίκα. Όταν ήμουν παιδί συνήθιζα να κάνω και την προσευχή μου. Έδω και κάμποσο καιρό δεν προσεύχομαι πια. Γιατί να υποκρίνωμαι μπροστά στο Θεό; Καμμία φορά πηγαίνω σε κανένα έρημοκλήσι, όχι όμως για να προσευχηθώ, αλλά για να κλάψω, και να παραδοθώ σε ρέμβη και να φαντασθώ πως είμαι άγνη ακόμη.

Ο πατέρας μου ήτανε άμαξας, ή μητέρα μου κεντήστρα, εξούσαμε πάνω από το σταύλο των αλόγων.

Θυμάμαι πως το καλοκαίρι, μού άρεσε πολύ ή μυρωδιά του χόρτου που είχαμε για τα ζώα. Θυμάμαι πως τις χειμωνιάτικες νύχτες όταν τ' άλλα χλιμνιτρίζανε πεταγόμενα από το φόβο μου μέσα στον ύπνο μου. Από τότε έννοιωθα πως η νύχτα ήταν καλή. Καλή γιατί κοιμίζε, σκέπαζε, όλα τα πράγματα και τα πιο άσχημα, καλή γιατί ήταν σιωπηλή, γιατί ήταν σκοτεινή.

Τίποτε άλλο τότε δεν αγαπούσα από τα άλλα του πατέρα μου. Η μητέρα μου με χτυπούσε αλύπητα και ποτέ δεν έδινε αρκετό φαί για να πω πως κοιμώμουν χαλασμένη. Μεγάλωνα άσχημη με ούλη πάνω από τα χείλη, ήμουν σιωπηλή, μελαγχολική, γεμάτη μίσος.

Όταν άρχισαν να φροντίζουν για μένα ήταν πια άργα.

Πάντοτε ήθελα να είχα ένα μικρό παιδί, ένα οποιοδήποτε παιδάκι, για να κάμω για κείνο ό,τι δεν κάνανε για μένα, να εκδικηθώ για τα δικά μου παιδικά χρόνια που ήταν τόσο θλιβερά στη πραγματικότητα. Γι' δυστυχισμένα πλάσματάκια που είναι τα παιδιά! Γιατί να μη τα χαιδεύουν; Γιατί να τα φοβίζονται για τη ζωή, ενώ μπορούσαν να τους

πουν πως η ζωή είναι ωραία:

Σε μένα κανείς δεν είπε πως υπάρχουν στον κόσμο και καλές καρδιές και ωμορφα πράγματα. Όταν μοναχή μου θέλησα να τα βρω ήταν άργα. Είχαν δηλητηριάσει το αίμα μου και όλα τα άγνά, τα ωμορφα πράγματα φεύγανε από κοντά μου.

Άργα... όλα έρχονται άργα, γι' αυτό κι' εγώ θέλω να σκοτώσω τον εαυτόν μου να πεθάνω εγκαίρως.

Γιατί θελήσανε να με μάθουνε γράμματα; Γιατί με στείλανε σχολείο μέσα σε τόσα πλούσια κορίτσια που με περιγελοῦσαν για το φτωχικό ντύσιμό μου; Γιατί δεν φρόντισαν, σάν φτωχοκόριτσο που ήμουν, να με κάνουν μια δυνατή και εργατική γυναίκα; Γιατί πάνω σε μια κότα ζήτησαν να κολλήσουν αετού φτερά; Γιατί έκαμαν την ψυχή μου να γεράσει; Γιατί να με δηλητηριάσουν με φιλοδοξίες και επιθυμίες θάζοντάς με κοντά σ' ευτυχισμένα παιδιά;

Από τότε που ήμουν δώδεκα χρονών, άρχισε να γεννιέται και να μεγαλώνει μέσα μου μίσος προς κάθε τι που με τριγύριζε.

Η μητέρα μου δεν ενδιαφερότανε καθόλου για μένα και μ' άφηνε ελεύθερη να κάνω ό,τι θέλω. Πάντα έρισκόμουν έξω από το σπίτι μου, διάβαζα απληστα διάφορα μυθιστορήματα, άρχισα να καλλωπίζωμαι, να θέλω ν' άρέσω, ενώ κατά βάθος έννοιωθα την ανάγκη μιας καλής συμβουλής. Ο πατέρας μου γύριζε αιώπως μεθυσμένος. Η μητέρα μου ήταν αιώπως κουρασμένη και απληστη για λεπτά.

Όταν έγιναν δέκα πέντε χρόνων, θαρρώ πως έρωτεύθηκα ένα φοιτητή. Ίσως το έκαμα από ιδιοτροπία. Ίσως από πείσμα.

Και όμως ύστερα από λίγους μήνες έπεσα όπως ένα φρούτο που το αφήνουν να σαπίσει και πέφτει, όπως μαδιούνται τα τριαντάφυλλα στην κάψα του καλοκαιριού. Κι'

έγω δεν ξέρω πώς. Θυμάμαι μόνο μια σκοτεινή νύχτα του χειμώνα τὰ λόγια του, όταν μ' έδιωξε :

— Έλα, κόρη μικρή μου, πήγαινε... είνε άργά και θά σε γυρεύη ή μητέρα σου.

Θυμάμαι πώς ό κρότος της πόρτας πού έκλεισε πίσω μου σφράγισε μ' ένα σπαραγμό τó άτιμασμένο κορμί μου. Καί τόν κρότο έκείνο της πόρτας πού κλείστηκε δεν τόν ξέχασα ποτέ. Ήταν ό υπόκωφος γογγυσμός της ψυχής μου. Αυτό είνε πού μέ κάνει να μην πεθάνω έντελώς ήσυχη. Γιατί και τη στιγμή πού θά χωρίσω την ψυχή μου από τó σώμα θά ξανακούσω καθαρά τόν θρόντο έκείνο της πόρτας πού έκλεισε. Ύστερα θά έλθη τó μηδέν... τó άπαλό χιόνι πού πέφτει σιγά-σιγά στο δρόμο κι' έπειτα κρύο... τόσο κρύο πού μουδιάζει και τó σώμα και την ψυχή. Τί ένδιαφέρον έχει ή επίλοιπη ιστορία μου ; Τό άκατάσχετο εξακολουθητικό γλύστηρημα ; τά διάφορα όνόματα ; τά χρήματα ; Όλα αυτά τί ένδιαφέρουν ;

Όλη ή περασμένη μου ζωή είνε πίσω από κείνη την πόρτα πού έκλεισε τόσο δυνατά και τόσο άπότομα, πάνω στο χιόνι πού έπεφτε, στο κρύο πού έκανε να τρέμη τó σώμα μου και την ψυχή μου. Έκείνο πού μέ σκοτώνει είνε πού δεν μπορώ να λησμονήσω.

Ω! άς αναπαυθώ λιγάκι! Τά έγκλήματα της ψυχής δεν έχουν τύψι συνειδήσεως. Έκείνος εξακολουθεί να περπατάει ήσυχος χαρωπός, ευχαριστημένος! Όλα τά άλλα λησμονήθηκαν. Κι' έγω δεν τόν άγαπώ. Ίσως και να μην τόν άγάπησα ποτέ.

Φεύγω γαληνιαία με τη συνειδησί άγνή.

Δεν ζητώ από τούς ανθρώπους παρά ένα πράγμα: να μη μιλήσουν καθόλου για μένα.

Άπό τó Θεό γυρεύω τη στιν... πού με μειδίαμα θ' άποχαιρετώ τόν κόσμο, ή πόρτα πού θά κλείση πίσω μου να μη θροντήση δυνατά και τó χιόνι να με σκεπάση ήσυχά, άπαλά όπως τότε...

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

ΤΑ ΕΞΥΠΝΑ ΚΑΙ ΤΑ ΚΟΥΤΑ

Ό γιατρός. — Τι πάσχεις ;
Ό άρρωστος. — Δέ μπορώ να κοιμηθώ, γιατρέ μου.

Ό γιατρός. — Καί τί κάνεις έλη την ήμέρα ;

Ό άρρωστος. — Γλεντάω άπ' τó πρωί ως τó θράδυ, τρώω σά λυκος, τρέχω σά σκύλος και μολαταύτα τó θράδυ δέ μπορώ να κοιμηθώ.

Ό γιατρός. — Τότε δεν είμαι έγω ό άρμόδιος. Πρέπει να πäs σε κανένα κτηνίατρο...

— Μά, κύριε ξενοδόχε, πάρε τη γάτα σου από δω. Θέλει να φάη από τó πιάτο μου.

— Ά, την καυμένη! Είνε τόσο έξυπνη! Άναγνώρισε τó πιάτο της. Κάθε θράδυ της θάζω και τρώει στο ίδιο !..

— Μπα, φορτάτε πένθος για τó μακαρίτη τó σύζυγό σας; Άλλά μου φαίνεται πώς έχει πεθάνει πρό πέντε έτών.

— Ναί, αλλά πρέπει τελοσπάντων να δείξω στον κόσμο πώς έμεινα χήρα.

Ό νέος δημόσιος εισπράκτωρ της κωμοπόλεως Κ... πηγαίνει στο φωτογραφείο για να βγάλη μερικές φωτογραφίες. Πρό του φωτογραφικού φακού παίρνει την πόζα πού νομίζει πώς ταιριάζει σ' άξιώμά του.

— Μ' αυτή τη θέσι πού έχετε δέ μπορώ να σας φωτογραφήσω, τού λέει ό φωτογράφος.

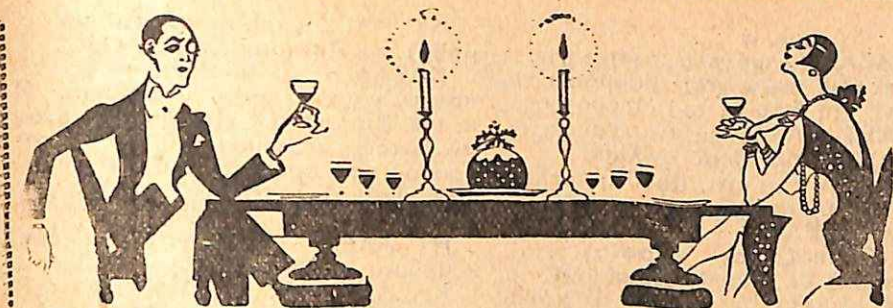
— Τι να κάνω; Δεν είχα τó προσόντα να μέ διορίσουν σε άνωτέρα.

— Δεν έννοώ αυτό. Πρέπει να τοποθετηθήτε καλύτερα.

— Κι' έγω ζητώ να μέ τοποθετήσουν καλύτερα. Να δούμε όμως αν θά έγκρίνη την μετάθεσί μου τó ύπουργείο.

— Μά μη κάθεστε έτσι...

— Έννοια σας και δεν κάθομαι. Όλη μέρα γυρίζω και έχω θάλει στην ένέργεια όσα μέσα μπορώσα...

Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ «ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ»

ΤΟΥ ΜΙΣΕΛ ΠΡΟΒΕΝ

ΤΟ ΚΟΛΠΟ

Ό Δανιήλ Καζάλ περιμένει στο άθωστόλιστο διαμέρισμά του τη φίλη του κ. Γαβριέλλα Ντ' Άλέζ. Ή ώρα είνε τέσσερες κ' ή Γαβριέλλα έπρεπε να είνε από τις δύο εκεί, όπως είχαν πεί. Είνε νευρικός, ταραγμένος, έξω φρενών. Επί τέλους άκούγονται θήματα στη σκάλα. Είνε τά δικά της. Σε λίγο έκείνη μπαίνει μέσα.

ΚΑΖΑΛ. — Επί τέλους, μά τί έγινες !

ΓΑΒΡΙΕΛΛΑ. — Άφησέ με ν' άναπνεύσω... Δέ μπορώ πειά !... Έρχόμουνά τόσο θιαστική... Πάει τó άπόγευμά μας, καταστράφηκε !... (Πέφτοντας σ' έναν καναπέ). Ούφ! φίλησέ με τούλάχιστο !

ΚΑΖΑΛ. — Άλήθεια... Μέσ' στη συγκίνησί μου τó ξέχασα (τη φιλεί). Σε λατρεύω !... Μά πές μου τί συνέβη γιατί κάθομαι σ' άναμμένα κάρβουνα !

ΓΑΒΡΙΕΛΛΑ. — Φαντάσου ότι μετά τó φαγητό, τη στιγμή πού έτοιμαζόμουνά να ρθώ, ό άντρας μου με είδοποίησε ότι δέ θά πήγαινε στο γραφείο του και θά περνούσαμε τ' άπόγευμά μας μαζί, γιατί σήμερα είνε ή έορτή μου και θά πηγαίναμε στα μαγαζιά για να μου πάρη ένα δώρο της άρσεκείας μου. Τί να κάνω. Δέ μπορούσα να τού πώ πώς είχα ραντεβού !... Βγήκαμε έξω... Θέλησα για να ξεμπερδέψω, να ψωνίσω στην τύχη στο πρώτο μαγαζί πού μπήκαμε. Μά αυτός με παρέσυρε σ' έξη-έπτά άλλα μαγαζιά με την πρόφασι, ότι δέν έπρεπε να διαλέξω στην τύχη...

ΚΑΖΑΛ. — Κι' όλα αυτά είμαι βέβαιος, για να σου πάρη κανένα φρικτό δώρο. Έχει κάτι γούστα...

ΓΑΒΡΙΕΛΛΑ. — Όχι, μου πήρε ένα πολύ παλιό δαχτυλίδι με ρουμπίνια... Δεν είνε και πολύ άσχημο. Μά τó δαχτυλίδι του με στενοχωρούσε ! Έγώ μια ιδέα είχα στο μυαλό μου: να τόν ξεφορτώσω μια ώρα άρχητερα. Έβλεπα τις ώρες να περνούν... καταλάβαινα πώς με παρίμενες, πώς θά θύμωνες... Ήμουν σε κακό χάλι. Επί τας... τόν έπεισα ότι έπρεπε να τερματίσω την μοδιστρα μου !... Μου παραχώρησε μια ώρα, υπό τόν όρο να περάσω να τόν πάρω από τη Λέσχη...

ΚΑΖΑΛ (μανιώδης). — Ωστε τελεία καταστροφή τού ραντεβού μας ;

ΓΑΒΡΙΕΛΛΑ. — Τί ήθελες να κάνω; Αυτό δέν είνε λιγότερο δυσάρεστο για μένα.

ΚΑΖΑΛ. — Πάει ή μερα της γιορτής σου !... Καί πόσα είχα σκεφθή για δαύτη !... Ίδού, είχα έτοιμάσει !...

ΓΑΒΡΙΕΛΛΑ. — Άλήθεια... Κι' αυτά τά λουλούδια ;

ΚΑΖΑΛ. — Για ένα όλα και τά τριαντάφυλλα πού τόσο τ' άρέσουν. Έπίσης σου είχα έτοιμάσει ένα δώρο, μια έκπληξη !...

ΓΑΒΡΙΕΛΛΑ. — Άλήθεια !...

ΚΑΖΑΛ (φέρνοντας ένα θαυμάσιο κουτί). — Κύπτα !

ΓΑΒΡΙΕΛΛΑ (τó άνοίγει και μένει κατάπληκτη). — Μά είνε δυνα-

τόν ; Τό κολλιέ ;...

ΚΑΖΑΛ (χαμογελώντας). — Ναι... Τς κολλιέ πού είχαμε θαυμάσει τις άλλες στη βιτρίνα του Μπουσερόν...

ΓΑΒΡΙΕΛΛΑ (μη πιστευοντας ακόμη). — Μά είσαι τρελλός ;

ΚΑΖΑΛ. — Γιατί, αφού ή τρελλά μου σ' ευχαριστεί τόσο ;

ΓΑΒΡΙΕΛΛΑ. — Είνε θείο ! θείο ! (Σκυθρωπάζοντας άξαφνα). Ναι, μόνο πού δέ μπορώ, αλλοίμονο, νά τό φορέσω, ούτε καί νά τό πάρω μαζί μου !... Για συλλογίσου τί θά πη ό 'Ιλαίρ, ό άντρας μου, άμα τό δει !

ΚΑΖΑΛ. — Πρέπει νά βρούμε έναν τρόπο γιά νά τόν κάνουμε νά τό χάψη κι' αυτό.

ΓΑΒΡΙΕΛΛΑ. — 'Αδύνατον ! Μπορώ νά τοῦ πῶ πῶς άγόρασα από τις οικονομίες μου αυτό τό κολλιέ τῶν διακοσιών χιλιάδων φράγκων ; Ούτε καί πῶς τό βρήκα στο θέατρο ή μέσα στ' άμάξι, ούτε καί ότι τό κέρδισα σέ κα- νένα λαχείο...

ΚΑΖΑΛ. — Ναι ! ναι !... Στο λαχείο...

'Ακου λοιπόν τό παραμῦθι : Μιά ευγενής κυρία άναγκάζεται νά θάλη τά κοσμήματά της σέ λαχείο από τούς κληρούς τοῦ οποίου πασσάρουμε έναν καί στόν άντρα σου, εκείνον πού, φυσικά, θά κερδίση τό κολλιέ. Πῶς σοῦ φαίνεται ή ξμπνευσί μου ;

ΓΑΒΡΙΕΛΛΑ. — Μεγαλοφυής ! Καί τώρα ή ὥρα πέρασε. 'Ο άντρας μου μέ περιμένει. Πρέπει νά πηγαίνω. (Φορεί τό καπέλλο της). Κανόνισε έξού τό ψευτολαχείο. 'Αντίο, άγάπη μου.

* * *

Τήν επομένη Κυριακή, στό σπίτι της Γαβριέλας. 'Ο Καζάλ συνομιλεί μέ τό 'Ιλαίρ ντ' 'Αλέξ, τόν άνθρα της, ενώ ή Γαβριέλα τούς άκούει.

ΚΑΖΑΛ. — Είχατε γνωρίσει τήν κυρία Ριμπορντέλ ;

ΝΤ' ΑΛΕΖ (προσπαθώντας νά θυμηθῇ). — Ριμπορντέλ ;... 'Οχι...

ΚΑΖΑΛ. — Δέ θυμάστε ; Μά ναι, πρέπει νά τήν έχετε γνωρίσει... 'Η κ. ντε Ριμπορντέλ είνε ή χήρα ενός ανωτάτου αξιωματικού της αυτοκρατορικής φρουράς... Οι Ριμπορντέλ είχαν άλλοτε πολύ μεγάλη περιουσία.

ΝΤ' ΑΛΕΖ. — Περίεργο ! Δέν τούς θυμούμαι καθόλου...

ΚΑΖΑΛ. — Καλά ! Δέν πειράζει ! Αυτό δέν ενδιαφέρει καί πολύ. 'Ακούστε λοιπόν : 'Η χήρα αυτή κυρία είχε τοποθετήσει άσχημα τήν χρηματά της κ' έτσι έχασε ό,τι της έμενε από τήν παλαιά τους περιουσία. Για νά εξοικονομήση τώρα τό

ψωμί της βάζει τά κοσμήματά της σέ λοταρία. Μεταξύ αυτών υπάρχει κ' ένα θαυμάσιο κολλιέ από διαμάντια. Λένε ότι είνε δῶρο τοῦ Ναπολέοντος τοῦ ΙΙΙ πρὸς εκείνην πού ήταν άλλοτε ή περίφημη κυρία Ριμπορντέλ, εἰς ένδειξι κάποιας ξεχωριστής εὐνοίας. Πρόκειται περί ενός ιστορικού κοσμήματος.

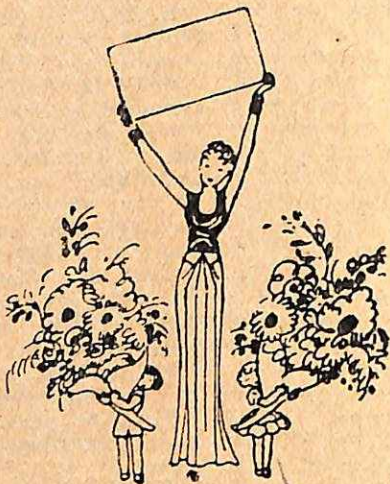
ΝΤ' ΑΛΕΖ. — 'Ε- σείς διαθέτετε τά εισιτήρια ;

ΚΑΖΑΛ. — Ναι. Δέ μόρεσα νά μείνω άσυγκίνητος μπρὸς σέ μία τέτοια δυστυχία !... Καί σεις, πού είσθε τόσο φιλάνθρωπος, φαντάζομαι ότι θά πάρετε μερικά εισιτήρια...

ΝΤ' ΑΛΕΖ. — Ξέρετε, προκειμένου περί λαχείων έχω ένα αξίωμα...

ΓΑΒΡΙΕΛΛΑ. (Πού δέν είχε πεί τίποτε ὡς τώρα). — Μά, φίλε μου, δέ μπορούμε ν' άρνηθούμε.

ΚΑΖΑΛ. — Νά σάς δώσω πέντε αριθμούς τῶν εκατόν φράγκων. Εἶνε σχεδόν οι τελευταίοι !... 'Η κλήρωσις θά γίνη σέ καμμιά δεκαπενταριά μέρες. Καί ποιὸς ξέρει ;... Μιά καλή πράξι δέν πάει ποτέ χα-

μένη !... Μπορεῖ νά κερδίσετε τό κολλιέ !

ΝΤ' ΑΛΕΖ. — 'Ω ! τά ξέρω τά λαχεία !... 'Όσο γι' αυτό... Μά άλλωστε δέν τό κάνω μέ τήν έλπίδα νά κερδίσω.. Μοῦ είπατε ότι πρόκειται γιά μία δυστυχισμένη ύπαρξι... Δόστε μου τά μπιλλιέτα (βγάζοντας τό πορτοφόλι του). Νά, πεντακόσια φράγκα !

ΚΑΖΑΛ. — Μήπως θέλετε νά διαλέξετε τούς αριθμούς σας ;

ΝΤ' ΑΛΕΖ. — Δέ μ' ενδιαφέρει... 'Όποιοι καί νάναι τό ίδιο μοῦ κάνει.

ΚΑΖΑΛ. — Τότε στήν τύχη... Αυτή διαλέγει, πολλές φορές, καλλίτερα.

Δίνει τά πέντε κουπόνια στόν ντ' 'Αλέξ, παίρνει τά λεπτά, κλείνει θριαμβευτικά τό μάτι στή Γαβριέλλα καί ύστερα από μερικές άσχημες κουβέντες βρίσκει μία πρό- φασι καί φεύγει.

* * *

Τρεῖς εβδομάδες κατόπιν, ό υπηρέτης τοῦ Καζάλ φέρνει στού ντ' 'Αλέξ τό περίφημο κολλιέ μέσα σ' ένα έξοχο καυτί μέ τ' αρχικά τῶν ανυπάρχτων Ριμπορντέλ, συνοδευόμενο μ' ένα γράμμα, συνταγμένο ὡς έ- ξής :

«Αγαπητέ μου ντ' 'Αλέξ,

«Τά πιὸ άπίθανα γίνονται καμμιά φορά πραγματικότης. Χθές τό άπόγευμα έγινε ή κλήρωσις τοῦ λαχείου Ριμπορντέλ στά σαλόνια της κομήςσης ντε Πομενί καί κερδίσατε μέ τόν αριθμό 13.312 τό περίφημο κολλιέ. Εἶμαι έκπληκτος, αλλά ικανοποιημένος, γιατί δυσπιστούσατε πρὸς τά λαχεία καί σάς ξβανάνγκασα κάπως γιά νά πάρετε τά πέντε μπιλλιέτα. Σας στέλνω τό δῶρο της τύχης μέ τόν υπηρέτη μου καί θά σάς χρωστῶ μεγάλη χάρι, άν μέ περιμένετε γιά νά κάνουμε μαζί τήν έκπληξι στήν κυρία ντ' 'Αλέξ.

Δικός σας

Δανιήλ Καζάλ».

«Υ. Γ. 'Ασφαλῶς ή άρετή πάντοτε άνταμείβεται !»

* * *

(Μετά δύο ὥρες)

ΚΑΖΑΛ (μπαινοντας μέ χαμόγε-

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ

ΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΑΙ ΤΟΥ ΒΑΛΤΕΡ ΣΚΟΤ

'Ο Βάλτερ Σκὼτ γράφοντας σέ κάποιον πλούσιο νέο πού ζητούσε συμβουλές άπ' αυτόν τοῦ έγραφε : «Πρόσεχε νά μη πέσης στο σφάλμα πού πέφτουν όλοι εκείνοι, οι όποιοι δέν έχουν εργασία, έννω νά μη χρονοτριβής σέ μηδαινά πράγμα- τα. Μη άναβάλλεις τις εργασίες σου, αλλά νά έκτελής αυτές άμέ- σως καί μην τις αφήνεις ήμιτελείς. 'Ολόκληρο στράτευμα πέφτει σέ ά- ταξία, γιατί τά προπορευόμενα τμή- ματά του βαθίζουν μέ όκηνηρία καί άταξία. Τό ίδιο συμβαίνει καί στις ύποθέσεις. 'Αν δέν τελειώσουν ευ- θύς άμέσως καί μέ τάξιν, συσσω- ρεύονται καί γίνονται κατεπίγου- σες καί μπερδεύονται τόσο πολύ, ὥ- στε κανείς δέν μπορεί νά τις ξεμ- πλέξη».

ΑΝΕΜΩΝΕΣ

'Η τιμωρία δέν έρχεται πάντοτε άμέσως, πολλές φορές έρχεται, ό- ταν κανείς δέν τήν περιμένει.

* * *

Τό καλό όνομα άποκτάται μέ πολλές καλές πράξεις, χάνεται δέ μέ μία.

λο στοῦ Ντ' 'Αλέξ). — 'Ε, λοιπόν ;...

ΝΤ' ΑΛΕΖ (ένθουσιασμένος). — 'Υπέροχο ! θείο ! θαυμάσιο !...

ΚΑΖΑΛ. — 'Ελπίζω πῶς ή κ. Ντ' 'Αλέξ...

ΝΤ' ΑΛΕΖ (θάζοντάς του τό δά- χτυλο στο στόμα). Σούτ !... 'Η γυ- ναίκα μου δέν ήταν εδώ, όταν τό έφερε ό υπηρέτης σας... δέν ξέρει τίποτε !... καί θά σοῦ ζητήσω μία χάρι, άγαπητέ μου Καζάλ, νά μην της κάνετε ποτέ λόγο, ούτε γιά τό λαχείο, ούτε γιά τό κολλιέ...

ΚΑΖΑΛ (ταραγμένος). — Γιατί ;...

ΝΤ' ΑΛΕΖ (έμπιστευτικά). — Για- τί θέλω νά τό χαρίσω της έρωμένης μου !...

ΚΑΖΑΛ. — ! ! !

ΜΙΣΣΑ ΠΡΟΒΕΝ

ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΠΑΘΗ

Η ΧΑΡΤΟΠΑΙΞΙΑ

Σύντομη ιστορία της χαρτοπαιξίας. — Πώς έπαιζαν οι παππεῦδες μας. — Σκαμπίλι, τριόμφορ, λασκενές, μπακαράς. — Η βεγκέρες του 1855. — Τι έπαιζε ο Όθων. — Μιά έκθεσις του επάρχου και ποιητού Άχιλλέως Παράσχου. — Ο Διάβολος και τὰ χαρτιά.

Τὰ χαρτιά ! Νὰ ἔνα ἀπὸ τὰ φοβερά καὶ ἀγιάτρευτα πάθη τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς. Λένε ὅτι τὸ παιγνίδι αὐτὸ ἦρθε ἐξ Ἀνατολῶν. Ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴν ἔρχεται κάθε φῶς· ἀπὸ κεῖ λοιπὸν ἔπρεπε νὰ περιμένουμε κι' αὐτὴ τὴ μύδα. Προσθέτουν ἀκόμα ὅτι σὲ κάποιον Κινέζο συγγραφέα ἀναφέρεται ὅτι μιὰ σινική δυναστεία, τῆς ὁποίας ἡ ἀρχὴ χάνεται στὰ βάθη τῶν αἰώνων, εἶχε ἰδρυτῆ ἕνα διάσημο... χαρτοπαίκτη αυτοκράτορα ! Καὶ τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι ἡ μαγία τῶν χαρτιῶν πέρασε πάνω ἀπὸ τὸν κόσμον σὰν πνοὴ ἐπιδημίας γενικῆς στὶς διαφορὲς ἐποχές. Ἡ παράδοσι ἀναφέρει ὅτι ἕνας Βασιλεὺς τῆς Γαλλίας ἀναγκάστηκε νὰ φοβερῇ καὶ μὲ θάνατον ἀκόμα τοὺς χαρτοπαίκτες, χωρὶς νὰ κατορθώσῃ τίποτε, καὶ κάποιος Πάπας εἶδε κι' ἔπαθε νὰ πείσῃ τοὺς καρδιναλίους του ὅτι τὰ χαρτιά εἶνε ἐφεύρεσι τοῦ Σατανᾶ γιὰ νὰ πειράξῃ τοὺς ἀνθρώπους καὶ γιὰ νὰ τοὺς κάνῃ νὰ θλασφομῶν γύρω ἀπὸ τὸ «πράσινο τραπέζι τῶν ὀργῶν !»

* * *

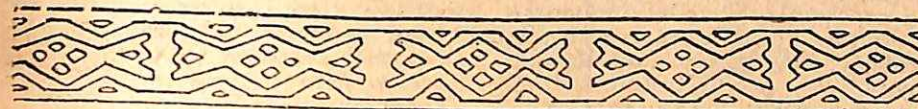
Σήμερα, τὴν χαρτοπαικτικὴ μαγία, τὴν συγκεντρώνει τὸ πόκερ ποὺ εἰσηχθὴν στὴν Ἀθῆνα στὰ 1907. Ἄλλοτε ἦσαν ἄλλα τὰ παιγνίδια. Τὰ χαρτιά τῆς τράπουλας εἶνε 52, ἀτελείωτοι ὅμως οἱ συνδυασμοὶ τῶν. Σὲ κάποιον χαρτοπαικτικὰ σκάνδαλον τοῦ Λονδίνου ἀνεκαλύφθη ὅτι ἔνα πειγνίδι, ποὺ ἐκινδύνεψε τότε νὰ ἐκθρονίσῃ τὸν μπακαρά, τὸ παιγνίδι «Μάλτισσον», τὸ ἀνακάλυψε ἕνας

κατάδικος στὶς φυλακὲς τοῦ Ἑδιμβούργου. Ὅταν ἔγιναν αὐτὰ τὰ ἐξευτελιστικὰ ἀποκαλυπτήρια τὸ «Μάλτισσον» ἐξωστρακίσθη καὶ ὁ μπακαράς γλύτωσε τὸν κίνδυνον. Ἀλλὰ κανεὶς ἀκόμα δὲν μᾶς εἶπε ποῖος εἶνε ὁ ἐφευρέτης τοῦ μπακαρά. Ἰσως καὶ αὐτοῦ ἡ καταγωγή νὰ μὴν εἶνε πρὸ πολὺ ἀριστοκρατικὴ...

Ἄλλοτε λοιπὸν ἦσαν ἄλλα τὰ παιγνίδια. Τώρα κάπου-κάπου, σὲ κανένα συνοικιακὸ καφενεδάκι, μπορεῖ κανεὶς ν' ἀνακαλύψῃ δυὸ ἀνθρώπους μὲ ἀφέλειες νὰ παίξουν σκαμπίλι. Καὶ ὅμως τὸ σκαμπίλι, τὸ τόσο περιφρονημένο τώρα, ἦταν ἄλλοτε στὶς δόξες τοῦ καὶ παιζότανε μανιωδῶς στὰ σαλόνια τοῦ 1855. Τὸ μαρτυρεῖ καὶ μιὰ ἐπιστολὴ τῆς ἐποχῆς, σωζομένη ἀκόμη. Ἐγράφη ἀπὸ ἕνα πολιτευτὴ Ἀθηναῖο πρὸς ἐπαρχιώτη φίλον του γιὰ νὰ τοῦ συστήσῃ μιὰ κόρη, τὴν ὁποία θὰ ἔπαιρνε ὁ γιὸς τοῦ ἐπαρχιώτου:

«Πρὸς ταῖς ἄλλαις χάρεσι, γράφει, ἡ Ἑλληνικὴ ἀνακρούει ἐπὶ κιθάρας ὁλόκληρον μελοδράμα ἀνοδεύουσα ταῦτα διὰ τῆς ἀργυροῦ φωνῆς τῆς. Παίζει δὲ ἐξέχως καὶ σκαμπίλιον, καὶ εἰς τοῦτο ἀποκαλύπτει ἀφιλοκερδὲς καὶ πρᾶος καὶ γενναία, οὐδενὸς δολιευομένη τὸν ἀντίπαλον, χαρίζουσα δὲ αὐτῷ, ὅσα ἐκεῖνος ἐξ ἀπερίσκεπτης ἀπώλεσεν. Ὡς δὲ δὲν ἀγνοεῖς ἐν τῷ παιγνιδίῳ ἀποκαλύπτειται ὁ ἀληθὴς χαρακτήρ τοῦ ἀνθρώπου».

Συγχρόνως μὲ τὸ σκαμπίλι εἶχε κατακτήσῃ τὴν πρωτεύουσά μας καὶ ἡ κοντσίνα, τὴν ὁποίαν φαίνεται πῶς εἶχαν εἰσαγάγει πρὸ πάντων

ΤΑ ΕΚΤΑΚΤΑ ΤΗΣ "ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ",

ΟΙ ΔΙΑΣΗΜΟΙ ΑΦΗΡΗΜΕΝΟΙ

Στὴν ἀφηρημάδα πέφτουν περισσότερο οἱ μαθηματικοί, γιὰ τὰ προβλήματα τῆς ἐπιστήμης ἀπασχολοῦν διαρκῶς τὴ σκέψιν τους. Μεταξὺ τῶν ἄλλων διηγοῦνται γιὰ τὸν Νεύτωνα καὶ τοῦτο: Ὅταν νεώτατος ἀκόμα, ἀρραβωνιάστηκε μὲ μιὰ ὥραια καὶ αἰσθηματικὴ Σκωτσέζα, τὴν ἔπαιρνε καὶ πῆγαιναν σ' ἐρημικοὺς περιπάτους, κοντὰ στὴ θάλασσα. Ἐκεῖ καθόντουσαν σ' ἕνα θράχο πλάι-πλάι, ὁ Νεύτων συλογίζεταν τοὺς νόμους τῆς Οὐρανίου Μηχανικῆς καὶ ἡ κόρη ἀναστέναζε. Οὕτε φιλιὰ, οὕτε τίποτα ! Μιὰ μέρα μάλιστα ὁ Νεύτων ἦταν τόσο πολὺ θυτισμένος στοὺς διαλογισμοὺς του, ὥστε θέλοντας νὰ καθορίσῃ τὴν πίπα του ἀπὸ τὴ στάχτη,

οἱ Ἰταλοὶ καὶ Πολωνοὶ πρόσφυγες, Γρηγόρια ἡ κοντσίνα ἐκυριάρχησε. Τὴν ἔπαιζαν μικροὶ καὶ μεγάλοι. Λέγεται μάλιστα ὅτι ἕνας ὑπουργὸς τοῦ Ὑπουργείου Βουλγαρῆς ἔπαιξε στὴν κοντσίνα καί... τὸ ὑπουργεῖο του ! Ἐχασε καὶ θὰ παρητεῖτο, ἀν κείνος ποὺ ἐκέρδισε δὲν ἠρνεῖτο νὰ δεχθῇ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑποσχέσεως.

* * *

Μὲ τὴν τρίτη Γαλλικὴ Αὐτοκρατορία καταλαμβάνουν τὸν κόσμον καὶ τὴν Ἑλλάδα δύο χαρτοπαικτικὰ πάθη: Ὁ μπακαράς καὶ ὁ λασκενές. Ὁ μπακαράς μαίνεται στὰ μεγάλα Παρισινὰ σαλόνια καὶ σ' αὐτὰ τὰ ἀνάκτορα τοῦ Κεραμεικοῦ. Ἀλλὰ στὴν Ἀθῆνα, ἡ Βασιλικὴ Αὐλὴ δὲν φαίνεται εὐνοϊκὴ στὰ χαρτιά. Ὁ Ὅθων τ' ἀποφεύγει σὰν ἐφεύρεσι τοῦ Διαβόλου. Κάποτε ἔπαιζε καὶ ὁ Ὅθων ἕνα ἀνιάρωτον καὶ μακρότατον γερμανικὸν παιγνίδι ὥστε τὸ ἐβαρέθηκε τέλος κι' ὁ ἱδιος.

ἔπαιξε τὸ χέρι τῆς μνηστῆς του καὶ ἔχασε ἕνα ἀπὸ τὰ δάχτυλά της στὴν φλέγουσαν ἀκόμη κοιλότητά της πίπας, καὶ μόνον ἀπὸ τὴν κραυγὴ ποὺ ἄφησε ἡ κόρη ἐκατάλαβε τὴν πλάνη του:

— Κήκηες, μάυ νῆαρ ; τὴ ρώτησε.

— ὦ, γιές !... ἀπάντησε μὲ δάκρυα ἡ Σκωτσέζα.

Ἐν τούτοις δὲν τὸν παρήτησε. Τὸν ἔπαιξε ἀντὶρα κι' ἔκαναν ἀρκετὰ παιδιὰ.

* * *

Περὶ τοῦ διασήμου μαθηματικοῦ Στούρμ, (ὁ ὁποῖος στὰ γειάτα του ἔγραψε καὶ ποιήματα) διηγοῦνται ὅτι μιὰ μέρα περπατώντας στὸ δρόμον καὶ ἀπερροφημένος σ' ἕνα πρό-

ἡ εἴσοδος τοῦ μπακαρά στὴν Ἀθῆνα ὑπῆρξε θριαμβευτικῶς καταστρεπτικὴ. Στὸ «Ξενοδοχεῖο τῆς Ἰταλίας» (ποὺ ἦταν στὴ σημερινὴ διασταύρωσιν τῶν ὁδῶν Αἰόλου καὶ Σταδίου) μιὰ σάλα συνεκέντρωνε νέους διαφόρων κοινωνικῶν τάξεων, μιὰ δὲ μεγάλη ἀθηναϊκὴ περιουσία ὀφείλεται στὴν ἐξαιρετικὴ τύχη τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Στὴν ἐμφάνισιν τοῦ μπακαρά, χάθηκαν ὁ «τρίομφορ», τὸ «Φαραῶν», τὸ «σκαμπίλι». Ἡ μπακαροποίησης ξαπλώθηκε σὰν ἐπιδημία καὶ στὶς ἐπαρχίες. Ἡ ἐκθέσις τῶν ἐπαρχῶν — τὶ τύποι καὶ ἐκεῖνοι — ἦσαν ἀπελπιστικῆς.

Μιὰ ἐκθεσις περὶ τοῦ κακοῦ τῆς χαρτοπαιξίας, γραμμένη ἀπὸ τὴν πέννα τοῦ Ἀχιλλέως Παράσχου, ἐπάρχου καὶ αὐτοῦ τότε, ἐδημοσιεύθη καὶ ἔκανε ζωερὴ ἐντύπωσιν σὲ ὁλοὺς καὶ στὴν Κυβέρνησιν. Φαίνεται δὲ ὅτι ἐλήφθησαν αὐστηρὰ μέτρα, ὁ μπακαράς ἐκηρύχθηκε ἐν διωγμῷ καὶ τὸ κακὸ σιγὰ-σιγὰ ἔπαψε.

βλημα, βρέθηκε άξαφνα μπροστά σ' ένα στρογγυλό δίσκο. Ο Στούρμ είχε πάντοτε κιμωλία στην τσέπη του. Στάθηκε, έβγαλε την κιμωλία και άρχισε νά γράφει αλγεβρικούς τύπους στον δίσκο. Στο μεταξύ, ο δίσκος κινείται, φεύγει σιγά, ο καθηγητής τον ακολουθεί περπατώντας και γράφοντας τὰ σημεία του. Ο δίσκος τρέχει, και ο μαθηματικός τρέχει κατόπιν του συνεχίζοντας τη λύση του προβλήματος.

Ήτο δὲ ο δίσκος άπλούστατα ή θάσις ενός θαλασσιού, το όποιον έγύριζε στην πόλι ο πλανόδιος πωλητής νερού, φορτωμένο στο κάρο του !

* * *

Τρομερά άφηρημένος ήταν και ο χρηματίας πρωθυπουργός της Γαλλίας καρδινάλιος Ντυμποά. Αύτος συνήθιζε νά δειπνή κάθε θράδυ μ' ένα κοτόπουλο ψητό. Ένα θράδυ όμως το κοτόπουλο έτυχε νά φαγωθή στην κουζίνα από το σκύλο. Οί ύπηρετες που έφοβούντο το θυμό του κυρίου των, ήξεραν όμως και την χρονία άφηρημάδα του τόν έπεισαν ότι είχε δειπνήσει.

— Έφάγατε, έσοχώτατε !

— Έφαγα ; Άλήθεια ; Είσαθε βέβαιοι ;

— Ρωτήστε και το γιατρό σας.

Ο γιατρός του καρδινάλιου, είδοποιημένος προτίτερα, έδέχθηκε νά βοηθήσει την κωμωδία των ύπηρετών. Διέταξε νά έτοιμασθί και δεύτερο κοτόπουλο και έπέτρεψε στον πεινασμένο καρδινάλιο νά το φάγη. Κι' ο ξεχασμένος Ντυμποά ήταν γεμάτος ένθουσιασμό για την καλή του χώνεψη !

* * *

Περί του γιατρού της Όθωνικής Αύλης, Βαυαρού Ρέζερ, διασήμου άφηρημένου και τούτου, ίδου τί γράφει σ' Απομνημονεύματά της μια Έλβετις κυρία, έπισκεφθείσα την Αθήνα το 1859:

«Ήμουν άσθενής... Η Βασίλισσα Άμαλία, πληροφορηθείσα τούτο, έστειλεν άμέσως τόν ιατρόν της κ. Ρέζερ Βαυαρών νά με έπισκεφθί. Μόλις έμπήκε, μου έκανε κακή έντύπωση. Συχαίνομαι τούς μύσους και αυτός όχι μόνον μύσος είνε, άλλ' ούτε μπορείς νά καταλάβης πού διευθύνεται το βλέμμα του... Έμπήκε σάν άνεμοστρόβιλος και

πήρε κάθε άλλη διεύθυνσι παρά του κρεβάτιού μου. Τέλος άνεκάλυψε πού ήταν το κρεβάτι, έπλησίασε και μουρμουρίζοντας μου άπηύθυνε τόν λόγον γαλλιστί.

— Είσαθε άσθενής, κυρία ;

— Μάλιστα, κύριε.

— Έχετε χαρτί, κυρία ;

— Υποθέτω, κύριε.

Έκάθισε κοντά στο τραπέζι, άρπαξε ένα φύλλο χαρτί και άρχισε νά γράφει. Διά μιας αφήνει την πένα και όρμα σέ μένα. Άνατριχίλα μου ήλθε. Τόν ένόμισα τρελλό. Εύτυχώς δέν ήτο, άλλα γράφοντας τη συνταγή του, θυμήθηκε άξαφνα ότι δέν έμέτρηση τόν σφυγμό μου και δέν με είχε ρωτήσει τί αισθάνομαι. Άρπαξε το χέρι μου και με ρώτησε (πάντοτε γαλλιστί).

— Μά τί έχετε, κυρία ;

— Το κεφάλι μου καίει, κύριε, και τὰ γονάτα μου τρέμουνε.

— Βήξате λίγο, κυρία !

Έβήξα λοιπόν, αν και δέν είχα βήχα. Έγύρισε πάλι στο τραπέζι, έτελείωσε τη συνταγή, μου την έδωσε, άρπαξε το καπέλλο του και έδοκίμασε νά βγί από την πόρτα πού έφερνε στό... άλλο δωμάτιο και ή όποια, φυσικά, ήτο κλειδωμένη.

Τόν αφήσα νά παλεύη με την πόρτα, περιέργη νά ιδώ πού θα καταλήξη. "Υστερ από λίγα λεπτά, έφυγε τρέχοντας από την πόρτα πού είχε μπει, αφού άνησυχίσε αρκετά το γείτόνα μου του παραπλεύρου δωματίου και χωρίς νά με άποχαιρέτηση !»

* * *

Ένας γέρος Άθηναίος διηγείται και το έπόμενο κωμικόν έπεισόδιον του Ρέζερ.

Ο Βαυαρός γιατρός, σέ μια επίσκεψί του σέ κυρία, είδε πάνω στον καναπέ πού καθότανε ένα άσπρο πανί. Στη μυωπία του, ένόμισε ότι το πανί εκείνο ήταν ή άκρη του ύποκαμίσου του, πού εξέφευγε άπρεπώς από κάποιο μέρος. Ταραγμένος ο δυστυχής Ρέζερ, άρχισε, κρυφά και με ντροπή, νά παραχώνη σιγά σιγά το πανί στο έσωτερικό του πανταλονιού του, προς μεγάλη έκπληξι της Άθηναίας κυρίας, ή όποια έβλεπε το λευκό μαντηλάκι της πού είχε αφήσει στον καναπέ νά παίρνη τέτοια παράδοξη τύχη.

— Τί κάνετε, γιατρέ ! Είνε το μαντήλι μου, του είπε τέλος.

— Α, παρντόν, παρντόν !

Και ο άφηρημένος δόκτωρ έτράπη εις φυγήν.

ΙΤΑΛΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΣΤΕΛΛΑ

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ ΤΗΣ ΤΡΕΛΛΗΣ

Μόλις πρό λίγου καιρού έγινε γνωστή μία άπ' τις πολλές περιπέτειες της Ματζι Πόλεν, γνωστοτάτου κινηματογραφικού άστέρος, πού της συνέβηκε στην Ιταλία. Μιά μέρα πού ένας φρενολόγος Ιταλός, διηγείτο στη μεγάλη άρτίστα την παράξενη Ιστορία μιας τρελλής, πού πέθανε στην κλινική του, και της έδειξε ένα δαχτυλίδι ή Ματζι Πόλεν άναγνωρίζοντας το, φώναξε:

— Είνε δικό μου ! Είνε δικό μου ! Της τώδωσα κείνο το πρωί της τρέλλας. Πτωχή Βιργινία ! Πέθανε τρελλή ! Τί τύχη ! Δέν θα παρηγορηθώ ποτέ !...

Το δαχτυλίδι, αν και δέν είχε μεγάλη αξία, ήταν αρκετά ένδιαφέρον: μια πολύτιμη πέτρα, πού είχαν άπάνω τὰ άρχικά της Πόλεν, σκαλισμένα με αίγυπτιακή τέχνη.

— Ήμουν άνόητη και άπερίσκεπτη — είπε ή Πόλεν. Δέν ξέρω τί παράξενο αίσθημα μ' είχε τραθήξει εκείνη την Κυριακή του Μαΐου, μία άπ' τις πρώτες πού πέρναγα στην Ιταλία. Ο ήλιός σας μ' είχε μεθύσει. Είχαμε πάει στη Β... για νά πάρουμε το φίλμ «Ο ώραιός Δούγλας» στο όποιο πρωταγωνιστούσα. Είχαμε κάνει την πρόβα σέ μια άπομονωμένη συνοικία, είχα παίξει το ρόλο μου θαυμάσια και το αυτοκίνητο με έφερνε μόνη στο ξενοδοχείο μου. Περνώντας από μια παλιά συνοικία μου κίνησε την προσοχή ή πρωτοτυπία μιας μικρής έκκλησίτσας.

Η καμπάνες χτυπάγανε και ο κόσμος έμπαινε για τη λειτουργία. Μούρθε τότε ή όρεξι νάμπω στην έκκλησίτσα αυτή. Σταμάτησα λοιπόν τ' αυτοκίνητο και χωρίς νά το πολυσκεφτώ, άνακατέφτηκα με τόν κόσμο.

Η έκκλησίτσα ήταν γεμάτη και

έλαμπε από φώτα. Γρήγορα όμως πολλοί έστρεψαν την προσοχή τους από το "Άγιον Βήμα σ' έμένα και πολλά θλέμματα, πρό πάντων γυναικεία, με παρατηρούσαν με περιέργεια. Μόνον τότε θυμήθηκα πώς ήμουν ντυμένη άνδρικά για τόν ρόλο μου και φοβήθηκα στά σωστά και ντράπηκα. Άλλά μία γρήγορη ματιά στον καθρέφτη ποδχα στην τσέπη μου με καθησύχασε έντελώς. Τ' άνδρικό μου φόρεμα ήταν πολύ κομψό και της μόδας. Η γραβάττα μουδινε ένα ύφος άρτίστικο, πολύ χαριτωμένο. Έμοιαζε μ' ένα νέο έικοσι χρονών, με ύφος ξένου, πολύ σικ και ευγενικό, και με πρόσωπο λίγο ώχρο, πού άρέσει πολύ στά κορίτσια.

Έξαφνα, σταμάτησα. Άπό ένα κοντινό στασιδί, έπεφτε άπάνω μου ένα θλέμμα τρυφερό, γλυκό, σχεδόν φοβισμένο πού μ' έκανε νά ταραχθώ. "Οχι: κανένα ανθρώπινο μάτι στη ζωή μου ως τώρα δέν έχει εισχωρήσει τόσο βαθειά στην ψυχή μου. Ήταν μία νέα πού προσευχόταν άφηρημένη.

Όταν δέν την παρατηρούσα, με κύτταζε βιαστικά: Μόλις όμως γύριζα προς αυτή, τὰ μάτια της χαμήλωναν ντροπαλά στο θιβλίο της, στο όποιο δέν κατάρθωνε πειά νά διαβάξη ούτε μία λέξη.

Το πρόσωπό της άλλαζε κάθε στιγμή χρώματά, από το κόκκινο της ντροπής, στο χλωμό της συγκινήσεως. Ήμουν γι' αυτήν ο πειρασμός μέσα σ' εκείνο το ιερό περιβάλλον.

Ήταν μία κόρη ταπεινής τάξεως, μία κόρη του λαού. Ντυμένη πολύ άπλά, μ' ένα μαύρο πέπλο στο κεφάλι, ήλικίας καμιά τριανταριά χρονών, διατηρούσε ακόμη μία νεανική χάρι. Δέν ξέρω πώς μου πέ-

ρασε απ' τὸ μυαλό ὅτι ἐκείνο τὸ βλέμμα ἦταν ἡ πρώτη της ἐρωτική ματιά. "Αντιπροσώπευα γι' αὐτὴ ποιὸς ξέρει ποῖο νεανικό ὄνειρο, θαμμένο τώρα πειὰ στὴ μονοτονία τῆς μαραμένης νεότητος της. Ἡ ἀπροσδόκητη παρουσία μου, μέσα στοὺς φαλμούς καὶ στὰ θυμιάματα τῆς ἐκκλησίας, ξύπνησε μέσα της, ποιὸς ξέρει, πόσες ἀποκοιμισμένες εἰκόνας.

"Ενας ἀκατάσχετος πειρασμός με κατέλαβε τότε νὰ δώσω ἕνα ῥιγος ἡδονῆς σ' αὐτὴ τὴν ὑπαρξί, τὴν χωρίς ἄλλο παρθένο, μιὰ ὥρα εὐτυχίας, μιὰ ἐλπίδα, ἕνα ὄνειρο, ποὺ φτάνει σὲ μιὰ διψασμένη καρδιά, γιὰ νὰ τὴν φωτίσει σ' ὁλόκληρη τὴ ζωὴ της.

Κύτταξα τὴν ἀγνωστὴ με τρυφερότητα. Συγκέντρωσα στὸ βλέμμα μου ὅλη τὴν τέχνη μου κι' ὅλη τὴ γοητεία μου, ὅλη τὴ δύναμή μου γιὰ νὰ τὴν σαγηνεύσω.

"Εκείνη ἔκαμε ἕνα κίνημα σὰν νὰ θελε νὰ ξεφύγῃ τῇ μαγείᾳ μου, μὰ μέσα της, φαίνεται ἡ καρδιά της χτυποῦσε. Ἦμουν, ἴσως, γι' αὐτὴ ὁ νέος ποῦχε ὄνειρευτὴ ν' ἀγαπήσῃ.

Αὐτὸ τὸ παιχνίδι διήρκεσε ὡς τὸ τέλος τῆς λειτουργίας. Τὴ στιγμή τῆς εὐλογίας, ποὺ ὅλοι ἦσαν γονατισμένοι, τὴν πλησίασα ἀθόρυβα, ἔσκυψα κοντά της, ἔτσι ὥστε νὰ αἰσθανθῇ στὸ λαιμό της τὴ θερμὴ ἀναπνοή μου.

"Ὅταν βγῆκε ἀπ' τὴν ἐκκλησία, με συνάντησε κοντὰ στὴν πόρτα, ὅπου τῆς ἐπρόσφερε τὸν ἀγιασμό, ὅπως ὁ Φάουστ στὴ Μαργαρίτα. Τὴν ἔσυρα ἔπειτα γλυκά σ' ἕνα σκοτεινὸ μέρος καὶ τῆς ψιθύρισα:

— Ἐλάτε με μένα. Πρέπει νὰ σὰς μιλήσω.

— Μὰ ποιὸς εἴθε σεῖς, κύριε ; ψιθύρισε ἐκείνη τρέμοντας.

— Τί πειράζει ποιὸς εἶμαι ; εἶπα χαρούμενος. Εἶμαι ἡ Ἀγάπη, εἶμαι ἡ Τρέλλα ποὺ περνᾷ! "Ενας ἀγνωστος ! Αὐτὴ ἡ περίστασις δὲν θὰ ξαναγυρίσει πειὰ. "Ἐχετε ἐμπιστοσύνη σὲ μένα. Ἐλάτε ! καὶ προχωρῶντας, φώναζε τὸ αὐτοκίνητό μου.

Κεῖνη τᾶχε χάσει. Ὁρφανὴ ἀπὸ μικρὴ, ζοῦσε με τὸν ἀδελφό της, ἐ-

φημέριο, σ' ἕνα σπιτάκι κοντὰ στὴν ἐκκλησία. Μοῦδειξε τὰ παράθυρα στολισμένα με ἄνθη. Ἦταν μιὰ ταπεινὴ κεντίστρα... Φτωχοντυμένη καθὼς ἦταν ντρεπόταν νάρθη μαζί μου...

Εἶχα ὅμως ἀποκτήσει τόσο ἐπιβάλλον ἐπάνω της, ὥστε κατῶρθωσα νὰ τὴν πείσω ν' ἀνέβῃ στὸ σπῆτι της καὶ νάβῃ μιὰ ἀφορμὴ γιὰ νὰ ξανάβῃ. Ἐπῆγε καὶ ξανάβρε σὲ λίγο χαρούμενη. Ὁ ἀδελφός της θὰ ἔμενε ὅλη τὴν ἡμέρα στὸν ἐπίσκοπο κι' αὐτὴ ἦταν ἐλεύθερη.

Βγῆκαμε θιαστικοὶ ἀπ' τὴ μικρὴ πλατεῖα καὶ ἀπομακρυνθήκαμε ἀπ' τὴ συνοικία της. Ἀκόμη με τὸ πέπλο στὸ κεφάλι καὶ τὸ θιβλίό της προσευχῆς στὰ χέρια, ἦταν καθισμένη κοντὰ μου σὰν νάβλεπε ὄνειρο. Τῆς εἶπα:

— Μὲ λένε Δούγλας. Καὶ σένα ;

— Μὲ λένε Βιργινία.

"Ἦμουν πειὰ γι' αὐτὴ τὴ φτωχὴ ἐρωτευμένη ὁ ὠνειρευμένος ἐραστής, ὁ ἰδεώδης φίλος ποὺ βλέπουμε στὶς ὄνειροπολήσεις τῆς πρώτης νεότητος, ὅταν ἡ φαντασία καὶ ἡ καρδιά ζωγραφίζουν ὑπέροχες εἰκόνας ἀγάπης, γιομά-

τες ἐλπίδες. Τὴν μέθυσα με λόγια τῆς μιλοῦσα στὴ γλῶσσα τῶν ἡρώων τῶν μυθιστορημάτων.

Τὸ αὐτοκίνητο μᾶς μετέφερε στὸ πιὸ λαμπρὸ καὶ πιὸ ψηλὸ μέρος τῆς πόλεως. Ἐπισκεφθήκαμε μουσεῖα, ἐμπορικὰ γιομάτα ἀπὸ πολυτελέστατα φορέματα, χρυσαφικά καὶ ἐπιπλά. Ἐν τῷ μεταξύ τῆς διηγούμεν ἰὸ ταξίδιό μου καὶ τὰς περιπετειὰς τῆς ἀρτίστης ζωῆς μου.

Μ' ἐπαίρνε γιὰ καλλιτέχνη !

— Θέλεις μιὰ γούνα ; ἕνα φόρεμα ; ἕνα χρυσαφικό ; διάλεξε, τῆς ἔλεγα Βιργινία, ἀλλ' αὐτὴ ἀρνιόταν, γαντζωμένη στὸ μπράτσο μου.

Φάγαμε ἔξω, σ' ἕνα μαγειρικό μέρος, ὑπὸ τοὺς ἤχους τῆς μουσικῆς. Δοκίμασε φαγητὰ καὶ ποτὰ τῶν ὁποίων ἀγνοοῦσε καὶ τὰ ὀνόματα. Τὸ εἰδύλλιό μᾶς πλέχτηκε σὲ μαγικά μέρη, σὲ ὠραίους κήπους, σὲ μυρωμένα δάση καὶ ἔτσι σὲ λίγες ὥρες εἶχε δοκιμάσει ὅλα τὰ

ΞΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΖΙΑ ΛΕΜΑΙΤΡ

Ο ΛΕΥΚΟΣ ΓΑΜΟΣ

"Ὅταν ὁ Ζὰκ ντὲ Τιέβρ, πῆγε νὰ ἐγκατασταθῇ τὸν περασμένο χειμῶνα μεταξὺ Νίτσας καὶ Μαντόν, ἔμεινε μιὰ βίλλα κάπως ὑπόμερη, δὲν εἶχε κανένα ἄλλο σκοπὸ παρὰ ν' ἀναπαυθῇ ἕνα ἔτος μῆνες, ρουφώντας ἡλιο καὶ κυττάζοντας τὸν οὐρανὸ καὶ τὴ θάλασσα.

Καθημερινὸς σχεδὸν πῆγαινε καὶ περπατοῦσε σὲ μιὰ δίπλα τῆς κοιλάδος, προστατευομένη ἀπὸ τὸν ἄνεμο, ποὺ ἔγερνε πρὸς τὴ θάλασσα. Κάθε φορὰ πὺ, ὁ ἥλιος ἦταν θερμὸς συναντοῦσε ἐκεῖ μιὰ κυρία καὶ μιὰ νέα. Ἡ κυρία φαινόταν σεβάσμια γυναῖκα, ἡ κόρη ἦταν ὡμορφὴ καὶ προφανῶς φθισική. Ὁ Ζὰκ τὶς χαιρετοῦσε καὶ ἄλλαζε μερικὰ λόγια μαζί της, ἀφήνοντάς τες συλλογιζόταν με τὸ συνηθισμένο οἶκτο:

— Φτωχὴ μικρούλα.

"Ἐμαθε ὅτι ὁ πατέρας της εἶχε πεθάνει ἀπὸ τὴν τρομερὴ αὐτὴ ἀρρώστεια καὶ κατόπιν ὁ μεγαλειότερος ἀδελφός της, ὅτι ἡ νέα λεγό-

τανε Λουῖσα, ὅτι ἡ οἰκονομικὴ τους κατάστασις ἦταν πολὺ μέτρια, ὅτι κατοικοῦσαν σ' ἕνα μικρὸ διαμέρισμα ἐνὸς ἐπιπλωμένου ξενοδοχείου, ὅταν ἦσαν καλές, τὶς ἐλυποῦντο ὅλοι κι' ὅτι δὲν ἔβγαине ποτὲ κακὸ ἀπὸ τὸ στόμα τους.

Ἐνδιαφέρθηκε σιγά-σιγά γιὰ τὶς δυὸ γυναῖκες.

Τὸ πρόσωπο τῆς μητέρας, ὅταν ἡ κόρη της δὲν τὴν κυττοῦσε, ἐξέφραζε ἕναν πόνο χωρίς βάθος, ἕνα πόνο ποὺ δὲν ἐλπίζει πειὰ τίποτε, ἕνα πόνο ποὺ φανέρωνε τὶς ἀγωνίες της, τὰ ξενύχτια της πάνω ἀπ' τὸ μαξιλάρι τοῦ συζύγου της καὶ τοῦ γιου της, τοὺς δυὸ αὐτοὺς θανάτους, τὴ βεβαιότητα, ὅτι θὰ τὰ ἐβλεπε αὐτὰ καὶ γιὰ τρίτη φορὰ καὶ τὸ ὅτι σὲ λίγο θάμενε μόνη στὸν κόσμον με τὴν ψυχὴ της ὁλόκληρη, θυμισμένη στὸ παρελθόν... Καὶ ὁ Ζὰκ ἐθαύμαζε πῶς αὐτὴ μπορούσε νὰ θρίσκη στὸ πλευρὸ τῆς ἀρρώστιας της, τὰ

θέλητρά μιὰς ρωμαντικῆς ἀγάπης. Ἐκοψα καὶ τῆς ἔδωσα ἀπ' τὰ μαλλιά μου καὶ μοῦδωσε κι' αὐτὴ ἀπὸ τὰ δικά της, ἕνα ἀσημένιο δαχτυλίδάκι, σφραγισμένο με τὸ ἀγνὸ φίλημά της καὶ με τὴν ὑπόσχεσι αἰώνιας πίστεως.

— Θὰ ξαναπεράσω τὸν ὠκεανὸ, δὲν θὰ ξαναδοθῶμι πειὰ, ἀλλὰ σὺ θὰ ζήσης στὴν καρδιά μου καθὼς κι' ἐγὼ θὰ ζήσω στὴ δική σου γιὰ πάντα ! τῆς εἶπα.

— Γιὰ πάντα ! ψιθύρισε κι' αὐτὴ.

— Καθμένη Βιργινία ! ἐπρόσθεσε τέλος ἡ Ματζὶ Πόλσεν. Ἴσως κάποιος τὴν εἶδε με μένα καὶ τῆς φανέρωσε τὸ μυστικὸ τοῦ φύλου μου.

Τραβηγμένη ἀπ' τὸ ὄνομα Δούγλας, θὰ πῆγε στὸν κινηματογράφον, ὅταν προσβλήθῃ τὸ φιλμ «Ὁ ὠραίος Δούγλας», θὰ ἀντίκρισε, ἐκεῖ ἐπὶ τῆς δόξης τὴν ἀλήθεια καὶ θὰ συνετριβῇ... "Ἐτσι εἶπε, γιατρέ... Τὰ ψεύτικα αἰσθήματα καὶ τὰ ψεύτικα λεφτὰ δὲν πρέπει νὰ δίνονται οὔτε γιὰ ἐλεημοσύνη...

Κ' ὕστερα, δὲν ὑπάρχει τίποτα, πὺ ἀσχημὸ ἀπ' τὴν ἐλεημοσύνη τῆς ἀγάπης.

Γιατρέ, ἂς ἐξαφανίσουμε αὐτὸ τὸ δαχτυλίδι, ποὺ ἔφερε δυστυχία... Καὶ καθὼς περνοῦσαν με τὴ θάρκα μιὰ λιμνῆς, τὸ πέταξε στὸ νερὸ καὶ με μᾶτια δακρυζόμενα κύτταξε τὰ μικρὰ κύματα...

χλωμά χαμόγελα, τὰ εὐθυμα ψέματα πού τῆς ἔλεγε καί, με τὴν ἀνάμνησι γεμάτη ἀπὸ τοὺς δυὸ πεθαμένους τῆς, νὰ περιποιητῇται καὶ νὰ χαϊδεύῃ τὴ μελλοθάνατη.

“Ἀσπρη σὰν καμέλια, με τὰ μάτια πολὺ μεγάλα, τὴ μύτη πολὺ λεπτή, τὴ φωνὴ πολὺ καθαρὴ, τὰ μαλλιά ἀφθονα, με τὶς φλέβες γαλάζιες ἀπάνω στὰ κερένια χέρια τῆς, γοητευτικὴ καὶ εὐθραυστη, με τὴ μαντευομένη κάτω ἀπ’ τὶς δίπλες τοῦ φορέματός τῆς λυγρότητα τοῦ κορμιοῦ τῆς, ἡ μικρούλα ἄρρωστη, πολὺ ἀδύνατη γιὰ νὰ διαβάσῃ κι’ ἀφήνοντας τὸ βιβλίο τῆς νὰ πέφτῃ ἀπάνω στὴν ἄμμο, ἡ λησμονώντας στὰ γόνατά τῆς ὡχρὲς ἀκουαρέλες ἀρχινισμένες, ὅπου τὰ πανιά τῶν καρδιῶν ἔμοιαζαν με λουλούδια, ἔμενε ἀκίνητη ὡρὲς ὁλόκληρες με τὸ βλέμμα χαμένο στὸν ὀρίζοντα.

Κι’ ὁ Ζάκ ἔλεγε μέσα του:

— Τί μπορεῖ νὰ σκέπτεται αὐτὴ ἡ μικρούλα πού θὰ πεθάνῃ σὲ λίγο καὶ πού τὸ ξέρεי ἴσως;

Μιά μέρα, ἡ Λοῦσα, με τὰ μακρὰ μικρά κι’ ὡχρά τῆς χέρια, με λευκά καὶ γαλάζια ἔπλεκε ἓνα χειροτέχνημα. Ὁ Ζάκ τῆς εἶπε:

— Εἶνε ὡμορφο, δεσποινίς, αὐτὸ πού κεντᾷτε! Ὁδὲλεγε κανεὶς πὼς εἶνε καπελλάκι γιὰ κούκλα.

— “Ὁχι, εἶπε ἡ Λοῦσα, μιὰ φίλη μου παντρεύτηκε πέρυσι καὶ πρόκειται νὰ γεννήσῃ. Εἶνε γιὰ τὸ μπεμπέ τῆς! Αὐτὴ εἶνε πολὺ εὐτυχής!..

Τὴν ἄλλη μέρα, στὸν ἴδιο μπάγκο, καθισμένη κοντὰ στὴ μητέρα τῆς, ἡ Λοῦσα ἐδιάβαζε. Ἡ σελίδα πού βρισκόταν ἐπρεπε νὰ τὴν ἐνδιαφέρῃ πολὺ, γιατί ὁ Ζάκ εἶδε ὅτι τὴν ξαναδιάβαζε πολλές φορές. “Ἐπειτὰ ἔμενε συλλογισμένη καὶ λησμονοῦσε νὰ γυρίσῃ στὴν ἄλλη σελίδα.

Ὁ Ζάκ πέρασε πίσω ἀπὸ τὴ νέα καὶ ρίχνοντας τὰ μάτια του στὴν ἀνοιχτὴ σελίδα (τὸ βιβλίο ἦταν ἕνας τόμος τοῦ “Θρύλου τῶν αἰώνων” τοῦ Οὐγκώ) συνάντησε αὐτοὺς τοὺς δύο στίχους:

Θά ἤθελα πολὺ νὰ πεθάνω. ὦ θεότης!
Μὰ ὄχι πρὶν ἀγαπήσω

Ἡ Λοῦσα συλλογιζότανε:

— Δὲ θὰ ζήσω πολὺ. Μοῦ τὸ κρῦβουν, μὰ τὸ ξέρω, ἀφοῦ ἔχω τὴν ἱδια ἄρρώστεια με τὸν πατέρα μου καὶ τὸν ἀδελφὸ μου. Λοιπὸν, θέλω πολὺ, ἀφοῦ ἔτσι, εἶνε, νὰ πεθάνω νέα: Ἀλλὰ θὰ ἤθελα πρὶν, νὰ ζήσω, ὅπως ἡ ἄλλη γυναικὲς. Ἡ περισσότερες ἀπὸ τὶς φίλες μου παντρεύτηκαν.

Ἐκεῖνες πού δὲν παντρεύτηκαν ἀκόμη ἔχουν κι’ αὐτὲς τοὺς φίλους τῶν. Ἐμένα δὲ μ’ ἀγάπησε κανένας ποτέ. Δὲ θὰ μάθω λοιπὸν ποτέ τί εἶνε ἡ ἀγάπη, τί εἶνε τὸ νὰ εἶνε καμμιά σύζυγος, μητέρα... Δὲν εἶμαι διόλου ἀσχημὴ, συνάντησα πολλές φορές νέους τοὺς ὁποῖους ἄρεσα καὶ πού στὴν ἀρχὴ θὰ ἦταν πρόθυμοι νὰ με παντρευτοῦν. Καὶ ἔ-

πειτα, διὰ μιᾶς, οἱ τρόποι τους ἀλλάζαν κι’ ἔπαυαν νὰ μοῦ φέρνουνται ὅπως σὲ μιὰ νέα.

Τὰ μάτια τους φανέρωναν κάτι πῶς πολὺ ἀπὸ τὸν οἶκτο.

“Αὐτὸς ὁ κύριος πού βλέπουμε τώρα κάθε μέρα δὲν εἶνε κακὸς κι’ ἀπεναντίας φαίνεται πολὺ καλός. Μὰ μόλις τολμῶ νὰ τοῦ μιλήσω καὶ νὰ τὸν κυττάξω. Φοβοῦμαι μήπως πάθω καὶ μ’ αὐτὸν ὅ,τι καὶ με τοὺς ἄλλους καὶ ὕστερα φύγῃ... “Ὁλος ὁ κόσμος εἶνε καλὸς μαζί μου, κανένας δὲ θυμῶνεται με τὰ καπρίτσια μου. Μὰ αὐτὴ ἡ καλωσύνη, αὐτὴ ἡ τρυφερότης πού παίρνει ὁ καθένας, βλέποντάς με νὰ ζυγῶνω, θυμίζουν σὲ κάθε στιγμὴ ἐκεῖνο πού πρέπει

νὰ ξεχάσω...

“Ἀχ! ἂν μποροῦσαν νὰ μ’ ἀγαπήσουν διαφορετικὰ... λιγάκι μόνο; Θ’ ἀγαποῦσε τόσο ἐκεῖνον πού θὰ μ’ ἀγαποῦσε, ὅχι ὅμως γιὰ τὴ χλωμάδα μου καὶ τὴν ἀδυναμία μου!...

Ὁ Ζάκ ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά σκεπτότανε:

— Αὐτὸ τὸ κοριτσάκι εἶνε θελκτικὸ! “Ὁ! τὸ ξέρω καλὰ, ἂν δὲν ἦταν ἄρρωστη θὰ ἦταν περιζήτητη! Μὰ αὐτὴ ἡ ἀδυναμία, αὐτὴ ἡ χλωμάδα, ἡ ιδέα τοῦ ἀναποφεύκτου θανάτου... Ὡστόσο δὲ θὰ ἦταν κακὴ γιὰ μένα, ἀλλὰ αὐτὴ τί λέει; Δὲν εἶνε δύσκολο νὰ μαντέψῃ κανεὶς τί σκέπτεται τὶς μακρὺς ὥρες τῆς σιωπῆς τῆς... “Ἀν τῆς ἔκανε κανεὶς αὐτὴ τὴ χαρὰ; “Ἀν τῆς ἔδινε κανεὶς τὴν ψευδαίσθησι τῆς συζυγικῆς ζωῆς, τὴν πλάνη τῆς ἀγάπης. Δὲ θὰ ἦταν μιὰ εὐγενὴς ἐλεημοσύνη νὰ κάνῃ κανεὶς αὐτὴ τὴ μικρούλα ψυχὴ νὰ εἶνε εὐχαριστημένη καὶ νὰ φαντασθῇ πὼς ἔζησε; “Ἀν ἐδοκίμαζα; Θὰ ἔπαιζα μιὰ φιλανθρωπικὴ κωμῳδία!...

“Ἀέφωνα, μιὰ ιδέα τοῦ ἦρθε:

— Καὶ ἂν δὲν πεθάνῃ;

Ρώτησε τὸ γιαντὸ τῆς.

— Εἶνε χαμένη! εἶπε ὁ γιαντὸς. Καμμιά ἐλπίδα. Τὸ πολὺ - πολὺ τρεῖς μῆνες ζωῆς.

— Ἐμπρός! εἶπε ὁ Ζάκ. Αὐτὴ θὰ εἶνε χωρὶς ἄλλο ἡ καλλίτερη πρᾶξι τῆς ζωῆς μου.

Πῆγε καὶ ὄρηκε τὴ μητέρα τῆς καὶ τῆς ζήτησε τὸ χέρι τῆς Λοῦσας. Ἐκεῖνη στὴν ἀρχὴ τὸν πῆρε γιὰ τρελλό, μὰ, σὲ τὶς παρατηρήσεις τῆς, τὴς ἀπάντησε:

— Τὴν ἀγαπῶ.

Κ’ ἐπρόθεσε:

— Εἶσθε θεβαία γιὰ τὴν εὐκρίνεια καὶ τὴν ἀγαθότητα τῶν προθέσεών μου, γιατί εἶμαι πλούσιος καὶ δὲ θέλω διόλου προίκα... “Ἀν κάνω μιὰ τρέλλα, αὐτὴ δὲν κάνει κακὸ σὲ κανένα. Μὰ ἂς δοῦμε πρῶτα ἂν πρόκειται περὶ τρέλλας;

Καὶ τῆς ἀνέφερε παραδείγματα θεραπειῶν ἀπιστευτῶν.

Μίλησε εὐγλωττα. Ἐπῆνε μέσα στὴν καρδιά τῆς μητέρας ἓνα ὑπό-

λειμμα ἐλπίδος.

— Ἐπὶ τέλους, εἶπε, δὲν εἶμαι διόλου θάνατος καὶ θὰ μεταχειρισθῶ τὴν κόρη σας σὰ μιὰ μικρούλα ἀδελφὴ ἄρρωστη. Θὰ εἶμαστε τότε δύο πού θὰ τὴν ἀγαποῦμε μαζί καὶ θὰ τὴν περιποιούμεθα ὅσο μποροῦμε καλλίτερα, αὐτὸ εἶνε ὄλο!

Ἡ μητέρα δέχτηκε με χαρὰ καὶ ἀγωνία.

Στὰ πρῶτα ἐρωτικὰ λόγια πού εἶπε στὴ Λοῦσα, τὰ μάτια τῆς ἔλαμψαν ἀπὸ χαρὰ.

— Μὰ λοιπὸν, δὲν εἶνε θέβαιο πὼς θὰ πεθάνω;

— Ἡ ἀπόδειξις ὅτι τίποτε δὲν εἶνε θέβαιο, ἀγαπημένη μου Λοῦσα, εἶνε ὅτι θέλω νὰ γίνῃς γυναῖκα μου. Ἐγὼ εἶμαι πολὺ λογικὸς κι’ ἂν ἤξερα ὅτι θὰ μ’ ἀφήσῃς σὲ λίγο, θὰ δημιουργοῦσα μόνος μου γιὰ τὸν ἑαυτὸ μου μιὰ τόσο μεγάλη θλίψη; Θὰ ζήσης γιατί σ’ ἀγαπῶ.

Ἡ Λοῦσα ὄρηκε αὐτὴ τὴ δικαιολογία ἀπλῆ. Σὰς εἶπα ὅτι ὁ Ζάκ διητηρεῖτο ἀρκετὰ καλὰ καὶ ὅτι σὲ καλὲς ὥρες φαινόταν ἀρκετὰ νέος;

Ἐπὶ ἓνα μῆνα κάθε πρωὶ ἔφερνε λουλούδια στὴ μνηστὴ του, ὡρὲς ὁλόκληρες κουβέντιαζε ἐρωτικὰ μαζί τῆς. Ἡ Λοῦσα, λάμποντας ὅλη, ἔκανε χίλια σχέδια. Ὁ Ζάκ εἶχε τὴν ἱκανότητα νὰ τῆς ἀντιλέγῃ κάποτε καὶ νὰ τῆς θυμῶνῃ μερικὲς φορές, ἀκριβῶς γιὰ νὰ τῆς δείχνῃ ὅτι δὲν τὴ θεωροῦσε σὰν ἄρρωστη καταδικασμένη νὰ πεθάνῃ καὶ τῆς ἔκανε ὅλες τῆς τὶς ιδιοτροπίες.

Ὁ Ζάκ ταχτοποίησε τὸ νυφικὸ θάλαμο. Ἐντυσαν τοὺς τοίχους με μετὰξια χρώματος μὲ πρὸς τὸ τριανταφυλλί καὶ με μαλακὲς μουσελίνας τῶν Ἰνδιῶν. Λεπτὲς γυρλάντες τεχνητῶν ὑακίνθων κρατοῦσαν τὰ παραπετάσματα γύρω ἀπὸ τὰ παράθυρα καὶ τὶς κουρτίνες τοῦ κρεββατιοῦ, ἑνὸς κρεββατιοῦ ὅχι πολὺ μεγάλου, πού μόνο σχεδὸν χωροῦσε μιὰ νέα κόρη. Κι’ ὅλη ἡ κάμαρη, ὅμοια μ’ ἐρωτικὴ φωλιά, ἔδινε τὴν ἐντύπωσι πὼς θὰ ἦταν ἔτσι στολισμένη γιὰ λίγον καιρὸ.

Ἐκεῖ, μετὰ τὴν τελετὴ τοῦ γάμου ὠδήγησε τὴ Λοῦσα, πρὸ λευκῆ

ἀπὸ τὸ λευκὸ τῆς φόρεμα κι' ἀπὸ τ' ἄνθη τῆς πορτοκαλιάς καὶ σχεδὸν ἐτοιμοθάνατη.

Τὴν πῆρε στὰ γόνατά του καὶ τὴν ξέντυσε σιγὰ-σιγὰ. Ἐτρεμε δὲ λη κ' ἕνα ἐλαφρὸ ἄσθμα τὴν κατεῖχε... Εἶχε περάσει τὰ χέρια τῆς γύρω ἀπὸ τὸ λαιμὸ του καὶ τὸν κυττοῦσε μ' ἔκστασι, μέσα σὲ μιὰ λήθη τῶν πάντων. Κ' ἐκεῖνος, νοιώθοντας ἀπάνω του αὐτὸ τὸ τόσο ἀνάλαφρο κορμάκι, τὸ τόσο λυγερὸ, καμωμένο ἀπὸ τόση λίγη ὕλη, αὐτὸ τὸ κορμὶ ποῦ θὰ ἐξατμιζότανε σὲ λίγο σάν ὀπτασία, εἶχε καταληφθῇ ἀπὸ μιὰ ἀτέλειωτη τρυφερότητα τοῦ φάνηκε πὼς ἦταν ἡ «μικρούλα του κόρη» ποῦ τὴν κρατοῦσε σφιχτὰ στὴν καρδιά του. Δὲν ἐτόλμησε κανὲν νὰ τὴ φιλήσῃ στὰ χεῖλη. Καὶ ὅταν τῆς πέρασε τὴ μακρυὰ σεμίζα τὴν κεντημένη μὲ δαντέλες καὶ γαλάζιες ταινίες, τὴν ἔφερε στὸ κρεβάτι τῆς σάν ἕνα παιδάκι.

Πέρασε τὴ νύχτα καθισμένος κοντὰ τῆς καὶ κρατῶντας τῆς τὸ χέρι:

Μιὰ βδομάδα πέρασε ἔτσι.

Τὴν ὀγδόη μέρα, μιὰν ὥρα πρὶν νὰ πεθάνῃ, ἡ Λουῖσα εἶπε στ' αὐτὸ τοῦ Ζάκ:

— Φίλε μου, μοῦ φαίνεται πὼς σὲ λίγο θὰ φύγω. Ἀλλὰ δὲν εἶμαι πολὺ, πολὺ δυστυχισμένη... Ξέρω πὼς θὰ μὲ θυμᾶσθε πάντοτε, πάντοτε.. Καὶ χάρι σὲ σένα μπόρεσα νὰ γνωρίσω ὅπως ἡ ὅλες γυναῖκες, τὴν εὐτυχία νὰ γίνω σύζυγος καὶ μπόρεσα νὰ πῶ «Ἀγαπημένε μου!»

Ὅλη τὴ βδομάδα μετὰ τὸ γάμο ὁ Ζάκ τὴν εἶχε περάσει καθισμένος στὸ προσκέφαλο τῆς ἐκτὸς ἀπὸ μιὰ νύχτα, ποῦ βλέποντάς τὴν χειρότερα ἐξαπλώθηκε ντυμένος στὸ πλευρὸ τῆς γιὰ νὰ τῆς συγκρατῇ τὸ κεφάλι καὶ νὰ τὴ νανουρίζῃ.

* * *

Ὁ Ζάκ γέρασε πολὺ ὕστερ' ἀπ' αὐτὴ τὴν περιπέτεια. Μὰ αὐτὴ τὸν ἔκανε νὰ νοιώσῃ γιὰ πρώτη φορά, ὁλόκληρη τὴν ἀγάπη κι' ὁλόκληρο τὸν πόνο.

ΖΥΛ ΛΕΜΑΙΤΡ

ΑΝΕΜΩΝΕΣ ΣΤΟΝ ΑΝΕΜΟ

ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ

ΤΟΥ ΟΣΚΑΡ ΟΥΑΪΛΑΝΤ

«Ναί ! εἶνε ἀλήθεια ! λατρεύω τὸ Ὠραῖο, τὸ ἐξιδανικευμένο καὶ πραγματικὸ ἐκεῖνο Ὠραῖο, τὴν ἁρμονία τοῦ κορμιοῦ καὶ τῆς ψυχῆς, τὴν ἐνέργεια, τὸ θράσιμο τῆς ζωῆς μ' ὅποιαδήποτε μορφή τῆς.

ὦ, ναί ! λατρεύω τὸ καλὸ καὶ θέλω καὶ πρέπει, ἀκούτε ; Πρέπει νὰ εἰσθε καὶ σεῖς εἰλικρινεῖς καὶ νὰ ἐξωτερικεύετε τὴν κατάπληξι καὶ τὸ θαυμασμό σας ὅχι μόνο μπροστὰ στὸ ἀπειρο, ἀλλὰ καὶ μπροστὰ σ' ὅ,τι ἀποτελεῖ τὸ μεγαλεῖο τοῦ θαυμαστοῦ ἀπειροῦ.

Ἐλάτε κοντά μου κ' ἡ ὁμίχλη τῶν αἰσθημάτων μου ἄς ποτίσῃ εὐεργετικά τὴν κατάξερη καὶ ἄγονη γῆ τῆς ὑπαρξῆς σας, κι' ἄς ἀρχίσῃ ν' ἀναθάλλῃ στὸ βάθος τοῦ Ὠραίου, σὰς ὁ ζηλευτὸς θλαστός τοῦ Ὠραίου. Μάθετε νὰ λατρεύετε τὴν ψυχὴ, ὅχι γυμνὴ, μάθετε νὰ λατρεύετε τὴν ἁρμονία τοῦ Ὠραίου, τὴν αἰώνια ἀνοιξί τῶν αἰσθητῶν γραμμῶν.

Ἐπικοινωνήσετε μὲ τὴν ψυχὴ φροντίζοντας συγχρόνως νὰ θαυμάζετε ἀπὸ μακρυὰ, πολὺ μακρυὰ καὶ τίς ὥραιες γραμμές.

Μὴ τίς ἐγγίσετε ! κάθε μιὰ εἶνε ἀγνολούλουδο ποῦ ἡ παραικρότερη ἐπαφὴ τὸ ξεραίνει καὶ τοῦ δίνει τὴν ὀψι ἀποτρόπαιου σκελετοῦ.

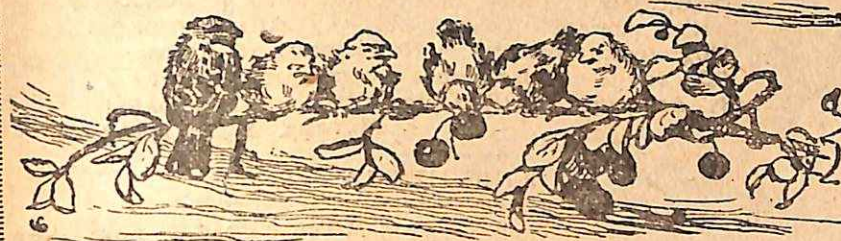
Μὴν ἐγγίσετε ! ὁ σκελετὸς αὐτὸς θὰ γίνῃ ὁ πιὸ ἄσπονδος ἐχθρὸς σας, ὁ νεκροθάπτης τοῦ Ὠραίου.

Μὴ πλησιάζετε ! μὴ μεταβάλλετε σὲ στεῖρες ἀθύσσους τοῦ πνεύματος καὶ τῶν αἰσθημάτων τίς θαυμαστὲς γραμμές τοῦ σώματος.

Μὴ κομματιάσετε μὲ τὴν ἀπόλαυσιν τὴν κρυστάλλινη αὐτὴ πραγματικότητα, τὴν πολύχρωμη καὶ μαγευτικὴ αὐτὴ εἰκόνα ποῦ χωρὶς αὐτὴ δὲ μποροῦν ἡ ψυχὴ νὰ ἐξομολογηθοῦν ἀμοιβαῖα.

Θαυμάσετε, λατρεύετε, ἐπικοινωνήσετε, ἀλλὰ μὴν ἀπολαύσετε.

Καὶ τότε ! ὦ τότε θάχετε τὴν ἐντύπωσι ὅτι ζῆτε σ' ἕνα πραγματικὸ παράδεισο μαγικῶν κορμιῶν ποῦ τὸ μικρότερο θᾶναι ἢ πιὸ τέλεια ἀναπαράστασι τοῦ Ὠραίου ! !...

ΕΚΛΕΚΤΕΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

ΞΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΑΝ ΤΥΧΟΝ ΠΑΙΔΙΑ Μ' ΕΜΠΡΟΣ ΣΑΣ

(Τοῦ Ν. Ἰνσάρωφ)

«Ἄν τυχόν, παιδιὰ μ' ἐμπρὸς σας φιληθῶ μὲ τὴ νταντὰ σας, φυλαχθῇτε μὴν τὸ πῆτε καὶ τὸ μάθῃ ἡ μαμά σας.

Καὶ τοῦ λένε τὰ μικρά του: «Εἶσαι δὰ σφιχτός, μπαμπάκα, Σὲ περνᾷ στὴν καλωσύνη. Ἡ χρυσὴ μας ἡ μαμάκα.

Καὶ γιὰ τοῦτο μιὰς δεκάρας θὰ σᾶς πάρω κουφετάκια...»

Ἔτσι δίδασκ' ὁ μπαμπάκας τὰ μικρά του διαβολάκια.

Ἐπροχτὲς μὲ τὸν κουμπάρο ποῦ φιλιώντουσαν τὸ γιόμα, μὲ κουφέτα καὶ δραχμοῦλες μᾶς σφαλίζανε τὸ στόμα !»

(Μετάφρ. Π. Πάλας)

ΜΕΛΑΓΧΟΛΙΑ

(Τοῦ Ζ. Φλέτσερ)

Ἡ μάταιες ἡδονὲς μακρυὰ νὰ πάνε Σύντομες σάν τίς νύχτες ποῦ περνᾶνε Τίς νύχτες τίς τρελλές ποῦ ἀπογυρεύουν. Οἱ φρόνιμοι δὲν πρέπει νὰ λατρεύουν Σ' αὐτὸν τὸν κόσμον ἄλλο ἀπ' τὴ γλυκεῖα

Μελαγχολία

ὦ γλυκυτάτῃ μελαγχολία !

Ἐλάτε, χέρια σταυρωτὰ καὶ καρφωμένα μάτια Καὶ στεναγμοὶ ποῦ τίς καρδιές μας κάνετε κομμάτια, Ματιές ποῦ κάτω βλέπετε, στὴ γῆ ποῦ σταματᾶτε, Γλῶσσες π' ἀλυσοδένεσθε καὶ πλέον δὲν μιλάτε, Ἀθάτα δάση κ' ἐρημιές, νεροπηγὲς καὶ θρύσες, Μέρη ποῦ ἂν ἔχῃς τὴ χλωμὴ τὴ θλίψι θὰ ζητήσης.

Νυχτιές και σεληνόφωτα που τὰ πουλιά στὰ πλάγια
Φωλιάζουν σὲ ζεστές φωλιές και μόνο ἡ κουκουβάγια
Κ' ἡ νυχτερίδες εξαγρυπνοῦν, νυχτιάτικη καμπάνα
Νυχτοαναστενάγματα — τὰ ὄνειρα τὰ πλάνα —
ὦ! νὰ μὲ τί θρεφόμαστε ὥς που στὴν ἐρημία
Ν' ἀφήσουμε τὰ κῶλα μας. Ζήτω ἡ μελαγχολία!

Μετάφρ. Δ. Ε. Βαλάκου

ΣΤΗΝ ΗΣΥΧΙΑ

(Τοῦ "Ολιβερ Γκόλσμιθ")

ὦ ποθητὴ συντροφισσα, κάθε ζωῆς που σβύνει,
γλυκύτατη ἡσυχία,
Γραφτό μου εἶνε ἡ ψυχὴ παντοτεὶνὰ νὰ κλίνη
μπρὸς στὴν ἀπελπισία.
Εὐλογημένος ὁ ἄνθρωπος που τὴν δουλειὰ τελειώνει
στὸν ἴσκιό σου ἀπὸ κάτω,
Καὶ μιὰν ἐργατικὴ ζωὴ γαλήνια στεφανώνει
μὲ τ' ἄνθη τοῦ θανάτου!
Γι' αὐτὸν ὁ πόνος κι' ὁ δαρμός, ὁ κίνδυνος κ' ἡ θλίψη
που τὴν καρδιά λυγοῦνε,
Σβύνουν ἀμέσως κι' ἄγγελοι τρέχουν ἀπὸ τὰ ὕψη,
γιὰ νὰ τὸν ὁδηγοῦνε...

ΝΥΧΤΕΡΙΝΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΙΣ

(Τοῦ Ρ. Μπράουνινγκ)

Σταχτιά εἶνε ἡ θάλασσα κ' ἡ γῆ ὥς πέρα μαῦρη,
τὸ μισοφέγγαρο χλωμὸ στὰ χαμηλὰ πλανιέται,
στὸ λιμανάκι ἡ θάρκα μου προβαίνει, ὥς δτου ναύρη
τὴ μαλακώτατη ἀμμουδιά. Στὸ διάβα της πετιέται
μέσ' ἀπ' τὸν ὕπνο τὸ βαθὺ τὸ κάθε κυματάκι
καὶ στήνει ἐμπρὸς στὴν πλώρη της τρελλὸ ἓνα χοροῦδάκι.
Κ' ὕστερα μίλλια στὴν ἀκτὴ τὴ μυρωμένη διάβα,
καὶ πέρνα ἀγρούς, ὥς που νὰ ἰδῇς μιὰ στρουγγα νὰ προβάλλη
χτύπα μιὰ πόρτα, — ἀγάπη μου, τὸ μανταλάκι τράβα,
Πρόσμενε μιὰν ἀναλαμπή, τὸ σπέρτο της νὰ βγάλῃ,
καὶ μιὰ φωνίτσα ν' ἀκουστῇ μέσ' σὲ χαρὲς καὶ κλάμα,
πὶο σιγανὴ κι' ἀπ' τίς καρδιές, ὅπου χτυποῦν ἀντάμα.

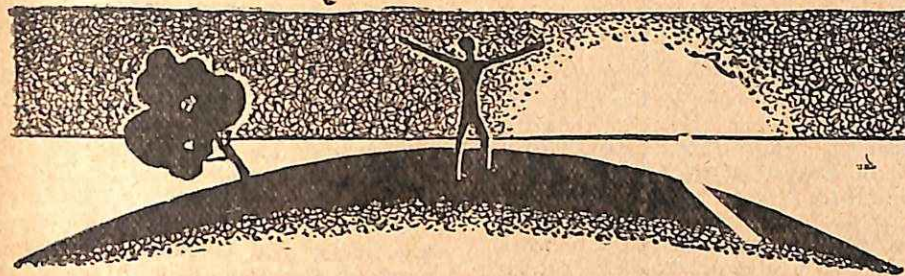
Μετάφρασις Μ. Μαγκάνη

ΓΙΑ ΣΕΝΑ

(Τοῦ Έρρ. Χάινε)

"Ἡλιο καὶ ρόδα καὶ πουλιά καὶ κρίνα ἀφροπλάσματα
πόσο πολὺ τ' ἀγάπησα καὶ κεῖνα πόσο ἐμένα!
Τώρα γιὰ σένα μοναχὰ μαραίνομαι καὶ σβύνω
γιὰ σένα τὴν ἀστείρευτὴ τοῦ ἔρωτος πηγὴ,
ποῦσαι γιὰ μένα ὅλα μαζί, τὸ ρόδο καὶ τὸ κρίνο,
ὁ ἥλιος, τὸ πουλί...

Μετάφρ. Π. Ραῖση

ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗ

ΤΟ ΦΕΙΔΙ ΤΟΥ ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ

Ἐνας Ἡπειρώτης μάγος που συνετάραξε τὴν Ἀθήνα. — Το ὄνειρο τοῦ ἀμαξῆ. — Ὁ Ὀθων θέλει νὰ μάθῃ τὴν τύχη του. — Μιὰ δολοφονία καὶ τὰ στὴ Μητρόπολι. — Ἡ συνωμοσία ἐναντίον τοῦ Βασιλέως καὶ ὁ μάγος. — Ὁ θάνατος τοῦ φειδιοῦ.

Στὰ χρονικά τῆς ἐλληνικῆς δημοσιογραφίας θὰ μείνῃ ἱστορικὴ ἡ «Ἐθνικὴ Ἡώς». Ἀρχισε στὰ 1848 καὶ ἐξακολούθησε κάμποσα χρόνια μὲ συντάκτη τῆς πάντα τὸν Ἀχιλλέα Δοντᾶ, κομψὸ φουστανελλοφόρο, λεβέντη στὴν περπατησιά, στὴν πέννα, στὴν καρδιά. Ἦταν ἡ πρώτη προσπάθεια κοινωνικῆς δημοσιογραφίας. Ἡ «Ἐθνικὴ Ἡώς» στὸ φύλλο τῆς 14 Ὀκτωβρίου 1848 ἔγραφε:

«Ἐζήτησεν ἀπὸ τινος φιλοξενίαν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει, μάγος τις διάσημος, ὁ Χρήστος Χατζηχρήστος ἐξ Ἰωαννίνων ὁρμώμενος καὶ ποιῶν ὡς λέγεται θαύματα. Ἐν τῷ οἴκῳ ἐν ᾧ κατέλυσεν, ἄρχοντες καὶ ἐν τέλει προσέρχονται ἐπιζητοῦντες ἐν τοῖς μυθεύμασιν αὐτοῦ νὰ παρακολουθήσωσι τὸν μῦτον τῆς ἰδίας αὐτῶν μοίρας καὶ τὰ ρυπερὰ κουκιά ἄτινα οὗτος μεταχειρίζεται, πολλοὺς ἀπῆλπισαν καὶ εἰς πολλοὺς ἔδωκαν ἀναπτέρωσιν πόθων. Ὁ ἀστυνόμος κ. Λυκοῦργος ἐπανειλημένως προσεπάθησε ν' ἀνακόψῃ τὴν αὐξοῦσαν δημοτικότητα τοῦ μάγου τούτου, οὗτος ὅμως ἰσχυρῶν, ὡς λέγεται, προστασιῶν τυχὼν, μνηκтерίζει τὴν ἀρχὴν καὶ ἐξακολουθεῖ τὸ ἔργον

τοῦ Τειρεσίου ὅπερ τοιαῦτα τῷ προπορίζει κέρδη.» Ἴδου τί συνέβαινε στὰς Ἀθήνας: Τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1848, μὲ πρόωρον καὶ δριμύτατον χειμῶνα ἐφάνη στοὺς δρόμους τῆς πρωτεύουσας ἓνας μεσόκοπος ἄνθρωπος, ντυμένος ὡς Ἡπειρώτης θουνίσιος, μὲ ραβδί στὸ χέρι καὶ ἓνα σακκοῦλι στὸν ὦμο. Μέσα στὸ σακκοῦλι ἦταν ἓνα μικρὸ φεῖδι μισοναρκωμένο. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς στὴν ἀρχὴ καταγινώτανε νὰ πωλῇ μυστηριώδη θότανα, που εἶχαν θαύματαργές ἰδιότητες: Νὰ ἐξασφαλίζουν στὶς μητέρες τὴ γέννησι ἀρσενικῶν παιδιῶν, νὰ φέρνουν πίσω τοὺς ξενητεμένους ἀπὸ χρόνια, νὰ βρίσκουν ἄντρα στὰ γεροντοκόρια. Στὰ χρόνια ἐκεῖνα που οἱ ἄνθρωποι ἦσαν ἀγαθοὶ καὶ εὐκολόπιστοι, ἡ μαγεία εἶχε πολὺ μεγάλη πέρασι. Ὁ Ἡπειρώτης μάγος ἐπροσκαλεῖτο παντοῦ καὶ τὰ τρία θαύματαργὰ θότανα εὐρίσκαν προθύμους ἀγοραστάς. Ἐμοσχοπουλιόντουσαν μάλιστα, πρὸ πάντων στὶς γυναῖκες.

Ὁ Χατζηχρήστος ἔλεγε ὅτι τὰ τρία χόρτα δὲν τὰ διάλεγε αὐτὸς, ἀλλὰ τὸ μισοκοιμισμένο φεῖδι που τὸ κρατοῦσε κλεισμένο στὸ σακ-

κοῦλι. "Όταν θρῑσκότανε στὰ μέρη όπου εἶχε ἰδέα πὼς ὑπάρχουν θαυματουργὰ θότανα — ἔλεγε ὁ μάγος — ἀφῆνε τὸ φεῖδι ἐλεύθερο νὰ τρέξει στὸν κάμπο καὶ νὰ σκαρφαλώσῃ στὶς ράχες τῶν βουνῶν καὶ τὸ ἔπαιρνε ἀπὸ πίσω. Τὸ χορτάρι ἐπάνω εἰς τὸ ὁποῖον τὸ φεῖδι κυλιότανε καὶ ἀναπηδούσε καὶ ἐσπάραζε, ἦταν τὸ χόρτο «γιά νὰ κἀνῇ ἡ γυναῖκα ἀρσενικὸ παιδί». Ἐκεῖνο στὸ ὁποῖο τὸ φεῖδι φαινότανε ἔτοιμο νὰ κοιμηθῇ ἦταν «ἓνα κι' ἓνα γιὰ τὴν παντρεῖα τῶν κοριτσιῶν». Καὶ ὁ θάμνος πλάγι στὸν ὁποῖον τὸ φεῖδι προσπαθοῦσε νὰ σκάψῃ λάκκο καὶ νὰ κρυφτῇ ἦτο ἀλάθευτο «γιὰ τὸ ξαναγύρισμα τῶν ξενητευμένων».

Ἐννοεῖται ὅτι κανεῖς δὲν εἶδε τὸν Ἡπειρώτη νὰ θρῑσκή τὰ φάρμακά του μὲ τὸν τρόπο αὐτό. Μὰ ἀφοῦ ἦτανε μάγος καὶ τὸ ἔλεγε, κανεῖς δὲν δυσκολευότανε νὰ τὰ πιστέψῃ. Μὰ, ὅπως καὶ νᾶνε, μιά παράδοξη ἰδιότητα τοῦ φειδιοῦ τὴν ἀπέδειξε ὁ Ἡπειρώτης πανηγυρικῶς καὶ ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκεῖνη ἡ μαγική του φήμη ἐπῆρε καταπληκτικὲς διαστάσεις σ' ὅλη τὴν Ἀθῆνα, στὶς ἐπαρχίες, στὰ χωριά τῆς Ἑλλάδος. Τὸν Ἀπρίλη τοῦ 1849, ἀπὸ ἓνα μικρὸ σεισμὸ, ἔπεσε μιά πλευρά τῶν τουρκικῶν τειχῶν ποὺ ἦταν τότε μεταξὺ Ἀγίου Παντελεήμονος καὶ Πατησίων, στὴ «Βρύσι τοῦ Ἀγᾶ». Ἀπὸ τὰ χαλάσματα τῶν τειχῶν ὠρμήσανε ἔξω πολλὰ φειδάρια καὶ πῆγαν καὶ τρυπώσανε σὲ ὅλα τὰ γύρω μικρόσπιτα. Οἱ κάτοικοι τόσο τρώμαξαν, ποὺ ἀφῆσαν τὰ σπῆτια τους κι' ἔφυγαν.

Μόλις τὸ ἔμαθε ὁ Χατζηχρήστος, ἔτρεξε ἐκεῖ καὶ ἀπέλυσε τὸ φεῖδι του. Τὸ φεῖδι ἐμπῆκε στὰ σπῆτια, πέντε ἦταν ὅλα, καὶ ἐνῶ ὁ Χατζηχρήστος τοῦ ἐσφύριζε μὲ τὴ φλογέρα του ἓναν παράξενο σκοπὸ, τὸ φεῖδι ἔτρεξε σὰν ἀστραπή ὅλα τὰ σπῆτια καὶ ὕστερ' ἀπὸ

λίγο τὰ φειδάρια ποὺ εἶχαν τρυπώσει μέσα ἐβγαίνανε κυνηγημένα καὶ παίρνανε δρόμο γιὰ τὰ χωράφια, όπου καὶ χαθήκανε! Τὸ κατόρθωμα τοῦτο τοῦ Χατζηχρήστου γίνηκε φανερό. Δὲ χωροῦσε καμμία ἀμφιβολία. Καὶ βούιξε ἡ Ἀθήνα.

Ὁ Ἡπειρώτης μάγος ἦτανε πειὰ στὶς δόξες του. Ἐπαψε νὰ γυρίζῃ στοὺς δρόμους τῶν Ἀθηνῶν μὲ τὸ σακκοῦλι στὸν ὦμο καὶ ἀπεφάσισε νὰ δέχεται τὴν πελατεία του στὸ σπῆτι του. Ὡς τότε κοιμότανε σὲ μιά σπηλιά, στὴν Πνύκα. Ἀφῆσε λοιπὸν τὴ σπηλιά καὶ νοίκιασε σπῆτι στὸ Βαρβάκειο όπου ἦσαν οἱ σταῦλοι τοῦ ἀμαξῆ Γεωργαντήκη.

Ὁ ἀμαξῆς, ἄμα ἔμαθε πὼς ἦτανε μάγος, δὲν ἤθελε νὰ τὸν θάλλῃ σπῆτι του. Ἦν ἄλλη μέρα ὅμως ἔτρεξε τρομαγμένος νὰ θρῑ τὸν Χατζηχρήστο καὶ νὰ τοῦ προσφέρει δωρεὰν τὸ σπῆτι του. Νὰ τί εἶχε συμβῇ: Τὴ νύχτα ποὺ ἐδίωξε τὸν Ἡπειρώτη, ὁ Γεωργαντήκης εἶδε ἓνα τρομερὸ ὄνειρο, ποὺ τὸν ἔκανε νὰ πεταχτῇ ἀπὸ τὸ κρεβάτι του. Εἶδε πὼς ἀπὸ ἓνα σύννεφο πετάχτηκε κεραυνὸς, ἐσκότωσε αὐτὸν καὶ τ' ἀλογὰ του καὶ μιά φωνὴ ἀκουγότανε ποὺ φώναζε πὼς αὐτὸ ἦταν τιμωρία γιὰ τὴν ἀρνησί.

Ἀμα τοῦτο κοινολογήθηκε, ἐγέμισε τρόμο τοὺς κατοίκους τῆς μὴ κρήσ καὶ ἀπλοϊκῆς πόλεως. Ὁ ἀστυνόμος Λυκοῦργος, στὴν ἀρχή, ἐσκέφθη νὰ συλλάβῃ καὶ ἐμποδίσῃ τὸν μάγο νὰ ἐξασκῇ τὸ ἐπάγγελμα του. Ἀλλὰ τόσοσ ἦτανε ὁ σεβασμὸς καὶ ὁ τρόμος ποὺ εἶχε ἐμπνεύσει ὁ Χατζηχρήστος, ὥστε ὁ ἀστυνόμος δὲν ἐτόλμησε νὰ πραγματοποιήσῃ τὴ σκέψι του. Στὸ σπῆτάκι τῆς ὁδοῦ Ἀθηνᾶς ἀρχισε νὰ μαζεύεται ὅλη ἡ πόλις. Ὅχι πειὰ γυναῖκοὺλες τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ

κυρίες τῆς ἀνωτάτης κοινωνίας ἔτρεχαν νὰ ζητήσουν τὴ βοήθεια καὶ τὴ συμβουλή τοῦ μάγου γιὰ διάφορες ὑποθέσεις τους. Τ' ὄνομα τοῦ Χατζηχρήστου ἔγινε πανελλήνιο. Ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ, τὰς Θήβας, τὰς Πάτρας, τὰς Καλάμας, ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὴν Σπάρτη, ἔτρεχαν ἀφθονοὶ οἱ προσκυνηταὶ τῆς μαντικῆς τοῦ δυνάμεως.

Τέλος, ἀρχισαν νὰ ἔρχωνται σ' αὐτὸν καὶ ἄντρες. Ἀνθρώποι μορφωμένοι, ἐπιστήμονες, λόγιοι, ἀξιωματικοί, ἔμποροι, Ἀθηναῖοι ἐξέχοντες, ἐπήγαιναν κρυφὰ-κρυφὰ, τὴ νύχτα, νὰ μάθουν τὴν τύχη τους ἢ νὰ ζητήσουν συμβουλή. Λέγεται ὅτι καὶ τὰ ἀνακτορικὰ ἀμαξία ἐσταμάτησαν ἔξω ἀπὸ τὸ σπῆτάκι τοῦ Χατζηχρήστου. Φήμη μάλιστα ἔτρεχε ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ Ὄθων θέλησε κάποτε νὰ ἐπισκεφτῇ ἀνεπισήμως καὶ μυστικὰ τὸν Ἡπειρώτη μάγο, ἐκεῖνος ὅμως τὸν ἀνεγνώρισε καὶ ἀπέφυγε νὰ τοῦ προφητεύσῃ τὴν τύχη του, μὲ τὴν πρόσφασι, ὅτι ἡ τέχνη του σταματᾷ στοὺς κοινούς θνητούς. Ὁ Βασιλεὺς δὲν ἔμεινε εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν ἀρνησί αὐτή. Ἀργότερα διεδόθη στὴν πόλι ὅτι ἄνθρωπος πιστὸς τοῦ Βασιλέως ἐζήτησε τὸν μάγο γιὰ νὰ τὸν φέρῃ στὸ Παλάτι. Ἀλλὰ καὶ πάλι ὁ Χατζηχρήστος ἀρνήθηκε μὲ τὴν ἴδια πρόφασιν: Ἡ διπλὴ αὐτὴ ἀρνησίς ἐθεωρήθη κακὸ σημάδι γιὰ τὴν τύχη τοῦ Βασιλέως...

Ὅλες ἡ πληροφορίες συμφωνοῦν εἰς τοῦτο: Ὅτι ὁ Ἡπειρώτης μάγος δὲ μεταχειρίσθηκε ποτὲ τὴ δύναμιν του τὴ μαγική καὶ τὴν ἀπέραντη ἐπιρροή ποὺ ἀπέκτησε στὸν Ἀθηναϊκὸ λαό, γιὰ κακὸ. Ὅσοι ἐπήγαιναν νὰ ζητήσουν μάγια γιὰ νὰ θλάψουν ἄλλους ἐφευγαν κακοὶ κακῶς ἀπὸ τὸ σπῆτι τοῦ Ἡπειρώτου, ὁ ὁποῖος προτιμοῦσε νὰ χἀνῃ μεγάλα ποσὰ ποὺ τοῦ ἐπρόσφεραν, παρὰ νὰ θλάψῃ ἄνθρωπο. Ὁ τότε ἀπεσπασμένος στὴν ἀγγλικὴ Πρεσβεῖα τῶν Ἀθηνῶν Ἀλφρέδος Κόνδεκ, νεαρὸς διπλωμάτης, ὠραίος, εὐγενής, πλοῦσιος, μόλις ἀκουσε νὰ γίνεται τόσοσ λόγος στοὺς ἀνωτάτους Ἀθηναῖκους

κύκλους γιὰ τὸν μάγο Χατζηχρήστο ἐπῆγε στὸ σπῆτι τοῦ καὶ τοῦ ἔδωσε μιά χούφτα λίρες, γιὰ νὰ κἀνῃ μάγια σὲ μιά γυναῖκα ποὺ, ἔλεγε, ὅτι τὸν εἶχε ἀρνήθῃ γιὰ ν' ἀγαπήσῃ ἄλλον. Ὁ Χατζηχρήστος ἀρνήθηκε. Ὁ διπλωμάτης ἐπέμενε. Καὶ ἀφοῦ δὲν κατώρθωσε νὰ τὸν πείσῃ, τὸν ἔβρισε μὲ τὸν διερμηνέα του σκυλίσια. Ἐνόμιζε ὅτι ἔτσι θὰ ἐκατάφερνε τὸν μάγον νὰ ὑπακούσῃ. Ἐκεῖνος ὅμως ἔμεινε σταθερὸς στὴν ἀρνησί του καὶ μόνον ὅταν ἔφυγε ὁ Ἀγγλος, ὁ Χατζηχρήστος εἶπε στὸ διερμηνέα του:

— Πές στὸν ἀφεντικό σου τοῦτο: Λίγη εἶνε ἡ ζωὴ του! Θὰ πεθάνῃ γρήγορα στὴ θάλασσα!.. Ὑστερ' ἀπὸ ἔξι μῆνες, ὁ Κόνδεκ ἀρρώστησε καὶ, ὅταν ἦταν στὴν ἀνάρρωσι, ἐγύριζε στὴν Ἀγγλία. Προτοῦ ὅμως φθάσῃ τὸ θαπὸρι στὴ Μακσαλία, ὁ Κόνδεκ ἐανακύλησε, πέθανε καὶ τὸν πῆγανε νεκρὸ στὴν πατρίδα του. Καὶ ἔτσι ἔγινε ἐκεῖνο ποὺ εἶχε προφητέψῃ ὁ μάγος.

Ἐννοεῖται, ὅτι ὅλα αὐτὰ, διαφημιζόμενα ἀπὸ στόμα σὲ στόμα καὶ μεγαλοποιούμενα, αὐξάναν τὴ φήμη καὶ τὴ δημοτικότητα τοῦ Χατζηχρήστου. Ὁ μάγος εἶχε γίνῃ πειὰ δύναμις στὴν Ἀθῆνα καὶ ἡ περιουσία του ἐθεωρεῖτο πολὺ μεγάλη. Ἦτάν ὅμως καὶ πατριώτης. Ὅταν ἀρχισε ἡ ἐπανάστασις τῆς Ἡπείρου, στὸ 1849 καὶ ἔγιναν κάποιες ἀποτυχημένες ἐπιθέσεις ἐναντίον τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ, ὁ Χατζηχρήστος ἐπρόσφερε διακόσια ὅπλα, ἀφθονώτατα πολεμφοδία, διακόσιες στολὲς γιὰ τοὺς ἐπαναστάτες, ἔστειλε δὲ καὶ μεγάλο χρηματικὸν ποσὸν στὰ ἐπαναστατήσαντα χωριά. Ἀλλὰ τὸ κίνημα ἐκεῖνο δὲν ἐπέτυχε. Πνίγηκε στὴν ἀρχή του. Ἐν τούτοις, τόσοσ ἦταν ὁ σεβασμὸς ποὺ τοῦ εἶχαν, τόσο τὸν ἐφοβόντουσαν καὶ αὐτοὶ οἱ ἀτρόμητοι ἐπαναστάτες, ὥστε τοῦ ἐγύρισαν ὅλα τὰ χρήματα, τίς στολὲς καὶ τὰ περισσώτερα πολεμφοδία. Τὸν καιρὸ ἐκεῖνο, ἡ ληστεία ἐκυριαρχοῦσε στὴν Ἑλλάδα. Λοιπὸν, τὸ Χατζηχρήστο τὸν ἐφοβοῦν-

το οί λησται περισσότερο από τ' άποσπάσματα. Καί όταν έγινε ή συμπλοκή της Πέτρας, κοντά στας θήβας, των στρατιωτικών με τη συμμορία του Κουμπάρη, ένα γράμμα του Χατζηχρήστου στο λήσταρχο, έφτασε για ν' άπολευθερώση τους δυο στρατιώτες που είχαν πιάσει αίχμαλώτους.

Η περιεργότερα όμως από όλες τις προφητείες του Χατζηχρήστου ήταν εκείνη που διηγόταν ο ήρωϊκός ταγματάρχης Λωρης, που σκοτώθηκε στα 1886 στην Κούτρα, και τον έκλαψε όλο το "Έθνος.

Ο Λωρης, νέος τότε άκόμη, μαθητής, είχε στενή φιλία με τους ύπαξιωματικούς Σκαλτσά και Ζάγγο. Η αντίδρασις έναντιόν του "Οθωνος είχε άρχισει τότε. Οί δυο ύπαξιωματικοί και ο Λωρης ήταν μέλη ενός από τους πολλούς μυστικούς συλλόγους που, χωρίς θόρυβο, έτοιμάζαν την επανάστασι κατά του Βασιλέως. "Όλη ή εργασία γινότανε πάρα πολύ μυστικά. Οί συνωμότες είχαν κάθε λόγο να πιστεύουν ότι κανένας άλλος δε μπορούσε να ξέρη τα σχέδια τους.

"Ετυχε φαίνεται κάποτε ο Λωρης, ακολουθώντας το γενικό ρεύμα, να καταφύγη και αυτός στον "Ηπειρώτη μάντη και να ζητήσει να μάθη την τύχη του. Ο Χατζηχρήστος έρριξε τα κουκιά — άσπρα και μαύρα. Τα μάζεψε και τα ξανάρριξε. Καί σε λίγο είπε στο Λωρη όλα τα συνωμωτικά σχέδια αυτού και των δυο φίλων του: «Τί σάς κάνει ο Βασιλιάς, που θέλετε να τον διώξετε;». Τρόμος τον έπιασε το Λωρη. Τόν παρεκάλεσε να μην εξακολουθήσει, άλλ' ό μάγος του είπε:

— Αν θα πάθετε τίποτε. Να πής όμως στους δυο ύπαξιωματικούς, τους φίλους σου, να φυλαχθούν την ημέρα που θα μάθουν, ότι σε κάποιον άλλον τόπο, μακρυνό, ή Κυβέρνησις έπιασε και έτουφέκισε πολλούς μαζί ύπαξιωματικούς συνωμότες.

Ο Λωρης έτρεξε στους φίλους του και τους είπε την προφητεία. "Εκείνοι έμειναν λίγον καιρό άκό-

μη στο στρατό, παρητήθησαν και έγιναν έμποροι σφουγγαριών. Ο Λωρης κατετάχθη στο Στρατό και έγινε ύπαξιωματικός... Πέρασαν 15 ή 16 χρόνια (κατά το 1865 ή 66) και στην "Ισπανία είκοσιπέντε ύπαξιωματικοί συνωμώται άνεκαλύφθησαν, κατεδικάσθησαν εις θάνατον και έτουφεκίσθησαν στη Μαδρίτη. Την ίδια νύχτα που έφτασε ή είδησις στας "Αθήνας, ο Σκαλτσάς και ο Ζάγγος, την ώρα που άνέβαιναν από την Μητρόπολι στην πλατεία Συντάγματος, έδολοφονήθησαν έξω από το Μετόχ της Πεντέλης. Τους έσκότωσε ο άνεψιός ενός ληστού, των οποίων είχαν έξοντώσει οί δολοφονηθέντες τον καιρό που ήταν άκόμη ύπαξιωματικοί.

Δυο χρόνια έμεινε στην "Αθήνα ο Χατζηχρήστος. Τόν Φεβρουάριον του 1850, το φείδι άρρώστησε. Ο μάγος το περιποιήθηκε πολύ, αλλά το φείδι έψόφησε. Ο Χατζηχρήστος το πήρε πρόφασι να φύγη για την "Ηπειρο, όπου και πέθανε το Γενάρη του 1902, πλούσιος από τα προϊόντα της μαντικής που έέησκησε με τόσο επιτυχία στην πρρατεύουσα.

ΣΤ. ΔΑΦΝΗΣ

ΑΝΕΚΔΟΤΑΚΙΑ

Η ΓΕΝΝΑΙΟΦΡΟΣΥΝΗ ΤΟΥ ΒΥΡΩΝΟΣ

Ο Βύρων ήταν παράφορος κι όρμητικός, αλλά και γενναίόφρων από τα παιδικά του χρόνια. Μία μέρα, είδε να χτυπά κάποιος θάνασσα το φίλο του τόν Πήλ, τόν κατόπιν πρωθυπουργό της "Αγγλίας. Ο Βύρων ήταν πολύ μικρός και δε μπορούσε να τ' άγιάλη πέρα με τόν αντίπαλο του Πήλ, αλλά κατακόκκινος και με τα μάτια γεμάτα δάκρυα από το θυμό του, πλησιάζει και τόν ρωτά πόσες ξυλές έσκόπευε να δώση άκόμα στον Πήλ.

— Τί σε μέλει αυτό έσένα; ρωτά εκείνος.

— Για να μου δώσης, αν έχεις την καλωσύνη, τίς μισές έμένα!...

ΑΓΓΛΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΟΥ'ΙΛΙΑΜ ΦΡΗΜΑΝ

ΤΟ ΑΓΑΛΜΑΤΑΚΙ ΤΗΣ ΑΛΕΠΟΥΣ

Ο Χάρρυ Μπράντον είχε χάσει το δρόμο. Η πυκνή αυτή όμίχλη μπορούσε να κάνει να χάση το δρόμο του κι ένας που θάξερε πολύ καλλίτερα απ' αυτόν τα σοκάκια των προαστείων του Λονδίνου. Μπήκε λοιπόν σ' ένα μικρό μαγαζί για να ρωτήσει από που θά πήγαινε στο σταθμό. Στο μαγαζάκι αυτό, το σκοτεινό και στενόχωρο, θρίσκονταν λογής-λογής παλιοπραγμάτια. Αυτό εύχαριστησε ιδιαίτέρως το Χάρρυ Μπράντον, γιατί ήταν μανιώδης συλλέκτης παλιών αντικειμένων. Του άρεσε να γυρίση σ' αυτά τα μικρομάγαζα κι όποτε εύρισκε τίποτε καλό, παλιό ή αξιοπερίεργο, έδινε όσα κι όσα για να τ' πάρη. Μόλις μπήκε μέσα, ένας χλωμός κι άδύνατος άνθρωπος βγήκε απ' το καμαράκι που ήταν στο βάθος.

Αφού ρώτησε για το δρόμο, ο Χάρρυ Μπράντον πλησίασε να ρίξη μιá ματιά στα παλιά πράγματα που θρίσκόντουσαν γύρω του. Σταμάτησε μπροστά σ' ένα γυάλινο κιώτιο πουχε μέσα μερικές συλλογές γραμματοσήμων, κάτι άλλα τιποτένια πράγματα και καμιά δεκαριά κομψοτεχνήματα από σκαλιστό έλεφαντόδοντο.

— Μου δίνεις σε παρακαλώ να κутτάξω αυτά, είπε ο Μπράντον δείχνοντας τα κομψοτεχνήματα.

— Δε, είνε για πούλημα κύριε. Είνε ξένα, είπε άπλά ο καταστηματάρχης.

— Ας είνε, ήθελα να τα κутταγα ξανάπε ο Μπράντον.

Ο καταστηματάρχης σήκωσε το σκέπασμα της κάσας. Ο Μπράντον έσκυψε κι έξήτασε το περιεχό-

μενο. Απ' τα κομψοτεχνήματα ένα-δυο ήταν άγαλματάκια ζώων, αλλά τα περισσότερα ήταν παραστάσεις παρμένες απ' την "Ιαπωνική μυθολογία.

— Τ' είν αυτό; ρώτησε ο Μπράντον, δείχνοντας ένα απ' αυτά που παρίστανε κάποιο ζωο σαν σκυλί.

— Αυτό παρασταίνει την ψυχή μιás άλεπούς, είπε ο καταστηματάρχης κι έκανε να κλείση το κουτί.

— Μία στιγμή, είπε ο Μπράντον παίρνοντας στο χέρι του την άλεπού. Πόσα θέλεις γι' αυτό έδω;

— Σας είπα, κύριε πώς δέν είνε για πούλημα.

— Σου δίνω δυο λίρες, επέμεινε ο Μπράντον.

— Ο Θεός το ξέρει τι ανάγκη τάχω αυτά τα λεφτά. Μά να σάς πω πρώτα τι θέλετε ναγοράσετε. Αυτά τάφησε πέσει έδω ένας ναύτης, που μούχε πουλήσει κάτι άλλα πράγματα και μούπε πώς θά ξανάρθη να τ' πάρη. Τάχε μαζέψει στην "Ιαπωνία. Μά καθώς κατάλαβα άργότερα τάφησε έδω έπίτηδες με το σκοπό να τ' άεφορτώη, και γι' αυτό δέν ξαναφάνηκε πεία. Τόκαμε έπίτηδες.

— Έπίτηδες; τί θέλεις να πής; — Ναί έπίτηδες θέβαια κι' από τότε ένα καλό δέν είδα στο σπίτι μου, γιατί είνε στοιχειωμένα αυτά που βλέπετε. Έδω κι' ένα χρόνο, προτού τ' άπρω, έκανα χρυσές δουλειές. Απ' την ώρα όμως που τάγόρασα, όλα πάνε στραβά. Είχα μιá καλή γυναίκα κι' ένα παιδί φρόνιμο, εργατικό και τίμιο. Τώρα ή γυναίκα μου πέθανε κι' ο γυιός μου έγινε ένας λωποδύ-

της, ένας άσωτος. Κι' αυτά εκεί φτάνει, είπε τέλος με αγανάκτηση, δείχνοντας με μια χειρονομία θυμού τα γιαπωνέζικα αγαλματάκια. "Ίσως ή αιτία να είναι όλα μαζί, ίσως κι' ένα μόνο. Δεν το ξέρω. Γιατί δεν τα πετάω στα σκουπίδια; Γιατί φοβάμαι. Ξέρω τι άλλο κακό χειρότερο θα με βρή; "Εχω χάσει πια το κεφάλι μου. Δέ βαστάω πια. Την ημέρα φαίνονται ήσυχια, αλλά τη νύχτα...

— Τι; έκαμε ο Μπράντον, που δεν πίστευε τέτοια πράγματα.

— Καλλίτερα να τ' αφήσετε, είπε ο άλλος αποφεύγοντας ν' απαντήσει κι' ετοιμάστηκε να βάλει το σκέπασμα. Δεν μπορώ να δώσω τώνα και να κρατήσω τάλλα.

— Τότε, είπε ο Μπράντον, σου δίνω πέντε λίρες για να μου τα δώσεις όλα μαζί.

— "Οχι, κύριε, δεν μπορώ. Μά τι τα θέλετε; Θα το μετανοιώσετε! Άν τα πάρετε.

— Σου δίνω δέκα.

— Καλά τότε. Θα τα τυλίξετε όμως μόνος σας.

Ο Χάρρυ Μπράντον συμμορφώθηκε με την παράξενη απαίτησή του καταστηματούχου, πλήρωσε κι, άφησε το μαγαζί με τα πακέτα στο χέρι. Ήταν ευχαριστημένος.

Προτού προχωρήσει είκοσι βήματα, κατάλαβε πως κάποιος τον παρακολουθούσε. Γύρισε κι' είδε έναν ψηλόν άνθρωπο, ένα νέο ως είκοσι χρονών. "Εμοιζε τόσο με τον καταστηματούχο που ο Μπράντον άμέσως σκέφτηκε πως θάτανε γιός του, όπως και ήταν.

— Βγήκες απ' το γέρο το μαγαζί, έ; τον ρώτησε άμέσως ο νέος με τραχεία φωνή.— Σέ είδα πουμπαινε μέρσα. Δόσε μου τώρα το πακέτο πουβάλες στην τσέπη σου. Κάτι

καλό θάχη μέσα. Την τελευταία φορά που πήγα είπα του γέρου να μου δώσει λεφτά, μούπε να πάω στο διάολο.

— "Ελα τώρα, τούκανε αόστηρα ο Μπράντον, πάρε μισή κορώνα κι' άσε με ήσυχο.

— Δόσε μου τα πράγματα, σου λέω. "Αμα μου τα δώσεις, θα φύγω άμέσως και θα σ' αφήσω. "Αν δεν μου τα δώσεις, όμως θα το μετανιώσεις.

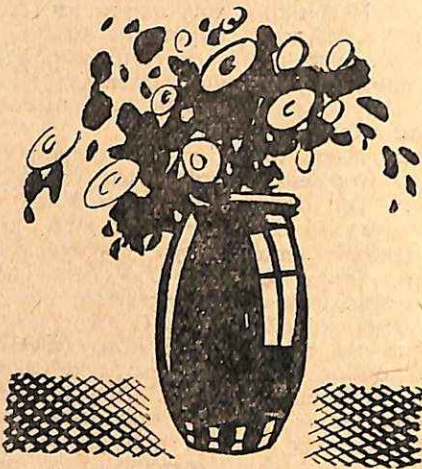
Ο Μπράντον έκανε να εξακολουθήσει το δρόμο του, μα ο άλλος δεν τον άφησε. Του άρπαξε το πακέτο απ' τα χέρια. Καθώς όμως το τράβηξε με δύναμη, το χαρτί σκίστηκε και το περιεχόμενο έπεσε με κρό-

το στο ύγρο πεζοδρόμιο.

— Αυτά είναι! ούρλιαξε τρομαγμένος μ' ένα νευρικό κίνημα φόβου ο νέος μόλις τα είδε. Και χωρίς να πη τίποτ' άλλο, τάφησε όλα σκόρπια στη μέση του δρόμου και χόθηκε στην εμίχλη.

Ο Χάρρυ Μπράντον, φοβισμένος και ζαλισμένος απ' το χτύπημα, δεν σκέφτηκε εκείνη τη στιγμή παρά πως να φύγει. Δεν κατάλαβε πως ο λωποδύτης εκείνος τάφησε όλα κι' έφυγε. Σέ λίγο βρέθηκε, σαστισμένος, μπροστά στα θαμπά φώτα του σταθμού. Τότε σκέφτηκε να πάη ν' αναφέρει το γεγονός στην αστυνομία. Δέκα λίρες πεταμένες στο δρόμο! Δεν ήταν και λίγο! "Αλλά βαρυότανε. Ήταν κι' εμίχλη, κι' εκείνος ο πόνος στο λαιμό, εκεί που τον έχτύπησε εκείνος ο αλιτήριο... «"Ας πάω, είπε, καλύτερα ίσια στο σπίτι».

"Εκείνη τη στιγμή, καθώς έβαλε το χέρι στην τσέπη του παλτού του, τα δάχτυλά του πιάσανε ένα μικρό σκληρό πράγμα. Τόβγαλε έ- ξω. Ήταν ή «ψυχή της άλεπούς». Το

κύτταξε μ' άπορία. Τα μικρά τα σκληρά ματάκια της, πετούσαν σπί- θες. Πώς βρέθηκε εκεί; Μυστήριο! Ο Μπράντον σκέφτηκε πως θάπεσε κατά τύχη στην τσέπη του παλτού του καθώς σχίστηκε το πακέτο. Την έβαλε πάλι στην τσέπη του και μπήκε στο σταθμό.

Αισθάνθηκε κάποια άνακούφισι όταν έφτασε σπίτι του. Στο χώλλ καθώς έμπαινε μέσα, είδε την ύτη- ρέτρια.

— Δέ θα φάω άπόψε, της είπε. "Εναν καφέ να μου φέρης μόνο στην τραπεζαρία. Είμαι λίγο κακοδιάθετος.

— Πολύ καλά, κύριε.

Ο Χάρρυ Μπράντον μπήκε στην τραπεζαρία και ξαπλώθηκε σέ μια πολυθρόνα κοντά στη φωτιά. Σέ λίγο ήρθε ή ύπηρέτρια με τον καφέ.

— Γιατί δύο φλυτζάνια; ρώτησε ο Μπράντον.

Το κορίτσι κύτταξε ξαφνιασμένο γύρω στην κάμαρα.

— "Εφερα ένα και για το φίλο σας.

— Το φίλο μου; έκαμε έκπληκτος ο Μπράντον. Ποιό φίλο μου;

— Νά, τον κοντό εκείνο κύριο πουΐτανε μαζί σας στο χώλλ.

"Εξαφνα φάνηκε σαν να την είχε τρομάξει κάτι. Πιάστηκε απ' το τραπέζι, κι' ή φωνή της άρχισε να τρέμει.—Ναι, έαναείπε, ένας κοντός άνθρωπος με κάτι μπλε ρούχα, που δεν τον έχω ξαναδεί ποτέ. Ένας ή- λικιωμένος κύριος, πούχε κι' ένα σκυλί μαζί του.

— Σκυλί;

— Ναι, ένα σκυλί... ή όχι... μιά άλεπού... ναι, ναι, μιά άλεπού. Κι' άκούω τη μυρουδιά της εδώ τώρα. Και βλέπω τα μάτια της να με κυττάνε.

Τίναξε τα χέρια της κατά πάνω με μιά ύστερική φωνή, κι' έφυγε σαν τρελλή απ' το δωμάτιο.

Σαστισμένος, ο Μπράντον σηκώθηκε άμέσως και πήγε ως την πόρτα. Την άκουσε να λήη κάτι θιαστικά στην άλλη ύπηρέτρια, κι' έπειτα άκουσε που κλειδωθήκανε κι' ή δυο στην κάμαρά τους. Γύρισε κι' έψαξε παντού, μα δεν είδε τίποτα και κάθησε να πιη τον κα-

φέ του. "Εκείνη την στιγμή ένα κούτσουρο έπεσε στη φωτιά με κρότο και μιά κίτρινη φλόγα πετάχτηκε κατά πάνω. "Αξαφνα κάτι άκούμπησε στα πόδια του. Γύρισε και για μιά στιγμή είδε δυο μικρά, λαμπερά μάτια κι' ένα κοκκινωπό σώμα. Χαθήκανε όμως άμέσως, ενώ συγχρόνως χύθηκε μιά παράξενη μυρωδιά στο δωμάτιο.

Τότε θυμήθηκε πως είχε προσέξει την ίδια μυρωδιά στο μικρό μαγαζί, τη στιγμή που ο καταστηματούχος σήκωσε το γυάλινο σκέπασμα του κουτιού. Την ίδια στιγμή θυμήθηκε την «ψυχή της άλεπούς». "Εβγαλε το χέρι στην τσέπη όπου την είχε βάλει. "Εψαχνε άκόμα για να τη βρή, όταν εκείνο το μυστηριώδες, μαλλιαρό πράγμα πέρασε πάλι ανάμεσα στα πόδια του. Δεν μπόρεσε πια να συγκρατηθί. Αισθάνθηκε να τον κυριεύη ή άσυγκράτητη μανία της φυγής. "Ωρμησε σαν τρελλός στην πόρτα και βγήκε έξω στο χώλλ. Γύρισε τότε και κύτταξε πίσω του. Είθε την πόρτα της τραπεζαρίας ν' ανοίγη. Δυο σιλουέτες βγήκαν από μέσα. Η μιά ήταν ένας μικρόσωμος, σκυφτός άνθρωπάκος. Με το κεφάλι σκυμμένο, τον προσπέρασε σιγά - σιγά, και χάθηκε στο σκοτάδι. Η άλλη ήταν ένα ζω, μ' ένα λεπτό και λυγερό σώμα, με κάτι μικρά και φωσφορίζοντα μάτια. Το ζω αυτό έφτασε ως το μέρος όπου στεκότανε ο Μπράντον, σταμάτησε σαν άναποφάσιστο κι' έπειτα έτρεξε πάλι μέσα στην τραπεζαρία.

Ο Μπράντον πήγε κι' έκλεισε την έξωπορτα, αλλά φοβήθηκε να μπη στην τραπεζαρία. Πήγε και κλειστήκε στην κρεββατοκάμαρά του. Εκεί ήσύχασε κάπως. Σέ λίγο γδύθηκε κι' έπεσε στο κρεβάτι, κι' έπειτα από κάμποση ώρα τον πήρε ο ύπνος, αλλά ένας άπνος ανήσυχος. Ξύπνησε την ώρα που το μεγάλο ρολόι του σπιτιού χτυπούσε τρεις. Νόμισε πως αυτό τον ξύπνησε, αλλά δεν ήταν αυτό. Ήτανε μιά παράξενη, μιά άλλοιωτική, δυνατή μα άόριστη μυρωδιά που γέμιζε το δωμάτιο. Κατάλαβε

μ' αυτό πώς το ζῶο ήταν τώρα ἐκεῖ μέσα μαζί του, κι' ἄς μὴν τὸ βλέπε πουθενά. Τότε θυμήθηκε ὅτι ὁ καταστηματοῦχος θέλησε νὰ πῇ κάτι γιὰ τὴ νύχτα, μὰ δὲν τὸ εἶπε. Ἡ ἄλεπού ήτανε μέσα στὴν κάμαρα τώρα. Τὴν καταλάβαινε, τὴν ἐνοιῶθε, ἄς μὴν τὴν ἐβλεπε. Τί νὰ κἀν;

Δὲν μπορούσε νὰ ἡσυχάσῃ. "Αἷαφνα τοῦρθε μιά ἰδέα. "Αν εἶχε ἓνα σκυλί μεγάλο καὶ δυνατὸ, μπορούσε νὰ τὸ θάλλῃ νὰ τῆς ριχτῇ. "Αλλὰ σκυλί δὲν εἶχε. Εἶχε ὅμως ἓνα μεγάλο ὁ γείτονάς του, ὁ σέρ Τζὼν Λάξενμπυ, ποὺ τάφηνε τὴ νύχτα ἐλεύθερο νὰ γυρίσῃ στὸ κτῆμα του γιὰ φύλακα. Τὸ σκυλί αὐτὸ τὸν ἐγνώριζε. Δὲ θὰ τὸν πείραζε. "Αν πήγαινε ἐκεῖ τώρα, κατὰ τοῦλεγε πὼς ἡ ἄλεπού θάρχόταν ἀπὸ πίσω του.

Πῆρε ἀμέσως τὴν ἀπόφασι. Σηκώθηκε κι' ἔκανε νὰ προχωρήσῃ κατὰ τὴν πόρτα. "Αλλὰ μόλις ἔκανε δυὸ βήματα, εἶδε πάλι τὴν ἄλεπού μπροστὰ του. Τὸν ἐπίασε ὁ ἴδιος τρελλὸς φόβος. Γύρισε, ἄνοιξε τὸ παράθυρο καὶ πήδησε ἔξω στὸ δρόμο. "Ἐπese κάτω στὸ χῶμα μὲ τὰ τέσσερα. Σηκώθηκε κι' ἄρχισε νὰ τρέχῃ κατὰ τὸ κτῆμα τοῦ Λάξενμπυ. "Όταν ἔφτασε στὸν ξύλινο φράχτη, γύρισε καὶ κύτταξε πίσω του. Εἶδε τὴν ἄλεπού νὰ τὸν κυττᾷ στὰ μάτια. Τὴν ἐβλεπε καλὰ τώρα. "Ἐβλεπε τὸ κεφάλι τῆς, τὰ μυτερά δόντια τῆς, τὴ γλώσσα τῆς καὶ τὰ λαμπερά της μάτια. Στὸ μέτωπό του ἄρχισαν νὰ κυλοῦν σταγόνες κρύου ἰδρώτος. "Αἷαφνα δεξιά του, ἓνα ἄλλο κεφάλι φάνηκε ἀνάμεσα στὰ παλαιοσάνιδα τοῦ φράχτη. "Ἦταν ὁ Ράγγερ, προκλητικὸς καὶ περήφανος, ὁ πιστὸς σκύλος τοῦ Λάξενμπυ, ὁ νικτοφύλακας τοῦ κτήματός του. "Ο Ράγγερ εἶδε τὸν Μπράντον καὶ τὸν ἐγνώρισε ἀμέσως. Εἶδε καὶ τὴν ἄλεπού. Προχώρησε, χαμήλωσε λίγο... ἔπειτα πήδησε.

"Ο Μπράντον δὲν εἶδε τίποτ' ἄλλο.

"Όταν ἀνοιξε τὰ μάτια του, ἦτανε μέρα πειὰ, καὶ βρισκότανε

ἐκπλωμένος σ' ἓναν καναπέ στὸ δωμάτιο τοῦ σέρ Τζὼν Λάξενμπυ. Δίπλα του ἦταν ὁ ἴδιος ὁ σέρ Τζὼν κι' ὁ Γκύλκριστ, ὁ γιατρός τῆς συνοικίας.

—Τί συνέβη; ἔκαμε μηχανικὰ ὁ Μπράντον, μόλις συνήλθε.

—"Ε, πὼς εἶσαι τώρα, τὸν ρώτησε ὁ Λάξενμπυ. Τί εἶχες πάθει; Συνέβησαν, φίλε μου, πολὺ παράξενα πράγματα.

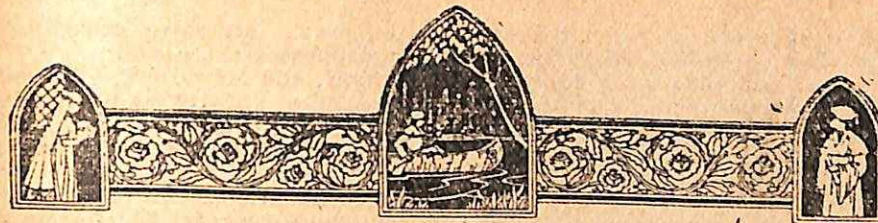
—Μὰ τί ἐγινε, πὼς βρέθηκα ἐδῶ, ρώτησε ὁ Μπράντον ποὺ ἄρχισε νὰ θυμάται τὰ χθεσινὰ θραύσματα...

—Νὰ σοῦ πῶ τί ἐγινε, εἶπε τότε ὁ σέρ Τζὼν. Τὴ νύχτα, κατὰ τίς τρεῖς ἄκουσα φασαρία ἔξω καὶ νόμισα, φυσικὰ, πὼς ἦτανε κλέφτες. "Ἐβαλα λοιπὸν τὰ ρούχα μου, ξύπνησα τοὺς ὑπηρετές μου καὶ βγήκαμε ἔξω. Εἶδα τὸ σκυλί μου στὸ φῶς τῆς σελήνης νὰ οὐρλιάζῃ καὶ νὰ παλεύῃ. Τὸ φώναξα, μὰ δὲν ἔδωσε προσοχή. Πῆγα κοντά, ἀλλὰ δὲν εἶδα τίποτα. Αὐτὸ ὅμως τὸ κακόμοιρο κατὰ ἐβλεπε. "Αἷαφνα, πήδηξε καὶ ἄρπαξε κάτι

μὲ τὰ δόντια του στὸν ἄερα. "Ακούστηκε τότε μιά φωνὴ ποῦκανε νὰ παγώσῃ τὸ αἷμα στὶς φλέβες μου. Δὲν ἦτανε φωνὴ ἀνθρώπου, οὔτε ζώου αὐτοῦ. "Ἦτανε σὰν τὴ στριγκλὴ φωνὴ ἑνὸς θρυκόλακα ἢ τὸ οὐρλιαχτὸ ἑνὸς τέρατος. Καὶ τὴν ἴδια στιγμή μιά σκιά παρουσιάστηκε μπροστὰ μου. Εἶδα ἓναν μικρὸ, σκυφτὸ ἀνθρωπάκο μὲ γαλάζια ρούχα, μὲ τὸ πρόσωπο ὠχρὸ καὶ λυπημένο. "Ἐσθυσε ὅμως καὶ χάθηκε ἀμέσως, μὲ τὴν γρηγοράδα ποὺ παρουσιώστηκε. Τότε πήγα νὰ ἰδῶ τὸ σκυλί μου. Μὲ κύτταξε στὰ μάτια, οὐρλιάσε λυπητερά, κι' ἔπese κάτω ψόφιο. Εἰληθὸς τοῦ. Δίπλα του, στὸ χῶμα βρῆκα τοῦτο-δῶ.

"Ο Λάξενμπυ ἔβγαλε ἀπὸ τὴν τσέπη του τὸ μικρὸ ἀγαλματάκι ποὺ παρίστανε τὴν «ψυχὴ τῆς ἄλεπούς». Στὸ λαιμὸ τῆς φαινόταν ἓνα καινούργιο σημάδι, σὰν μιά μεγάλη δαγκωματιά.

ΟΥ.Ι.ΛΛΙΑΜ ΦΡΗΜΑΝ

ΠΟΛΩΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΕΡΡ. ΣΙΕΓΚΕΒΙΤΣ

Η ΖΩΗ ΚΑΙ Ο ΘΑΝΑΤΟΣ

"Ἦσαν μιά φορὰ δυὸ χώρες, δυὸ ἀπέραντα λειβάδια ποὺ τὰ χώριζε ἓνα ὀλοκάθαρο ποτάμι. Σ' ἓνα μέρος, ἡ ὄχθης κατέβαιναν κ' ἡ δυὸ καὶ σχηματίζαν ἓνα πέλαμα, πολὺ λίγο βαθύ, ποὺ ἔμοιαζε μὲ μιά μικρὴ λίμνη μὲ ἀτάραχα καὶ διάφανα νερά. "Απὸ τὰ χρυσωμένα βάθη τους, ποὺ τὰ διέκρινε κανεὶς ἀνάμεσα ἀπὸ τ' ἀνάλαφρα νερά, πηδοῦσαν τὰ κοτσάνια τῶν λατῶν ποὺ τὰ λουλούδια τῶν ἀντικαθρεφτιζόντουσαν πάνω στὸ γαλῆνιο καθρέφτη. Ἡ νύμφες κ' ἡ ἱριδωτὲς πεταλούδες πετούσανε πάνω ἀπὸ τὰ λουλούδια καὶ τὰ πουλιὰ τραγουδοῦσαν, μέσα σὲ μιά ἀτμόσφαιρα ἀχτίδων, μὲ κάτι ἀργυρόχρους νότες. Αὐτὸ ἦτανε τὸ πέλαμα ποὺ χώριζε τὰ δυὸ λειβάδια.

Ἡ πρώτη χώρα λεγότανε τὸ Λειβάδι τῆς Ζωῆς καὶ ἡ δευτέρη τὸ Λειβάδι τοῦ Θανάτου. Καὶ τὸ ἓνα καὶ τὸ ἄλλο ἦτανε τὸ ἔργο τοῦ Πανυψίστου καὶ Παντοδυνάμου Βράχμα. Στὸν καλὸ Βιονὸ ἀνέθεσε τὴ διοίκησι τοῦ Λειβαδίου τῆς Ζωῆς καὶ στὸ φρόνιμο Σίθα τὸ Λειβάδι τοῦ Θανάτου. Καὶ τοὺς εἶπε:

— Νὰ διοικήσετε αὐτὲς τίς χώρες ὅπως βέλετε.

Τότε στὴ χώρα τοῦ Βιονοῦ ἡ Ζωὴ ἄρχισε νὰ κινῆται. "Ο ἥλιος ἀνέτελλε καὶ ἔδωε, φέρνοντας τὴ μέρα καὶ τὴ νύχτα ἡ ἀπεραντοσύνη τῶν θαλάσσιων μιά ἀγρίευε καὶ μιά γαλήνευε: στὸν οὐρανὸ φανήκανε κάτι σύννεφα βαρεῖα ἀπὸ τὴ βροχὴ, ἡ γῆ ντύθηκε μὲ δάση, καὶ ἦσαν ἓνα ἀνακάτωμα ἀνθρώπων καὶ ζώων ποὺ γιὰ νὰ μποροῦν ὅλες αὐτὲς ἡ ὑπάρξεις νὰ πολλαπλασιάζωνται, ὁ κα-

λὸς Θεὸς δημιούργησε τὴν Ἀγάπην, ποὺ τὴ διέταξε νὰ εἶνε μαζί κ' ἡ Εὐτυχία. Καὶ τότε ὁ Βράχμα ἔκαλεσε μπροστὰ του τὸ Βιονοῦ καὶ τοῦ εἶπε:

— Δὲν εἶνε δυνατό νὰ φτιαχθῇ πειὰ στὸν κόσμον τίποτα τὸ τελειότερο καὶ ἀφοῦ φρόντισα νὰ δημιουργήσω τὸν οὐρανὸ, ἀναπαύσου, καὶ αὐτὰ τὰ ὄντα ποὺ τὰ λὲς «ἀνθρώπους» ἄς ἐξακολουθήσουν νὰ ὑφαίνουν τὸ νῆμα τῆς ζωῆς τους χωρὶς τὴ βοήθειά μας.

"Ο Βιονοῦ ὑπάκουσε στὶς διαταγὲς τοῦ Βράχμα. "Απὸ τότε οἱ ἀνθρώποι ἔπρεπε νὰ σκέπτονται καὶ νὰ ἐνεργοῦνε μοναχοὶ τους. Ἡ καλὴ τους ἰδέα γινόντουσαν ἡ χαρὰ κ' ἡ κακὴ τους ἡ θλίψη καὶ κατὰ πληχοὶ παρατήρησαν ὅτι ἡ ζωὴ δὲν ἦταν μιά ἐξακολουθητικὴ ἔχθρα.

Καὶ παρουσιάστηκαν στὸ θρόνο τοῦ Βιονοῦ καὶ παραπονέθηκαν:

— Κύριε, δὲν μπορούμε νὰ ὑποφέρουμε τὴ ζωὴ. Γίνηκε πολὺ βαρεὶα ἀπὸ τὰ θάσσανα.

"Εκεῖνος ἀποκρίθηκε:

— "Ας σὰς συγκρατήσῃ ἡ Ἀγάπη!

Κ' ἔφυγαν ἡσυχασμένοι. Πραγματικῶς, ἡ ἀγάπη μετρίαζε τὴ λύπη: καὶ μὲ τὴν εὐτυχία ποὺ ἔδινε τὰ θάσσανα, φαινόντουσαν μηδαμινὰ. Μὰ ἡ ἀγάπη εἶνε συνάμα κ' ἡ μεγάλη Δημιουργὸς τῆς Ζωῆς. "Όσο ἀπεραντὴ κι' ἂν ἦτανε ἡ χώρα τοῦ Βιονοῦ, πάλιν ὅμως, ὕστερα ἀπὸ λίγο τὰ δάση δὲν ἔβγαζαν πειὰ ἄρκετά ἀγρία φρούτα γιὰ τίς ἀνθρώπινες μάζες, οὔτε ἡ μέλισσες ἔκαναν ἄρκετὸ μέλι, οὔτε τὰ ὀπωροφόρα

δένδρα έφταναν για τις ανάγκες τους. Τότε, οί πιο λογικοί απόφασισαν να καθαρίσουν τά δάση, να καλλιεργήσουν τούς άγρούς, να σπείρουν και ν' άρχίσουν τη συγκομιδή. Κι' έτσι γεννήθηκε ή εργασία. Σε λίγο όλοι άναγκαστήκανε να δουλεύουν και τούτο έγινε όχι μονάχα όρος ύπάρξεως, μά αυτή ή δία ή ύπαρξι. Η Έργασία λοιπόν φέρνει τόν κόπο κι' ό Κόπος τήν Κούρασι. Καί, τότε, τά πλήθη έτρεξαν στο Βιονού.

— Κύριε, φωνάζανε, άπλώνοντας τά χέρια, τά κερμιά μας αδυνάτισαν ή κούρασι χύθηκε μέσα κόκκαλά μας και θέλουμε να αναπαυθούμε λιγάκι: μά ή ζωή μας άναγκάζει να εργαζώμαστε άκατάπαυστα.

— Ό Μεγάλος Βράχμα δέ μου επέτρεψε να ξετυλίξω τη ζωή περισσότερο: μά μου είνε δυνατό να δημιουργήσω κάτι τι πού θα είνε ή διακοπή της εργασίας και συνεπώς ή ξεκούρασι.

Και δημιούργησε τόν ύπνο.

Οί άνθρωποι υποδέχτηκαν με χαρά τó νέο τούτο δώρο, και σε λίγο, τó θεώρησαν σαν ένα από τά πολυτιμότερα πού έλαβαν από τά χέρια τού θεού. Κατά τó διάστημα τού ύπνου ή φροντίδες γαλήνευαν μαζί με τις άπατηλές έλπίδες, ή δυνάμεις ξαναζωντανεύαν — κι' ό ύπνος, σά μία μητέρα, σκούπιζε τά δάκρυα της θλίψεως κι' έλουζε τά κεφάλια τών κοιμωμένων με μία σιωπηλή όμως λησμονιάς. Οί θνητοί ύπερυμνούσαν τόν ύπνο, λέγοντας:

— Άς είσαι εύλογημένος, γιατί είσαι καλλίτερος κι' από τήν ξυνητή ζωή.

Μονάχα ένα παράπονο είχανε: πού δέ βαστούσε αιώνια και τόν άκολουθοῦσε τó ξύπνημα, γιατί, άμα ξυπνούσανε ξανάρχιζε ή εργασία: νέες φροντίδες και νέοι κόποι. Αυτή ή σκέψις τούς απέλπιζε σε τέτοιο

σημείο, ώστε, για τρίτη φορά παρυσιαστήκανε στο Βιονού:

— Κύριε, τού είπαν, μάς χάρισε ένα πολύτιμο και άνειπωτό καλό, πού δέν είνε όμως και τέλειο. Κάνε, σε παρακαλούμε, να γίνη αιώνιος ό ύπνος μας.

Ό Βιονού μάζεψε τά θεϊκά του φρύδια, θυμωμένος επειδή τόν ένωχλούσαν τόσο πολύ, κι' άποκρίθηκε:

— Δέν μπορώ. Μά πηγαίνετε στο πέραμα τού ποταμού και στην άλλη όχθη θα βρήτε κείνα πού ζητάτε.

Και τó πλήθος, ύπακούοντας στα θεία λόγια του, διευθύνθηκε άμέσως πρós τη μικρή λίμνη και ζέτασε άπο μακριά τήν αντικρουή όχθη. Πέρα από τó τραπεζομάντηλο τού νερού άπλωνόταν τó Λειβάδι τού Θανάτου, ή χώρα τού Σίβα, άμילτη και φωτεινή, κεντημένη με ζωτικά λουλούδια. Έκεί ό ήλιος ούτε

σηκωνότανε, ούτε έδυε, εκεί δέν ύπήρχε ούτε μέρα, ούτε νύχτα, μά όλο τó διάστημα ήτανε συγκεκριμένο με ένα κυανορρόδινο φως. Πεδιάδες και μικροί λόφοι τó στολίζανε άνθοδέσμες δέντρων χαμογελούσανε γιρλάντες από κληματαριές και

κισσούς σκεπάζανε σά χαλί τούς βράχους. Άλλά οί θάχοι κι' οί κορμοί τών δέντρων δέ φαινόντουσαν κι' ένας άκόρεστος ύπνος βασίλευε πάνω άπ' όλα μαζί με μία λεπτή μελαγχολία. Στόν καθαρόν άέρα ούτε ή παραμικρή πνοή δέ φυσούσε, κανένα λουλούδι δέν κουνιότανε και τά φύλλα δέν ανατρίχιαζαν καθόλου. — Τό πλήθος κύτταζε αυτήν τήν άκίνητη ζωή χωρίς να θγάξει μιλιά. Σε λίγο, ψιθύρισε:

— Τι γαλήνη βασιλεύει κεί κάτω! Όλα αναπαύονται μέσα στο φως.

— Ναί, ή ειρήνη βασιλεύει εκεί κάτω, ό αιώνιος ύπνος...

Και μερικοί, οί πιο κουρασμένοι,

είπαν.

— Άς πάμε να θρούμε τόν αιώνιον ύπνον...

Και πέρασαν τó ποτάμι. Τό ιριδωτό τραπεζομάντηλο άνοίντηκε άμέσως μπροστά τους, σαν νάθελε να τούς εύκολύνη τó διάβα. Έκείνοι πού έμειναν στην όχθη, λυπηθήκανε, ξαφνικά, άπ' αυτόν τόν χωρισμόν και θέλησαν να τούς φωνάξουν: μά κανείς δέ γύρισε τó κεφάλι κι' έξακολουθήσανε τó δρόμο τους μ' ένα αποφασισμένο κι' άνάλαφρο βήμα, τραθηγμένοι, όλοένα και περισσότερο, άπό τά θέλγητρα της θαυμασίας χώρας.

Τό πλήθος πού τούς κύτταζε από τήν όχθη της Ζωής, παρατηρούσε ό τι τά κοιμιά τους, όσο χανόντουσαν στο βάθος, τόσο πιο πολύ γινόντουσαν έλαφρά, διάφανα. Άύλα, σαν να λιώνανε μέσα στα άπόλυτα φέγγη πού τύλιγαν τó Λειβάδι τού Θανάτου. Κι' άμα έφτασαν στην αντικρουή όχθη, εξαπλωθήκανε και ό ύπνος τούς έπιασε άναμσα από τά λουλούδια, στα πόδια τών δέντρων ή κοντά στους θάχους. Τά μάτια τους ήτανε κλειστά: μά τά πρόσωπά τους έδειχναν όχι μονάχα, μιάν άνέκφραστη νάληνη, μά και μία εύτυχία πού δέν τήν έδινε ούτε ή άγάπη, στο λειβάδι της Ζωής. Κι' άμα τó είδανε οί άνθρωποι πού έβειναν στην πρώτη όχθη, έλεγαν άναμεταξύ τους:

— Η νόσα τού Σίβα είνε ώμορφότερη και γλυκύτερη.

Και άνοιξαν να προωρουνε στην άλλη όχθη. Όλοι μαζί, γυναίκες και παιδιά, νέοι και γρηές, παρόνες και άλκιμοι έφηβοι, γιλιάδες πρόσωπα μαζεύνοντουσαν στο στενό πέραμα. Και τó λειβάδι της Ζωής έρημώθηκε, σχεδόν τελείως. Ό Βιονού, πού ό πορορισμός του ήτανε να φυλάη τη ζωή, τρώμαξε από τη συμβουλή πού έδωσε σε μία στιγμή θυμού και πήγε στον Παντοδύναμο Βράχμα.

— Δημιουργέ, τού είπε, σάσε τη Ζωή! Έκανες τη χώρα τού Θανάτου τόσο ώμορφη, τόσο φεγγόβολη, ώστε όλοι οί άνθρωποι έγκαταλεί-

πουν τó βασίλειό μου!

— Κανείς δέν έμεινε; ρώτησε ό Βράχμα.

— Μονάχα ένας νέος και μία νέα, Κύριε, πού, επειδή άγαπιούνται τρελλά, προτίμησαν ν' άρνηθούν τήν αιώνια ειρήνη και να κλείσουν τά μάτια τους για να μη θαυμάζη πλέον ό ένας τόν άλλον.

— Και τί θέλεις, τώρα;

— Να κάνης λιγώτερο εύτυχισμένο τó Λειβάδι τού Θανάτου. Ειδεμή θα μ' έγκαταλείψουν κι' αυτοί, μόλις περάση ή Άνοιξι της άγάπης τους.

Ό Βράχμα σκέφτηκε μία στιγμή κι' ύστερα είπε:

— Όχι δέ θα βάλω χέρι στην ώμορφία και στην εύτυχία της χώρας τού Σίβα. Οί άνθρωποι θα εξαναπναινουν στην αντικρουή όχθη, μά δέν θα περνάνε πειά τó πέραμα μ' εύχαρίστησι. Κ' ή ζωή δέ θα πεθάνη.

Κι' άφού είπε αυτά, έπλεξε από τά σκοτάδια έναν άδιαπέραστο και πυκνό πέπλο: ύστερα δημιούργησε δυό φοιχτά τέρατα: πού τó ένα τ' ώνόμασε Θλίψη και τó άλλο Φοβή και τά διέταξε να κρατούν τόν πέπλον άπλωμένο μπροστά στο πέραμα. Και από τότε ή Ζωή πλημμυρίζει στο βασίλειο τού Βιονού, γιατί, αν και ή Χώρα τού Θανάτου είνε άκόμα ωραία και φωτεινή, κανείς δέν τολμά πειά να τήν πλησιάση.

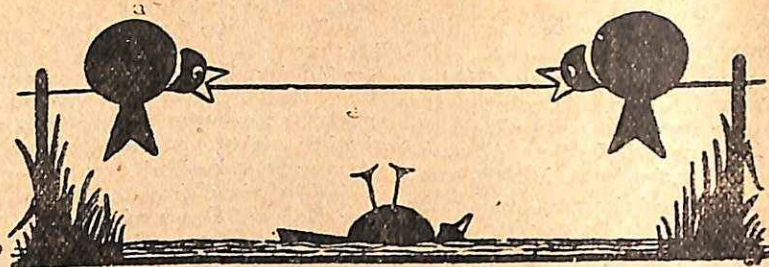
ΕΡΡ. ΣΙΕΓΚΕΒΙΤΣ

ΚΙΝΕΖΙΚΑ ΑΣΤΕΙΑ

ΓΙΑ ΝΑ ΠΑΓΩΣΗ Ο ΠΕΘΑΜΕΝΟΣ

Μία Κινέζα άέριζε με τó ριπίδιό της τó πτώμα τού συζύγου της πού μόλις είχε πεθάνει, αν και ό χειμώνας ήταν βαρύτατος. Έπειδή δέ τήν ρώτησαν τι σκοπό είχε τó παράδοξο άκείνο άέρισμα, αυτή άπάντησε:

— Ό σύζυγός μου μου σύστησε λίγο πριν πεθάνη να περιμένω να κρυσώση τó σωμα του για να ξαναπαντρευτώ.

ΜΙΚΡΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΑΡΜΑΝ ΝΤΕΜΠΟ

Ο ΔΗΜΙΟΣ

Κάθε φορά που κυττάζω μια ό-
μελέττα, έρχεται στο νοῦ μου ἡ
καρμανιόλα κι' ἀνατριχιάζω! Καί
νὰ πῶς μου συνέβη αὐτό:

Τὴν ἀνοίξι τοῦ 1877, εἶχα τελει-
ώσει τὶς σπουδές μου γιὰ δικηγό-
ρος κι' ἐπῆγα στὴν Τολουόζα ν' ἀλ-
λάξω ἀέρα καὶ νὰ ἡσυχάσῃ ὁ νοῦς
μου. Νοίκιασα μιὰ κάμαρα μὲ ξ-
πιπλα. Ἐνα πρωὶ χτυπήσανε στὸ
παράθυρό μου καὶ μὲ φωνάζανε.
Ἦταν ὁ φίλος μου Ροβέρτος Μ.,
λοχαγὸς τοῦ ἱππικοῦ στὴ Τολουό-
ζα. Καθαλλάρης μὲ τὸ σπαθὶ στὸ
χέρι, ὠδηγοῦσε ἕναν οὐλαμό που
θάδιζε περήφανα καὶ λυπημένα.

— Σήμερα ἡ καρμανιόλα θὰ κό-
ψῃ τὸν Ἐσκουρμπιέ καὶ τὸν Λα-
σέρ, μοῦ εἶπεν ὁ φίλος μου. Ἐρ-
χεσαι καὶ σὺ νὰ δῆς; Διετάχθη ὁ
δικός μου οὐλαμός νὰ συνοδεύῃ
τὸ ἀμάξι τῶν δύο καταδικασμέ-
νων. Ὁ καιρὸς εἶνε λαμπρὸς, ἔλα
λοιπόν. Ὁ φίλος μου, χωρὶς νὰ πε-
ριμένη τὴν ἀπάντησί μου, κέντησε
τὸ ἀλόγό του καὶ ἔφυγε σὰν ἄ-
στραπὴ. Ἡ ἐκτέλεσι θὰ γινότανε
στον τόπο τοῦ ἱακουργήματος, σ'
ἕνα χωριουδάκι λίγο ἔξω ἀπ' τὴν
Τολουόζα, στὴν ὕχθη τοῦ ποταμοῦ
Γκάρου ὕστερα ἀπὸ μίαν ὥρα, ἔ-
φθασα στὸν τόπο πού ἦταν στημέ-
νη ἡ καρμανιόλα, κοντὰ σὲ μιὰ ἀ-
γριοκερασία. Εἶχε μαζευτῇ ἐκεῖ

ἄρκετὸς κόσμος, ὁ δὲ φίλος μου
Ροβέρτος κάπνιζε ἀλλεπάλληλα
ταιγάρια.

Ἀποφάσισα νὰ ἐπισκεφθῶ τὸ
χωριό, γιὰ νὰ περάσῃ ἐν τῷ μετα-
ξὺ ἡ ὥρα. Μονάχα ἕνα ξενοδοχεῖ-
ον ὑπῆρχε στὸ χωριό κι' αὐτὸ γε-
μάτο κόσμος. Δὲν ὑπῆρχε οὔτε μιὰ
θέσις γιὰ νὰ ἱκαθίσω. Ἐτοιμαζό-
μουνα νὰ φύγω, ὅταν ἡ γυναῖκα
τοῦ ξενοδόχου μοῦ εἶπε μυστικά
νὰ περάσω στὸ πρῶτο πάτωμα, σὲ
μιὰ κάμαρα.

— Ἐκεῖ θὰ θρῆς κυρίους καθὼς
πρέπει, μοῦ εἶπε.

Στὴν κάμαρα αὐτὴ θρῆκα τέσ-
σερες κυρίους, καθισμένους σ' ἕνα
τραπέζι κι' ἀπάνω ἄχνιζε μιὰ πε-
ρίφημη ὁμελέττα μὲ λαρδί. Ἀπ'
τοὺς τέσσερες κυρίους, οἱ τρεῖς ἦ-
σαν μὲ σακκάκια μαῦρα καὶ ὁ τέ-
ταρτος ὠσὸς τζέντλεμαν, ἡλικι-
ωμένος, μὲ ρεντιγκότα καὶ ψηλὸ
καπέλλο. Φαινότανε γλυκὸς, συμ-
παθητικὸς καὶ μὲ προσκάλεισε νὰ
τοὺς κάμω συντροφιά. Μοῦ πρόσφε-
ρε ἕνα κομμάτι ὁμελέττα μὲ τόση
εὐγένεια, πού δὲν μπόρεσα ν' ἀρ-
νηθῶ.

Τὸ γεῦμα ἦταν πολὺ εὐχάριστο,
ὁ ἀγνωστος κύριος φαινότανε
σπουδασμένος καὶ μοῦλεγε πῶς
γράφει καὶ στίχους! Σιγὰ-σιγὰ
μὲ τὸ εὐχάριστο φαγοπότι καὶ τὴν

κουβέντα ἔεχασα τὴν λυπηρὰ ἀ-
φορμὴ πού μ' ἔκανε, νὰ ξυπνήσω
τόσο πρωῒ.

Ἡ καμπάνες τῆς ἐκκλησίας ἀρ-
χίσανε ἔξαφνα νὰ σημαίνουν πέν-
θιμα, μὰ τὸ καλὸ κοκκινέλι πού
ροφούσαμε, μὰς ἔκοφτε τὴν λύπη.

Στὸν κόσμον ὅμως αὐτὸν ἡ εὐχά-
ριστες στιγμὲς εἶνε ὀλιγόχρονες
καὶ σὲ λιγάκι ὁ γέρος σηκώθηκε,
φόρεσε τὸ ἄψηλὸ καπέλλο του,
εἶπε κάτι στὸ αὐτὸ ἑνὸς νέου ἀπὸ
τοὺς τρεῖς καὶ σηκώθηκε ἀμέ-
σως καὶ φύγανε. Πρὶν φύγουν μοῦ
σφίξανε τὸ χέρι κι' ὁ γέρος μὲ
εἶπε μὲ συγκίνησι.

— Ἐλπίζω, ἀγαπητέ μου κύριε,
πῶς θὰ ξαναναμώσουμε σὲ λιγά-
κι.

— Νὰ τὸ ἀμάξι τῶν καταδίκων,
μοῦ εἶπε σὲ λίγο ὁ ξενοδόχος
σκουπίζοντας τὸν ἰδρώτα του.

Πραγματικῶς τὸ ἀμάξι περνοῦ-
σε κάτω ἀπὸ τὸ παράθυρο τὴν
στιγμὴ αὐτῇ.

Βλέποντας τοὺς καταδίκους
συγκινήθηκα ὑπερβολικὰ κι' ἄρχι-
σα νὰ συλλογίζωμαι ἂν πρέπει νὰ
πάω νὰ δῶ τέτοιο φρικτὸ θέαμα.
Μὰ ἡ περιέργεια ὑπερίσχυσε καὶ
καὶ σὲ δύο λεπτά ἤμουν κοντὰ στὴ
καρμανιόλα, καὶ στὸ φίλο μου Ρο-
βέρτο, πού στεκότανε καθαλλάρης
μπροστὰ στοὺς στρατιώτας κατα-
κίτρινος σὰν πεθαμένος!

Ὁ πρῶτος ἀπ' τοὺς καταδίκους
πού κατέβηκε ἀπ' τ' ἀμάξι πέθανε
μὲ πολὺ κουράγιο, θάδισε μὲ γερὸ
ῥῆμα στὴ φρικτὴ καρμανιόλα. Εἶ-
δα τὸ μούτρο του κάτω ἀπ' τὸ μα-
χαίρι καὶ δὲν θὰ ξεχάσω ποτὲ τὴ
τρομερὴ ἔκφρασι τῶν ματιῶν του!

Σὲ λιγάκι τὸ μαχαίρι ἀνέβηκε
γιὰ νὰ κατεβῇ καὶ νὰ κόψῃ τὸ κε-
φάλι καὶ τοῦ δευτέρου καταδίκου.
Τὰ μάτια μου ἄθελα πέρασαν τὴν
στιγμὴ αὐτὴ πάντως στὸ δῆμιό πού
ἀναίδοκατέβαζε τὸ μαχαίρι. Στε-
κόταν ἀκίνητος μὲ τὸ δάχτυλο
στὸ μηχανήμα τῆς καρμανιόλας.
Μόλις τὸν ἀντίκρυσαν, κρῖος ἰδρώ-
τας μ' ἔλουσε. Αὐτὸς μ' εἶχε δεῖ
ἐπίσης κι' εἶχε τὰ μάτια του καρ-
φωμένα ἐπάνω μου. Ἐπάγωσα καὶ
δὲν περίμενα νὰ κόψῃ τὸν δεύτερο

ΑΠΟ ΠΑΝΤΟΥ

ΠΟΙΚΙΛΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

ΡΕΣΤΩΡΑΝ ΧΩΡΙΣ ΥΠΗΡΕ-
ΤΕΣ

Ἀπὸ τὰ ἀμερικανικὰ ἐστιατό-
ρια ἄρχισαν νὰ χάνονται σιγὰ - σι-
γὰ οἱ ὑπηρετές, ἀντικαθιστάμενοι
διὰ τῆς ἐξῆς μηχανικῆς ἐργασίας:
Ἡ αἵθουσα τοῦ ἐστιατορίου ἔχει
πολλὰ μικρὰ τραπέζια ἀριθμημένα.
Τὸ καθένα ἀπ' αὐτὰ συγκοινωνεῖ
μὲ τὸ μαγειρεῖον ἀπ' εὐθείας μὲ
μιὰ σιδηροδρομικὴ γραμμὴ πού
μοιάζει μὲ τὶς γραμμὲς τῶν μεγα-
λῶν σιδηροδρόμων, ἀλλὰ φυσικὰ
πολὺ πιὸ μικρὴ. Σὲ κάθε τραπέζι
ὕπάρχουν ἀκόμα διάφορα κουμ-
πιά ἡλεκτρικὰ καὶ σὲ κάθε κουμπὶ
τὸ ὄνομα ἑνὸς φαγητοῦ ἢ ἑνὸς πο-
τοῦ. Διαλέγει κανεὶς τὸ φαγητὸ ἢ
τὰ ποτὰ πού θέλει καὶ πιέζει τὰ
κουμπιά πού ἔχουν τὸ ὄνομά τους
καὶ μεταβιβάζονται ἡ διαταγὲς στὸ
μαγειρεῖο. Σὲ λίγο πιάτα κυλιό-
μενα ἐπὶ τῶν μικρῶν σιδηρῶν
γραμμῶν φέρουν τὰ παραγγελλέν-
τα φαγητὰ καὶ τὸν λογαριασμὸν ὁ
ὁποῖος ἐξοφλεῖται ἀπὸ τὸν ταμῖα
στὴν ἐξοδο τοῦ ρεστωράν.

κακοῦργο, μὰ πέρασα σὰν ἀστρα-
πὴ ἀνάμεσα ἀπ' τοὺς στρατιώτας
καὶ τὸν κόσμον καὶ ἔφυγα πρὸς τὸν
κάμπο. Ὁ δῆμιος, ναί, ναί, ὁ δῆ-
μιος δὲν ἦταν ἄλλος παρὰ ὁ ὁμο-
τράπεζός μου στὸ ξενοδοχεῖο, ὁ
ἄνθρωπος πού μούδωσε μεζὲ ἀπὸ
τὴν ὁμελέττα του. Ἐφφίξα!

Περπατοῦσα πολλὴ ὥρα σὰν
τρελλὸς ἔβλεπα ἀκόμα σὰν φάντα-
σμα τὴν τρομερὴ μούρη καὶ τὴ
σκληρὴ ματιὰ τοῦ δημίου. Ἀκου-
γα ἐπίσης τὰ λόγια πού μοῦπε ἀ-
ποχαιρετῶντας με στὸ ξενοδοχεῖο:

«Ἐλπίζω, ἀγαπητέ μου κύριε, ν'
ἀναμώσουμε σὲ λιγάκι!»

Ὁ Θεὸς ὅμως νὰ μὴ τὸ δώσῃ
αὐτό...

ΑΡΜΑΝ ΝΤΕΜΠΟ

ΔΗΜΩΔΗ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Η ΑΤΥΧΗ ΝΥΦΗ

Μιά λυγερή παντρεύεται, τῆς κάνουν τὰ προικιά της.
Χρόνους τῆς κάνουν τὰ προικιά, χρόνους τὰ πανωπεροίκια,
Τῆς δίνει κι' ὁ πατέρας της χρυσὸ θρονὶ νὰ κάτση
Καὶ μούλα χρυσοκάπουλη νὰ περπατῇ καβάλλα.

Ἦρθ' ὁ καιρὸς ὁ δίσεκτος κι' ὁ χρόνος ὠργισμένος·
Φτωχαίνουν τὰ πεθερικά κι' ἐφάγανε τὴν προίκα,
Ἀνδρας τῆς γίνη πιστικός, κι' ὁ πεθερὸς δραγάτης,
Ἦ πεθερὰ ξερόνεθε κ' ἡ νύφη ξενοῦφαίνει.

Σταυροδεσε τὰ χέρια της, στὸν πεθερό της πάει:

- Ἐσὺ, πατέρα, τοῦ γαμβροῦ καὶ πεθερὲ δικέ μου,
Γιὰ πάρει με καὶ σύρε με στοῦ κύρη μου τὴ θρύσι.
- Νύφη μ', πολλὰ προικιά φερες, ντρέπομαι νὰ σὲ πάω.
- Σταυρόδεσε τὰ χέρια της στὸν ἄντρα της πηγαίνει:
- Ἀντρα μ', ἀγαπημένε μου, στὴ μάνα μ' νὰ με πάτε.
- Καλή μ', πολλὰ προικιά φερες, ντρέπομαι νὰ σὲ πάω.
- Σημάδι μὲ μου τὰ βουνὰ νὰ πάω μοναχή μου.

Στὸ δρόμο ὅπου πήγαινε, στὰ δάση ὅπ' ἐπερνοῦσε,
Παρακαλοῦσε τὸ Θεὸ μὲ πικραμένα χεῖλη:

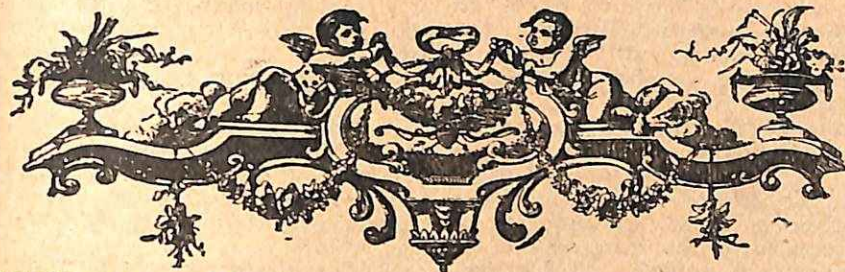
- Θέ μου, ναθρῶ τις δούλες μου καὶ νὰ μὴ μὲ γνωρίζουν.
- Κι' ὁ Θεὸς τὴν ἐβοήθησε καὶ πήγε καὶ τις ἡῤες.
- Γιαί σας, χαρά σας, δούλισσες!
- Καλῶς τὴ γυφτοπούλα!
- Δὲν πᾶτ' ἀπάνω στὴν κυρά, κι' ἀπάνω στὸν ἀφέντη,
- Μὴ θέλουν δούλα γιὰ νερό, δούλα νὰ πάη γιὰ ξύλα;
- Για φύγε, γύφτισσ' ἀπὸ δῶ, καθάρια γυφτοπούλα,
- Τί πέφτουν ψεῖρες στὸ νερό καὶ μαγαρίζ' ἡ θρύσι.

Πῆγαν καὶ τὸ εἶπαν τῆς κυρᾶς κι' ἐκείνη ἀναρωτάει,
Ἄν ξέρη ρόκα κι' ἀργαλειὸ καὶ ροῦχα γιὰ νὰ ὑφαίνη.
Κι' ὠρὸ τραγουδι ἀρχίνησε κι' ἀργὰ κι' ἀργὰ τὸ λέει:

Διασίδι πολυδιάσιδο, καλοὺς καιροὺς διασμένο,
Διασίδι ὅταν σὲ διάζομουν, ἦρθαν οἱ συμπεθεροί,
Διασίδι ὅταν σὲ τύλιγα ἦρθαν μ' ἀρραβωνιάσαν,
Διασίδι ὅταν σὲ κόλλησα ἦρθαν γιὰ νὰ με πάρουν.

Κυρά ψηλα ἦταν, τᾶκουσε καὶ τῆς ἀπελογήθη:

- Δούλα μ', πόθ' εἶν' ὁ τόπος σου καὶ ποιά τὰ γονικά σου;
- Ἦ μάνα μου Γιαννιώτισσα κι' ὁ κύρης μ' ἀπ' τὴν Πόλι,
- Κι' ἐγὼ εἶμ' ἡ Φρόσω ἡ λυγερὴ κ' ἡ Φρόσω ἡ μαυρομαῖα.
- Κ' ἡ μῦα της κατέθηκε καὶ τὴ σφιχαταγκαλιάζει.

ΕΚΛΕΚΤΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΖΟΖΕΦ ΜΟΝΤΕΤ

ΕΝΑΣ ΗΡΩΑΣ

Τὸ περασμένο καλοκαίρι πῆγα τὴν ἐρώτησι μου καὶ μοῦ εἶπε:
νὰ περάσω ἓνα μῆνα στοῦ φίλου
μου Ντουρμπέλ γιатροῦ, στὸ ἐξο-
χικὸ σπῖτι του στὰ Βόσγια. Εἶχα-
με φάγει καὶ βγήκαμε νὰ περπα-
τήσουμε στὸ δάσος ποῦτανε ἐκεῖ
κοντὰ, ὅταν εἶδαμε τὸν ταχυδρόμο
νὰ μπαίνει στὸ σπῖτι γιὰ νὰ δώσῃ
ἓνα γράμμα.

— Νά ! ὁ ταχυδρόμος, εἶπεν ὁ
φίλος μου, περιμένε με ἓνα λεπτὸ
γιὰ νὰ τοῦ δώσω ἓνα γράμμα, ποῦ-
νε πάνω στὸ γραφεῖο μου.

Κύτταξα τὸν ταχυδρόμο. Ἦταν
ἓνα παλληκάρι εἴκοσι ἔξι χρονῶν
μὲ γλυκεῖα καὶ ἐνεργητικὴ μορ-
φή. Σὰν μὲ εἶδε, μ' ἐχαίρετσε
μὲ τὸ κεφάλι.

— Νά ! ἓνας ἄνθρωπος, εἶπα μέ-
σα μου, ποῦ δὲν εἶνε λιμαδόρος.
Δὲν λέγει οὔτε καλημέρα.

Ἐπειδὴ μοῦ ἄρεσε τὸ πρόσωπό
του δὲν θύμωσα καὶ τοῦ εἶπα:

— Ζέστη πολλὴ σήμερα, θὰ ὑπο-
φέρετε σεῖς ποῦ περπατᾶτε μέσα
στοὺς κάμπους.

Ἐκεῖνος χαμήλωσε τὸ κεφάλι
τοῦ καὶ ἔκαμε ἓνα σημεῖο ποῦ σή-
μαινε «ναί». Λοιπὸν, σκέφθηκα, δὲν
ξεύρει νὰ μιλήσῃ:

Ὁ νέος εἶδε τὴν ἀπορία μου,
χαμογέλασε λυπηρὰ, ἔβαλε δυὸ
δάχτυλα στὸ στόμα του καὶ ἀκού-
νησε τὸ κεφάλι του.

Αὐτὴ τὴ φορὰ, κατάλαβα.
— Εἶσαι βουβός, καλὸ μου παι-
δί; τοῦ εἶπα.

Ἐκείνη τὴ στιγμή ὁ φίλος μου
Ντουρμπέλ ἐγύρισε κρατώντας τὸ
γράμμα του στὸ χέρι. Ἀκουσε

τὴν ἐρώτησι μου καὶ μοῦ εἶπε:
— Ναί, εἶνε βουβός, ὁ καὶ μένος
ὁ Γιάννης Μπορότ ! Μὰ αὐτὸ δὲν
τὸν ἐμποδίζει νὰ κάμῃ τὴν ὑπηρε-
σία του, γιὰτὶ ξεύρει καὶ διαβά-
ζει καὶ γράφει, καὶ ἀκούει ὅλα ὅ-
σα λένε.

— Βουβὸς ἐκ γενετῆς;
— Ὁχι, ἐκ γενετῆς τοῦ συνέ-
θη κάποιον δυστύχημα. Δὲν εἶνε ἔ-
τσι, καλέ μου Γιάννη ; Δυστύχημα
ἢ μάλλον κάτι παραπάνω.

Ὁ νέος χαμογέλασε στενοχωρη-
μένος καὶ ἀπλώσε τὸ χέρι του γιὰ
νὰ πάρῃ τὸ γράμμα.

Ὁ φίλος ἄρχισε νὰ γελά.

— Α ! Α ! παιδί μου, στενο-
χωριέσαι βλέπω γιὰτὶ καταλαβαί-
νεις πὼς θὰ διηγηθῶ τὴν ἱστορία
σου καὶ δὲν θέλεις νὰ τὴν ἀκού-
σης; Λοιπὸν, φίλε μου, στὸ καλὸ,
τοῦ εἶπε καὶ τοῦ ἔσφιξε τὸ χέρι.
Ἐφυγε μὲ μεγάλα βήματα.

Τότε ὁ φίλος μου μοῦ διηγήθηκε
τὴν ἱστορία τοῦ βουβοῦ.

... Ὁ Γιάννης Μπορότ ἦταν
μόλις δέκα πέντε χρονῶν στὴν ἐ-
ποχὴ τοῦ Γαλλοπρωσικοῦ πολέ-
μου. Ὁ πατέρας του ζοῦσε σὲ μιὰ
καλύβα στὴν γωνία τοῦ δάσους μὲ
τὰ δυὸ παιδιά του, τὸν Γιάννη καὶ
τὸν μεγαλύτερό του Λουδοβίκο,
ποῦ ἦταν εἴκοσι πέντε χρονῶν καὶ
ἐπῆγε ἐβελοντής.

Ὁ Γιάννης ἔμεινε στὸ σπῖτι γιὰ-
τί ἦταν μικρός.

Ὁ Λουδοβίκος γνωρίζοντας κα-
λὰ τὸν τόπο ἐζήτησε ἀπὸ τὸ ἐπιτε-
λεῖο τὴν ἄδεια νὰ πηγαίνει ἀπὸ τὸ

ένα γαλλικό σώμα στο άλλο τις έγγραφες μυστικές διαταγές περ-
νώντας ανάμεσα στις Πρωσσικές
γραμμές που χωρίζανε τον Γαλλι-
κό στρατό του Μάτς. Τρείς φορές
έκαμε αυτό το επικίνδυνο ταξίδι,
και ο πατέρας του που γνώριζε
την επικίνδυνη δουλειά του γιου
του, δεν θάσπαζε την γλώσσα του.
Ενθουσιάστηκε και διηγείτο τα
κατορθώματά του στον καθένα. Οι
Πρώσοι το μάθανε, και ένα θρά-
δυ που ο Λουδοβίκος είχε γυρίσει
και κουβέντιαζε με τον πατέρα
του, χωρίς φως, θαραδιά πατήματα
άκουσθήκανε έξω απ' την πόρτα
τους και συγχρόνως άρχισαν να
χτυπούν την πόρτα με κοντακιές.
Ήσαν οι Πρώσοι.

Πατέρας και γιός
τά χάσανε τότε, ταρα-
χτηκαν και σφίζανε τα
χέρια τους σπασμωδι-
κά, με την άπαφαι να
πεθάνουε. Η καλύθα
περίκυκλώθηκε και ή-
σαν χαμένοι!

Ο Λουδοβίκος φάνα
ξε τότε τον Γιάννη τον
άδελφό του, και του-
πε σιγανά :

— Γιάννη, πάρε αυτό
το πακέτο, με τα έγ-
γραφα, έβγα απ' τον
φεγγίτι και πήγαινε
παράχωσέ τον στον
κάμπο.

Τά είχε θγάλει από
το πουκάμισό του που
τό είχε ραμμένο κι' ο Γιάννης τό
πηρε χωρίς να τον αντιληφθούν οι
Πρώσοι.

Η πόρτα άνοιχτηκε σε λίγο δια-
της βίας και έφτά όχτώ στρατιώται
Πρώσοι μπήκαν μέσα με τα περί-
στροφα στα χέρια. Γραπώσανε απ'
τον ώμο πατέρα και γιού, τον έ-
να ως σπιούνε και τον άλλο ως συ-
νένοχό του.

Έψαξαν τον νέον, το έβγαλαν
την μπλούζα και το πουκάμισο, μ'ά
δεν θρήκαν τίποτα.

— Πούνε τα έγγραφα που είχες;
εφώναξε ο αξιωματικός.

— Κάνετε λάθος, είπε ο Λουδοβί-
κος.

— Άφισέ τα αυτά. Τί είχε λοι-

πόν τότε ή τσέπη, στο πουκάμισό
σου, που φαίνονται ακόμη ή κλω-
στές ;

Ο Λουδοβίκος και πάλιν άρνή-
θηκε.

— Ψάξτε παντού ! εφώναξε τό-
τε ο αξιωματικός στους στρατιώ-
τας του, οι όποιοι άναποδογυρίσα-
νε συρτάκια, έπιπλα ως και ή την
στάχτη στο τζάκι. Δέν θρήκαν ό-
μως τίποτε.

Εκείνη την στιγμή δυό στρατιώ-
ται μπήκαν μέσα κρατώντας τον
μικρό Γιάννη απ' τα μπράτσα. Ή-
σαν σκοποί, είδαν τον Γιάννη να
άνεβαινή τον φράχτη του σπιτιού
και τον έπιασαν. Ο Γιάννης στά-
θηκε άφοβα μπρος στους Πρώ-
σους.

— Τί έκρυψες έξω
που θγήκες ; τον ρώ-
τησε ο αξιωματικός με
άγρια και άπότομη
φωνή.

— Τίποτα ! άπάντη-
σε αυτός ξηρά.

— Δείξε μου τα χέ-
ρια σου τότε.

Ο Γιάννης άπλωσε
τα χέρια του που ήσαν
γεμάτα χώμα.

— Α ! μικρέ κατε-
γάρη, φώναξε ο άξιω-
ματικός, έσύ λοιπόν έ-
κρυψες τα έγγραφα ;
Μίλησε... Πού τάχωσες;
Ο Γιάννης έμεινε βου-
βός.

— Άκουσε, τότε είπε ο Πρώσος.
Αυτός είναι ο πατέρας σου και ο ά-
δελφός σου έτσι ;

— Το παιδί είπε «ναί» σηκώνων-
τας τό κεφάλι του.

— Λοιπόν άν δέν πής που έκρυ-
ψες τα χαρτιά θά τους τουφεκίσου-
με και τους δυό, άν μ'ας τό πής,
θά τους χαρίσωμε την ζωή.

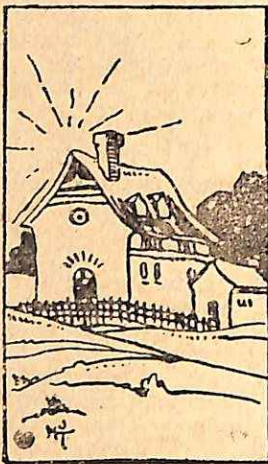
Τό παιδί συμβουλευόθηκε με τα
μάτια τον πατέρα του.

— Γιάννη, του είπε τότε ο πατέ-
ρας του, άκουσε αυτό που θά σού
πώ. Κι' άν μ'ας σκοτώσουν μπρο-
στά σου να μη μιλήσης !

Τό παιδί είπε :

— Πολύ καλά πατέρα.

— Λοιπόν αύριο τό πρωί θά του-

φεκισθούν κ' οι δυό ! ούρλιαξε τό-
τε θυμωμένος ο αξιωματικός.

Τήν άλλη μέρα τό πρωί μπροστά
στον τοίχο του Δημαρχείου του
χωριού είχαν στήσει όρθιος πατέ-
ρα και γιό. Ήσαν άκίνητοι χλω-
μοί, μ'ά και άτάραχοι. Είκοσι θή-
ματα μακρυά οι Πρώσοι στρα-
τιώται με τό τουφέκι στο πόδι πε-
ρίμεναν. Γυναίκες, γέροι και παι-
διά κυττάζανε με λύσσα τους
Πρώσους.

Ο Γιάννης στεκότανε μπροστά
στο άπόσπασμα έκτελέσεως όρθιος
με κατακίτρινο πρόσωπο και με τα
μάτια ψηλά.

Μισή ώρα πρό όλων αυτών ο
Πρώσος αξιωματικός ώδήγησε τον
Γιάννη στο Δημαρχείο και τον έ-
κλεισε στην κάμαρα που ήταν ο
πατέρας του και ο άδελφός του.

Τί περίμενε απ' αυτή την συνάν-
τησι; Να συγκινηθούν, να όμο-
λογήσουν; Του κάκου όμως τό έλ-
πιζε αυτό. Κι' όταν ο μικρός Γιάν-
νης θγήκε απ' τό Δημαρχείο κλα-
μένος και τον ρώτησε άν θά όμο-
λογούσε του άπάντησε σταθερά :

— Όχι !

Τότε πήραν τον πατέρα και τον
άδελφό του και τους στήσανε
στον τοίχο μπροστά στα μάτια του
περιμένοντας τον θάνατο. Η στιγ-
μή της θανατώσεως πλησίαζε.

Ο αξιωματικός διέταξε Γερμα-
νικά :

— Σκυτεύσατε !

Οι στρατιώται έτοιμάσθηκαν.

Ο αξιωματικός ρώτησε για τε-
λευταία φορά τον Γιάννη :

— Ε'α μιλήσης ;

Τά χείλη του παιδιού δέν κουνή-
θήκανε, μ'ά στο πρόσωπό του διε-
γράφη ένας φρικώδης μορφασμός
πόνου. Τά χαρακτηριστικά του άλ-
λοιώθηκαν...

Ο αξιωματικός τον πλησίασε,
περιμένοντας όπως φαντάζονταν
την έξομολόγησί του. Μ'ά τά χεί-
λη του νέου έμεναν σφιγμένα κι' έ-
ξαφνα ένα κύμα αίματος θγήκε
από αυτά !

Ο αξιωματικός ώπισθοχώρησε
με πήδημα... Έπάνω στη στολή
του, μπροστά στα στήθειά του, στο
μέρος της καρδιάς, μ'ά άπαισία
κηλīs αίματος άπλώνετο, ένω στα

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

ΤΟ ΓΥΑΛΙΣΜΑ ΤΩΝ ΠΑΠΟΥΤΣΙΩΝ

Ο καθένας θεβαίως έχει να πα-
ρατηρήσει ότι ή ύλη με την όποία
γυαλίζουμε τα παπούτσια μας είναι
άλοιφή μαύρη που δέ λάμπει κα-
θόλου. Άλλά άφου άναλυθή αυτή
στο παπούτσι και τριφτή γοργά με
τή βούρτσα τό κάνει να λάμπη
σαν καθρέφτης.

Ποιά είναι ή αίτία του παραδό-
ξου αυτού φαινομένου ; ο ήλεκτρι-
σμός.

Και τί είναι αυτό που άστρά-
φτει ;

Διαμάντια !

Όσον άστείο και άν φαίνεται
τό πράγμα, είναι όμως αληθέστατο.
Τό διαμάντι δέν είναι τίποτ' άλλο
παρά ικάρβουνο κρυσταλλωμένο·
τό δέ κυριότερο στοιχείο της ά-
λοιφής των ύποδημάτων είναι επί-
σης κάρβουνα υπό μορφή καπνιάς.

Διά της προστριβής της βούρτσας
πάνω στο παπούτσι παράγεται ή-
λεκτρισμός, που έχει την ιδιότητα
ν' άποκρυσταλλώνη τό κάρβουνο.
Έτσι τό γυαλισμένο παπούτσι κα-
λύπτεται με άπειρα μικροσκοπικά
διαμάντια και γι' αυτό λάμπει.

Άς παρηγορηθούν λοιπόν όσοι
δέν φορούν διαμάντια, ούτε στα
δάχτυλα, ούτε στο στήθος όσο και
άν είναι φτωχοί. Με μιά δραχμή
μόνο γίνονται... πλούσιοι !

πόδια του έπεσε κάτι άμορφο κόκ-
κινο αίμοσταγές...

Ο Γιάννης είχε φτύσει επάνω
του την γλώσσα του, την όποία εί-
χε κόψει με τα δόντια του, για να
μη παρασυρθη από την συγκίνησι
του σκοτωμού του πατέρα και του
άδελφού του και μιλήση !..

— Πύρ ! ούρλιαξε τότε τρελλός
από τη λύσσα του ο αξιωματικός.

Μιά όμβροντία σαν κεραυνός,
άκούστηκε τότε. Ο πατέρας του
Γιάννη και ο άδελφός του έσπλώ-
θηκαν κάτω κόσκινο από τις
πρωσσικές σφαίρες !... Ο Γιάννης
λιποθύμησε. Η τραγωδία είχε τε-
λειώσει...

Γι' αυτό είναι βουβός ο Γιάννης
ο ταχυδρόμος ! Z. MONTET

ΙΣΠΑΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΝΤΕ ΧΟΓΙΟΣ ΒΙΝΕΝΤ

ΤΟ ΔΑΧΤΥΛΙΔΙ ΤΗΣ ΠΕΘΑΜΕΝΗΣ

Είχαν σωπάσει σέ λίγο. "Επειτα η δούκισσα Ιουλία, με τη φωνή της, τη θεία και μελωδική αυτή φωνή, που τόσες φορές είχε χειροκροτηθή, μέσ' στα σαλόνια, είπε: άργά, με κάποια συγκίνησι:

— Μου φαίνεται πώς δεν πρέπει να παραφουσκώνουμε τα πράγματα, αλλά ούτε και μπορούμε να άρνηθοίμε απόλυτα την πραγματικότητα κάποιων φαινομένων που άν δεν θρίσκωνται μέσα στον κύκλο της αντίληψέως μας, θρίσκονται τουλάχιστον επάνω στα όρια της. Θυμώσαστε τί είχε συμβή στη Φλώρα, τη φτωχή μου αδελφή.

Και πάλι όλοι σάπασαν.

"Η Δούκισσα φαινόταν ταραγμένη, σά να είχε ξυπνήσει μέσα της ο πόνος ο κοιμισμένος, ή άνάμνησι της πεθαμένης της αδελφής.

Οί άλλοι είχαν ύψώσει τα μάτια τους στο πορτραίτο της Φλώρας Φουρένιο, δούκισσας της Φλόριδας, έργο του μεγάλου ζωγράφου Βίντερ Χάλτερ, το όποιον ήταν κρεμασμένο σ' έναν τοίχο της σάλας.

Το πορτραίτο αυτό παρίστανε μιá γυναίκα όμορφη και πολύ νέα, με φόντο πίσω της ένα φανταστικό περιβάδι όπως συνηθίζοταν αυτή την εποχή. Ήταν ψηλή, λιγνή και ξανθή. Τα δύο μεγάλα γαλανά της μάτια ήσαν γεμάτα άθωότητα. Το χρώμα της ήταν λευκό και τόσο χλωμό που θύμιζε μιá κέρνρη κούκλα. Και τα χείλη της ήταν χλωμά, χλωμά και χωρίς αίμα και στο πρόσωπό της άπάνω ήταν ζωγραφισμένη ή θλίψη εκείνων που έπαθαν πολλά.

Ήταν ντυμένη με την μόδα της Δευτέρας Αυτοκρατορίας: φαρδύ φόρεμα από κόκκινο μεταξωτό

και γιρλάντες από λουλούδια των άγρων, μπουστος που τελείωνε σέ στρογγυλό ντεκολτέ με δαντελένια τραχηλιά που έπεφτε άπάνω στους ώμους της.

Φορούσε ένα μεγάλο πλατύγυρο καπέλλο, κατάφορτο από μαργαρίτες και παπαρούνες, με μακρυνές μαυρές θελουδένιες κορδέλλες.

Μά το πιο όμορφο άπ' όλα ήταν τα χέρια της.

Καθώς τάκουμποσε άπάνω στα γόνατά της έμοιαζαν σάν φιλντισένια.

"Ήταν δυό χέρια έξαίσια που μέσ' στην αιώνια άκνησία τους είχαν πάρει μιá δική τους όμορφιά, χέρια σάν άκείνα που μόνο στα Μουσεία βλέπουμε. Δεν φορούσε γάντια, ούτε και θραχιόλια, μονάχα ένα ύπεροχο δαχτυλίδι μ' ένα μεγάλο μαργαριτάρι στο τέταρτο δάχτυλο του άριστερου γειριού.

* * *

"Η δούκισσα σά να μιλούσε μόνη της, άκολουθώντας κάποια κρυμμένη σκέψι της, ξαναείπε:

—Ναί, αυτό που συνέβη στη δυστυχισμένη μου, στην άμοιρη την αδελφή μου τη Φλώρα... δεν σάς λέω πώς ήταν ύπερφυσικό, μά ήταν παράδοξο, πολύ παράδοξο... ναί...

"Ο στρατηγός Παϊζανέρο δεν ήξερε το γεγονός κ' ή δούκισσα Ιουλία άναγκάστηκε να τους το άφνηθή:

—Στ' αλήθεια, τίποτε το έκτακτο δεν ύπάρχει σ' αυτή την ιστορία, μά δεν μπορεί ν' άρνηθή κανείς πώς είναι πολύ παράδοξη. "Η αδελφή μου είχε πάντοτε στο χέρι της ένα δαχτυλίδι, το δαχτυλίδι που βλέπετε στο πορτραίτο που

της έκανε ο Βίντερ Χάλτερ όταν έπήγαμε στο Παρίσι για να δούμε την αυτοκράτειρα Ευγενία. Για τη Φλώρα το δαχτυλίδι εκείνο ήταν σά φυλαχτό. Το άγαπούσε τόσο πολύ που ούτε στιγμή δεν το έβγαζε από το δάχτυλό της. Μά ήταν ωραίο και ξεχώριζε.

Είχε ένα μαργαριτάρι κ' ένα μπριλλάντι δεμένα το ένα δίπλα στο άλλο, σύμπλεγμα στη μέση δυό φ, τά μονογράμματα των άρραβωνιασμένων. Της το έφερνε από τη Βιέννη, ο άρραβωνιαστικός της ο Φαντρίκι Φερνάνδε όταν σκοτώθηκε στη σύγκρουσι του τραίνου με το όποιο ταξίδευε. Θυμάστε;

"Η οικογένεια Φαντρίκι της το χάρισε για ένθύμιο κ' από τότε ή Φλώρα ούτε στιγμή δεν έβγαλε το δαχτυλίδι αυτό από το χέρι της.

Θυμάστε πώς είχε άδυνατίσει τελευταία και πώς ή φθίσι την έστειλε κατόπι σέ μιá ζωή πιό όμορφη. Λοιπόν αυτή την εποχή που είχε τόσο άδυνατίσει το δαχτυλίδι της έπεφτε συχνά από το δάχτυλό και για να το κρατή άναγκάστηκε να το δέσει με τη χρυσή αλυσίδα.

Σ' αυτό το σημείο παρουσιάζεται το μυστήριο.

"Όταν έπέθανε σάν ένα πουλάκι και θελήσαμε να της θγάλουμε το δαχτυλίδι από το χέρι στάθηκε άδύνατο να το καταφέρουμε. Μ' όλα τα μέσα που καταβάλαμε και μ' όλες τις προσπάθειες που κάναμε δεν το καταρθώσαμε.

"Αδύνατο, έντελως άδύνατο, να της θγάλουμε το δαχτυλίδι εκείνο, το όποιο για τη φτωχή αδελφούλα μου ήταν ο καθρέφτης που είχε καθρεφτιστή όλη ή εύτυχία της ζωής της, ο έρωας της, ή ήμέρες της αγάπης και των όνείρων.

Θάλεγε κανείς πώς ή Φλώρα ήθελε να πάρη μαζί της το γαμήλιο δώρο ένός πεθαμένου, κειμήλιο που τη συνώδευσε στο Γολγοθά της.

Μου πρότειναν να κόψουμε το

δαχτυλίδι, να θγάλουμε τις πέτρες... και άλλες παρόμοιες θαρσαρότητες. Μά σέ μένα όλα αυτά μου φαινότουσαν βέβηλα και γιατί να μην το πώ; — άνηλεότης προς την άγαπημένη μου μικρούλα και άπόρριψα τις προτάσεις τους.

Κι' έτσι την έθαψαν: με το δαχτυλίδι της.

"Η Δούκισσα σάπασε κ' ένώ τα τελευταία της λόγια που έτρεμαν από συγκίνησι έσθυναν μέσ' στην άπέραντη σάλα, μιá βουθή ήσυχία άπλώθηκε και τα βλέμματα άρχισαν να διασταυρώνονται με το φόβο που έχουν οί άνθρωποι όταν νοιώσουν πώς πλησίαν λιγάκι πιό πολύ το «ύπερπέραν», σά να άνησυχούν μήπως σέ λίγο θα δούνε να θγαίνη το φάντασμα που άναλογίστηκαν.

"Η Φελίζα Μπροκάμπ μετάνιωανε γιατί είχε προκαλέσει πρώτη αυτή τη συζήτησι. Την εποχή άκείνη είχε φτάσει και στη Μαδρίτη από την Άμερική ή μόδα του πνευματισμού και πολός λόγος γινότανε στα σαλόνια για τραπεζάκια που μιλούνε, για μέντιουμ, έμφανίσεις πνευμάτων και φαντασμάτων.

"Η Μπροκάμπ από σνομπισμό κ' άπ' την αιώνια κενοδοξία που την διάκριναν, είχε άρχισει να διηγείται περιπέτειες αυτού του είδους κ' ή κουθέντα τους είχε πάρει δρόμο, άν και το άκροατήριό δεν φαινόταν κατάλληλο για παρόμοιες συζητήσεις. Μά κατόπι έκείνων που είπε ή δούκισσα όλοι άρχισαν να μιλούν σοβαρά και τα πρόσωπα είχαν γίνει σάν να θρισκόντουσαν σέ κηδεία.

Τέλος ή Φελίζα αποφάσισε να διώξη έκείνη την άνησυχία που της έσφιγγε την ψυχή κ' αποφάσισε ν' αλλάξη την κουθέντα, μά, ικάθε συζήτησι που άνοιγε, έξαντλιότανε σχεδόν άμέσως και γύριζε στο ίδιο, στο πρωτινό θέμα.

Με την σειρά του μίλησε κ' ο στρατηγός Παϊζανέρο.

—Πρέπει να πιστέψουμε πώς ύπάρχει κάτι μυστηριώδες και άλλ-

λόκοτο πού μάς περιτριγυρίζει στη ζωή μας, είπε.

Εκείνη τη στιγμή σαν ν' άνοιξε κανένα παράθυρο, ένα ρεύμα άέρος μπήκε μέσα — κανείς δεν κατάλαβε από πού — κάνοντας όλους τούς προσκεκλημένους να σκιρτήσουν απ' τὸ φόβο τους.

Η δούκισσα χλωμή σαν πεθαμένη, έγειρε πίσω στην πολυθρόνα της βγάζοντας μία αγωνιώδη κραυγή.

“Ολοι έτρεξαν πρὸς αὐτή και τή ρώτησαν: — Τί έπάθατε, Δούκισσα;

Η Δούκισσα πού εξακολουθοῦσε νά εἶνε κατάχλωμη, συνερχότανε σιγά και με μία φωνή σβυσμένη, ψιθύρισε:

—“Η άδελφή μου!

“Ολοι άλληλοκυταχτήκανε τρέμοντας από τὸ φόβο τους κι' ύστερα κύτταξαν τή Δούκισσα περιμένοντας νά τούς εξηγηθῇ.

Τέλος, άφού συνήλθε έντελώς, γεμάτη φρίκη ψιθύρισε:

—“Η άδελφή μου! Η άδελφή μου ή Φλώρα!... “Ενοιωσα τὸ χέρι της! Τὸ χέρι της πού έσφίξε τὸ δικό μου.

Και κλείνοντας τὰ μάτια της τούς έδειξε τὸ χέρι της.

Άκούστηκε τότε μία κραυγή τρόμου και άγωνίας.

Απάνω στη λεπτή έπιδερμίδα του διαφανοῦς και τρυφεροῦ χεριοῦ της Δούκισσας, φαινόταν καθαρά άποτυπωμένη μία κοκκινωπή και στρογγυλή σφραγίδα πού δεν ήταν παρά ένα σύμπλεγμα του δαχτυλιδιοῦ της Φλώρας.

Εἶχε μπῆ ή πεθαμένη για μία στιγμή μέσα στην αίθουσα;

Τούς εἶχε έπισκεφθῇ ή ψης; Κάτι τέτοιο συνέβη άσφαλώς.

Και οί καλεσμένοι, ξμειναν βουβοί γι' άρκετῇ ώρα, κυττάζοντας μία παράξενη πεταλούδα πού εἶχε μπῆ μέσα στο δωμάτιο και στριφονύριζε γύρω στην λάμπα...

NTE ΧΟΓΙΟΣ ΒΙΝΕΝΤ

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ

Τὰ καλύτερα φάρμακα του κόσμου εἶνε ή θερμότης, ή άνάπαυσις και ή έγκράτεια. Και αὐτὰ τὰ κτήνη κάμνουν χρῆσιν αὐτῶν.

Η φυσική, ή διανοητική και ή ήθική υγεία εἶνε συνδεδεμένα μεταξύ τους. Γι' αὐτὸ άκριβώς, τι βελτιώνει και αὐξάνει τὸ ένα, βελτιώνει και αὐξάνει και τὰ άλλα.

Μη χαίρεστε και μη ευχαριστήσθε γιατί αὐξάνει τὸ σωματικό σας μόνον θάρος. Ο άνθρωπος δεν εἶνε χοῖρος!

Εἶνε δόξα ή καλή ζωή και χαρά ο καλὸς θάνατος.

Ο αγαθοεργότερος άνθρωπος εἶνε ο μακροβιότερος.

Η υγιεινότερα σωματική άσκησις εἶνε εκείνη, ή όποία γίνεται στο ύπαιθρο.

Ο ευάρεστος ύπνος συνήθως έρχεται στους νέους και στους σωματικῶς μοχθούντας.

Τὸ κρῦο εἶνε ο μεγαλύτερος εχθρὸς του γήρατος.

Γιά νά κοιμηθῇ κανείς καλὰ πρέπει νά έργασθῇ πολύ.

Μη στέκεσθε και μη κάθεσθε σε μέρη όπου φυσᾷ επάνω σας ο άνεμος. “Οσοι πράττουν τοῦτο πολυλάκεις αἰσθάνονται ρίγος, τὸ όποῖον ακολουθεῖται συνήθως από πυρετό και κρυολογήματα.

Μη παρατρώγετε όταν εἴσθε κουρασμένος, γιατί κινδυνεύετε νά πεθάνετε!...

Η καθαριότης στις οικογένειες εἶνε πολλαπλῶς ευεργετική. Δίνει υγεία, ήθική εξύψωσι, άνάπαυσι και χρήματα.

Τὸ εγκάρδιο γέλιο εἶνε χωνευτικό.

ΜΙΚΡΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΤΖΩΡΤΖ ΣΙΜΣΩΝ

Η ΔΙΨΑ ΤΟΥ ΠΛΟΥΤΟΥ

“Όταν ο κ. Μάγκρ τραβοῦσε για τὸ σταθμό κάθε καλοκαίρι, ακολουθούμενος από την Καλή, σχεδόν σακάτισσα, γρηά, πού έσερνε τή θαλίτσα του, οί κάτοικοι της μικρῆς πόλεως ακουτιώντουσαν με τὸν άγκωνα και αντίλλαζαν λοξά βλέμματα.

Ο συμβολαιογράφος πηγαίνει νά γλεντήσῃ λίγο.

Θά ξαναγυρίσῃ πάλι με τή μύτη χαμένη μέσα στο γιακά του με τὸ πρόσωπο κόκκινο σαν κοκκινογούλι και με μάτια κλαψιάρικα!

Και έπειτα θά φορτώτῃ τούς λογαριασμούς για νά θγάλη τὰ έξοδα.

“Όσο για τὸν κ. Μάγκρ, αὐτὸς επαιρνε ένα ύφος παιδρὸ και χαμογελοῦσε στους ανθρώπους τούς άραδιασμένους στις πόρτες. Αλλά μόλις καθόταν στο βαγόνι, άφηνε τὸν πυρετό νά ρυτιδώνῃ τὸ πρόσωπό του και στα σταχτιά του μάτια νά ζωγραφίζεται ή άγωνία.

Η τσέπες του ήταν γεμάτες έφημερίδες πού τις ξεδίπλωνε για νά διαβάσῃ και νά ξαναδιαβάσῃ, με φρικιάσεις έλπίδος και φόβου σημειώματα υπογραμμισμένα με μπλε μολύβι.

“Χθές, στη λέσχη, ο κ. Χ... έκαμνε μπάγνο εξαιρετικά τυχερό στο μπακαρά. Τούδωσε σε τρεῖς ώρες, ένα εκατομμύριο φράγκα περίπου...”

Η άνάφεραν την πάλη μεταξύ δύο περιφήμων παικτῶν πού συνεχίστηκε ολόκληρη τή νύχτα. Κάποτε μιλούσαν άκόμη για κανένα θαυμάσιο κόλπο πού πλούτιζε από

τή μία μέρα στην άλλη έναν ὑποπτο παίκτη.

Ο κ. Μάγκρ ήττν νευρικός. Φυλομετροῦσε με ταραχή μικρά βιβλία, πού με τὸ έλάχιστο αντίτιμο τῶν πέντε φράγκων προσέφερον χίλια μέσα άλάθευτα νά κερδίσης στα χαρτιά.

Τρεμούλιαζε μόλις κανέναν περνοῦσε στὸν διάδρομο, έμενε προσεχτικός μόλις ο χονδρὸς έπιβάτης ο κοιμισμένος σε μία γωνία του βαγονιοῦ μεταποτιζόταν, καθώς χοροπηδοῦσε ή άμαξοστοιχία.

Στην λουτρόπολι της μόδας πού πηγαίνει γι' αὐτὸ τὸ σκοπό κάθε χρόνο, τραβοῦσε για ένα προάστειο, μακριά από τή θάλασσα και τὰ μέγαρα, στεκόταν μπροστά σ' ένα παλιὸ σπίτι πού δεν τιτλοφορεῖτο «ξενοδοχείο» αλλά «κατοικία».

Σωφέρ ταξί έρχόμενοι από τὸ Παρίσι, ένας γιατρός Νέγρος και ένας χορευτῆς πού κάθε βράδυ έθαζεν ένα μεγαλοπρεπές σμόκιν, έτρωγαν αὐτοῦ σε τραπέζια χωρίς τραπεζομάνηλα, και κρατοῦσαν δωμάτια όπου μία σπασμένη λεκάνη αντικαθιστοῦσε κάθε άνεσι.

Μιλοῦσε ο ένας στὸν άλλο μ' ένα άτέλειωτο θόρυβο, άνάμικτο με χτυπήματα πιάτων και τὸ τράβηγμα της τρόμπας στην αὐλή.

Μόνος, ο κ. Μάγκρ δεν μιλοῦσε σε κανένα, στη γωνιά του, με τις αιώνιές του έλπίδες και τις αιώνιές του άγωνίες.

Ποτὲ δεν πήγαινε στην άκρογιαλιά όπου τὸ θέαμα της πολλῆς κομψότητος και τῆς πολυτέλειας

ετάραζε τὸ ἀγριο πείσμα του ξαπλώνοντας στὰ μάτια του τέρψεις τις ὁποῖες δὲν μπορούσε νὰ σκέπτεται παρὰ «ἐπειτα» δηλαδή ὅταν θὰ ἦταν πλούσιος, ὅταν ἡ τύχη πού τὸσον καιρὸ παρακαλοῦσε, σώρευεν ἐμπρός του τέλος χρυσὲς μάρκες. Στὸ μεταξύ ἤθελε νὰ εἶνε τόσο ἡσυχος ὅσο καὶ ὅταν ἔκανε ἕνα πωλητήριο ἐνὸς κομματιοῦ γῆς σὲ δύο χωρικοὺς. Δὲν τὸ κατῴρωνε ὅμως. Στὸ πανδοχεῖο ὅπου οἱ σωφὲρ ἔπιναν κρασί ἄσπρο καὶ μιλοῦσαν χωρὶς νὰ τελειώνουν εἶχε τὸ ὕψος, μὲ τὴ ρενδικότα του, κάποιου σκαστοῦ ταμῖα, ἢ κάποιου πράκτορα τῆς ἀστυνομίας.

Τὴν ἡμέρα δὲν ἔβγαине παρὰ μόνο γιὰ νὰ περιπλανηθῇ στοὺς γειτονικοὺς δρόμους. Ἀλλὰ τὸ θράδυ ἔβαζε ἕνα παληὸ ροῦχο, στενὸ, καὶ τριμμένο ἔβγαине ἔξω μὲ τὴν ἀγωνία στὸ βλέμμα καὶ τὸ χέρι στὴν τσέπη πού εἶχε τὸ πορτοφόλι του.

Οἱ μεγαλοπρεπεῖς ὑπηρέτες τῆς λέσχης τὸν ἐγνώριζαν. Περνοῦσε γρήγορα, στρέφοντας τὸ κεφάλι μπρὸς ἀπὸ τὴν αἴθουσα πού δειπνοῦσαν, ἐνῶ ἔπαιζε ἢ ὀρχήστρα διάφορα κομμάτια. Περνοῦσε γρήγορα ἀπὸ παντοῦ, σὰν νὰ τὸν στενοχωροῦσαν ἢ ψηλὲς ἰκολῶνες μὲ τὰ χρυσωμένα κιονόκρανα, τὰ μαρμαρόστρωτα δάπεδα, οἱ καθρέφτες πού ἀντανάκλουσαν τὰ φῶτα τῶν πολυελαίων.

Σὰν τὰ μικρὰ παιδιὰ πού τρέχουν ἀνάμεσα δύο στοιχῶν συμμαθητῶν ὀπλισμένων μὲ θέργες καὶ δὲν σηκώνουν τὸ κεφάλι παρὰ στὴν ἄκρη τῆς διπλῆς γραμμῆς, ὁ κ. Μάγκρ δὲν ἀνέπνεε παρὰ σὰν ἔφτανε στὴν αἴθουσα τοῦ παιχιδιοῦ ὅπου τριγυρνοῦσε πολλὴ ὥρα γύρω στὰ τραπέζια προτοῦ θάλη καμμιὰ μάρκα.

Τέσσερες πέντε φορές ἔβαζε μὲ τὰ χαρακτηριστικὰ ἀλλοιωμένα, τὰ δόντια σφιγμένα. Συγκρατοῦσε ἕναν θραχνὸ ἀναστεναγμὸ σὰν κα-

νένα λυγμὸ καὶ ἔφευγε πρὸ σκυθρωπός, πρὸ στεγνός, σφιγμένος μέσα στὸ στενὸ του ροῦχο.

Ὅμως, ἕνα θράδυ, ἐκεῖνο τὸ θράδυ πού τὸσον καιρὸ περίμενε ὁ κ. Μάγκρ ἦρθε. Ἀντὶ ἡ μάρκα τὸν νὰ πέση στὸ θάραθρο, τοῦδωσαν ἕνα σωρὸ λαμπερὸ καὶ ἡχηρὸ νομισμάτων.

Μὲ τρεμάμενα δάχτυλα, μὲ ὀλόκληρο τὸ εἶνε του κλονιζόμενο ἀπὸ παρατεταμένες φρικιᾶσεις, ὁ κ. Μάγκρ ἔπαιξε τέλος! Ἐξῆς τὴν περιφημὴ στιγμὴ ὅπως τὴν ἔζησε τόσες φορές στὸν ὕπνο του. Ἐκαμὲ κινήσεις μηχανικῆς, χωρὶς νὰ σκέφεται, σχεδὸν χωρὶς νὰ τὸ ξέρη, ἔφερνε κοντὰ του τὶς μάρκες πού ὁ ὄγκος τους μεγάλωνε, ἐνῶ δὲν

ἔβλεπε γύρω του ἄλλο ἀπὸ σκιᾶς συγκεχυμένες καὶ δὲν ἄκουγε ἄλλο ἀπὸ ἕναν ἀόριστο ψῆθρο. Ἐπειτα τὰ πῆρε ὅλα, ἑκατοντάδες χρυσὲς μάρκες γοῦντίσε γιὰ νὰ μαζέψῃ μία κάτω ἀπὸ τὸ πόδι μιᾶς παικτρίας καὶ πῆγε νὰ μετρήσῃ τὴν περιουσία του στὸ ταμεῖο. Τοῦ ἔδωσαν τρεῖς δεσμίδες ἑκατὸ χιλιάδων φράγκων καὶ μικρὰ χαρτονομίσματα πού τὰ ἔχωσε στὶς τσέπες του. Εἶχε ἀποφασίσει νὰ μείνῃ στὴ λέσχῃ τὴν ἡμέρα πού θὰ συνέβαινε τὸ γεγονός αὐτό,

γιὰ νὰ πῇ σαμπάνια, νὰ διασκεδάσῃ, νὰ γελάσῃ, μὲ ἕνα ξέσπασμα γερὸ χαρᾶς. Ἀλλὰ παρατήρησε μὲ τρόπο τὴν αἴθουσα πού χόρευαν, βγήκε μὲ διαστικὰ θήματα, ἔτρεξε κατὰ μῆκος τῶν σκοτεινῶν δρόμων.

Ἐκαμὲ μεγάλους γύρους, γιατί φοβῶταν τοὺς περαστικούς καὶ δίστασε νὰ πῇ σὲ κανένα ἀστυφύλακα νὰ τὸν συνοδέψῃ. Φοβῶταν κὶ αὐτὸν τὸν ἀστυφύλακα!

Προτοῦ μπῇ στὸ πανδοχεῖο, περίμενε νὰ πάψουν τὸ πιότὸ καὶ οἱ τελευταῖοι ἐνοικοὶ τοῦ ἰσογείου, ἔβαλε ὅλο του τὸ χρῆμα στὴ δεξιά του τσέπη καὶ μὴ ἀφήνοντας νὰ φαίνεται παρὰ ἡ ἀριστερὴ ἀπὸ τὸν πανδοχέα, πέρασε χαμογελῶν-

τας ὕπουλα.

Γιὰ πρώτη φορά, παρατήρησε πῶς ἡ πόρτα τοῦ δωματίου του δὲν εἶχε σῦρτη ἀπὸ μέσα.

Ὁ Μάγκρ ἔμεινε ἐκπληκτός. Τράβηξε τὸ κρεβάτι τοῦ κοντὰ στὴν πόρτα, ἔχωσε τὰ χαρτονομίσματα κάτω ἀπὸ τὸ στρώμα, ἔφαξε τὴ ντουλάπα πρὶν κοιμηθῇ. Ἐνα μεγάλο περιστροφὸ μὲ μῦλο ἦταν πάνω στὸ τραπέζι πού μπορούσε νὰ τὸ πάρῃ ἀπλώνοντας τὸ χέρι. Τῶπιασε τρεῖς τέσσερες φορές γιὰ νὰ βεβαιωθῇ πῶς τὸ ὄπλο δὲν ἦταν πολὺ μακριὰ.

Τὸ μέτωπό του ἦταν κάθιδρο. Κοιμήθηκε. Ἦ μάλλον θαρῶς λήθαργος τὸν κυρίεψε, πού τὸν ἔκαυε θγάξῃ ἀδύναμους ρόγχους.

Ἀργότερα, καθὼς μιὰ φωτεινὴ γραμμὴ σερνόμενη στὸ δωμάτιο ἀνῆγγελλε τὸ ξημέρωμα ὁ Μάγκρ νόμισε πῶς ἄκουσε τριγμούς. Ἀνασηκώθηκε τότε στὸ κρεβάτι του, κύτταξε μπρὸς του κὶ ἀντίκρουσε μέσα στὸ μισοσκόταδο μιὰ σιλουέττα ἀπέναντί του. Μάτια πυρετῶδη τὸν παρατηροῦσαν, κόρες ματιῶν σταχτιᾶς, παρόμοιες μὲ τρελοῦ. Ἀρπάξε τὸ πιστόλι του καὶ χωρὶς νὰ σκοπεύσῃ χωρὶς καὶ νὰ τολμήσῃ νὰ σκοπεύσῃ τὸν ἄνθρωπο πού ἦταν ἐκεῖ, ἐπυροβόλησε, ἐπυροβόλησε καὶ πάλι!

Ἦταν τριγυρισμένος ἀπὸ βουιτό, ὁ ἰδρωτὰς πού ἔτρεχε ἀπὸ τὸ μέτωπό του τὸν ἐμπόδιζε νὰ σηκώσῃ τὰ βλέφαρά του.

Ἐξακολούθησε νὰ πυροβολῇ, ὥσπου ὁ μῦλος τοῦ περιστόφου ἀδειασε ἀπὸ σφαῖρες, καὶ τότε τράβηξε μπρὸς μὲ τὸ κεφάλι σκυφτό, οὐρλιάζοντας...

Οἱ ἄνθρωποι πού ἔτρεξαν στὶς φωνές του, τὸν βρῆκαν σωριασμένον μπρὸς στὴν ντουλάπα, μὲ τὸ πρόσωπο κατακομματιασμένο ἀπὸ τὰ σπασίματα τῶν γυαλιῶν τοῦ καθρέφτη. Εἶχε δὴ ἐκεῖ μέσα τὸν ἴδιον ἑαυτὸ του καὶ τὸν πῆρε γιὰ κλέφτη. Ἀφθονο αἷμα ἔτρεχε ἀπὸ τὶς πληγές του, ρόγχοι ἀγωνίας ἔβγαίναν ἀπ' τὸ στόμα του.

Ξεψύχησε μέσα σὲ λίγα δευτερόλεπτα οὐρλιάζοντας:

—Τὰ λεφτά μου! Κλέφτη! Κλέφτη!... ΤΖΩΡΤΖ ΣΙΜΣΩΝ

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ ΕΒΡΑΪΚΟ ΠΝΕΥΜΑ

Ἡ κυρία Λεβὺ ἀπαυδῆσασα νὰ ἔχῃ τακτικὸ ὁμοτράπεζο τὸν Σαμουήλ, παρακάλεσε τὸν σύζυγό της ὅπως ὁ Σαμουήλ ἀραιώσῃ τις ἐπισκέψεις του.

Ὁ Λεβὺ ὀπλισθεὶς μὲ θάρρος, εἶπε στὸ Σαμουήλ πού πῆγαινε νὰ γευματίσῃ:

—Ἀκουσε, φίλε μου, τὸ παρακάνεῖς μὲ τις συχνές σου ἐπισκέψεις δὲν θέλω νὰ διακόψουμε τις σχέσεις μας, ἀλλὰ σὲ παρακαλῶ πολὺ νὰ ἀραιώσῃς τις ἐπισκέψεις σου, καὶ νὰ ἔρχεσαι νὰ τρῶμε ὅταν ἔχουμε καμμιὰ ἐορτὴ ἢ καμμιὰ χαρὰ μεγάλη.

—Καλὰ, κύριε Λεβὺ, κατάλαβα.

Ἐπὶ τέλους θὰ ἐγευματίζαν οἱ σύζυγοι μιὰ ἡμέρα μόνοι. Τί χαρά! Τὸ θράδυ τὴν ὥρα τοῦ δείπνου καὶ ἐνῶ οἱ σύζυγοι ἔμελλαν νὰ καθίσουν στὸ τραπέζι, κτυπᾷ τὸ κουδούνι. Ἦταν ὁ Σαμουήλ.

—Πῶς πάλιν ἐδῶ, Σαμουήλ; Τί συμφωνήσαμε;

—Συμφωνήσαμε, καθὼς θυμοῦμαι, ὅτι πρέπει νὰ ἔρχωμαι ὅταν ἔχετε κάποια χαρὰ.

—Λοιπόν;

—Λοιπὸν ὑπόθεσα ὅτι θὰ εἶστε πολὺ εὐτυχεῖς πού δὲν θὰ ἐρχόμεν πλεον νὰ συμφάγουμε καὶ ἀποφασισὰ νὰ σᾶς ἐπισκεφθῶ γιὰ νὰ συμμετάσχῃ τῆς χαρᾶς σας καὶ νὰ φᾶμε μαζὺ!...

Κόκκαλο οἱ Λεβὺ.

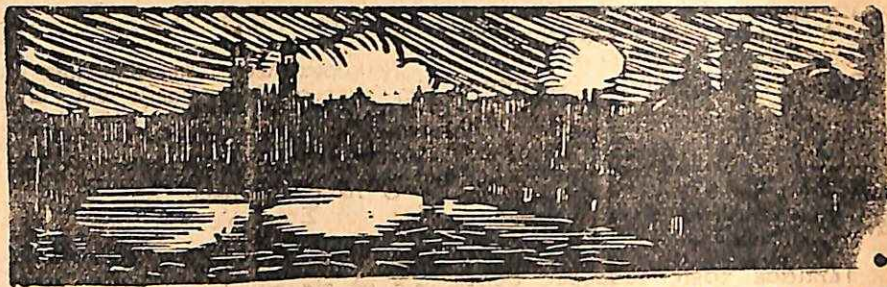
* * *

Δύο ἀδελφοὶ ζητιᾶνοι ἐλάβαιναν μηνιαίως ἀπὸ τὸν Ρότσχιλδ ἀνὰ 50 φρ. τὰ ὁποῖα εἰσέπρατταν ἐκ περιτροπῆς. Ὅταν πέθανε ὁ ἕνας, ὁ ἐπιχῆσας πῆγε στὸ τέλος τοῦ μηνὸς νὰ πάρῃ τὴν μηνιαία ἐλεημοσύνη. Πρὸς μεγάλῃ του ἐκπληξί, ὁ ταμίας τοῦ ἔδωσε μόνον 50 φράγκα.

—Κάνετε λάθος, κύριε ταμῖα, εἶνε 100 φρ.

—Ὅχι, ὁ ἀδελφός σου πέθανε. Δὲν σοῦ χρωστῶ λοιπὸν παρὰ 50 φράγκα.

—Τί μοῦ ψάλλεις ἐκεῖ, ἀπάντησε ὁ ζητιᾶνος, ἐγὼ κληρονομῶ τὸν ἀδελφό μου ἢ ὁ Ρότσχιλδ;

ΕΞΕΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΠΕΝΕ ΜΑΙΖΕΡΟΥ

ΤΟ ΤΣΑΝΤΑΚΙ

Το δυστύχημα, είχε συμβή πρό τζάκι κ' έπειτα έσβυσε. * * *

Το δυστύχημα, είχε συμβή πρό τζάκι κ' έπειτα έσβυσε. * * *

Λεγότανε Τιστού και φαινότανε γέρος. Έξαφνα καθώς κύτταζε διέκρινε ανάμεσα στα πυκνά χόρτα πεσμένο ένα τσαντάκι. Θ' ανήκε ασφαλώς σ' αυτούς που παθάν το δυστύχημα.

Το Τιστού το σήκωσε και το έριξε μέσ' στο δισάκι του. Σε λίγο, μέσ' στην έρειπωμένη και μικρή καλύβα που του χρησίμευε για σπίτι, το άνοιξε. Άρκετες επιτολές μ' ένα ελαφρό άρωμα, και ή εικόνα μιας γυναίκας με γυμνούς ώμους γλύστρησαν έξω από αυτό. Άχρηστα πράγματα, σκέφθηκε ο Τιστού, και χωρίς πολύ να σκεφθί τα έρριξε μέσα στη φωτιά. Ή φωτιά φούντωσε μονομιάς και μιά φλόγα φώτισε τη μισοσκότεινη κάρναρη θγαίνοντας έξω απ' το

τζάκι κ' έπειτα έσβυσε. * * *

Στο κρεβάτι με τα κίτρινα παραπετάσματα, όπου τον είχαν ξαπλώσει οι καλλιεργηταί του Μά-Ζελού, ο Ζάκ ντ' Ωγκεφόντ σιγά-σιγά συνερχότανε σά να ξυπνοῦσε από κάποιο βαρύ έφιάλη. Τα μολυβένια του βλέφαρα μισάνοιξαν. Στέναξε θραχνά, μ' ένα παράπονο αγωνίας. Όλο του το εύρωστο κορμί το φλόγιζε ένας δυνατός πυρετός. Του ήταν αδύνατο να κάνει ένα κίνημα, ν' αλλάξει θέσι. Ένας δυνατός σάλος σαν της θάλασσας, του γέμιζε το μυαλό, του τάραιε τους κροτάφους. Κι' εξαφνα ξύπνησε από το λήθαργο που τον εκμηδένιζε ένοιωσε τη ζωή να ξεχύνεται μέσ' στα τσακισμένα του μέλη και στο θαρμένο κεφάλι του. Έβλεπε. Άκουγε. Αίσθανότανε. Θυμήθηκε όλες τις λεπτομέρειες του τραγικού δυστυχήματος, τη στιγμή του κινδύνου, την υπέρτατη αγωνία που ή καρδιά του πήγε να σπάση, τη σύγκρουσι, το τσάκι-σμα, τα σκοτάδια. Και μιά χαρά που άγγιζε την τρέλλα τον πλημύρισε.

Χωρικοί πηγαίνοντουσαν μες στην κάρναρη με τις μύτες των παπουτσιών. Οι πετεινοί λαλούσαν έξω. Μι' άχτιδα του ήλιου χόρευε μέσ' απ' τα τζάμια. Ο γιατρός που έτοιμάζε έναν έπίδεσμο στο τραπέζι ψιθύρισε γελώντας και κυττάζοντάς τον:

—Νά ένας που μπορεί να πι-

πιστεύη στα θαύματα άφου μόνο ως έκ θαύματος έσώθηκε.

Η γυναίκα του οικοδεσπότη έκανε το σημείο του σταυρού και στέναξε:

—Ο δυστυχισμένος! Είχε περισσότερη τύχη από τους δύο άλλους που ήταν μαζί του στ' αυτοκίνητο.

Η γρηούλα που έκλωθε τη ρόκα της κοντά στο παράθυρο, ψιθύρισε:

—Θεός σχωρέσει τις ψυχές τους! Ο τραυματίας είχε ξαναθυιστή σέ νάρκη.

Όταν ξανάνοιξε τα μάτια, το εκκρεμές χτυπούσε, άργά, θαρρα, μέσα στη σιωπή που είχε άπλωθι, όπως σ' έναν τάφο, οι πετεινοί είχαν σωπάσει. Ο Ίσκιος άπλωνότανε παντού.

Κουδούνια αλόγων άντήχησαν έξαφνα και ένα άμαξι σταμάτησε μέσ' στην αυλή.

Η πόρτα άνοιξε και ή σιλουέτα μιας κομψής και άρτιας γυναίκας παρουσιάστηκε.

Έκείνος, σά ν' άναστήθηκε, φώναξε δυνατά:

—Εσύ! Έσύ! Ζω!

Μιά φωνή αγάπης, του άποκρίθηκε:

—Ζάκ, αγάπη μου!

Ήταν ή γυναίκα του, ή κ. Μάρθα ντ' Ωγκεφόντ ή οποία άρμυσε προς αυτόν και του γέμισε τα χέρια με φιλιές, ενώ του έλεγε:

—Όχι, αγάπη μου, δε θα πεθά- νησι!... Εγώ είμαι έδω για να σε υπερασπίσω από το θάνατο.

Ήμέρες γαλήνης και εύτυχίας περνούσαν.

Τον έπεριποιείτο σαν παιδί της. Εκείνος σιγά-σιγά άνακτούσε τις δυνατόει του και τις σκέψεις του. Έξαφνα μιά νύχτα άναρωτήθηκε μ' αγωνία:

«Τά ρούχα μου τί τα έκαναν; Στη δεξιά τσέπη του σάκκου μου θρισκότανε ένα τραπέζιτικό θλιάριο και διάφορα τσέκ. Στην άριστερή πάλι το τσαντάκι το όποιο ή Βάντα Μπολόκα μου είχε δώσει μιά ήμέρα που άπάνω σε μιά

έρωτική παραφορά είχαμε χωρίσει, το τσαντάκι που είχε μέσα τ' άλαζονικά γράμματά της και μιά φωτογραφία της μ' αυτή την άφιέρωσι: «Σ' εκείνον που θα γίνι ήλόκληρος και άποκλειστικά δικός μου όταν εγώ το θελήσω...» Τί έγι- ναν όλα αυτά; Μήπως οι καλοί αυτοί άνθρωποι που με περιμάζε- ψαν τά έδωσαν στη γυναίκα μου;»

Πώς να το μάθι; Πώς να ρωτήση σχετικώς;

Αυτή ή άμφιβολία τον έθασά- νιζε.

...Και την άλλη μέρα έτοιμος να άμολογήση όλα στη γυναίκα του, να της δικαιολογηθι, να της ζητήση συγγνώμη, τη ρώτησε δειλά:

—Είχα λίγα λεπτά άπάνω μου... καθώς και μερικά χωρίς σημασία...

—Αν καλοθυμάμαι... Φτά- νει μόνο να μ' άμω τά έ- κλειψε κανένας αλήτης μέσ' στη σύγχυσι του δυστυχήματος!

—Η κ. ντ' Ωγκεφόντ του άπάντησε:

—Ήσυχασε, αγαπημέ- νε μου. Όλα μου τά έ- δωσαν αυτοί οι καλοί άν- θρωποι!

—Όλα; έπανέλαβε πε- ριτρόμος.

Η γυναίκα του είχε σηκωθι για να του φέρι το φάρμακο που του έδινε κάθε ώρα.

Αυτός ύπόθεσε πως είχε σηκωθι έπίτηδες για ν' άποφύγι να του άπαντήση, να μη δημιουργηθι με- ταξύ τους καμιά όδυνηρή σκηνή. Φαντάστηκε πως ή γυναίκα του εί- χε κλάψει, πως έκρυβε στο θάθος της ύπαρξέως της τον πόνο της, κι' ότι αυτό το χαμόγελο του προ- σώπου της ήτανε μιά μάσκα. Η ά- γάπη της θα μπορούσε ν' άντιστα- θη σ' αυτή τη δοκιμασία; Μήπως θα την έβλεπε να συντρίβεται τώ- ρα μπροστά του, γιατί δέν μπορού- σε να φανταστή ότι ή γυναίκα του θα ήταν ή ίδια ύστερ' απ' αυτή την άποκάλυψι.

—Άκουσέ με, Μάρθα, άκουσέ με, της είπε με δάκρυα, σε ίκε- τεύω! Ήμουν άσυλλόγιστος, πο- τώσε μιά ήμέρα που άπάνω σε μιά

ΓΑΛΛΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΑΝΑΤΟΛ ΛΕ ΜΠΡΑΖ

ΤΑ ΔΕΝΔΡΑ ΠΟΥ ΜΙΛΟΥΣΑΝ

Αυτό έγινε στο Παλιχωρι, είχε πάρα κάμποσες καμάρες. Έζησε εκεί, σ' ένα παλιό και γερασμένο σπιτικόαλυσό, ένας καλός άνθρωπος με τη γυναίκα του, που δεν είχανε τον τρόπο τους να χτυπήσουνε το σιτάρι με την μηχανή και το χτυπούσαν με την «σβάρνα». Από την ώρα που ξημέρωνε ο Θεός, ίσια με την ώρα που θαίλευε ο ήλιος, δούλευαν κι' οί δυό τους, «ντάπα» ο ένας, «ντούπα» ο άλλος.

Βάλτε με το νοῦ σας, τί γλύκα, που είχ' ο ὕπνος τους τὸ βράδυ, όταν πέφταν, ἀπὸ τὴν κούρασι, βαριά, ἂν καὶ τὸ στρώμα τους ἦταν ψάθες ἀπὸ θοῦρλα καὶ τὰ σκεπάσματά τους ἀπὸ καραδόπανο. Μόλις προφταίνουν νὰ φάνε δυὸ πατάτες καὶ νὰ κάνουν ἕνα σταυρό, κι' ἀμέσως τοὺς ἐπαιρνε ὁ ὕπνος.

«Εἶνα βράδυ, μολταῦτα, ὁ ἀνφερότητά σου. Μὰ δὲν ἀγαπῶ παρὰ ἐσένα στὸν κόσμο! Σοῦ τ' ὀρκίζομαι. Δὲ θέλω ν' ἀμφισβόλλης γιὰ τὴν ἀγάπη μου, νὰ ὑποφέρης γι' αὐτό... Εἶμαι δικός σου ὁλόκληρος... Θὰ πεθάνω ἂν δὲ μ' ἀγαπᾷς πειά!»

«Ἡ κυρία ντ' Ὠγκεφόντ ἐπλησίασε ἀμέσως, ἀνήσυχη, τοῦ ἐκλείσε τὰ χεῖλη μὲ τὰ δάχτυλά της, τὸν χάιδεψε καὶ τοῦ εἶπε ταραγμένη:

—Τί ἐπαθες; Τί σ' ἐπίασε; Θὰ ῥθῃς στὰ συγκαλά σου; Θὰ σωπάσης;

Καὶ συγχρόνως ἀναρωτιότανε μέσα της:

—Γιατί μοῦ τὰ λέει αὐτά; Γιατί τρέμει; Εἶνε ἡ ὑπερβολικὴ του ἀγάπη ἢ παραλήρημα. Θεέ μου!

δρας λέει τῆς γυναίκας του:

—Καὺμένη Λενιώ, πόσο θάθελα νάχα δυὸ τηγανίτες, Ἀπὸ κείνες, ποὺ μόνο σὺ ξέρεις νὰ κάνης τόσο ὠμορφα.

Ἡ γυναίκα του τελεμένη ἀπὸ τὴν κούρασι, τοῦ λέει:

—Τί λές, χριστιανέ μου! Βγάλ' ἀπὸ τὸ νοῦ σου. Τὰ χέρια μου εἶνε κομμένα ἀπὸ τὴν δουλειά. Δούλεψα ὅσο καὶ σὺ, μὰ γὼ δὲν ἔχω τὴν δική σου δύναμι. Κ' ἔτσι εἶμαι κατασκακισμένη ἀπ' τὴν κούρασι. Ποῦ νὰ καθήσω τώρα, ν' ἀνάψω φωτιά, νὰ κάνω χυλό καὶ νὰ κάνω τηγανίτες! Ἀλλά καὶ νὰ μπορούσα δὲν ἔχω οὔτε «σταλιά» ἄλεϋρι στὸ σκαφίδι.

—Ἀν εἶνε γιὰ τ' ἄλεϋρι, πάω ἐγὼ καὶ φέρνω.

—Νὰ πᾶς στὸ μῦλο τέτοια ὥρα; Καὶ κουρασμένος καθὼς εἶσαι; Χαρὰ στὰ πόδια σου καὶ στὴν ὄρεξί σου.

—Ἐλα, καὺμένη Λενιώ. Κάμε μου αὐτὴ τὴ χάρι!

Ἐκείνη τὸν λυπήθηκε:

—Ἄς εἶνε, ἀφοῦ ἐπιμένεις, θὰ σοῦ κάνω. Εἶμαι κουτὴ ἐγὼ καὶ μὲ κάνεις ὅ,τι θέλεις... Ἀἴντε τὸ λοιπὸν καὶ κύττα νὰ γυρίσης γρήγορα, γιατί ἀλλοιῶς θὰ πέσω νὰ κοιμηθῶ, ἔτσι μὲ τὰ ροῦχα.

Ἀμέσως ἐκεῖνος ὅγῃκε ὅξω καὶ τράβηξε ἴσια γιὰ τὸ μῦλο.

Ἦταν σκοτάδι καὶ δὲν ἔβλεπε καλά. Προχώρησε κι' ἐφθασε σ' ἕνα μέρος ποὺ ἦταν λόχμες καὶ ὁ δρόμος γινόταν μονοπάτι. Ψάχουλεύτὰ προχώρησε σὲ δυὸ μεγάλα δένδρα, γέριμα.

Ἐκεῖ ποὺ πήγαινε σιγὰ καὶ σιωπηλά, ἄερας κέῖνο τὸ βράδυ δὲν ἔ-

σάλευε, ψυχὴ δὲν ἀκουγότανε τριγύρω, βράδυ χειμωνιάτικο ἤσυχο, ἀκουσε ξαφνικά, ἀπάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι του, νὰ μουρμουρίζουνε παρᾶξενά, τὰ φύλλα. «Εἶνα μουρμουρισμα ἀλλοιώτικο.

—Τοῦτο εἶνε περίεργο, εἶπε μὲ τὸ μυαλό του.

Ἐκὺτταξε ἀπάνω καὶ μ' ὅλο τὸ σκοτάδι, διέκρινε, ἀπὸ τὴν ἀσπρίλα τῶν κορμῶν, ὅτι τὰ δένδρα ἦσαν δυὸ ὀξυές σεβάσμιες, ἡ μιὰ στὴ μιὰ πλαγιά τοῦ δρόμου καὶ ἡ ἄλλη στὴν ἀντικρυνὴ καὶ εἶχαν σμίξει τὰ κλαδιά τους, σὰν χέρια ξερακιανὰ ποὺ ἐσφιγγαν τὸ ἕνα τὴν παλάμη τοῦ ἄλλου. Τὸ περιεργότερο ὅμως, ἀπ' ὅλα, ἦταν ποὺ ἡ σιγανὴ τους ἡ μουρμούρα ἔμοιαζε μὲ σιγανὴ ἀνθρώπινη λαλιά. Ὁ Μιχάλης ἐσταμάτησε κι' ἐτέντωσε τ' αὐτιά του. Δὲν τοῦμενε καμμιὰ ἀμφισβόλια ὅτι ἡ δυὸ ὀξυές μιλοῦσαν ἀναμεταξύ τους. Ὁ Μιχάλης ἐξέχασε καὶ μῦλο καὶ ἄλεϋρι κι' ὅλο καὶ καθόταν κι' ἀκουγε. Τὸ πρῶτο δένδρο, ποὺ ἦταν δεξιά ἔλεγε:

—Θαρρῶ πὼς κρυώνεις, Μαργαρίτα, γιατί τρέμεις ὑσώσμη;

Καὶ τὸ δεύτερο δένδρο ἀπ' τ' ἀριστερά, ἀπαντοῦσε τουρτουρίζοντας:

—Ναὶ Γλυβέρτε, εἶμαι παγωμένη. Ἔτσι παγώνω κάθε νύχτα. Ἡ δροσιά μὲ περονιάζει. Τί καλὰ ποὺ ἀπόψε θὰ κάνουν τηγανίτες στὸ σπῆτι τοῦ παιδιοῦ μας καὶ θάχουν φωτιά. Καὶ μόλις πέσουνε νὰ κοιμηθοῦνε, θὰ πᾶμε νὰ πυρωθοῦμε καὶ μεῖς!

Τότε τὸ πρῶτο δένδρο ἀποκρίθηκε:

—Θαρρῶ κι' ἐγὼ μαζί σου, γιὰ νὰ μὴ σ' ἀφήσω μοναχὴ. Ἀν μ' ἀκουγες ὅμως, ὅταν ζοῦσες, δὲν θὰ περιμένεις νὰ κάνῃ ὁ γιός μας φρυγανιὲς νὰ ζεσταθῇς. — Πόσες φορές σοῦ ἔλεγα νὰ εἶσαι πρὸ σπλαχνικιά γιὰ τοὺς φτωχοὺς ἀνθρώπους! Ἀλλά σὺ, προφασίζοσαν πὼς δὲν ἔχεις, καὶ ποτὲ δὲν ἐλέησες κανένα... Γιὰ τοῦτο τιμωριέσαι τώρα! Γιατί εἶχες κρύα καρδιά, κρυώνεις... Κι' ἐγὼ γιατί

εἶχα μεγάλη γιὰ σὲ ἀδυναμία, γι' αὐτὸ παιδεύομαι μαζί σου.— Δὲν ὑποφέρω, ἐγὼ τοῦλάχιστο, ὅπως ἐσύ.— Τοὺς φτωχοὺς, ποὺ σὺ τοὺς ἐδιωχνες, ἐγὼ τοὺς ἐλεοῦσα, ὅσο ἤμποροῦσα.— Τίς Κυριακὲς τοὺς ἔδινά θούτυρο τυλιγμένο μέσα σὲ λαχανόφυλλα, τίς Πασχαλινὲς ἡμέρες τοὺς ἔδινά κομμάτια λαρδί τυλιγμένο σὲ χαρτιά. Κι' ἀπὸ τότε τὰ λαχανόφυλλα καὶ τὰ χαρτιά, μοῦ γίνανε ροῦχα καὶ μὲ ζεσταίνουν.

Ὁ Μιχάλης δὲν στάθηκε γιὰ νὰ ἀκούσῃ ἄλλα καὶ γύρισε σπῆτι του.

—Τί ἐγίνες, θρὲ Χριστιανέ; τοῦ εἶπε ἡ γυναῖκα.

Τί ἔχεις, γιατί εἶσαι ἔτσι κίτρινος;

—Κουράστηκα πολὺ, κοπήκανε τὰ πόδια μου, τῆς ἀπάντησε.

—Ἀ! ἄ! ἄ! Ὅταν σοῦ τᾶλεγα ἐγὼ!... ἔφερες ἄλεϋρι;

Μὲ τὴν ἰδέα ὅτι ἡ ἀργοπορία, θὰ τοῦ ἀνοιξε πρὸ πολὺ τὴν ὄρεξι, ἡ Λενιώ ἔκανε γρήγορα τῆς τηγανίτες καὶ ἀρχισε νὰ τοῦ τίς θάζῃ εἰς τὸ πιάτο· ἄλλοτε δώδεκα τηγανίτες δὲν τοῦ φθάνανε· τώρα μὲ δυὸ ποὺ ἔφαγε ἐχόρτασε.

—Ἐγὼ πρὸ ὄρεξι νὰ κοιμηθῶ παρὰ νὰ φάω, λέει τῆς γυναίκας του.

—Νὰ τῶξερα δὲν θάναθα τόσο πολλὴ φωτιά, ἀπάντησε ἐκείνη.

Καὶ ἐτοιμάστηκε νὰ τράβῃ τὰ ξύλα ἀπὸ τὴν φωτιά, ἀλλ' ὁ Μιχάλης τὴ σταμάτησε:

—Ἄστα νὰ καοῦνε, τῆς λέει, κι' ἄς πέσουνε νὰ κοιμηθοῦμε.

Περίμενε ὥς ποῦ γδύθηκε πρῶτα ἐκείνη καὶ τὴ στιγμή, ποὺ πήγαινε αὐτὴ, γιὰ νὰ ἀνέβῃ στὸ κρεββάτι, αὐτὸς ἔρριξε ἄλλο ἕνα δεμάτι ξύλα στὴ φωτιά. Ἡ Λενιώ, καθὼς ἔπεσε, τὸν πήρε κιόλας. Ἐκεῖνος ὅμως ἔμεινε καὶ παραμόνευε μὲ ἀνοιχτά τὰ μάτια καὶ μὲ τετνωμέν' αὐτιά. Ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ παραθυρόφυλλα διακρινότανε τὸ περιβολάκι καὶ πάρα — πέρα ὁ κάμπος, γιατί ἦτανε φεγγάρι.

Καθὼς πλησίαζαν ὅμως τὰ μεσάνυχτα, ἀκούει ἕναν ἦχο ἐλαφρὸ,

σάν να σουρνόντουσαν κλαριά. "Υστερα, λίγο-λίγο ο ήχος έγινε πιο δυνατός, σάν δάσος που σαλεύει από τον άερα και ο Μιχάλης είδε τις μεγάλες σκίες των δύο γέρι-κων όξυων, που προχωρούσαν προς το σπίτι. Περπατούσαν κοντά ή μια στην άλλη και στο φεγγάρι θαμπογυάλιζαν οι άσπροι τους κορμοί. Τέλος διαθήκανε το περι-βόλι. "Η βουή τους όλο και μεγα-λώνε.

"Ακουσε το σύρσιμο των μεγα-λων των κλαδιών στους τοίχους και στην καλαμιά της στέγης.— Τρείς φορές ή δυό όξυές, έφεραν γύρα την καλύβα. Χωρίς άλλο γυ-ρεύανε την θύρα. "Εξαφνα ή θύρα ανοίγει.— "Ο Μιχάλης έκρυψε το κεφάλι του στη χούφτα του για να μη δη... Σε δυό-τρία λεπτά της ώ-ρας, έπηρε θάρρος και ξεμύτισε να ιδή.

Και τί να δη! "Ο πατέρας του και ή μάνα του ήτανε καθισμέ-νοι άπάνω στα σκαμνιά από το έ-να μέρος της φωτιάς κι' από το άλ-λο, όπως καθόντουσαν όταν έζου-σαν.

Τους έβλεπε καθαρά. Αυτοί ή-τανε που είχαν έρθει στα δένδρα. "Η γρηά είχε μισοσηκώσει το φου-στάνι της, για να πυρωθούν τα πόδια της καλύτερα, κι' ό γέρος την ρωτούσε:

— "Ε ! Ζεστάθηκες λιγάκι;

— Ναί, έλεγε εκείνη. Καλά που ό γυιός μας σκέφθηκε κι' έρριξε κι' άλλα ξύλα στη φωτιά.

Τότε ό Μιχάλης ξυπνάει τη γυ-ναίκα του και της λέει:

— Για κύπτα κεί.

— Πού; τί να κυττάξω;

— Νά, εκεί, στο τζάκι, αυτούς τους δυό γέρους... Δεν τους γνω-ρίζεις.

— "Ονειρο θα βλέπης καυμένη,

— Για έβαλε το πόδι σου άπάνω στο δικό μου.

"Η Λενιώ έβαλε το πόδι της ά-πάνω στο δικό του και είδε πραγ-ματικώς τους δυό γέρους.

— Θεός συγχωρέσει τους! Καλέ ό πατέρας και ή μάνα σου δεν εί-νε; μουρμούρισε ή Λενιώ, σταυρώ-νοντας τα χέρια της, έκστατική.

"Εκείνος άποκρίθηκε:

— Μή ! Μή λές τίποτε, μην κου-νίσαι, για να μην άνησυχήσουνε.

— Θα σου πω, σάν φύγουνε.

Στο τζάκι ό γέρος έλεγε στη γρηά:

— Ζεστάθηκες, Μαργαρίτα: Για-τί ή ώρα έφθασε....

— Ναί, δεν κρυώνω πειά, Γιλθέρ-τε, του άπαντούσε εκείνη.— "Αλλά θέλω να πάρη τέλος πειά ή τιμω-ρία μου.

Καθώς είπε αυτό, το ρολόγι χτύ-πησε μεσάνυχτα. Οι δυό γέροι ση-κώθηκαν κι' έχάθηκαν με την ίδια βουή των κλαριών και το σύρσι-μο των φύλλων.

"Η Λενιώ έτρεμε άπάνω στο κρεβάτι της, δεν καταλάβαινε τί-ποτε, από αυτά που γίνανε.— Σάν πέρασε κάμποσο ή ώρα, και ή βουή των δένδρων που φεύγαν δεν άκουγόταν πειά, ό Μιχάλης διηγή-θηκε τα όσα είδε και τα όσα άκου-σε στο δρόμο, που πήγαινε στο μύλο!...

— Μήστητί μου, κύριε, άπάντησε αυτή! Καλά έλεγα εγώ πως τα δένδρα έχουνε ψυχή. Δεν είδες πως κλαίνε και δακρύζουν σάν τα θά-ζουμε, χλωρά, στο τζάκι!...

ΕΝΣΤΑΝΤΑΝΕ

ΑΣΤΕΙΑ

"Ενα άμάξι τρέχει ήλιγγιωδώς, ή ρόδες βουτούν στις λάσπες και λα-σπώνουν κάποιον διαβάτη. "Ο δια-βάτης ρίχνεται έναντίον του άμα-ξά και αρχίζει να τον δέρνη. Ταυ-τοχρόνως προβάλλει και ό επιβά-της του άμαξιού και λέγει στο διαβάτη:

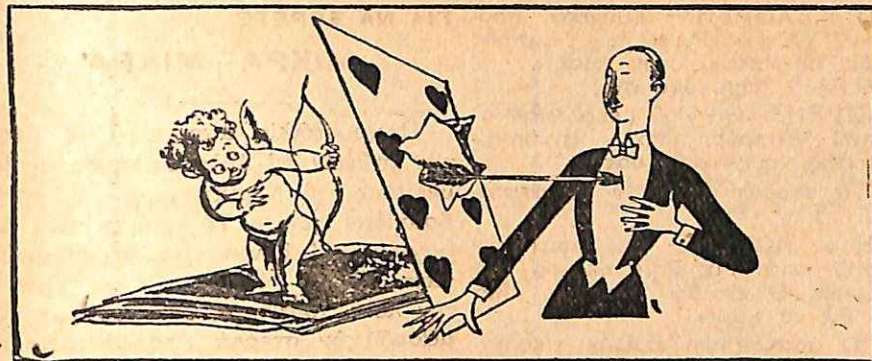
— Τελείωνε γρήγορα, σέ παρα-καλώ, έχω το άμάξι με την ώρα!

* * *

Σ' ένα σπίτι ό οικοδεσπότης ά-φου περίμενε αρκετά δυό άργοπο-ρημένους καλεσμένους του λέει στους περί αυτόν:

— Τί λέτε; Δεν καθόμαστε στο τραπέζι;

— Αυτής της ιδέας είμαι κι' ε-γώ, είπε τότε κάποιος άπ' τους κα-λεσμένους. Τρώγοντας θα πους πε-ριμένουμε, ένω αν τους περιμέναμε δεν θα τρώγαμε!...

ΜΙΚΡΕΣ ΚΩΜΩΔΙΕΣ

Ο ΠΕΡΙΠΑΤΟΣ

ΠΡΟΣΩΠΑ: "Ο κύριος και ή κυρία Λω-ρέν, ό Τοτόρ, ό Τουτούρ και ό Ριρί.

(Στο σπίτι του μεγαλοπαντοπώλου κ. Λω-ρέν. "Ο κύριος και ή κυρία Λωρέν άποφα-σίσανε, σήμερα Κυριακή, να κάνουν ένα γυ-ρο στο Μπουά ντε Μπουλόν μ' άμάξι μαζί με τα τρία παιδιά τους. "Εχουν ήδη στείλει την υπηρέτρια να φωνάξη ένός άμαξά. "Ο κύριος, άναπαικτικά εαπλωμένος σ' ένα φαρ-δύ φωτέϊγ, ρουφάει ήδονικά το τσιγάρο του.

"Η κυρία άποτελειώνει το κούμπωμα των γαντιών της. "Ο Τοτόρ, (δεκάξη χρόνων), ό Τουτούρ (δεκαπέντε) και ό Ριρί (δεκατεσ-σάρων) έχουν στήσει... καυγά...)

ΤΟΤΟΡ.— "Οχι, χίλιες φορές όχι!

ΤΟΥΤΟΥΡ.— Και γώ σάς λέω ό-χι και πάλιν όχι!

ΡΙΡΙ.— Και γώ δεν δέχομαι να χαλάση ό κόσμος!

ΤΟΤΟΡ.— "Εξ άλλου την τελευ-ταία φορά που είχαμε πάει περι-πατο με την άμαξα εγώ είχα κά-τσει κοντά στον άμαξά!... Καθέ-νας με τη σειρά του!...

ΤΟΥΤΟΥΡ.— "Εγώ δεν δέχομαι να καθήσω κεί πάνω.

ΡΙΡΙ.— Ούτε και γώ!...

ΤΟΤΟΡ.— Θα σου την άστρά-ψω! "Ακουσες;

ΤΟΥΤΟΥΡ.— Πάρε τα μούτρα σου...

ΤΟΤΟΡ.— Είσαι με το μέρος του;

ΤΟΥΤΟΥΡ.— Ναίσκε!

ΡΙΡΙ.— "Ημαστε δυό (και θα σε

δείρουμε!

Κα ΛΩΡΕΝ. ("Ερεθισμένη, στον στόν άντρα της).— Μά, επί τέλους, Πέτρο, μπήξε τους μια φωνή να πά-ψουνε το θόρυβό τους. Είνε άτυ-πόφοροι!

Κος ΛΩΡΕΝ. (Στη γυναίκα του).— Τί θές να τους κάμω; Πρέ-πει ένας από τους τρείς τους να κα-θήση πλάϊ στον άμαξά. Μήπως νό-μισες πως θα καθήσω εγώ;... Εμπρός όμως, άς πηγαίνουμε...

(Στο δρόμο: "Ενα άμάξι σταματά μπρο-στά στο σπίτι του Λωρέν. "Ο άμαξάς νταγ-κλαράς, με μουστάκες άγριες, άπαίσιος. "Η οικογένεια Λωρέν θγαίνει στην πόρτα).

"Ο ΠΑΤΕΡΑΣ.— Εμπρός! ποιός θ' άνέβη πλάϊ στον άμαξά;

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ.— "Οχι εγώ!— Ού-τε εγώ!— Μά ούτε κι' εγώ!

("Ο κ. Λωρέν αρχίζει να θυμώ-νι.)

"Η κ. ΛΩΡΕΝ.— "Ε, τότε... ά-φου είνε έτσι... θ' άνέβω εγώ!

"Ο κ. ΛΩΡΕΝ.— Σου το άπα-γορεύω.

"Η κ. ΛΩΡΕΝ.— Και γιατί πα-ρακαλώ;

"Ο κ. ΛΩΡΕΝ.— Είνε έξευτελι-στικό. Δεν πρέπει...

"Η κ. ΛΩΡΕΝ.— Μπά! Και την άλλη Κυριακή που πηγαμε με το ώτο πως στριμώχτηκε ή άφεντιά σου πλάϊ στη σωφέρ και της έκα-νες γλυκά μάτια; "Ε;...

Ο κ. ΛΩΡΕΝ.— Γυναίκα, πρόσεξε... (Σ τὸ Ριρί.)— Ἐμπρός ἀνέβα σὺ ἐπάνω στὸν ἀμαξῶ.

ΡΙΡΙ.— "Οχι, ὄχι, ὄχι!...

ΛΩΡΕΝ.— Θὰ σοῦ ξεκολλήσω τ' αὐτιά! Ἐμπρός, εἶπα ν' ἀνέβῃ ξύλας ἀπὸ τοὺς τρεῖς σὰς....

(Τὰ παιδιὰ ἀρχίζουν νὰ ψευτοκλαῖνε.)

Ἡ κ. ΛΩΡΕΝ.— Θεέ μου! δὲν βαστῶ πειὰ. Γινήκαμε θέατρο στὴ γειτονιά. Θ' ἀνέβω ἐγώ, τὸ εἶπα καὶ θὰ τὸ κάμω!

(Ὁ ἀμαξῶς τὴν κυττάει περιπαθῶς καὶ τῆς κάνει θέσι.)

Ἡ κ. ΛΩΡΕΝ.— Χόπ! Ἀνέβηκα! Ἐμπρός, ἐλάτε...

Ο κ. ΛΩΡΕΝ.— Γυναίκα κατέβα κάτω ἀμέσως.

Ἡ κ. ΛΩΡΕΝ.— Δὲν κατεβαίνω. Δὲν θὰ σοῦ γίνῃ τὸ χατήρι.

Ο κ. ΛΩΡΕΝ.— Ἀμαξῶ, κατέβασέ τὴν γρήγορα κάτω.

Ο ΑΜΑΞΑΣ.— Δὲν μπορῶ, κύριε, τί λέτε; Δὲν εἶνε δική μου δουλειὰ αὕτη.

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ.— Μπαμπά, ἄφησέ τὴν, ἄφησέ τὴν...

Ο κ. ΛΩΡΕΝ.— Τὸν κακό σας τὸν καιρό. Σίκασμός! (Στὴ γυναῖκα του).— Μελανία, κατέβα κάτω. Θὰ θυμώσω!

Ἡ κ. ΛΩΡΕΝ.— Μὴ μὲ σκοτίσης.

Ο κ. ΛΩΡΕΝ.— Μελανία, θὰ γίνῃ πατιρντί.

Ἡ κ. ΛΩΡΕΝ. (Στρέφουσα τὰ βλέμματα πρὸς τὸν οὐρανόν).— Θεέ μου! Τί ζηλιάρης! Τί θλάκας!...

Ο κ. ΛΩΡΕΝ. (Τὴν ἀρπάζει ἀπ' τὸ φουστάνι).— Κάτω ἀμέσως!

Ἡ κ. ΛΩΡΕΝ.— "Οχι, ὄχι, ὄχι!

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ.— Μὴ κατεβαίνης, μαμά.

Ο κ. ΛΩΡΕΝ.— "Ε λοιπόν, νά!...

(Τραβάει μὲ φόρα τὸ φουστάνι καὶ ἡ κ. Λωρὲν γκρεμίζεται στὸ πεζοδρόμιο. Φωνές, κλάματα, κακό. Ἡ κ. Λωρὲν θάγει ἀφρούς, τινάζεται σὰν ψάρι. Τὰ παιδιὰ κλαῖνε. Ὁ κ. Λωρὲν βλαστημάει. Ἡ γειτονιά εἶνε ἀνάστατη. Μέσα σ' αὕτη τὴν ἀναμπουμπούλα ὁ

ΓΙΑ ΝΑ ΞΕΡΕΤΕ

ΜΙΚΡΑ—ΜΙΚΡΑ

Ἡ χρυσαλλὶς ἀπορροφᾷ τὸ μέλι τῶν ἀνθέων δι' ἐνὸς σωλῆνος, ἡ δὲ μέλισσα καὶ ἡ μυῖγες μὲ τὰς προβοσκίδας τῶν. Τὸ στόμα τῶν ἀραχνῶν ἐξ ἄλλου εἶνε περιπλοκώτατο. Ἐχει δόντια γιὰ νὰ κρατῇ τὴν λεία, ἰδιαίτερα ὄργανα γιὰ νὰ μασσᾷ τὴν στερεὰ τροφή καὶ ἀπορροφητικὴ προβοσκίδα γιὰ νὰ ροφᾷ τὰ ὑγρά. Ἐπίσης περιπλοκώτατο στόμα ἔχει καὶ τὸ κουνούπι, μὲ ὄργανα κοφτερὰ σὰν πριόνι καὶ ἀπορροφητικὴ προβοσκίδα.

* * *

Θέλετε καὶ ἓνα οἰκονομικὸ μῖγμα γιὰ νὰ ἀσπρίζουν τὰ χέρια σας;

Βράστε καλὰ πατάτες τὶς περισσότερες λευκὲς καὶ τὶς περισσότερο ἀμυλοῦχες, τὶς ὁποῖες μπορείτε νὰ θρῆτε. Καθαρίστε τες καὶ διαλύστε τες σὲ ἀνάλογο γάλα καὶ ἡ ἀλοιφή σας εἶνε ἔτοιμη. Ἡ ἐξ ἀμυγδάλων κατασκευαζομένη δὲν εἶνε καλυτέρα αὐτῆς. Ἐννοεῖται ὅτι στὸ μῖγμα αὐτό, μπορείτε νὰ προσθέσετε ὅποιοδήποτε ἄρωμα θέλετε.

ἀμαξῶς κατεβαίνει ἀπὸ τὴ θέσι του καὶ στέκεται μπρὸς στὸν κ. Λωρὲν ἀπειλητικός).

ΑΜΑΞΑΣ.— Πληρῶστε μου, παρακαλῶ, τὴν καθυστέρησι.

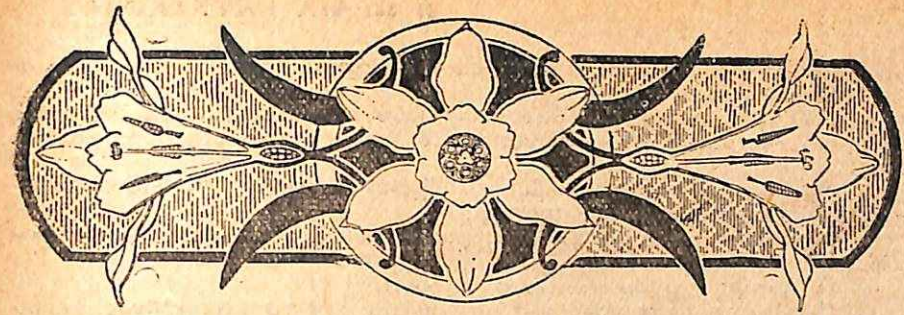
Ο κ. ΛΩΡΕΝ.— Δὲν σοῦ πληρώνω τίποτε. Γκρεμίσου ἀπὸ μπροστά μου. Ἐσὺ φταῖς, ἄχρεϊε!...

(Τὰ παιδιὰ κλαῖνε ἐξακολουθητικῶς. Ἡ κ.

Λωρὲν τινάζει τὰ πόδια της καὶ μουγγρίζει.

Ο κ. Λωρὲν ἔχει ἀρπάζει τὸν ἀμαξῶ ἀπὸ τὸ λαιμό. Καταφθάνει ἡ ἀστυνομία!...)

(Ἡ συνέχεια στὸ τμήμα!)

ἓνα ἀληθινὸ ἀριστοῦργημα

ΤΟΥ ΕΡΡΙΚΟΥ ΣΑΒΙΖ

Ἡ ΩΡΑΙΑ ΚΑΤΑΣΚΟΠΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Τ ΑΞΙΔΕΥΑ γιὰ τὴ Ρωσσία.

Γιὰ τὴ Ρωσσία, τὴν πιὸ ἄσχημη ἐποχή, γιὰ ἓνα τέτοιο ταξίδι.

Ἡ ἀγανὴς αὐτοκρατορία βρισκόταν τὴν ἐποχὴ αὕτῃ σ' ἀναστάτῳσι. Μηδενιστικαὶ ἀπόπειραι δολοφονιῶν, βόμβες, μυστικοὶ ἀστυνόμοι, τρομοκρατία!

Μποροῦσαν νὰ σὲ πιάσουν ὑποπτο καὶ νὰ σὲ πνίξουν... χάριν τῆς ἀσφαλείας τοῦ Τσαρου τοῦ ἴδιο θράδου, ἢ νὰ σαπίσης μέχρι συντελείας τῶν αἰώνων μέσα σὲ κανένα σκοτεινὸ ὑπόγειο μπουδρουμι.

Μ' ὅλα ταῦτα, φίλησα τὴ γυναῖκα μου καὶ μῆκα στὸ τραῖνο. Διασχίσσαμε ὅλη τὴ Γερμανίαν καὶ τέλος φτάσαμε στὰ ρωσσικὰ σύνορα. Ἐδῶ περὶ φρουροῦσαν ἀγρύπνως. Ἀρχίζε τὸ Κράτος τοῦ ζόφου, τὸ Κράτος τοῦ Τσαρου.

Ἀγριοκυττάγματα, κυττάγματα ὑπουλά, ἐρευνᾶ, ἐξετάσεις. Μυστικοὶ ἀστυνόμοι, κατάσκοποι, χαφιέδες, σπαθᾶτοι μὲ ἀγριώτῳ ὕφους. Εἶχ' ἀρχίσει νὰ παγώνω ἀπὸ τὸ φόβο μου.

Εἴμεθα ἑκατὸ πεινασμένοι ταξιδιώτες. Ἐκλεισθήκαμε σὲ μιὰ αἷθουσα γιὰ νὰ ἐτοιμάσουμε τὶς ἀποσκευές μας καὶ τὰ διαβατήρια, γιὰ νὰ τὰ ἐπιθεωρήσουν.

Ὅλα ἦσαν ἐδῶ αὐστηρά.

Ἡ ἀργοπορία αὕτῃ μοῦ ἔφερνε στενοχώρια, γιὰτὶ εἶχα ἄδειο τὸ στομάχι μου.

Περίμενα ὥσπου νὰ φτάσῃ ἡ ὥρα τοῦ φαγητοῦ, βλέποντας μὲ περιέργεια τὸν κόσμον ἐκεῖνο τῶν ταξιδιωτῶν. Ἦμαστε ὅλοι ἀνώ-κάτω. Κόμησες μὲ γοῦνες καὶ βελουδά, ζωηρὲς Γαλλίδες, πλούσιοι χωρικοὶ, δανδηδὲς κωμικοὶ, Πολωνοί, Ἑβραῖοι, στρατιῶτες καὶ περιηγηταί, ὅλοι αὐτοὶ ἀποτελοῦσαν ἓνα ἀνθρώπινο ἀνακάτωμα.

Ὑπερήφανοι ἀξιωματικοὶ παρεκὶ ἐστραβοκυττάζαν τὶς ὥραιότερες ἀπὸ τὶς κυρίες μακκαὶ χτυποῦσαν μ' ἐπίδειξι τὰ σπαθιά τους.

Ἐπροχώρησα γιὰ τὴν ἐπίσημη ἐπιθεώρησι καὶ εἶδεα τὸ διαβατήριό μου, τὸ ὁποῖο ἔφερε τὸν Ἀμερικανικὸν Ἀετό. Ἐνας συνταγματάρχης, γεμάτος ἀπὸ γένεια καὶ παράσημα καὶ μετάλλια τὸ πῆρε καὶ γελαστός ψιθύρισε: «Ἀμερικάνο... καλὰ... καλὰ...».

Εἰς τὸ διαβατήριον αὐτό, ὁ γραμματεὺς τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν ποὺ τὸ ἐξέδωκε εἶχε γράψῃ καὶ τὸ ὄνομα τῆς γυναίκας μου, γιὰ νὰ ταξιδέψῃ κι' αὕτῃ μαζί μου, ἂν ἤθελε, ἂν καὶ εἶχε ἄλλο ἀτο-

μικο διαβάτηρω, το οποίο έκράτησε στο Παρίσι, για να έλθω μόνη ό-
λωτε να της ωρεσε.

— Λοιπόν, ηρωδία την αποσκευη μου και πέρασα. Σε μερικούς
ομως δεν επιτρεψαν να περάσουν γιατί είχαν ατακτοποιητα τα χαρτια
τους.

— Εκλεισα τα πράγματά μου και ημουν εύτυχής γιατί θα ικανο-
ποιούσα την ορεξί μου στο τραπέζι.

— Εξαφνα μια νέα με γλυκειά φυσιογνωμία παρουσιάστηκε μπρο-
στά μου. Με φωνή καθαρή μου είπε αγγλικά.

— Συγγνώμη, μπορώ να σάς πω κάτι;

— Η αγνωστη ήταν πολύ νέα και ωραία για τα μάτια ενός γέρου
στρατιωτικού και όμολογώ ότι είμαι κι' εγώ λίγο ευαίσθητος προς
τις ωραίες γυναίκες. Το φορεμα της και το όλον της έδειχναν ότι ή-
ταν γυναίκα του καλού κόσμου.

Μόλις την πρόσεξα λίγο, κατάλαβα ότι είχα μπροστά μου μια γυ-
ναίκα άθωα και άπειρη, ένας άνθρωπος δε σαν κι' έμένα ώφειλε να
της προσφέρει κάποια εκδούλευσι.

Τα μαύρα της μάτια έδειχναν τρομερή ανησυχία, τα χείλη της
έτρεμαν. Τα καστανά μαλλιά της έστόλιζαν το λεπτό και σεμνό πρό-
σωπό της, το οποίο έδειχνε και λίγη ύπερηφάνεια. Οι τρόποι της ήσαν
παιδικοί, ενώ το ανάστημά της έφαινετο πολύ ανεπτυγμένο για τη μι-
κρή της ηλικία.

— Η καλλιγραμμία του σώματός της έφαινετο καθαρά μέσα από
το καφέ φόρεμά της, το οποίο ώρισμένως θα είχε κοπή στο κατάστη-
μα του Ρέδφνερ, στο Παρίσι. Τα χέρια της τάχε κρυμμένα μέσα στο
μανσόν της. Τα βλέμματά της, τα οποία έσκέπαζεν ένας μικρός κου-
κος είχαν μια έκφρασι ικετευτική. Τα μικρά κομψά ποδαράκια της
έκλείνοντο σε ψηλά πολωνικά παπούτσια.

— Έχαιρέτησα τη χαριτωμένη άγνωστό μου και μειδιώντας της
άπάντησα:

— Μάλιστα κυρία! Είμαι στη διάθεσί σας.

Κάποια ωραία πατριώτισσά μου θα είνε, έσκέφθηκα, αν και το
έπανωφόρι της έδειχνε μεγάλη πολυτέλεια.

— Αν έχετε την ευχαρίστησι, παρακαλώ, να μου προσφέρετε το
θραχινόνα σας, είπε. Θα περπατήσωμε λίγο, για να μη προκαλέσωμε
κανενός την προσοχή.

«Ελπίζω ότι γρήγορα θα τελειώση ο μπελός αυτός, έσκέφθηκα,
γιατί εκείνη τι στιγμή άκουσα τη μουσική, που έπαιζαν τα μαχαίρο-
πήρουνα.

Οι πρώτοι ταξιδιώτες είχαν καταλαβει τας θέσεις των, στο τραπέ-
ζι, και οι υπηρέτες πηγαίνοντο.

— Είμαι Άμερικανίς και πηγαίνω στη Ρωσσία να συναντήσω το
σύζυγό μου, ο οποίος έφυγε πριν από μένα, άρχισε να μου διηγηται
ή νέα. Ο σύζυγός μου, προσέθεσε, είχε ένα μόνο διαβάτηριο και για
τους δυό μας και τώρα εξαφνα βλέπω πως δεν μπορώ να περάσω
τα σύνορα. Δεν ξέρω τίνα κάνω!

Και καθώς μου μιλούσε, μου έσφιγγε έλαφρά το χέρι με το μπρά-
τσο της.

— Λυπούμαι πολύ, σάς θεβαιώ, έψιθύρισα, αλλά πως μπορώ να
σάς φανώ χρήσιμος; Είμαι Άμερικανός ταξιδιώτης, χωρίς καμμία
έπίσημη ιδιότητα. Είμαι άποστρατος αξιωματικός και πηγαίνω στην
Πετρούπολι να συναντήσω τους φίλους μου.

— Η άπάντησίς μου αυτή ήταν άφελής. Είχα περάσει πειά τα «κα-
λά μου χρόνια» και γνώριζα ότι αυτά τα πράγματα είνε συνήθως έπι-
κίνδυνα.

— Ξέρω καλά ότι δεν έχετε μαζί σας την κυρία σας, μου είπε τό-
τε ή έξυπνη νέα. Στο διαβάτηρίό σας πού είδα, όταν το πήρατε από

τον αξιωματικο έδιάβασα και τόνομα της συζύγου σας...

— Βέβαια απήντησα άνυπόμονος, γιατί έβλεπα ότι ο θόρυβος που
έκαναν τα μαχαίροπήρουνα έπαυε σιγά-σιγά. Βέβαια έχετε δίκαιο.
— Έτσι είνε. Γότε ή νέα σηκώθηκε στις άκρες των ποδιών της, έκλινεν
έπάνω μου με γατζωμένα τα χέρια της στον θραχινόνα μου και μου ψι-
θύρισε:

— Με παίρνετε για σύζυγό σας έως ότου περάσουμε τα σύνορα;

— Θεέ μεγαλοδύναμι! έφώναξα, κι' αν το μάθη ή σύζυγός μου;
— Γιατί ηξερα διάβολο ότι ή κ. Λένοξ κάποτε έδειχνε τάσεις ζηλοτυπίας.
Είς όλον αυτό το διάστημα ή δαιμονισμένη ή πείνα έκανε τα άν-
τερα μου να χορεύουν.

— Σας παρακαλώ! σάς ικετεύω! έξηκολούθησε ή νέα. Μη μ'
αφήνετε εδώ. Πρέπει να περάσω τώρα τα σύνορα. Άλλως τε όλoi
εδώ με φαντάζονται για σύζυγόν σας και δεν μου έζητησαν ούτε το
διαβάτηρίό μου

— Για σύζυγόν μου! έφώναξα κατάπληκτος.

— Βέβαια. Ο προϊστάμενος της επιθεωρήσεως υπέθεσεν ότι ημουν
ή σύζυγος σου. Είθε συμπατριώτης μου. Πάρτε με ως την Βίλνα. Έ-
κει θα σας αφήσω. Εκεί θρίσκεται ο σύζυγός μου, ο οποίος θα σας
ευχαριστήση... Και κολλούσεν έπάνω μου με παιδιακίστικη ανησυχία.
Είχα ζαλισθή πειά. Η καρδιά μου χτυπούσε ζωηρά, όταν αυτή άκουμ
πούσε έπάνω μου.

— Ένας Ρώσος τελωνιακός με ανάγκασε να πάρω μίαν απόφασι.
Μόνον ή δικές σας άποσκευές έμειναν να επιθεωρηθούν.

— Ο συνταγματάρχης της υπηρεσίας έμπαινε στην κουζίνα εκείνη
την στιγμή. Έρριξε ένα βλέμμα στο θαυμάσιο εκείνο πλάσμα, πού έ-
στηρίζετο στο χέρι μου και έψιθύρισε.

— Η ωραία Άμερικανίς!...

— Δεν πρέπει ν' αφήσετε μιά συμπατριώτισσά σας σε δύσκολη θέ-
σι. Μπορεί και να με συλλάβουν ακόμα, μου είπεν ή ωραία άγνωστος.
— Έδωσα τα κλειδιά μου στον υπάλληλον της επιθεωρήσεως, ενώ με
διαταγμό έκύτταζα την σύντροφό μου.

Τι έπρεπε να κάμω; και τη στιγμή πού ο επιθεωρητής έρευνούσε τη
Σπαρτιατική μου άποσκευή, εγώ έμένα σαν άπολιθωμένος.

— Ο υπάλληλος έκκύταξε τώρα με περιέργεια τα πράγματα της κυ-
ρίας. Έπρεπε άμέσως να αποφασίσω.

— Για όνομα του Θεού, μη μ' αφήντε εδώ άπροστάτευτη, έψιθύ-
ρισε αυτή ικετευτικά.

Και μου έδωσε τα κλειδιά της, τα οποία έπηρε ο μηχανικός και
τα έρριξε στην άνοικτη παλάμη του πεινασμένου υπαλλήλου. Κατόπιν
σαν να μετανόιωσα, έκανα μιά χειρονομία άρνητική.

— Δε θα έπιτρεφέτε, θεβαια, ένα τέτοιο δυστύχημα να διακόψω
το ταξίδι μου, αφού άρκεί μονον ή καλωσύνη σας να σωθήτε, για
να εξακολουθήσω, έψιθύρισε τρέμοντας πάλι, και τα ωραία της μάτια
εδάκρυσαν.

Αισθανόμουν, είχα καρδιά και υπεχώρησα! Κύτταξα γύρω μου.
— Αν παρουσιαζόταν εξαφνα ή σύζυγός μου ή ο σύζυγός της; Άλλ' ή
σύμπτωσις αυτή δεν έφαινετο ως τώρα.

Στο διάστημα αυτό το μεγάλο ρολόι έδειχνε περασμένη την ώρα.
— Ο υπάλληλος έψαχνε κι' έτσαλάκωνε τους θησαυρούς της ω-
ραίας μου στα άνοιχτά ακόμη κιβώτιά της.

— Ο πλούτος των φορεμάτων της έθάμπωσε τον υπάλληλο. Επί τέ-
λους ή εξέτασις έτελειώσεν και τα πράγματα μετακομίσθηκαν στο
τραίνο. Χωρίς να θέλω έρριξα ένα ρουβλί στον υπάλληλο, ο οποίος
έπέταξε από τη χαρά του.

— Η ωραία κυρία μου έσφιγγε τώρα περισσότερο το μπράτσο μου.
— Η μυρωδιά των φορεμάτων της μ' έπνιγε. Άσυνειδήτως γύρισα και

την κύτταξα κατάμματα.

Τὰ μάτια της άνήσυχα και πιδ ώραία άντίκρυσαν τὰ δικά μου. Έστηρίχθη πάνω μου. Θεέ μου! ήταν έτοιμη νά λιποθυμήση! Γιατί όμως τούτη συγκίνησι; Για νά της δώσω θάρρος γέλασα και της είπα: — «Τί θαυμάσια προικιά πού έχετε!»

Έπλησίασαμε τὸ κιγκλίδωμα, ενώ ή ώραία μου ξένη στηριγμένη επάνω μου έπαυσε θάρρος.

Έπεράσαμε χωρίς εμπόδιο κανένα την πόρτα και τώρα θρισκόμαστε πλέον στο έδαφος της «Αγίας Ρωσσίας».

Ήμαστε οί τελευταίοι από τούς ταξιδιώτες. Με τὸν κρότο πού έκλεισεν ή πόρτα κατάλαβα έκ νέου την κυρία φοβισμένη και τὸ χέρι της νά τρέμη. Κύτταξα άμέσως τὸ πρόσωπό της. Ήταν ώχρο και παλλασγμένο από τὸν τρόμο.

Έν τούτοις συγκρατήθηκε και μου είπε χαμογελαστή:

—Κρατήστε, σας παρακαλώ, τὰ κλειδιά μου. Έτσι θά φαινώμαστε περισσότερο παντρεμένοι!

—Ναι; Πρέπει λοιπόν νά εξακολουθήσουμε αυτή την κωμωδία, άγαπητή μου;

Ή οικειότης μου αυτή την έκαμε ν' άπομακρυνθῇ από κοντά μου και νά κοκκινίση ὄλη.

Με την λέξι «άγαπητή» πού της ψιθύρισα μου ήρθε στο μυαλό μου ή πραγματική «άγαπητή μου» στο Παρίσι. Ή γυναίκα μου!

Για ν' άποφύγω τίς σκέψεις αυτές ὡδήγησα την ώραία σύντροφό μου στο ρεστωράν τὸ ὁποῖον ήταν γεμάτο από κόσμο, πού έτρωγε βιαστικά για νά συνεχίση τὸ ταξίδι του.

Σ' ένα μόνο τραπέζι ὑπῆρχαν καθίσματα ἄδεια. Κι' αυτό ήταν προωρισμένο για τὸν Ρώσο συνταγματάρχη, πού ήρχετο εκείνη τῇ στιγμῇ. Ὁ ιδιοκτήτης τοῦ ξενοδοχείου τοῦ ψιθύρισε κάτι στ' αὐτὴ ενώ ὁ Ρώσος τοῦ άπαντοῦσε μειδιών.

Κατόπιν ὁ ιδιοκτήτης μᾶς ἔδειξε τὸ τραπέζι τοῦ αξιωματικοῦ και μᾶς ἔφερε τὸν κατάλογο τῶν φαγητῶν. Ή κυρία ἔδωσε διαταγὰς με τὸ θάρρος χαϊδομαθημένης συζύγου και ἔπειτα με ρώτησε τρυφερά:

—Τί προτιμάς... "Αρθουρ; κι' έχαμήλωσε τὸ πρόσωπό της πρὸς τὸ πιάτο και την πετσέτα της.

Πῶς ἐγνώριζε τὸ θαπτιστικό μου ὄνομα;

Σκέφτηκα μήπως τὸ εἶχε διαβάσει στο διαβατήριό μου.

Σε λίγο ὁ συνταγματάρχης συστήθηκε μόνος με τὸ ὄνομα τοῦ "Ιβάν Πετρώφ, ενώ ἐγὼ ἔπεσα με λαίμαργία στο κρασί της Βουργουνδίας, στὸν ψητὸ φασιανὸ και στ' ἄλλα ὡραία φαγητά.

Ή προστατευομένη μου φλυαροῦσε γελαστή με τὸν Ρώσο αξιωματικό, ὁ ὁποῖος μᾶς ἐξήγησεν ὅτι ήτο διοικητής τοῦ παραμεθορίου διαμερίσματος της Βίλνας. Κατόπιν δὲ μᾶς είπε ὅτι ήταν εὐτυχής νά βλέπῃ πάντα Ἀμερικανούς νά έρχονται στη Ρωσσία, για νά βλέπουν και οί ἴδιοι μόνοι τους ὅτι οί Ρῶσοι δὲν εἶνε ὁρθηαροί.

Μόλις τελείωσε την ὁμιλία του ήρθε ένας ὑπάλληλος και τὸν χαιρέτησε στρατιωτικῶς. Ὁ συνταγματάρχης μᾶς ζήτησε, συγγνώμην για μιὰ στιγμῇ και ἔφυγε. Έγύρισα τὸ κεφάλι μου πρὸς την κυρία την κύτταξα καλά και της είπα:

—Μ' ὀνομάσατε "Αρθουρ. Για νά εξακολουθήσουμε την κωμωδία αὐτῇ πέστε μου γρήγορα πρὶν ἔρθῃ ὁ Ρώσος, πιδ εἶνε τὸ θαπτιστικό σας ὄνομα;

—Τὸ πρῶτό μου ὄνομα, ἀπάντησεν εἶνε Ἐλένη.

—Και τὸ δεῦτερο;

—Μαρία.

—Ἐλένη-Μαρία... ὡραία! Και τὸ τρίτο;

—Πρῶτα, πέστε μου σεις τὸ δικό σας. Ἐδιάβασα τὸ θαπτιστικό

σας ὄνομα στο διαβατήριό, ἄλλά τὸ οικογενειακό σας δὲν τὸ πήρε τὸ μάτι μου.

—Λενοξ, ἀπάντησα, "Αρθουρ Μπένμπριτς Λενοξ.

Μόλις τὸ άκουσε αὐτὸ σηκώθηκε και ασυναίσθητος είπε:

—Ὄστε τὸ ὄνομα μου πρέπει νά εἶνε Λενοξ. Πρὸς τὸ παρὸν πρέπει νά φέρω τὸ ὄνομα της συζύγου σας. Ένα λάθος μπορεί νά καταστρέψῃ τώρα και τούς δύο μας, εξακολούθησε σοβαρά. Τὰ πλαστά διαβάτ... Διέκοψε άμέσως τῇ φρασί της. Ὁ Πετρώφ γύριζε πάλι και κάθισε κοντά της.

—Έλυτήθηκα, είπεν ὁ συνταγματάρχης, γιατί ἄφησα τὸ τραπέζι και περισσότερο γιατί ἐγκατέλειπα σας κυρία. Ἐπρόκειτο για μιὰ ὑπόθεσι διαβατηρίου την ὁποία ἔπρεπε νά εξετασουμε άμέσως. Εἴμαι εὐτυχής νά σας άναγγεῖλω ὅτι πιάσαμε ένα πού ταξίδευε με ψεύτικο ὄνομα.

—Πλαστὸ διαβατήριό, ἔ; είπεν ή ὡραία σύντροφος μου. "Ανδρας ή γυναίκα;

—"Ανδρας, ἀπάντησε ξηρὰ ὁ Πετρώφ.

—"Αν ήταν ὡμορφη γυναίκα δὲν θά γυρίζατε τόσο γρήγορα, ψιθύρισεν ή Ἐλένη.

—Ή ὡμορφότερη ἔνοχος δὲν θά με κρατοῦσε οὔτε στιγμῇ περισσότερο, ἀπάντησε ὁ αξιωματικός.

Εγὼ ἂν και άπασχολημένος στο φαί μου είδα τὸ βλέμμα του νά διευθύνεται πρὸς αὐτή. Αἰσθημα συζυγικῆς τιμῆς με κατέλαβε, γύρισα ἄλλοῦ την ὁμιλία και είπα:

—Υποθέτω ὅτι τὰ πλαστὰ διαβατήρια εἶνε συνηθισμένα πράγματα στα Ρωσσία.

—Καθόλου, προσέθεσε ὁ Πετρώφ. Ή τιμωρίες εἶνε πολὺ μεγάλες για τούς ἑνόχους στὸν τόπο μας.

—Φυλάκισις και πρόστιμο, είπα νευρικά και εἰρωνικά.

—Ναι, φυλάκισις ἐφ' ὅρου ζωῆς... Σιθῆρια, ψιθύρισε ὁ συνταγματάρχης. Μόνον οί άπελπισμένοι κακοῦργοι άποφασίζουν νά ταξιδέψουν με πλαστὰ διαβατήρια.

Τὸ μαχαίρι και τὸ πηροῦνι μου ἔπεσαν με κρότο από τὰ χέρια μου!

—Δοκίμασε λίγο ἀπ' αὐτῇ τῇ μαγιονέζα, "Αρθουρ, είπε ή ὑποθετική κ. Λενοξ. Βλέπω ἐτελειώσες τὸν φασιανὸ και ή μαγιονέζα εἶνε πολὺ ὡραία. Θά πάρῃ και ὁ συνταγματάρχης Πετρώφ. Και πρόσφερε σαλάτα στὸν αξιωματικό, ενώ ὁ Ρώσος θαυμαστής της δὲν κατάλαβε ὅτι μου κοπήκανε τὰ ήπατα και ή ὄρεξις μου.

«... Πλαστὰ διαβατήρια — κάτεργα — Σιθῆρια — μόνον οί ἐντελῶς άπελπισμένοι... ὄλα βούζαν στ' αὐτιά μου. "Αχ! γιατί νά δεχτῶ την άγνωστη αὐτῇ Σειρήνα για γυναίκα μου; Μία άπόφασι πού ἔλαβα μ' ἔκανε νά σκεφθῶ καλύτερα. Ή ξένη αὐτῇ μ' ἔκανε Ρώσο ἐγκληματία με την πλαστῇ χρησιμοποίησι τοῦ διαβατηρίου μου. Τὰ σύνορα με την Γερμανίαν μόνον πενήτηντα θήματα μᾶς ἐχώριζαν. Θά περνοῦσα στη Γερμανία, κι' ἔτσι θά ξέφευγα από τὰ νύχια της ρωσικῆς ἄρκτου.

Ζήτησα συγγνώμην από την σύντροφό μου πού με εἶχε φέρει σ' αὐτῇ τῇ θέσι κι' ἐπροχώρησα πρὸς τὸ κιγκλίδωμα τοῦ ὁποῖου ή πόρτα εὐτυχῶς ήταν άνοιχτή.

"Αξάφνα μου άπηγορεύθη νά περάσω. "Ενα «ἄλτ» τοῦ φρουροῦ με σταμάτησε.

—Τὸ διαβατήριό σας για νά φύγετε από τῇ Ρωσσία! μου φώναξε ὁ φρουρός.

—Φυσικά δὲν ἔχω διαβατήριό για νά φύγω, ἀπάντησα γαλλιστί. Με είδατε ὅτι ήλθα ἐδῶ πρὸ ἐνὸς τετάρτου από τὸ Βερολίνο. Θέλω νά φύγω πάλι με τὸ ἴδιο τραῖνο. Λησμονησα ένα δέμα πού μου εἶνε

χρήσιμο και δεν μπορώ να το αφήσω, του άπαντησα.

—Χωρίς διαβατήριο σ'ας είνε αδύνατο να φύγετε από την χώρα του Τσάρου, μου είπε με ευγένεια ο φρουρός.

—'Αλλά πρέπει να φύγω. Δεν μπορώ να το χάσω.

Το έβλεπα και μόνος μου ότι ήταν αδύνατον. 'Η ξιφολόγχες δύο φρουρών που παρουσιάστηκαν μου το έλεγαν καθαρά.

—Κύριε, το πράγμα μπορεί να οίκονομηθῇ, εἴτε τέλος ο Κέρβερος.

Εγύρισε και μίλησε σ' έναν υπάλληλο της άλλης πλευρᾶς και σὲ λίγο ἤρθε ο οδηγός του τραίνου με το οποίο ταξίδεψα από το Βερολίνο και στάθηκε μπρός μου, ἀλλὰ στὸ γερμανικὸ ἔδαφος.

—'Αν θέλῃ ο κύριος νὰ μοῦ παραστήσῃ πῶς εἶνε τὸ δέμα, θὰ τὸ ἔρω ἐγώ, εἶπε ὁ οδηγός, καὶ τὸ στέλνω στὴν Πετρούπολι.

Δὲν μπορούσα νὰ κάνω διαφορετικὰ παρὰ νὰ λέω ψέματα μέχρι τέλους. Ἔδωσα περιγραφή τοῦ φανταστικοῦ δέματος, τὴν διεύθυνσί μου καὶ τὸν παρακάλεσα νὰ μοῦ τὸ στείλῃ γρήγορα. Γιά νὰ διώξω δὲ κάθε ὑποψία ἔβγαλα καὶ τοῦ ἔδωσα ἕνα τάλληρο γερμανικόν.

—'Ο κύριος μπορεί νὰ μὲνῃ ἡσυχος. Μετὰ εἰκοσιτέσσερες ὥρες, μόλις φτάσῃ στὴν ἀγγλικὴ ἀποβάθρα ἀριθ. 5 τῆς Πετροπόλεως θὰ τὸ λάβῃ, μοῦ ἀπάντησε ὁ οδηγός χαρούμενος γιά τὸ δῶρο μου.

—Εὐχαριστῶ πολὺ γιά τὴν καλωσύνη σας, εἶπα ἐγώ, ἐνῶ μέσα μου καταριώμουν τὸ Ρῶσσο φρουρό, ὁ ὁποῖος μοῦ ἐκλείσε τὸ δρόμο. Κατόπιν γύρισα στὸ ρεστωράν. Χωρίς νὰ θέλω ἔπρεπε νὰ καθήσω πάλι στὴ πρώτη μου θέσι κοντὰ στὴ συνένοχο μου καὶ νὰ παίζω μέχρι τέλους τὴν κωμωδία αὐτή.

'Αλλὰ τὴ στιγμή ἐκείνη ἕνα κακὸ προαίσθημα μ' ἐπίασε. Ἡ κωμωδία θὰ μετεβάλλετο σὲ τραγωδία, γιατί ἀφοῦ πέρασε ἡ πρώτη ταραχή, τώρα μ' ἔτυπε φοβερά ἡ συνείδησίς μου. Τί θὰ ἔλεγε ἡ σύζυγός μου στὸ Παρίσι, ἂν ἔφθανε σ' αὐτιά της ἡ περιπέτειά μου αὐτή; Τὰ γαλανὰ της μάτια θὰ ἔβγαζαν φλόγες ὀρισμένως ἂν ἔβλεπε ὅτι ἐπιτρέπω σὲ ἄλλῃ γυναῖκα νὰ παίρνῃ τὸν τίτλο της, τὴ θέσι της στὸ πλευρό μου, χωρίς καμμιά ἀντιρρήσι ἐκ μέρους μου. Καὶ τώρα θυμοῦμαι τὰ τελευταῖα της λογισὰς ὅταν με ἀποχαιρέτησε ὅταν ἔφυγα.

—«Καλέ μου, Ἄρθουρ, μὴ ξεχνᾷς ὅτι εἶσαι εὐαίσθητος. Μὴν ἀφήνῃς νὰ σὲ σύρῃ σὲ παγίδες ὁ στρατιωτικὸς ἱπποτισμὸς σου. Φυλάξου ἀπὸ τὰ ἐπικίνδυνα θηλυκά. Θυμήσου πῶς σ' ἐπίασαν γιά λαθρεμπορο σ' ἕνα ὑπερκεάκειο κατὰ τὸ τελευταῖο μας ταξίδι στὴ Ν. Ὀρκεν, γιατί ἀπὸ τὴν ευγένειά σου δὲν μπόρεσες ν' ἀρνηθῇς, στὸ τελωνεῖο, τὸ μπράτσο σου σὲ μιὰ ὡμορφὴ Γαλλίδα μοδίστρα, ἡ ὁποία σοῦ ἔδωσε νὰ της κρατήσης ἕνα δέμα με λαθραῖα. Θυμήσου τί ἔγραψαν ἡ ἐφημερίδες γιά σένα».

Ἔδω ὅμως θρισκόμουν σὲ πολὺ δυσάρεστη θέσι. Στὶς Ἠνωμένες Πολιτεῖς ἡ τιμωρία τοῦ λαθρεμπορίου εἶνε ἐλαφρά. Ἀλλὰ στὴ Ρωσσία ἡ τύχη αὐτοῦ ποὺ φέρει πλαστὸ διαβατήριο εἶνε φοβερή.

Ἐλεεινολογοῦσα τὸν ἑαυτὸ μου καὶ ὅταν προχώρησα γιά τὸ τραπεζί εἶδα ὅτι ἡ Ἐλένη ἐκύτταζε προσεχτικὰ καὶ ἀνησυχᾷ τὴν πόρτα.

Ἄν καὶ κουβένταζε με τὸν συνταγματάρχη ἀνακουφίστηκε ὅταν κάθισα κοντὰ της. Ἡ ὁρεξί μου εἶχε κοπῇ, ἀλλ' ἡ ἀνησυχία μοῦ εἶχε φέρει δίψα. Μὲ μανία τότε ἔπιασα στὸ κονιάκ.

Ἡ πλαστὴ τρυφερότης της ὑποθετικῆς συζύγου μου ἦταν τελεία. Ἐπαίξε καλὰ τὸ ρόλο της καὶ μόλις ἐμπήκα με ρώτησε:

—'Αγαπητέ μου Ἄρθουρ, ποιά σιδηροδρομικὴ δυσκολία σ' ἐχώρισε ἀπὸ μένα καὶ ἀπὸ τὸ φαί σου;

Ἐγὼ τῆς ἀπάντησα:

—Ἐφρόντισα γιά τὰ πράγματά μας καὶ γιά χωριστὸ διαμέρισμα στὸ τραῖνο, ἀγάπη μου.

Ὁ φιλαρεσκὸς ἀξιωματικὸς, ἀφοῦ με ἄκουσε, μοῦ εἶπε με τὴν εὐγενὴ ἐκείνη προθυμία ποὺ χαρακτηρίζει τοὺς ἀριστοκράτες Ρῶσσοις, νὰ μὴν ἀνησυχῶ. Θὰ ἔχῃ τὴν ευχαρίστησι νὰ ταξιδέψῃ με τὸ τραῖνο μαζί μας γιά λίγο, χάριν μιᾶς ἐπιτηρήσεως στὴν περιφερεία του, κι, ἐτσι θὰ μᾶς παράσῃ κάθε εὐκολία νὰ μὴ στενοχωρηθῶμε. Μάλιστα εἶχε φροντίσει γιά τὴ σύζυγό μου καὶ γιά μένα καὶ μᾶς ἤρε το καλύτερο διαμέρισμα τῆς ἀμαξοστοιχίας. Μία του λέξι θὰ μᾶς ἐξασφαλίε τις μεγαλύτερες περιποιήσεις. Κατόπιν μᾶς εἰρωνεύθηκε γιά τὴν ἀνησυχία της κυρίας, ἡ ὁποία ἀφ' οὔτου ἀφήσα τὸ τραπεζι μόλις ἄκουγε ἔηματα ἐσηκωνετο μία καὶ δύο φορές γιά νὰ δῇ τί γινόμε καὶ ποὺ πῆγα. Τὴν παρατήρησί του αὐτὴν τὴν ἐκλείσε μ' ἕνα ἐρωτικὸ δίστιχο καὶ προσέθεσε γελώντας: — «Κάνετε, ὑποθέτω τὸ γαμήλιο ταξίδι σας;» Συγχρόνως δὲ ὕψωσε τὸ ποτήρι του γιά νὰ πῇ εἰς ὕγειαν τῆς κυρίας.

Ἡ προστατευομένη μου κοκκίνισε, μοῦ χαμογέλασε καὶ εἶπε:

—ὦ, συνταγματάρχα! Ἡμεῖς παντρεμένοι χρόνια καὶ χρόνια τώρα!

—Τότε μπορῶ νὰ συγχάρῶ τὸν κύριο, εἶπε ὁ Ρῶσσος γιά τὴν ἐκλογὴ του. Ἐνυμφεῦθῃ πραγματικῶς ἕνα ἄγγελο!

Κατόπιν αὐτοῦ ὁ συνταγματάρχης ἀναστенаξε.

Ἐξήλεσε κατὰ τὰ φαινόμενα τὴ θέσι μου, ἀλλὰ τὸ ὠραῖο πλάσμα ποὺ τὸ ἐφαντάζετο γιά γυναῖκα μου, τόσο κοκκίνισε καὶ τὰ ἔχασε ὥστε ὁ Ρῶσσος φώναξε:

—Μὲ κοροϊδεύετε αὐτὰ τὰ ξεροκοκκινίσματα τὰ βλέπει κανεὶς μόνον στοὺς νεονύμφους. Κατόπιν γιά νὰ μοῦ ἀυξήσῃ ἴσως τὴ στενοχωρία μου πρόσθεσε:

—Πηγαίνετε στὴν Πετρούπολι, ὑποθέτω χάριν τῆς ἐποχῆς. Ἐλπίζω νὰ σᾶς συναντήσω ἐκεῖ αὐτὸ τὸν χειμῶνα.

Ἡ προστατευομένη μου ἀπάντησε μόνον με τὸ βλέμμα ἐνῶ ἐγὼ ἀναστенаζα.

—Θεέ μου, σκεφτόμουν τί θὰ γίνῃ ἂν ὁ συνταγματάρχης θελήσῃ νὰ μείνῃ στὸ τραῖνο! Κρύος ἰδρώτας με ἔλουσε. Πῶς θ' ἀφήνῃ τὴν κυρία στὴ Βίλνα, χωρίς νὰ ὑποψιαστῇ; Ὁ πρῶτος κώδωνισμός γιά τὴν ἀναχώρησι τοῦ τραίνου ἐχτύπησε ἀξάφνα. Ὁ νεὸς μᾶς φίλος σηκώθηκε ἔκανε ὑπόκλισι πρὸς τῆς κυρίας μου καὶ βγήκε ἐξω.

Ὅταν ἔφυγε ὁ συνταγματάρχης γύρισα πρὸς τὴν κυρία καὶ με ὕφος σοβαρὸ ψιθύρισα:

—'Αγαπητή μου κυρία, ἡ θέσις μου εἶνε πολὺ δύσκολη. Ἀφήστε αὐτὸ τὸν ἄνθρωπο νὰ νομίζῃ πῶς θὰ πάμε στὴν Πετρούπολι. Ἄν μάθῃ ἡ δὴ πῶς βγαίνετε στὴ Βίλνα ποὺ βρίσκεται ὁ σύζυγός σας καθὼς λέτε — θὰ ὑποψιαστῇ.

—Μὴν ἀνησυχῆτε, μοῦ εἶπε ὁ θηλυκὸς αὐτὸς διάβολος. Δὲν εἰμαι τόσο ἀφέλις. Εἶπα στὸ συνταγματάρχη πῶς πηγαίνουμε στὴν Πετρούπολι. Ἀλλοῖμονο μάλιστα ἂν δὲν τὸ ἔκανα αὐτό, γιατί εἶχε δὴ τὸ διαβατήριό σας καὶ θὰ μᾶς ἐπίανε νὰ λέμε ψέματα. Ὅσο γιά τὰ κοπλιμάν του μὴ ἀνησυχῆτε. Δὲν θὰ σας ἐκθέσω ὡς σύζυγο. Ἡ ἀνησυχία μου, ὅταν ἐλείψατε, τὸν ἔκανε νὰ με φαντάζεται πολὺ ρωμαντικὴ σύζυγο.

—Ἀνησυχῆσατε ποὺ ἔλειψα; ἐπανέλαβα με χαρὰ μεγάλη ἀλλὰ καὶ με ἀνόητη λύπη γιατί ἔβλεπα τὰ μάτια της λυπημένα.

Ναί, εἶπε, καὶ με διέκοψε. Κατάλαβα ὅτι προσπαθήσατε νὰ φύγετε ἀπὸ τὰ σύνορα. Δὲν εἶχα ὅμως τὸ θάρρος νὰ σᾶς παραπνεύθω. Αὐτὸ θὰ ἔδινε ὑποψίες στὸ συνταγματάρχη. Ἀλλ' ἂν, ὡς ἐκ θαύματος κατωρθώνατε νὰ περάσετε στὴ Γερμανία, θὰ με ἀφήνατε στὴν πῖθ δύσκολη θέσι ποὺ βρέθηκε ποτὲ κυρία. Θὰ ἔμενα ἐδῶ στὴ Ρωσσία χωρὶς διαβατήριο.

Θὰ τὸ ἐπαίρνατε μαζί σας καὶ ὅταν σείς θὰ ταξιδεύατε στὸ Βε-

ρολίνον ἐγὼ θὰ ἤμουν πεταμένη στὴ φυλακὴ. Νομίζετε ὅτι αὐτὸς τρόπος δὲν θὰ ἐθύμωνε καθόλου τὸν Δίκ Γκαίνς;

—Τὸν Δίκ Γκαίνς; ρώτησα ἐγὼ μ' ἀγωνία.

—Μάλιστα, τὸν Δίκ Γκαίνς, τὸν παλιὸ συμμαθητὴ, στὴ στρατιωτική σχολὴ τῶν Εὐελπίδων τοῦ Βέστ-Πόιντ, στὰ 1863. Πάντα ὁ σύζυγός μου μοῦ κάνει λόγο γιὰ τὸν "Ἀρθουρ Μπένμπριτς Λένοξ. "Ὅταν πρὸ ὀλίγου μοῦ εἶπατε τὸ ὄνομά σας θυμήθηκα ὅλα ὅσα μοῦ εἶχε πῆ γιὰ σὰς ὁ Δίκ. Δὲν ἤθελα νὰ σὰς φανερώσω ποία εἶμαι μέχρις ὅτου φτάναμε στὴ Βίλνα. Εἶδα ὅμως πὼς εἶστε ἀνήσυχος ἀπὸ τὴς ἀνοησίες περὶ φυλακῶν τοῦ Ρώσσου συνταγματάρχου καὶ περὶ πλαστῶν διαβητηρίων καὶ αἰσθάνομαι ἤδη τὴν ἀνάγκη νὰ σὰς ἐξηγηθῶ. Ναί εἶμαι ἡ γυναῖκα τοῦ παλαιοῦ σας συμμαθητῆ, τοῦ Δίκ Γκαίνς, ὥστε ἡσυχάστε. Ὁ Δίκ με περιμένει πράγματι στὴ Βίλνα.

Τὰ λόγια τῆς αὐτῆς δὲν με ἡσύχασαν καὶ πολὺ. Μ' ἔκαμαν νὰ ἔχω ὑπόνοιες. "Ἀρχισα νὰ ὑποπτεύωμαι τὴν γυναῖκα αὐτῆ! Πράγματι ὁ Δίκ Γκαίνς ἦταν παλιὸς συμμαθητῆς μου στὴ σχολὴ τῶν Εὐελπίδων. Εἶχα νὰ τὸν δῶ ἄρκετά χρόνια, ἀλλ' εἶχ' ἀκούσει ὅτι εἶχε λάβει μέρος σὲ κάποια ἐπιχείρησι πετρελαίων στὸ Βακού. Ἐπόμενοιο ἦταν νὰ ἔρρισκεται στὴ Ρωσία.

Ποιὰ ἦταν τέλος πάντων ἡ ἀλήθεια;

—Ἡ κυρία ἔνοιωσε, φαίνεται, τί σκεφτόμουν καὶ μοῦ εἶπε γελαστή:

—Ἐλάτε πέστε μοῦ τὴν ἀλήθεια! Τί ἰδέα ἔχετε γιὰ μένα; Μὲ πηρατέ γιὰ καμμιά τυχοδιώκτρια, ἢ γιὰ... μηδενίστρια; Ἐλάτε, ἀμολογήστε το... σὰν τί ἐφантаστήκατε τὴν γυναῖκα τοῦ Δίκ Γκαίνς;

—Ἡ καλύτερη ἀπάντησι ποὺ μπορῶ νὰ σας δώσω, εἶνε ὅτι θεωρῶ τὸν Δίκ Γκαίνς τὸν εὐτυχέστερο ἄνθρωπο τοῦ κόσμου, εἶπα γεμάτος ἐμπιστοσύνη καὶ χωρὶς καμμιά στενοχώρια τώρα.

Θὰ μοῦ εἶνε εὐκολο, διάβολε σκέφτηκα νὰ δώσω πλεόν ἐξηγήσεις στὴν γυναῖκα μου. Ἀφοῦ ἔχει ἔτσι τὸ πρᾶγμα μπορῶ νὰ τῆς ἐξηγήσω πὼς ἐβοήθησα τὴν γυναῖκα τοῦ συμμαθητοῦ μου Δίκ γιὰ νὰ τὴν ἀπαλλάξω ἀπὸ τὴ στενοχώρια τῆς.

Ἡ κ. Δίκ Γκαίνς — ὅς τὴν λέμε ἔτσι πρὸς τὸ παρόν — μοῦ ἔδωσε ἄξαφνα τὴ τσάντα τῆς καὶ μοῦ εἶπε:

—Λάβετε τὴν καλωσύνη νὰ μοῦ πάρετε ἓνα εἰσιτήριο γιὰ τὴν Πετρούπολι.

—Ἀλλὰ δὲν θὰ σταματήσετε στὴ Βίλνα;... ψιθύρισα ἐγὼ.

—Ναί, θὰ μείνω, ἀλλ' ὁ συνταγματάρχης πρέπει νὰ πιστεῦῃ ὅτι θὰ πάμε μαζὺ στὴν Πετρούπολι. Μὴ λησμονῆτε ὅτι με φαντάζεται γιὰ σύζυγό σας. Δὲν ἐτόλμησα νὰ πῶ στὸ συνταγματάρχη ὅτι εἶμαι σύζυγος τοῦ Δίκ Γκαίνς, εἶπε ἡ ἐξυπνὴ σύντροφός μου μὲ χαμόγελο κατεργάρικο.

"Ἐτρεξα λοιπὸν κι' ἀγόρασα ἓνα εἰσιτήριο τῆς ωραίας μου μὲ χρήματα δικὰ τῆς, γιὰτὶ τὸ πορτοφόλι τῆς ἦταν γεμάτο ἀπὸ χαρτονομίσματα τῶν 100 ρουβλίων.

Συγχρόνως ἔστειλα ἓνα τηλεγράφημα κατεπεῖγον στὸ Παρίσι, στὸν τραπεζίτη τῆς συζύγου μου. Εἶχα ἀπόλυτον ἐμπιστοσύνη στὴς ἐξηγήσεις ποὺ μοῦ ἔδωσε ἡ ωραία σύντροφός μου καὶ δὲν ἐτόλμησα νὰ τηλεγραφήσω στὴ βασίλισσα τοῦ σπιτιοῦ μου περισσότερες λέξεις ἀπὸ αὐτές.

«Εὐδκούνεν. Ἐφθασα καλῶς».

Ἀλλ' ἐνῶ ἔγραφα τὸ τηλεγράφημα αὐτὸ τὸ αἷμα μοῦ ἔκαιγε τὰ μάγουλα, γιὰτὶ σκεφτόμουν ὅτι δὲν μπορούσα οὔτε ἓνα γράμμα νὰ τῆς γράψω ἐφ' ὅσον δὲν εἶχα ξεφύγει ἀκόμα ἀπὸ τὴν... ἄλλη σύζυγο. Ἐπίσης ἐτηλεγράφησα καὶ στοὺς Βελέτσκι, συγγενεῖς μου στὴν Πετρούπολι γιὰ νὰ τοὺς εἰδοποιήσω ὅτι ἐπὶ γαίνα ἐκεῖ:

«Φτάνω αὐριο 7ην ἐσπέρας».

"Ἐπειτα εὐχαριστημένος ἀναψα ἓνα τσιγάρο, συνώδεψα τὴν σύντροφόν μου στο τραῖνο, οὗοι ὁ Ρώσος συνταγματάρχης θὰ περίμενε νὰ δῇ ἂν θὰ ἔμενε εὐχαριστημένη ἀπὸ τὴ θεσι ποὺ τῆς κράτησε. Ἦν σκέπασα μὲ τὸ σαλάκι τῆς γύρω στὸ χαριτωμένο τῆς πρόσωπο σὰν σύζυγος ποὺ περνάει τὸν μῆνα τοῦ μέλιτος, ψιθυρίζοντας:

—Τί θὰ ἔλεγε γιὰ ὅλ' αὐτὰ ὁ Δίκ Γκαίνς;

Αὐτὴ εἶχε σπάσει στὰ γέλια σὰν μικρὸ παιδί, πρᾶγμα ποὺ μ' εὐχαρίστησε πολὺ.

* * *

Πῆγα γιὰ μιὰ στιγμή στὸ ἐστιατόριο καὶ ξαναγύρισα κατόπιν στο διαμέρισμά μας. Σὲ λίγο ὁ Ρώσος συνταγματάρχης ἔλκυσθεις ἀπὸ τὰ γέλια μας ἦρθε καὶ χτύπησε μὲ διάκρισι τὴν πόρτα τῆς στιγμῆς ποὺ ξεκινούσε τὸ τραῖνο. Μπήκε καὶ κάθησε. Ἐφεύγαμε. Ἐβλεπα μέσα ἀπ' τὸ παράθυρο καὶ ἐσκότωνα τὴν ὥρα μου. Τὰ τοπία ἀλλάζαν τὸ ἓνα κατόπιν τοῦ ἄλλου. Τὰ γερμανικὰ σύνομα ἔμειναν πίσω καὶ σὲ λίγο περνούσαμε σὰν ἀστραπὴ κοντὰ σὲ μικρὰ βρώμικα χαμηλὰ σπιτάκια, μπρὸς στὰ ὁποῖα διακρίναμε τοὺς κατοίκους μὲ φορέματα ἀπὸ δέρμα προβάτων καὶ μπόττες...

Ἐνῶ ἐγὼ ἐρέμβαζα ὁ συνταγματάρχης καὶ ἡ Ἑλένη συνωμιλοῦσαν γελαστοί. Ἐπρόσεχα κάποτε καὶ στὴν ὑποτιθεμένη, σύντροφό μου, ἢ ὁποῖα μοῦ ἐφαίνετο τώρα πολὺ ωραία.

Εἶχε θάλει τὸ μικρὸ τῆς πανωφόρι καὶ τὸ σῶμα τῆς ἐλαφρὸ καὶ χαριτωμένο ἔδειχνε τὴς γραμμὲς τῆς ωραίας κόρης καὶ τὴς θείες καμπύλες τῆς. Ἡ Ἑλένη μιλοῦσε ζωηρά. Εἶχε ξαπλωθῇ στὸ κάθισμά τῆς καὶ ἐφαίνετο σὰν κουρασμένη ἀφηρημένη ἀπὸ κάποια σκέψι. Ἀπέδωσα τὴν ἀνησυχία τῆς στὸ ὅτι δὲν εἶχε διαβητήριο.

Ὁ Ρώσος ἔφερε τὴν ὀμίλια ἐπὶ τῆς διαμονῆς μας στὴν Πετρούπολι.

—Οἱ Ἀμερικανοὶ τῆς τάξεώς σας, παρατήρησε εἶνε πάντα ἀγαπητοὶ στὸν Νεύα. Θὰ διασκεδάσετε στὴν πρωτεύουσά μας Κὰ καὶ Κε Λένοξ.

—Ἀλήθεια ρώτησε ἡ Ἑλένη, καὶ γιατί;...

—Γιὰτὶ ἔχουμε νέους χαριτωμένους ἀξιωματικούς. Δίδονται χοροὶ, ἐσπερίδες, ἐκδρομές. Ὑπάρχουν ἐλκίθρα, σπηροῦνια, στολὲς ποὺ ἀστραποβολοῦν, κάνουν τὴν Πετρούπολι παράδεισο γιὰ τὴς γυναῖκες. Εἶδα τὴς ἀποσκευὲς τῆς κυρίας. Εἶσθε προετοιμασμένη πολὺ καλὰ. Δὲν λησμονήσατε νὰ φέρετε μαζὺ σας πολυεμφόδια ὑπὸ τὴν μορφήν κομψῶν φορεμάτων, Παριζιάνικης κατασκευῆς.

Ἡ παρατηρήσεις αὐτὲς τοῦ συνταγματάρχου μ' ἔκαναν ν' ἀνησυχίσω καὶ πάλιν. Θυμήθηκα τὴν ἀπόδειξι τοῦ σιδηροδρόμου γιὰ τὴς ἀποσκευές. Ἦταν κοινὴ καὶ γιὰ τοὺς δύο μας. Ὅλα τὰ κιβώτιά τῆς ἔφεραν ἐπιγραφὴ «εἰς Πετρούπολιν». Μ' ἐπεριμέναν νέα ψέματα πάλιν ὅταν θὰ τὴν ἄφηνα στὴ Βίλνα στὸ σύζυγό τῆς.

Ὁ συνταγματάρχης ἐξακολουθοῦσε νὰ εἶνε περίεργος. Ζητοῦσε νὰ μάθῃ τὴ διεύθυνσί μας στὴν Πετρούπολι μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ μὰς ἔβλεπε πάλιν, ὅταν σ' ἓνα μῆνα θὰ ῥχόταν στὴν πρωτεύουσα.

Ἀπορούσα γιὰ τὸν ἐξυπνὸ τρόπο ποὺ ξέφευγε ἡ Ἑλένη ἀπὸ τὴς περιέργους ἐρωτήσεις του. Ἐχασμάτο τόσο φανερά, ὥστε ὁ ἐπισκέπτης μας, σὰν ἄνθρωπος καλῆς συμπεριφορᾶς εἶπε:

—Θὰ πάω νὰ δῶ ἂν μπορῶ νὰ παίξω καμμιά παρτίδα πικέτο. Ἡ κυρία ἔχει ἀνάγκη ἀναπαύσεως.

—Ὅταν ἐκλείσει ἡ πόρτα, ἐγύρισα στὴν Ἑλένη νὰ τῆς πῶ γιὰ τὸ νέο ἀνακάτωμα μὲ τὴς ἀποσκευές μας. Ἐμεινα κατάπληκτος ὅταν τὴν εἶδα νὰ κοιμάται.

Ἡ στάσις τῆς ἦτο ἀφελής. Τὸ κεφάλι τῆς ἀναπαύοταν στὰ γαλά-

ζια θελούδινα προσκέφαλα, γυρμένο ελαφρά προς τα πίσω και άφηγε να φαίνεται ο κατάλευκος λαιμός της. Τα κόκκινα χείλη της, μόλις λίγο ανοιγμένα για ν' ανασπνή, έδειχναν δυο σειρές μαργαριταρένιων δοντιών. Ένα ποδαράκι έφαινετο κάτω από τον ποδόγυρο της.

Έξήλεα τώρα καθώς την κυτταζε. Ζήλευσε τον Δίκ Γκαίνες! Τι χαριτωμένη γυναίκα που είχε. Δεν έπρεπε να την ανησυχήσω. Έβλεπα ότι η μικρή είχε ανάγκη αναπαύσεως. Έτραβήξα τις κουρτίνες για να της κάνω σκιά και για να διώξω από το πνεύμα μου την εικόνα της πήρα ένα μυθιστόρημα.

Τού κάκου όμως! Χωρίς να το θέλω το βλέμμα μου έπεφτε επάνω στη γυναίκα που έφερα στον συμμαθητή μου τον παλλό. Προσπαθούσα να φέρω στην φαντασία μου, στρέφοντας και τα βλέμματά μου από το άλλο μέρος, τη γυναίκα μου, που βρίσκονταν στο Παρίσι, αλλά δυστυχώς δεν τὸ πετύχαινα. Σέ λίγο σήκωσε το χέρι της για να στηρίξει το κεφάλι της. Τώρα μου έφάνηκε πὸ ἐλκυστική. Τὸ πόδι της πήρε στάσι διαβολικώτερη, έφαινετο ἡ κνήμη της πολὺ καλὰ γιατί φορούσε διαφανή μεταξιώτη κάλτσα. Ἡ ἀναπνοή της έβγαίνει ἀπαλή-ἀπαλή ἀπὸ τὰ ρουμπινένια χείλη της. Ἡ ὡμορφιά της ήταν περισσότερο γοητευτική. Μοῦ ἤλθαν στὸ μυαλό μου ἀναμνήσεις ἐρωτοτροπιῶν καὶ ἐγώ, ὁ γέρο ἀπόμαχος, σκανδαλίστηκα, σηκώθηκα καὶ τῆς ἔδωσα στὸ μέτωπο ἕνα μικρὸ φιλάκι!

Ἡ ὡμορφὴ συντρόφισσά μου ξύπνησε ξαφνιασμένη.

Εγέλασα καὶ τῆς εἶπα:

—Σοῦ ἀξίζει! Τί θὰ ἔλεγε γι' αὐτὸ ὁ Δίκ Γκαίνες;

—Ὅτι τὸ κερδίσατε μὲ τὸν κόπο σας, ἀπήντησε γελαστή κι' αὐτή. Μήπως δὲν φροντίσατε τόσο πολὺ γιὰ μένα;

Αὐτὴ τῇ στιγμῇ ἀκούστηκε κάποιος κρότος ἀπ' ἔξω. Ἦταν ὁ ἀναθεματισμένος Ρώσος συνταγματάρχης, ὁ ὁποῖος χτυπούσε.

—Βλέπω διασκεδάσετε, εἶπε μόλις μῆκη. Τὰ γέλια μας εἶχαν φθάσει στ' αὐτιά του. Ἐπιτρέψατέ μου νὰ λάβω κι' ἐγὼ μέρος στὴν εὐθυμία σας. Κι' ἐπροχώρησε πρὸς τὴν κ. Γκαίνες μὲ ἀβρότητα πὸ μ' ἔκανε νὰ ζηλεύω.

«Τώρα, ἐσκέφτηκα, ἔχω μιὰ ὑποχρέωσι πρὸς τὸν κ. Δίκ Γκαίνες. Πρέπει νὰ προστατέψω τὴν σύζυγόν του ἀπὸ τὴ λατρεία τοῦ Ρώσου Δὸν Ζουάν».

Γιὰ νὰ διώξω τὸν ἀντεραστή μου ἄρχισα τὶς ἐρωτοτροπίες μου μὲ τὴν κ. Γκαίνες σὰν σύζυγος ἀφωσιωμένος. Ἐπέμενα καὶ ἤθελα νὰ σκεπάσω τὰ πόδια της μὴπως ἐκρύωναν. Τῆς ἐτακτοποιήσα τὰ προσκέφαλά της σὰν νὰ ἤμουν πρὸ δέκα λεπτῶν παντρεμένος μαζύ της καὶ σὲ κάθε στιγμῇ τῇ ρωτοῦσα:

—Τί θὰ ἔλεγε γι' αὐτὸ ὁ Δίκ Γκαίνες;

Ἀλλὰ μὲ τρόπο, ὁ ὁποῖος ἔκανε τὴν ἀγαπητὴ συντρόφισσά μου νὰ ξεκαρδίζεται στὰ γέλια, ἐνῶ ὁ γέρο-Πετρώφ περιέργως ἀποροῦσε ποῖος νὰ ἦταν αὐτὸς ὁ Δίκ Γκαίνες.

Τὸν ἐπληροφόρησα ὅτι ὁ Δίκ Γκαίνες ἦταν ἀπλούστατα ὁ ἥρωας ἐνὸς δημοτικοῦ τραγουδιοῦ, τὸ ὁποῖον εἶχε κάμει κρότο σὲ ὅλη τὴ Βόρειο Ἀμερική. Τὸ τέλος τοῦ τραγουδιοῦ ἔλεγε: «Ποῖος ἔσπρωξε τὴν Μπίλ Γκαίνες. Ὁ φίλος τοῦ Δίκ, Πάτερσον; Χά, χά, χά!»

Ὁ συνταγματάρχης θῆκε τόσο ἀστείον τὸ φανταστικὸ σὺτὸ τραγοῦδι πὸ τὸν ἐσερβίσα, ὥστε πολλὰς φορὲς τὸ ἐπαναλάμβανε ξεκαρδισμένος στὰ γέλια.

Ἡ Ἐλένη λίγο ἔλειψε νὰ λιποθυμήσῃ ἀπὸ τὰ γέλια καὶ διαρκῶς τοῦ ἔλεγε νὰ τὸ τραγουδήσῃ.

Ἐφάνηκαν ὅμως σὲ λίγο τὰ φῶτα τοῦ Κόθνου. Ἐμπαίναμε στὸ σταθμό.

—Πρέπει νὰ σὰς ἀφήσω, εἶπε ὁ συνταγματάρχης. ἔχουμε ὅμως ὥρα ἀρκετὴ νὰ πάρουμε κανένα ἀναψυκτικόν. Χωρὶς ἀντίρρησης συνταγ-

ματάρχα Λένοξ. Σεῖς καὶ ἡ κυρία εἰσθε οἱ ξένοι μου ἀπόψε.

—Βέβαια, ἀπήντησεν ἡ Ἐλένη καὶ ἐδέχθηκε τὸ μπράτσο του, ἐνῶ ἐγὼ ἀκολουθοῦσα ξοπίσω. Ἐπρόσεχα τώρα ὅτι ἡ Γκαίνες ἦταν ὁ στόχος τῶν ἐλεμμάτων ὧλων. Μόλις μῆκαμε στὸ φωταγωγημένο ἐστιατόριο πολλοὶ ἔμειναν μὲ ἀνοιχτὸ τὸ στόμα μπρὸς στὴν ὡμορφιά τῆς ὡραίας μου καὶ ἔρριχναν βλέμματα ζήλειας σὲ μένα τὸν τρισευτυχισμένο!

Ἡ βασίλισσά μου ἐκάθησε σ' ἕνα τραπέζι κι' ἄρχισα νὰ τσιμπολογοῦμε διάφορα ὀρεκτικά. Ὁ Πετρώφ προσέφερε σαμπάνια. Ἐπινε εἰς ὑγείαν τῆς κ. Γκαίνες κι' ἐφαίνετο εὐτυχισμένος.

—Δὲν πρέπει νὰ σὰς χάσω, ἔλεγε. Ἐνα «au revoir» τὸ ὑποφέρω, ἀλλὰ ἕνα «adieu»... θὰ μοῦ ἦτο πολὺ φοβερό!

Τώρα παρουσιάζετο νέον ζήτημα. Ἀπὸ εὐγένεια δὲν μπορούσα νὰ τ' ἀρνήθω τῇ διεύθυνσι μου στὴν Πετρούπολι. Θὰ μὲ ἔκανε τὴν ἐπίσκεψι καὶ θὰ μὲ ἔβλεπε μόνον. Τί θὰ ἔλεγε γιὰ τὴν ἀπουσία τῆς ὡραίας Δίκ Γκαίνες γιὰ τὴν ὁποία πρὸ παντὸς θὰ μοῦ ἐκουβαλιόταν;

Ποιὰ ἐξήγησι θὰ τοῦ ἔδινα;

Ἡ ἐτοιμότης ὅμως τῆς ἀθῶας κ. Δίκ Γκαίνες μ' ἔσωσε. Τοῦ εἶπε:

Θὰ χαροῦμε πολὺ νὰ σὰς δοῦμε στὸ ξενοδοχεῖο τῆς «Εὐρώπης». Μὴ λησμονήσετε τὸ ὄνομα, συνταγματάρχης καὶ Κὰ Ἀρθουρ Λένοξ. Κρατήστε τὸ στὸ σημειωματάρτιό σας. Εἶμαι βέβαια ὅτι θὰ τὸ ξεχάσετε στὴ στιγμῇ.

—Νὰ λησμονήσω σὰς, κυρία; εἶπε αὐτὸς ὁ σαχλὸς, ἀναστενάζοντας. Εἶνε ἀδύνατον αὐτό. Δὲν ξέρετε τί εἶνε ρωσικὴ καρδιά.

Κατόπιν δὲ συνεσταλμένη, ψιθύρισε μὲ φωνὴ παιδική:

—Θὰ ποῦν διδάξετε τῇ ρωσικῇ στὴν Πετρούπολι. Δὲν εἶνε ἔτσι συνταγματάρχα μου; Ἐλπίζουμε νὰ σὰς ἀνταποδώσουμε τὴν φιλοξενία σας.

Θὰ ἔχω τὴν τιμὴν μόλις φθάσουμε νὰ σὰς ὑποβάλω τὰ σέβη μου στὴ μεγάλη σας πόλι, εἶπε ὁ συνταγματάρχης Πετρώφ, ρίχνοντας τὸν μανδύα του ἐπάνω του. Ἀφοῦ πήρε τὸ ξίφος του ἐφίλησε ἐπισήμως τὸ χέρι της κυρίας καὶ μὰς ἠκολούθησε, γιατί χτύπησε τὸ κουδούνι πρὸς ἀναχώρησιν. Προσέφερα τὸ χέρι μου στὴ γόησσα Κὰ Δίκ Γκαίνες καὶ ὁ Πετρώφ μὰς συνώδευε ὡς τὸ τραῖνο.

Ἐφεύγαμε πλέον ἐνῶ ὁ Ρώσος ἐφώναζε ἀπὸ πίσω μας:

—Δὲν θὰ λησμονήσω τὸ ξενοδοχεῖο τῆς «Εὐρώπης»!

—Τὸ ξενοδοχεῖο τῆς «Εὐρώπης»... ἀλλὰ θὰ μείνω στὸν συγγενὴ μου Κωσταντίνω Βελέτσκι, ἀγγλικὴ ἀποβάθρα ἀριθ. 5, ὡραία μου μικρὴ ψεύτρα, τῆς εἶπα καὶ παιχνιδιάρικα τῆς χάιδεψα τὸ λεπτοκαμωμένο της χέρι.

Ἦμουν εὐχαριστημένος πειὰ πὸ ἐμείναμε μόνοι χωρὶς τὸν γέρο-Πετρώφ.

Εἰσθε συγγενὴς τῆς μεγάλης οἰκογενείας τῶν Βελέτσκι; ἐρώτησε ἡ συντρόφισσά μου σκεπτικὴ χωρὶς νὰ δώσῃ καμμιά προσοχὴ στὰ χάδια πὸ τῆς ἔκανα.

—Βέβαια, ἀπὸ τὴ γυναίκα μου.

—Μπορεῖ νὰ μοῦ χρειασθῇ αὐτό... εἶπε ἡ κ. Γκαίνες. Ἀμέσως ὁμως διέκοψε τὴν ὁμιλίαν γιὰ νὰ μοῦ τὸ τονίσῃ: — «Τί ὡραία πὸ ξεφορτώθηκαμε αὐτὸν τὸν φρικτογερορρῶσο!...» Μιλοῦσε καὶ ἦταν τόσο εὐχαριστημένη, ὥστε ἐμακάρισα τὴ στιγμῇ πὸ τὴν ἀντάμωσα καὶ τῆς ἐψιθύρισα:

—Δὲν εἶν' εὐτύχημα ὅτι ὁ Δίκ σὰς ἄφησε χωρὶς διαβατήριον;

—Σοῦτ'! ἐφώναξε, ἦρθε ὁ ὑπάλληλος ν' ἀνάψῃ τὸ φῶς. Καὶ ἔβαλε τὸ δάχτυλόν της στὸ στόμα γιὰ νὰ προλάβῃ τὴν συνέχεια τῆς ὁμιλίας μου. Ἐκαθήσαμε ἡσυχὰ κι' ἐβλέπαμε ἔξω μέχρις ὅτου ὁ ὑπάλληλος ἀνάψῃ τὰ φῶτα.

Ἐτρέχαμε τώρα μὲ πολλὴ ταχύτητα. Σὲ λίγες ὥρες θὰ ἐφθάναμε

στη Βίλνα, όπου ο Δίκ μας περίμενε. Λυπόμουν: πού ο Δίκ δεν ήταν στην Πετρούπολη. Από το άλλο μέρος ακούγαμε κρότους και όμιλίες.

—Έγινε σιωπηλός. Άλλ' η Ελένη έγύρισε και μου είπε:

—Από την ώρα που σάς αντάμωσα αισθάνομαι μεγάλο ενδιαφέρον για σάς, άνδρείε μου ιππότε.

Πέστε μου όλα τα οικογενειακά σας. Θα τα διηγηθώ στον Δίκ. Ξέρω πως αυτό θα τον ευχαριστήσει.

—Όχι δά! απήντησα, η δική σας ιστορία θα είναι πιο ενδιαφέρουσα.

—Ίσως ψιθύρισε αναστενάζοντας, πρώτα όπως ν' ακούσω την δική σας και κατόπιν σάς λέγω και τη δική μου. Παρακαλώ. Κι' έκανε έναν ωμορφε μορφασμό, ο οποίος με κατέκτησε. Της διηγήθηκα όλες μου τις περιπέτειες από τον καιρό που έχωρίσθηκα από τον Δίκ για να πάω στην Αίγυπτο, δηλαδή της είπα πράγματα προ είκοσι ετών.

Έδειχνε μεγάλο ενδιαφέρον για τα οικογενειακά μου. Της μίλησα και για τους δεσμούς μου με τους Βελέτσκυ και ακόμα της ανέφερα πράγματα που άφορουσαν ιδιαιτέρως έμένα.

Έτσι περνούσε η ώρα.

—Τώρα που έτελειωσε η ιστορία της οικογενείας Λένοξ, είπα γελώντας, πείτε μου και τα μυστικά της οικογενείας Γκαίνς.

Μου απήντησε ότι δεν ξέρει πολλά πράγματα γι' αυτήν.

—Ο Δίκ κι' εγώ μείναμε τόσο πολύ καιρό, μακριά στην Ευρώπη!

—Καλά, αλλά η Μαίμη ή αδελφή του; είπα εγώ. Δεν ξέρετε γι' αυτήν τίποτε; Ήταν ή πιο ωμορφη γυναίκα στο Βέστ Πόιντ, στα 68!

—Α, ναι, η Μαίμη! απήντησε. Η Μαίμη παντρεύτηκε, είνε... είνε χρόνια τώρα μένει στο Μεξικό.

—Πώς λέγεται ο άνδρας της;

—Σμύθ... νομίζω, είπε η Ελένη βιαστικά. Δεν μπορείτε να φαντασθίτε πόσο ταχτικά μιλάει για σάς ο Δίκ. πρόσθεσε αλλάζοντας θέμα. Συνηθίζει να λέη ο άγαπημένος μου Άρθουρ και στρίβει τα μαύρα του μουστάκια.

—Τα μαύρα! έφώναξα. Άλλ' όταν ήταν στο Βέστ Πόιντ ο Δίκ ήταν ξανθός.

—Σωστά, είπε συγχισμένη κάπως. Άλλ' άμέσως ψιθύρισε: Ο Δίκ τώρα τελευταία έγινε ψαρός και αναγκάζεται να θάφη τις τρίχες του.

Και έπειτα γελαστή πρόσθεσε:

—Η δικές σας φαίνονται μαύρες τώρα. Δεν θ' ακολουθήσετε το παράδειγμα του καυμένου του Δίκ; Έχετε τόσο ωραία μαλλιά! και με χάρειψε, σάν μικρό παιδάκι.

—Αλήθεια, ρώτησε πριν ήταν τ' όνομά σας πριν ο Δίκ σάς παντρευτή; Το πατρικό σας έννοω.

—Νά... έφτάσαμε στη Βίλνα, είπε άξαφνα αυτή αντί άλλης απαντήσεως. Ο Δίκ σε λίγο θα είνε εδώ.

—Ναί, αλλά το πατρικό σας όνομα; Ήθελα να σας φαντάζωμαι κόρη, πριν σάς συναντήση ο Δίκ, έπέμενα εγώ.

Κάθε της πνοή μου έφερνε παλμούς στην καρδιά.

—Δεν σάς αφήνω, της έλεγα, να φύγετε πριν μου άπαντήσετε.

Τη στιγμή εκείνη ήρθε και άνοιξε την πόρτα του βαγονιού μας ο οδηγός της άμαξοστοιχίας: «Βίλνα! Δύο ώρες!»

—Θά μάς δη ο Δίκ, ψιθύρισε αυτή τρομαγμένη.

Είπα περάσει το χέρι μου στη μέση της.

—Παρακαλώ, μου είπε. Πρέπει να πάω γρήγορα στο ξενοδοχείο. Μπορεί να τρομάξη... να φύγη... Δεν θέλω ν' ακούσω... θα χαθώ!

—Ποιός να φύγη; ρώτησα, όταν την είδα τρομαγμένη.

—Ο Δίκ, βέβαια... Πρέπει να πάω!

—Το πατρικό σας όνομα;

—Βανδερμπίλτ—Άστωρ, φώναξε κι, έπήδησε από το βαγόνι, ενώ εγώ έκπληκτος την άκολουθησα αφού μαζεψα τα μικροπράγματα της, που είχε στο βαγόνι.

Ο ΒΑΡΩΝΟΣ ΦΡΙΕΔΡΙΧ

ΤΗΝ έπρόφτασα στην πλατεία του σταθμού. Έτρεχε και φορούσε στο δρόμο το έпанωφόρι της.

—Βιάζεσθε, έλεπω κ. Γκαίνς, το γένος Βανδερμπίλτ—Άστωρ, είπα γελαστός και τη βοήθησα να θάλη τα γουναρικά της.

—Γρήγορα, γρήγορα, είνε ανάγκη να έρω τον Δίκ, ψιθύρισε.

Κόσμος άρκετός είχε μαζευτή και μάς έβλεπε, ενώ το δυνατό κρύο μάς έθερίζε. Η ιδέα ότι σε λίγο η ωραία μου θα συναντούσε τον σύζυγό της με έκανε μελαγχολικό. Έτρέξαμε προς το ξενοδοχείο κι όταν έφτάσαμε η Ελένη φάνηκε πως κάποιον ζητούσε.

—Ζητάει τον σύζυγό της, σκέφθηκα.

Πράγματι ένας κύριος με μανδύα και κοκούλα από κείνες που φορούν οι της μεσαιας τάξεως Ρώσσοι, στάθηκε μπροστά της. Βλέποντας έμένα να έχω περασμένο το χέρι μου στο δικό της δίστασε, μ' έκύτταξε ύποπτα, της ψιθύρισε ρωσικά κάτι κι' έπειτα έγύρισε για να φύγη. Ενώ έφευγε είδα να δίνη ταχυδακτυλουργικώς ένα χαρτί στην Ελένη, ή οποία άπλωσε το χέρι και το πήρε.

—Τίποτε νέο από τον Δίκ, της είπα. Άλλά ξέρετε ρωσικά;

—Μιά-δυό λέξεις μόνο, ψιθύρισε διαβάζοντας γρήγορα-γρήγορα το χαρτί.

—Άμέσως κρύος ιδρώτας την έλουσε.

Κάποια έσωτερική ταραχή της άλλαξε την όψη.

—Άσχημα νέα! ψιθύρισε.

—Ναί, από τον Δίκ, είπε και τα σαγόνια της έτρεμαν. Οδηγήστε με μέσα στο ξενοδοχείο. Κάνει τόσο κρύο... παγώνει κανείς εδώ.

Την συνάδεψα και πήγαμε σε μια μεγάλη αίθουσα που είχε σόμπα. Της είπα να πλησιάση να θερμανθή, αλλά παραδόξως το κρύο της έπαψε άμέσως. Πήγε κατόπιν στο γραφείο του ξενοδοχείου και ρώτησε δυο-τρία μπροδ και στους άλλους ταξιδιώτες αν έφτασαν γράμματα για την Κα Άρθουρ Λένοξ. Έλαβε απάντησι άρνητική και διέταξε να ετοιμάσουν δωμάτια άπάνω και γεύμα για δύο.

Εγώ τα είπα χάσει κυριολεκτικώς.

Δεν ήξερα τί να πω και τί να κάμω. Περίμενε έπιστολές ως κ. Λένοξ; Κι' από ποιόν; Τί μυστήριο ήταν αυτό;

Τη ρώτησα με τα μάτια. Έκανε πως δεν έννοεί. Μου χαμογέλασε μόνον και μου είπε:

—Πιστεύω να είστε σύμφωνος, Άρθουρ. Θα πεινάτε.

Και χωρίς άλλη λέξι ανέβηκε γοργή στο έπάνω πάτωμα, ενώ εγώ έτρεχα πίσω της να της ζητήσω εξηγήσεις, πως ή κ. Δίκ Γκαίνς ζητάει στη Βίλνα να λάβη γράμματα σταλμένα σ' αυτή στ' όνομα της κ. Λένοξ.

Ο διευθυντής του ξενοδοχείου έτρεξε άμέσως και μάς άνοιξε την πόρτα ενός πολυτελεστάτου δωματίου. Στη Ρωσία οι Άμερικάνοι σκορπίζουν χρήματα και γι' αυτό έφρόντιζε να μάς περιποιηθί με κάθε τρόπο.

—Τί διατάσσετε έσοχώτατε; με ρώτησε τέλος.

—Το καλύτερο δείπνο που μπορείτε να ετοιμάσετε άμέσως, είπα εγώ συνεννοούμενος με την κ. Γκαίνς. Μας παρουσίασε άμέσως το μενού και τον κατάλογο των κρασιών.

Ενώ εγώ τον διάβαζα, η Ελένη έρριχνε το πανωφόρι της και τον κούκο σε μια καρέκλα.

Σε λίγο, όταν έφυγε ο ξενοδόχος γύρισα στην ωραία μου Σφίγ-

γα και της είπα αύστηρά:

—Γιά ποιό λόγο ρωτήσατε αν έχετε έπιστολές στ' όνομα της κ. Λένοξ;

—Ρώτησα τέτοιο πράγμα; Μου είπε άμφιβάλλοντας.

—Τό λησμονήσατε;

—Μπορεί να ρώτησα, είπε νευριασμένη ρίχνοντας τα γάντια της στο έπανωφόρι έπάνω. Άπόρησα κι' έστενοχωρήθηκα τόσο από τα νέα που μου έφερε αυτός ο άνθρωπος της ύπηρεσίας του Δίκ, ώστε δεν ή-ξερα τί έκανα εκείνη τη στιγμή.

—Δυσάρεστα νέα από τον σύζυγό σας; είπα λυπημένος γιατί ά-γαπούσα πολύ τον παλιό μου συμμαθητή, αν και είχα είκοσι χρόνια να τον δω.

—Σούτ'! όχι τόσο δυνατά! Μή λησμονήτε ότι σε σας δίδουν τον τίτλο του συζύγου μου έδω, ψιθύρισε η Έλένη. Έλατε πιο κοντά μου... Και άξαφνα και νευρικά πρόσθεσε:

—«Είνε φοβερό!... φοβερό!... φοβερό!...

Τι είναι φοβερό; την ρώτησα καθίζοντας κοντά της στον καναπέ. Άρχισε τότε να κλαίη ένω το στήθος της κάτω άπ' τη μεταξωτή της ζακέττα άνεπάλλετο απότομα.

Η στρατιωτική μου καρδιά ήταν πάντοτε ευαίσθητη μπρός στις συγκινήσεις των ωραίων γυναικών.

—Τι έχετε, της είπα, τι συνέβη στο σύζυγό σας;

—Ε... έ... πήγε στην Πετρούπολι! μου είπε ταραγμένη. Είχε δουλειά και έφυγε χθές. Είμαι έδω μόνη μου. Τι να κάνω Άρθουρ; Θεέ μου, τι να κάνω;

Και διαμάντια έσταζαν από τα μάτια της.

—Άφήστε να σας βοηθήση ένας άνθρωπος που ξέρει πολύ καλά τον κόσμο, ψιθύρισα συγκινημένος.

Άναστέναξε και είπε: — «Ο Θεός να σας εύλογήση, Άρθουρ!»

Είχε στηρίξει στον ώμο μου τα μυρωμένα της μαλλιά και η καρδιά της χτυπούσε κοντά στη δική μου. Άρχισε πάλι να κλαίη.

—Μή! μή! παρακαλώ, ψιθύρισα άπελπισμένα. Τι θα πη, αν σας δη ό ύπηρετής;

Η ύστερικές κρίσεις με στενοχωρούν φοβερά, όσο θελκτικές και αν είναι η νευροπαθείς γυναίκες.

—Δέν... δέν μπορώ να κρατηθώ, ψιθύρισε, πρέπει... "Ωχ! Άρθουρ είσθε τόσο καλός! Άμα φύγετε δέν θα έχω πειά διαβάτηρία. Η άποσκευές μου θα έρεθούν στην Πετρούπολι... θα φανώ ύποπτη... ίσως και να με συλλάβουν... μπορούν έπίσης και σας να ύποπτευ-θούν. Ακούσατε τι είπε ο Πετρώφ για τα πλαστά διαβάτηρία; Σε τί άνησυχία έρριξε και τους δυό μας η τρέλλα μου!

Νέο ρίγος έπιασε τώρα την Έλένη, ένα ρίγος το όποιο μεταδόθη-κε και σε μένα.

—Τί... τί πρέπει να κάνω;... Είπε τέλος τρέμοντας.

—Τί να κάνετε; Αυτό που πρέπει να κάνετε! Να έρθετε μαζί μου στην Πετρούπολι... να συναντήσετε τον Δίκ εκεί.

—Καλά λέτε, άπάντησε. Τι άνόητη που είμαι να μην το σκεφτώ προτύτερα αυτό! Έχω το εισιτήριο μου. "Ω! πόσο είσθε εύγενής και καλός, Άρθουρ! Έπειτα άνακουφισμένη έγειρε στο στήθος μου το κεφάλι της, σαν το κατάκοπο περιστέρι, ένω έγώ τρελλός από εύχα-ρίστηση περνούσα το χέρι μου στην εύλύγιστη μέση της.

—Θάρρος μικρούλα μου! φώναξα.

Δέν ήταν μικρούλα καθόλου, άλλ' έγώ είχα άποχτήσει τη συνή-θεια όταν ήμουν στην Ίσπανία στην ύπηρεσία του Δόν Καρόλου να λέω όλες τις ώρες μικρούλες.

—Σηκωθείτε, της είπα τέλος, μη κλαίτε πειά θα έρθη ο ύπηρε-της να μάς φέρη το τσάι.

Πήρε θάρρος η κ. Δίκ και ήσύχασε.

Παρατήρησε όμως ότι είχα το χέρι μου στη μέση της. Κοκκίνισε κι' έκρυψε το πρόσωπό της.

Κατοπιν μου είπε γελαστή:

—Τι ωραίο που είναι το σχέδιό σας! Σε είκοσι ώρες θα ήμαστε στην Πετρούπολι. Θα με πάρετε στο ξενοδοχείο της «Ευρώπης», έ-πειτα έρσκετε τον Δίκ, του λέτε τις περιπέτειές μας... "Ω και τί γελια που θα κάνουμε τότε, όταν θα του έξηγουμε τα πράγματα. Ιραγαμντικώς είσθε δαιμόνιος!

Και η άθωα χαϊδεμένη χόρευε σχεδόν από τη χαρά της ένω ο ύ-πηρετής τοποθετούσε στο τραπέζι τα φαγητά, ικανά να εύχαριστήσουν και Λούκουλο. Η κ. Γκαίνς έφαγε με μεγάλη όρεξη. Είχε πειά έμπι-στοσύνη πώς η ύπόθεσις θα έτελείωνε όπως έπρεπε και ήσύχασε.

Άλλ' ένω αυτή γελούσε και φλυαρούσε τρώγοντας, έγώ άρχισα να συλλογίζωμαι τη δύσκολη θέσι μου.

Έπαψα να τρώω και άρχισα να πίνω μόνον.

Όταν έφυγε ο ύπηρετής μου είπε με ύφος κακιωμένο:

—Δέν φαίνεστε και πολύ εύχαριστημένος που θα μ' έχετε θάρρος ά-κόμα λίγες ώρες.

—Δέν είν' αυτό που με στενοχωρεί' άλλά τα κατόπιν, ψιθύρισα. Σκεφθήτε αν έρθουν οι συγγενείς μου οι Βελέτσκι στον σταθμό να με ύποδεχτούν και σας δουν να σας κρατώ από το χέρι! Φαντασθήτε, Θεέ μου, την κόρη μου, η όποια έχει είδοποιηθη για την μετάβασί μου και θα είναι στο σταθμό μαζί τους!

Σκεφθήτε τί θα πη όταν δη ότι δέν είστε η μητέρα της!

—Η κόρη σας είναι στο Ράζεν;

—Ναι.

Και τηλεγραφήσατε από το Έυδοκούνεν σήμερα;

—Μάλιστα.

Τότε είναι αδύνατον να το μάθη η κόρη σας και να είναι αύριο στο σιδηροδρομικό σταθμό της Πετρούπόλεως.

—Μάλιστα πολύ θετικά για τα πράγματα της Ρωσίας, ένω δέν τα πολυγνωρίζετε, άπάντησα μασώντας την άκρη του πούρου μου.

—Ξέρω αρκετά για να είμαι θετική, είπε και άλλαξε θέμα.

Βλέπω ότι σας ένοχλεί η παρουσία μου, μου είπε σε λίγο.

—Όχι δά, άπάντησα. Άλλά να, με στενοχωρεί αυτό το άπαίσιο, το πλαστό διαβάτηριο!

Αυτή έγινε άμέσως ώρη και τραύλισε:

—Θέλετε να μ' αφήσετε... έδω μόνη... σείς, Άρθουρ... σείς!

Ήρθε κοντά μου, πήρε το χέρι μου και το έχάιδεψε.

—Δέν θα σας αφήσω καθόλου, είπα. Θέλησα μονάχα, τρελλόπαι-δο, να σας ύποδείξω τους κινδύνους... για να είσθε προσεκτική.

—Προσεκτική; ρώτησε η Έλένη σοβαρά. Μή με τρομάζετε. Θα εί-μαι φρόνιμη.

Έπειτα πρόσθεσε:

—Δέν πρέπει Άρθουρ, να πιήτε πολύ άπόψε. Αν έπιμένετε, θα... θα ζητήσω διαζύγιο! Ακούς, κακόπαιδο;

Και έκανε δηθεν ότι θα θγάλη από το δάχτυλό της το δαχτυλίδι του γάμου, ένω συγχρόνως με έβλεπε με μάτια γελαστά, πράγμα που με μεθούσε περισσότερο από τη σαμπάνια.

Έτσι έδιωξα κάθε άνησυχία και κύτταξα το ρολόϊ, το όποιο μου έδειγνε την ώρα της άναχωρήσεως.

Ζήτησα τον ύπηρετή, πλήρωσα τον λογαριασμό και άφησα στον Ξενοδόχο πουρμπουάρ δυο ρούβλια.

Η κ. Δίκ έπρόσεξε την γαλαντόμο χειρονομία μου και μου έδω-σε σιγά το πορτοφόλι της.

—Τί να το κάμω; ρώτησα με άπορία.

—Γιὰ τὰ ἐξοδὰ μου, ἀπάντησε γρήγορα-γρήγορα. Ἡ Κὰ Δικ Γκαϊνς θέλει νὰ ταξιδεύη με δικά της χρηµατά.

—Μαὶ ἡ κ. Δικ Γκαϊνς, ἡ κ. Ἀρθουρ Λένοξ ὁµως; Τὸ θέλει καὶ αὐτή;

—Ἐπίσης καὶ αὐτή. Μὴ μοῦ ἀρνήσθε. Θεέ μου, ἡ θέσις μου εἶνε δύσκολη κάθε φορά πού σὰς βλέπω ν' ἀνοίγετε τὸ πορτοφόλι σας. Πάρτε αὐτὰ τὰ λεπτὰ. Πρέπει, ὀφείλετε, ἀλλοιῶς... χωριζόμαστε!

Διὰ τῆς βίας μου ἔδωσε μιὰ δέσμη ἀπο χαρτονομίσµατα καὶ εἶπε:

—Τώρα μπορῶ νὰ σὰς ζητήσω νὰ μοῦ προσφέρετε τὸ αὐριανὸ τραπέζι µὲ συνειδησι ἡσυχῆ...

Κατόπιν σηκωθήκαµε ἀμέσως νὰ φύγουμε.

—Δέν... δέν λυπεῖσθε ὅτι δέν µ' ἀφήσατε στὴ Βίλνα; ρώτησε ἡ συντρόφισσά μου. Ἀντὶ ἀπαντήσεως προχώρησα νὰ τὴν ἀγκαλιάσω.

—Μὴ, μὴ Ἀρθουρ, φαίνεσθε ἔτσι πολὺ περιποιητικός, περισσότερο κι' ἀπὸ ἀληθινὸς σύζυγος καὶ θὰ δώσουμε ὑποψίες.

Τὴν βοήθησα νὰ φορέσῃ τίς γοῦνες τῆς καὶ κατέβηκα μαζύ τῆς. Πέρασαμε τὸ περίεργο πλῆθος, τὸ ὁποῖον ἐπρόσεχε καλὰ-καλὰ τὴν ὠραία Ἀμερικανίδα, ὅπως τὴν ὠνόμαζε.

Μπρὸς τὸ γραφεῖο τοῦ ξενοδοχείου ὁ γραμματεὺς μοῦ ἔκανε νόημα νὰ μοῦ πῇ.

—Συγγνώμην συνταγματάρχα Λένοξ! λάβετε τὴ καλωσύνη νὰ μοῦ δείξετε τὸ διαβατήριό σας. Εἶνε ἀπλῶς ἓνας τύπος γιὰ τὴν τάξι, ἀλλ' ὀφείλω νὰ ὑπακούω στίς ἀστυνομικὲς διατάξεις εἶπε µὲ σεβασµό. Τὸ πρᾶγμα δέν ἦταν σπουδαῖο. Τὸ ἔδειξα καὶ γράψαµε κατόπιν στὸ βιβλίον τοῦ ξενοδοχείου. «Α ρ θ ο υ ρ Λ έ ν ο ξ κ α ι ἡ σ υ ζ υ γ ό ς τ ο υ!»

Θὰ ἦταν ὁµως τρομερὸ ἂν κατὰ σύμπτωσιν ἔβλεπε τὴ σελίδα αὐτὴ ἡ πραγματικὴ κ. Λένοξ...

Τὴ στιγμὴ πού ὁ γραμματεὺς μοῦ ἐφώναξε, ἡ προστατευομένη μου μοῦ ἔσφιξε τρομαγµένη τὸ χέρι. Ὅταν τέλος ὑπέγραψα, ἔρριξε μιὰ λοξὴ ματιά ἀπὸ πάνω ἀπὸ τοὺς ὤμους μου στὸ βιβλίον καὶ ἐφώναξε:

—ὦ, αὐτὰ τὰ διαβατήρια... αὐτὰ τὰ διαβατήρια. Τόσες φορὲς τὰ δείξαµε. Ἀρθουρ, ὥστε πλησιάζουν νὰ καταστραφοῦν!

Ἐπειτα στηρίχθηκε πάλι στὸ θραχίονά μου καὶ ἐνῶ προχωροῦσαµε στὸ σκοτάδι ἐπιστρέφοντες στὸ τραῖνο μοῦ ψιθύρισε:

—Τρομάζω κάθε φορά πού µὰς ζητοῦν διαβατήριον. Τί καλὸς πού εἴσθε νὰ φροντίζετε γιὰ μιὰ πού δέν ξέρει τὸν κόσμον, σὰν καὶ μένα.

Δέν ἀπάντησα τίποτε στὴν κολακεία τῆς αὐτῆς. Ἐστρίψα µόνον τὰ μαῦρα μου µουστάκια, τὰ ὁποῖα εἶνε μαῦρα χάρις σὲ μιὰ Ἀνατολικὴ ἑαφὴ πού ἔχω ἀπὸ τὸν Ἀλῆ Χάν, ἓνα κουρέα στὴν Ἀλεξάνδρεια ἀπὸ τὸν καιρὸ πού ὑπηρετοῦσα στὸν Χεδιβικὸ στρατό.

Φθάσαμε στὸ τραῖνον καὶ μπήκαµε στὸ διαμέρισμά μας. Ἡ κ. Δικ βυθίσθηκε στὰ προσκέφαλά τῆς γιατί ἡ συγκινήσεις, τίς ὁποῖες ὑπέφερε στὴ Βίλνα, τῆς ἀναστάτωσαν, φαίνεται, τὸ νευρικὸ σύστηµα.

Κύτταξα τὸ ρολόγι. Εἶχαµε ἀκόµα ἓνα τέταρτον τῆς ὥρας καιρὸ, µέχρις ὅτου φύγουμε.

Ἡ Ἑλένη κρῶνε κι' ἔκλεισε τὴν πόρτα.

—Εὐχαριστῶ, ψιθύρισε. Εἶμαι... εἶμαι πολὺ κουρασµένη. Ἐχετε τὴν καλωσύνη νὰ μοῦ θγάλετε τὸ καπέλλο μου; ὦ! πόσο σὰς ἐνοχλῶ!...

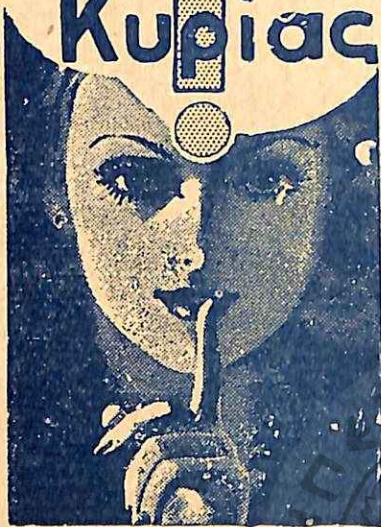
Τὴν βοήθησα ἐπίσης νὰ θγάλῃ τὸ πανωφόρι τῆς.

—Μπορῶ νὰ σὰς φανῶ χρήσιμος σὲ τίποτε ἄλλο; Φαίνεσθε κουρασµένη πολὺ, εἶπα.

Τὸ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Ἡ συνέχεια.

Τό Μυστικό τῆς Κομψῆς Κυρίας

«Ποιό εἶνε τὸ πραγματικὸ μυστικὸ τῆς χάριτος καὶ τῆς κομψότητος ποὺ ἔκαμαν τὴν Παριζιάνα περίφημον εἰς τὸν κόσμον ὁλόκληρον;» ἠρώτησα τὸν πλέον εἰδικὸν τῆς κομψότη-

τος τοῦ κοσμικοῦ Παρισιοῦ. «Παρευρισκόμενα εἰς ἓνα ἀριστοκρατικὸ ξενοδοχεῖον, εἰς ἓνα ἀπὸ τὰ κοσμικώτερα χορευτικὰ τσαγία τοῦ Παρισιοῦ. Παρατηρήσατε τὰς Μις λέγει. Τί παρατηρεῖτε ἐν πρώτοις: Οὐτε τὸ φόρεμα, οὐτε τὸ καπέλλο, ἀλλὰ τὸ χρῶμα τῆς ἐπιδερμίδος εἶνε τὸ ἀντικείμενον ὧν τῶν φροντίδων. Ὅλες ἡ γυναῖκες ἔχουν ἐπιδερμίδα πολὺ μάττι καὶ βελουτῆ, ἀκόμη καὶ σ' αὐτὴ τὴν ἀποπνικτικὴ καὶ γεμάτῃ κόσμῳ σάλα. Παρατηρήσατέ τας τὸ πρῶτ' ὅτ' ὀν περιπατοῦν τοὺς στοὶ «Δάσους» ἢ τὸ ἀπόγευμα στὶς κούρσες, πάντοτε εἶνε τὸ ἴδιον. Γιὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἡ ΤΟΚΑΛΟΝ εἶνε ἡ τελευταία λέξις τῆς μοντέρνας Γαλλίδος. Δίδει εἰς τὸ χρῶμα τῆς ἐπιδερμίδος ἓνα βελουτῆ πετάλου ρόδου, ποὺ οὐτε ὁ ἀνεμος οὐτε ἡ βροχὴ οὐτε ἡ ἐφίδρωσις δὲν μποροῦν νὰ ἀλλοιώσουν. Δίδει μαγευτικὴ χάρι νέας κόρης καθε ἡμέρα καὶ ὥρα. Δοκιμάσατε ἡ ἴδια τὴν πούδρα ΤΟΚΑΛΟΝ. Τὰ ἀποτελέσματα ὅπου θὰ σὰς ἀποκαλύψῃ ὁ καθρέπτης σας θὰ σὰς ἐκπλήξουν καὶ θὰ σὰς ἐνθουσιάσουν».